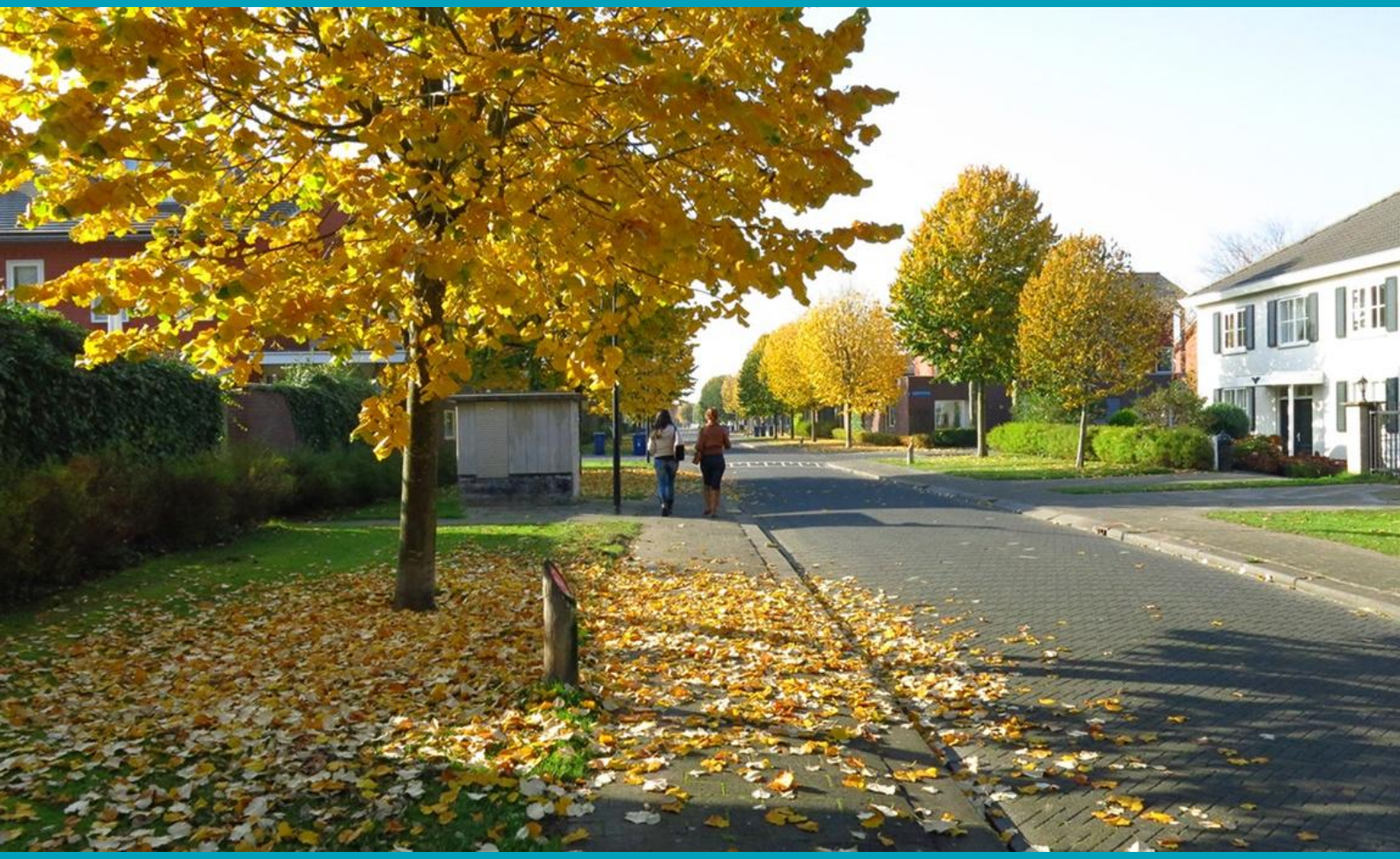
Gemeente Almere

14 november 2025

Programmabegroting 2026

na amendementen

Inhoudsopgave

1 INLEIDING 5

1.1 Bestuurlijke inleiding 5
1.2 Onderzoeksopdrachten 2026 7
1.3 Perspectief 8
1.4 Buffer 8
1.5 Leeswijzer 9

2 PROGRAMMAPLAN 11

2.1 Wonen 11
2.2 Openbare ruimte 14
2.3 Veiligheid en handhaving 18
2.4 Dienstverlening en samenwerking met de stad 23
2.5 Diversiteit en inclusie 26
2.6 Economie 27
2.7 Onderwijs 29
2.8 Gezondheid 33
2.9 Sociale voorzieningen en zorg 37
2.10 Jeugdhulp 48
2.11 Dierenwelzijn 54
2.12 Ontwikkeling van de stad 55
2.13 Klimaat en milieu 57
2.14 Sport 61
2.15 Kunst en cultuur 62
2.16 Overhead en bedrijfsvoering 64
2.17 Financiën 71

3 BEZUINIGINGSMONITOR 76

4 PARAGRAFEN 82

4.1 Lokale heffingen 97
4.2 Grondbeleid 108
4.3 Financiering 124
4.4 Verbonden partijen 129
4.5 Bedrijfsvoering 148
4.6 Openbaarheid 153
4.7 Onderhoud kapitaalgoederen 154
4.8 Fonds Verstedelijking Almere 165

5 BIJLAGEN 194

5.1 Opvolging aanvaarde moties 194
5.2 Uitgangspunten en eenheden 199
5.3 Overzicht incidentele en structurele baten en lasten 201
5.4 Neutrale bijstellingen 207
5.5 Wijzigingen vastgesteld door college 213
5.6 Kredieten 220
5.7 Reserves 223
5.8 Voorzieningen 224
5.9 Afkortingen 225

1 Inleiding

1.1 Bestuurlijke inleiding

Dit is de laatste programmabegroting in deze raadsperiode

In totaal gaat er in 2026 in onze begroting bijna € 1,3 miljard om. Met deze begroting sluiten we deze raadsperiode af. Het was een uitdagende periode. Dit komt vooral doordat we vanaf 2026 veel minder geld van het Rijk krijgen. We hebben dit ravijnjaar 2026 bij de vorige begroting opgelost met bezuinigingen en het verhogen van de gemeentelijke belastingen.
We worden tot 2028 gecompenseerd door het Rijk voor de tekorten op de jeugdhulp. Dit blijkt uit de Meicirculaire die dit voorjaar verscheen. Het kabinet heeft hierdoor een nieuw ravijnjaar gecreëerd. Vanaf 2028 is niet duidelijk of de gemeente genoeg geld krijgt om de kosten van de jeugdhulp te betalen. In 2027 zal een nieuwe commissie-Van Ark hierover adviseren aan het kabinet. Wij vinden, net als de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), dat het Rijk gemeenten genoeg geld moet geven voor het uitvoeren van onze taken.

We geven de volgende raad ruimte om eigen afwegingen te maken

De begroting en de reserves zijn voor de komende twee jaar op orde, maar we zien ook dat de financiën daarna verder onder druk komen te staan. Dit komt omdat het Rijk vanaf 2028 een nieuw ravijn heeft gecreëerd voor gemeenten. Wij presenteren in deze begroting geen oplossingen hiervoor. Enerzijds omdat we vinden dat het aan het Rijk is om over de brug te komen met voldoende financiering voor gemeenten. Anderzijds omdat we niet nu al keuzes voor een toekomstige nieuwe raad willen maken. Wel zullen wij in aanloop naar de nieuwe raadsperiode financiële keuzes in kaart brengen die een nieuwe raad kan maken.

In deze begroting zitten belangrijke nieuwe initiatieven voor de stad

We richten een investeringsfonds in voor jeugd en gezin. Dit fonds willen we gebruiken om investeringen te doen in de sociale basis en om de regie op jeugdhulp te versterken. Dit wordt onder beslispunt 5 toegelicht.
We investeren in onze informatievoorziening en automatisering. Het gaat om een structureel bedrag van € 1,5 miljoen, onder andere om de digitale dienstverlening aan onze inwoners beter te maken. Dit sluit aan op de motie die door uw raad is aangenomen over het behoud van de uitvoeringskracht van de gemeentelijke organisatie (25002.004).
Daarnaast voeren we het automatisch kwijtschelden van gemeentelijke lasten in voor inwoners met een bijstandsuitkering. Zo krijgen zij waar ze recht op hebben zonder hier zelf achteraan te moeten.
Er komt ook € 1,3 miljoen beschikbaar voor de publieke jeugdgezondheidszorg. Dit kan worden betaald omdat de financiering van de praktijkondersteuners voor de huisartsen wordt overgenomen door de zorgverzekeraars.
We stellen in deze begroting geld beschikbaar voor de bouw van drie nieuwe maatschappelijke voorzieningen. Het gaat om multifunctionele plekken in Stedenwijk, Molenbuurt en Nobelhorst. Dit kost € 0,5 miljoen per jaar.
Ook stellen we geld beschikbaar voor de vervanging van drie schoolgebouwen: De Flierefluiter (2029) en de Ark en Polderhof (2030). Dit kost € 1,5 miljoen per jaar.

Daartegenover staan ook nieuwe bezuinigingen

We bezuinigen op facilitaire zaken en op communicatie. Dit gaat in totaal om € 1,8 miljoen. Ook komt er een generieke taakstelling op de organisatie van € 3 miljoen. De invulling daarvan gaan we zo inrichten dat dit niet ten koste gaat van de uitvoeringskracht van de organisatie.
Vanaf 2027 gaan we ook extra inkomsten realiseren door invoering van een leegstandsbelasting. Deze heffing geldt voor woningen die langer dan een jaar leegstaan. Het wetsvoorstel dat dit mogelijk moet maken ligt nu voor bij de Eerste Kamer. We verwachten hiermee een bedrag van € 150.000 per jaar te kunnen ophalen. Verder verhogen we onze inkomsten door het invoeren van een precariobelasting bij bouwplaatsen in de openbare ruimte.

Wij zetten vol in op de uitvoering van de plannen die gemaakt zijn

Er is de afgelopen jaren een flink pakket aan plannen en maatregelen in gang gezet en voor een belangrijk deel ook uitgevoerd. Uitvoeren en afmaken waaraan we zijn begonnen heeft de hoogste prioriteit. Zo gaan we door met de versnelling van de woningbouw in Almere, met bijzondere aandacht voor het vergroten van het aantal sociale huur- en betaalbare koopwoningen.
We zijn ook bezig om het bestaan voor inwoners die minder goed mee kunnen komen te verbeteren. Wij voeren in 2026 de stadspas in.

Wij blijven investeren in de stad

Het bouwen van woningen blijft een topprioriteit om de overspannen woningmarkt in Almere aan te pakken. We zetten niet alleen in op woningbouw, maar moeten ook hard blijven werken aan een 'complete stad' met werkgelegenheid, voorzieningen, cultuur, recreatiemogelijkheden en veiligheid. Daarom voegen we een aantal nieuwe maatschappelijke voorzieningen toe. We weten dat het geld dat we hiervoor nu in de begroting hebben staan niet genoeg is. Daarom gaan we een voorstel uitwerken voor een investeringsreserve voor maatschappelijke voorzieningen. We willen deze reserve in de toekomst vullen met geld dat we verdienen met onze grondexploitaties. We gaan de komende maanden in beeld brengen wat daar precies voor nodig is. Daarnaast werken we ook aan de ontwikkeling van onze stad. Bijvoorbeeld door het realiseren van de hightech campus in Almere. Hiermee werken we aan een leefbare stad voor iedereen.
Investeren in de veiligheid van de inwoners en bedrijven in de stad is daarbij een randvoorwaarde. We blijven ons inzetten op het tegengaan van zware, ondermijnende criminaliteit. Dit doen we bijvoorbeeld met de Almeerse aanpak tegen explosies. Ook gaan we de wet Bibob intensiever toepassen. We nemen in 2026 de Boa's in gemeentelijke dienst. Dat vinden wij niet alleen belangrijk als goed werkgever, maar biedt ook mogelijkheden voor eventuele uitbreiding van taken in de toekomst.

Wij zetten in op een duurzame, gezonde toekomst

Naast het bovenstaande hebben we ook uitdagingen voor de langere termijn. Bijvoorbeeld de klimaat- en biodiversiteitscrisis. We hebben in de afgelopen periode gewerkt aan beleid om van Almere een toekomstbestendige stad te maken. Onder andere door uitvoering van de uitvoeringsagenda energietransitie. Met de nota Dieren en de opvolgende uitvoeringsagenda geven we het welzijn van dieren meer prioriteit. En door de inzet op klimaatadaptiever en biodiverser beheer en onderhoud bereiden we ons voor op een toekomst met extremer weer, zoals extreme hitte en regenval.

Bespreking van de Koersnotitie 2026

Voor het zomerreces heeft u gesproken over het agendavoorstel Koersnotitie 2026. Met de bespreking van dit document heeft u richting mee kunnen geven aan onze koers op een aantal beleidsterreinen. U heeft daarbij moties ingediend en 4 moties zijn ook aangenomen. Het aannemen van deze moties heeft ons een beeld gegeven van welke concrete input gedragen wordt door een meerderheid van de raad. In de bijlage Opvolging aangenomen moties van deze begroting vertellen wij u hoe we omgaan of zijn omgegaan met deze aangenomen moties.

We presenteren een structureel sluitende begroting voor 2026

Het college presenteert een begroting die in 2026 structureel sluitend is. Het perspectief laat weliswaar in 2026 een tekort zien van € 28,8 miljoen, maar dit wordt veroorzaakt door incidentele uitgaven. Wij verwachten het spaardoel voor de buffer, van € 45 miljoen in 2026, te kunnen halen.
Het meerjarig beeld in 2029 is uitdagend te noemen. Structureel komen we in 2029 ruim € 6 miljoen tekort. Dit komt vooral door kortingen op het gemeentefonds. Wij gaan samen met de VNG het gesprek aan met het toekomstige kabinet. Daarom nemen we nu nog geen maatregelen voor 2029. Zoals vermeld zal een tweede Commissie-van Ark in 2027 het toekomstig kabinet adviseren over onder andere de structurele financiering voor de jeugdzorg.

Oplossen financiële situatie

Naast het begrotingstekort zijn er nog meer onzekerheden. Zo loopt de invulling van verschillende bezuinigingen nog. Ook blijft de groei van de kosten van de Wmo en de jeugdhulp een aandachtspunt. Verder liggen er ook nog uitdagingen met betrekking tot het vervangen en realiseren van voorzieningen in de stad. Daarom zullen we in april 2026 een pakket aan financiële keuzes voorleggen, waaruit de nieuwe raad keuzes kan maken.

We verwachten geen afdracht uit de grondexploitaties in 2025

Dat komt vooral door de te betalen vennootschapsbelasting en het geld dat we reserveren voor de eerste fase van de High Tech Campus aan de Zuidoever Weerwater. Hierdoor is er in 2025 ongeveer € 8,5 miljoen tekort. We verwachten de komende jaren voldoende afdracht uit het grondbedrijf, daarom is het tekort opgelost binnen de reserves van het grondbedrijf.

1.2 Onderzoeksopdrachten 2026

We werken aan een gemeentelijke investeringsreserve

We stellen voor om voor de komende raadsperiode uit de afdracht uit de grondexploitatie elk jaar geld te storten in een investeringsreserve. Vanuit deze reserve willen we dan gemeentelijke investeringen in maatschappelijk voorzieningen bekostigen. Hiermee ontlasten we onze begroting, investeren we in de lange termijn voor onze stad en houden we onze voorzieningen op peil. Bij de investeringen, die we uit deze reserve willen betalen, denken we ook aan vervangingsinvesteringen. Veel van onze gebouwen zijn bijna afgeschreven. We gaan in kaart brengen welke vervangingsinvesteringen er de komende 10 jaar nodig zijn. Dit kunnen scholen zijn, maar ook andere belangrijke gemeentelijke voorzieningen.
Ook willen we kijken hoe we de afdracht kunnen inzetten voor stedelijke vernieuwing en onze woningbouwambities in de toekomst. We verwachten dit plan voor de verkiezingen aan u te kunnen aanbieden.

De raad heeft via amendement (25246.039) besloten dat de aangekondigde gemeentelijke investeringsreserve geenszins mag worden gebruikt voor een nieuw stadhuis.

Het college wil nader onderzoek uitvoeren op de kosten van beheer en onderhoud

Almere staat voor een vervangingsopgave. Alle openbare ruimte, die in het verleden vanuit de grondexploitatie is aangelegd, moet de komende 40 jaar worden vervangen. We hebben dit in 2022 in kaart gebracht via het strategisch asset managementplan (SAMP). Op dit moment zijn we bezig om dit plan te actualiseren. We verwachten dat de kosten de komende jaren verder zullen oplopen. Daarom willen we tegelijk opzoek naar kostenreductie op de volgende punten:

- Er bestaan verschillende mogelijkheden om kosten te besparen op aanleg, beheer en onderhoud van asfalt. Elke keuze heeft gevolgen voor mobiliteit, bereikbaarheid, toegankelijkheid en maatschappelijk draagvlak. Vanuit deze perspectieven onderzoeken we de opties.
- We gaan onderzoeken of het mogelijk is 1 basis inrichtingsniveau voor de stad te hanteren. In het verleden zijn verschillende materiaalkeuzes gemaakt in de stad, met hogere en lagere onderhoudslast als gevolg. Dat is in de laatste jaren bij de aanleg van verhardingen aanzienlijk verminderd. Het gebruik van één standaard levert voor de stad waarschijnlijk besparingen op. Naast de al gerealiseerde uniformering en kostenreductie wordt het Kwaliteitshandboek Openbare Ruimte hét standaardwerk voor aanleg, beheer en onderhoud in Almere. Uiterlijk aan het eind van het eerste kwartaal 2026 wordt het formele bestuurlijk traject gestart voor de vaststelling ervan
- we gaan onderzoeken of er een besparing op groen mogelijk is door het omvormen van meer gras naar bos. Ook willen we onderzoeken of het mogelijk is het onderhoud in bepaalde parken te stoppen. We gaan verschillende opties uitwerken en aan u als raad voorleggen. Het onderhoud van bosplantsoenen is doorgaans goedkoper dan dat van gras. Alle gemeentelijke graspercelen zijn beoordeeld op geschiktheid als bosplantsoen. Het resultaat, een kaart met vakken en voorgestelde maatregelen wordt naar alle waarschijnlijkheid eind oktober 2025 opgeleverd. Dit product is de basis voor kosten-

en besparingsberekeningen.
Geen onderhoud van sommige stedelijke parken heeft gevolgen voor de toegankelijkheid ervan voor recreanten en bezoekers. Als de recreatieve functie wel overeind moet blijven dan zijn er weinig besparingen te realiseren. Omvorming naar natuurparken vraagt om afsluiting. Onderhoud en handhaving daarvan brengen ook kosten met zich mee. Onderzoek naar besparingsmogelijkheden is mogelijk mét duidelijke randvoorwaarden over maatschappelijk doelen en gewenste functies van parken.

We zullen deze onderwerpen ook meenemen in de actualisatie van het SAMP, wat in voorjaar 2026 aan u kan worden aangeboden.

Besparen op minder gebruik inhuur en uitzendbureaus

De raad heeft het college bij de programmarekening 2024 via motie 25152.007 opgeroepen inhuur terug te dringen. Wij zullen invulling geven aan deze motie door u in het eerste kwartaal van 2026 een raadsbrief te sturen met een uitgebreide analyse met betrekking tot inhuur van externe medewerkers, zoals bij welke afdelingen dit voornamelijk speelt en met welke reden. Daarbij zullen wij ook aangeven welke richtingen er zijn om deze inhuur af te bouwen en wat de gevolgen daarvan zijn. Wij zullen in deze raadsbrief ook antwoord geven op de vraag of we geld kunnen besparen als we minder gebruik maken van uitzendbureaus. Uiteraard geven we dan ook aan wat de gevolgen hiervan zouden zijn dit voor de uitvoering van ons werk. Wij stellen voor dit onderwerp te betrekken bij nadere gesprekken over de uitvoeringskracht van de organisatie.

1.3 Perspectief

Het perspectief sluit nu op een tekort van € 6,1 miljoen in 2029. Na de tweede kwartaalrapportage was dat nog een tekort van € 4 miljoen.
In 2026 verwachten we nu een tekort van € 28,8 miljoen. Dit komt vooral door tijdelijke uitgaven.

Positief structureel reëel evenwicht in 2026 van € 3,7 miljoen

Onze toezichthouder kijkt vooral naar onze structurele inkomsten en uitgaven. Als we de tijdelijke uitgaven niet meetellen is er een overschot in 2026. De toezichthouder spreekt dan van structureel reëel begrotingsevenwicht. We voldoen daarmee aan het toezichtkader.

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
saldo begroting na het 2e kwartaal 2025	-57,0	-20,4	-2,5	-9,3	-4,0
programmabegroting	-3,2	-8,4	-8,2	-1,8	-4,8
begrotingssaldo	**-60,2**	**-28,8**	**-10,6**	**-11,1**	**-8,9**
waarvan incidentele baten en lasten	70,8	32,5	22,7	9,0	2,7
structureel reëel begrotingsresultaat (SRE)	**10,6**	**3,7**	**12,0**	**-2,1**	**-6,1**

1.4 Buffer

Zoals blijkt uit de tabel hieronder, verwachten wij ondanks het begrotingstekort dat we het spaardoel van € 45 miljoen in de buffer in 2026 kunnen halen. Voor de jaren 2027 tot en met 2029 verwachten we elk jaar een begrotingstekort. Dit halen we uit onze spaarrekening, de buffer. Daardoor loopt deze logischerwijs steeds verder terug. In de komende raadsperiode zal dit probleem linksom of rechtsom moeten worden opgelost.

bedragen x € 1 miljoen

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
beginstand per 1 januari	**133,9**	**73,5**	**44,7**	**34,0**	**22,9**
gerealiseerd resultaat 2024	-0,2				
perspectief	-60,2	-28,8	-10,6	-11,1	-8,9
totaal	**73,5**	**44,7**	**34,0**	**22,9**	**14,1**

De derde kwartaalrapportage is onderdeel van deze begroting

We hebben dus geen apart document van de derde kwartaalrapportage gemaakt. Op de programma's, onder het kopje financiën, ziet u de veranderingen van de begroting van het derde kwartaal, wat voorheen in de derde kwartaalrapportage zelf stond. In het verleden moest u hiervoor zowel naar de begroting als de kwartaalrapportage kijken. Daarom hebben we de deze informatie nu in één document opgenomen.

1.5 Leeswijzer

De programmabegroting bestaat uit de volgende onderdelen:

De mutatiebegroting (PDF)	**In de digitale omgeving via https://almere.pcportal.nl/**
Inleiding	Zelfde informatie als de mutatiebegroting (PDF);
Programmaplan	Aangevuld met:
Bezuinigingsmonitor	• De totaalbegroting
Paragrafen	• begroting per taakveld
Bijlagen	• Detailinformatie verbonden partijen
	• Bestedingsplannen per reserve en voorziening
	• Indicatoren

De (mutatie)begroting

Dit is de 'officiële' programmabegroting zoals de wet die voorschrijft. Hierin staan alle financiële veranderingen ten opzichte van de tweede kwartaalrapportage toegelicht. We vragen u om deze veranderingen goed te keuren via begrotingswijzigingen.

Programmaplan

De (financiële) beleidsvoornemens van het college staan in het programmaplan. Het programmaplan bestaat uit de volgende onderdelen:

Ambitie

We beschrijven onze doelstellingen en welke acties (speerpunten) we daar komend jaar voor uitvoeren. Met ingang van de begroting 2024 hebben we daar per onderwerp ook de doelstellingen naar aanleiding van de motie 'maak verantwoording concreet' opgenomen. Dit jaar hebben we voor een aantal programma's de doelen en te bereiken resultaten al in de hoofdtekst verwerkt. Bij de programma's Gezondheid, Jeugdhulp en een deel van Sociale voorzieningen en zorg presenteren we dus ook geen apart kopje met 'doelstellingen' meer.

Financiën

In het programmaplan krijgt u een overzicht van alle financiële veranderingen van de begroting. Het gaat zowel om de onvermijdelijke veranderingen als de beleidsmatige keuzes. De onvermijdelijke veranderingen stonden vorig jaar in de derde kwartaalrapportage. Voor de overzichtelijkheid hebben we dat nu in één document samengevoegd.

Paragrafen

Er zijn 9 paragrafen. Deze geven extra informatie over een specifiek onderwerp, bijvoorbeeld over het grondbeleid of het Fonds Verstedelijking Almere (FVA). De meeste paragrafen zijn wettelijk verplicht.
We vragen speciaal aandacht voor de paragraaf lokale heffingen. Als u de begroting goedkeurt, keurt u ook de belastingmaatregelen goed. De juridische uitwerking van die veranderingen staan in de tarievennota en belastingverordeningen. Ook die moet u vaststellen. We bieden deze tegelijkertijd aan u aan zodat u in één keer over beide documenten kunt besluiten.

Bijlagen

In de begroting zitten ook nog bijlagen. In de bijlage 'opvolging aanvaarde moties' kunt u lezen wat we doen met de moties die u heeft aangenomen bij P&C-documenten. Ook is in een bijlage toegelicht welke

uitgangspunten en eenheden we toegepast hebben in deze begroting. In de bijlage incidentele en structurele baten en lasten laten we zien of onze begroting structureel in evenwicht is en wat de incidentele baten en lasten per programma zijn. Verder zijn ook de neutrale begrotingswijzigingen, de begrotingswijzigingen die zijn vastgesteld door het college en de kredieten opgenomen in de bijlage. Verder is er ook een verloopstaat van de reserves en voorzieningen en een afkortingenlijst opgenomen

2 Programmaplan

2.1 Wonen

Ambitie

We bouwen aan een complete stad, waar het goed leven, werken en recreëren is

Een stad waar (toekomstig) inwoners niet alleen een huis kunnen vinden maar waar zij ook kunnen leven, werken en hun vrije tijd kunnen spenderen. Een complete stad dus. Daarvoor zijn naast meer woningen ook voldoende voorzieningen nodig, zoals om te kunnen sporten, goed onderwijs te kunnen volgen en werk in de buurt te kunnen vinden.

Wij zetten vol in op het tegengaan van de woningnood

Deze opgave is urgent. Daarom proberen we de bouw van woningen te versnellen. Met de Trendbreuk woningbouwprogrammering Almere is er een breed programma aan acties opgesteld. Deze tellen op tot een ambitie voor de bouw van 45.000 woningen tot en met 2040, en het herstellen van het percentage sociale huurwoningen naar 30% stadsbreed. Hiervoor hanteren wij bij nieuwe projecten op stadsdeelniveau een verhouding van 40% sociale huur, 40% middensegment en 20% hoog segment als richtlijn. Dit is verwerkt in het Stedelijk Woningbouwprogramma Almere 2025 (SWPA). Dit alles doen we zodat wonen in Almere voor iedereen haalbaar en betaalbaar wordt en blijft.

De marktontwikkeling is gematigd positief maar blijft ook onzeker

De woningmarkt blijft krap door het grote tekort aan woningen. Dit geldt voor heel Nederland, maar zeker ook voor Almere. Dit leidt nog steeds tot stijgende woningprijzen. Effect hiervan is wel dat ontwikkelaars van woningen projecten financieel makkelijker rond kunnen rekenen. Daardoor zien we veel belangstelling voor tenders (grondverkopen) die worden gepubliceerd en geven marktpartijen aan graag tenders te willen zien met hogere woningaantallen. Dit laatste is een hoopvol signaal voor de afzet van het aantal woningen. Echter zien we nog steeds het probleem van netcongestie. De netbeheerders hebben halverwege 2025 geconstateerd dat dit probleem minimaal tot 2033 aanhoudt (met een uitloop naar 2035), waar dit eerder 2029 was. Het actieplan Netcongestie, om onder andere woningbouw voortgang te laten vinden, blijven we uitvoeren. Hierover vertellen we meer in het programma Klimaat en milieu. Een uitgebreide toelichting op ontwikkelingen binnen de woningmarkt is te vinden in de paragraaf Grondbeleid.

We werken aan de herziening van de verdeling van woonruimte

Naast het bouwen van nieuwe woningen kunnen we meer doen om de bestaande woningvoorraad beter te benutten. In 2025 hebben we met de 'Almeerse aanpak Beter benutten' verschillende vormen gepresenteerd waar we de komende tijd werk van gaan maken. Zo zijn de corporaties verzocht meer kamergewijze verhuur aan te bieden en starten we een voorlichtingscampagne voor hospitaverhuur. Kansen voor optoppen en splitsen nemen we in 2026 mee in de uitwerking van de Omgevingsvisie.

We hebben oog voor de verhuisketen en willen doorstroming bevorderen

Hierop passen we in samenwerking met de corporaties de huisvestingsverordening aan en nemen we extra maatregelen. Ook onderzoeken we hoe schaarse segmenten van de woningmarkt met voorrang toegewezen kunnen worden en hoe een deel van de nieuwbouw voor Almeerders is te reserveren. Op basis van de resultaten wordt uitwerking in 2026 verwacht.

We werken toe naar invoering van de Wet versterking regie volkshuisvesting

Naast uitvoering geven aan ambities en vastgesteld beleid, bereiden we ons als gemeente voor op nieuwe nationale wetgeving voor bouwen en wonen. In 2026 gaan we aan de slag met het opstellen van een Volkshuisvestingsprogramma, dat de huidige Woonvisie en het Stedelijk Woningbouwprogramma zal vervangen. De in 2025 vastgestelde Woonzorgvisie is hier een onderdeel van en met een uitvoeringsagenda

willen we sturen op deze opgave. De regie-wet verplicht gemeenten ook tot het opstellen van een nieuwe urgentieregeling, waarbij regionale afstemming voor specifieke groepen kansen biedt.

Doelstellingen

We werken aan het verhogen en versnellen van de woningbouw, samen met het beter benutten van ruimte in de bestaande woningvoorraad. Daarbij hebben we bijzondere aandacht voor passende en betaalbare huisvesting. In 2026 werken we concreet aan:

- Uitvoering Almeerse aanpak Beter benutten.
- Werkagenda 2026 van de prestatieafspraken en nieuwe jaarschijf productieafspraken met de corporaties
- Afronding herziening woonruimteverdeelsysteem via Huisvestingsverordening in lijn met landelijke wetgeving.
- Opstellen Volkshuisvestingsprogramma Almere.
- Verdieping van woonbehoefteramingen MRA en Flevoland voor Almere.

Financiën

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
rentekosten grond	313	312	312	312	312
resultaat grondbedrijf en HTC					
SVN rentebaten Startersleningen	160	160	160	160	160
totaal	**473**	**472**	**472**	**472**	**472**

Rentekosten grond

In 2024 hebben we een deel van onze strategische grondvoorraad (MVA-grond) in exploitatie genomen voor gebiedsontwikkeling. Het gaat om gronden in Vogelhorst 2e fase, Twentsekant en Nobelhorst. Doordat deze gronden nu onderdeel zijn van de grondexploitaties vervallen de rentekosten. Dit levert een structureel voordeel op van € 0,3 miljoen.

Resultaat grondbedrijf en HTC

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
1. verwachte afdracht 2025	3.300				
2. vennootschapsbelasting	-4.594				
3. risicoreservering HTC fase 1	-7.200				
4. oplossen tekort 2025 binnen weerstandsvermogen	8.494				
totaal					

We hebben een inschatting gemaakt van het resultaat van het grondbedrijf in 2025. Dit wordt toegelicht in de paragraaf Grondbeleid van de begroting. We verwachten nu dat het grondbedrijf in 2025 geen geld kan afdragen aan de algemene dienst. Dat komt onder andere doordat we € 7,2 miljoen reserveren voor de eerste fase van de gebiedsontwikkeling High Tech Campus (HTC) op de Zuidoever Weerswater, zoals in de 2de kwartaalrapportage 2025 aangekondigd. Hiervoor heeft de gemeenteraad na de zomer 2025 een (gewijzigd) raadsvoorstel ontvangen. Daarnaast moeten wij vennootschapsbelasting betalen over de fiscale winst. In totaal is er daardoor sprake van een tekort in 2025 van € 8,5 miljoen. We verwerken dit nadeel nu niet ten laste van de algemene middelen. Binnen het weerstandsvermogen is namelijk al voldoende winst gereserveerd waarvan we verwachten dat deze in 2026 vrijvalt. Dat komt omdat we de spelregel hanteren dat winsten pas vrijvallen als de voortgang van een project meer dan 50% is. Op basis van onze verwachtingen voor 2026 denken we dat een deel van deze gereserveerde winst in 2026 zal vrijvallen. Daarmee kan het tekort dan opgelost worden.

Uiteindelijk worden bij het MPGA 2026 de effecten en analyses op grondexploitatieniveau en per gebied gepresenteerd en ter vaststelling aan de raad voorgelegd. Het is belangrijk om te realiseren dat er in een half jaar tijd nog veel kan veranderen, zodat bovenstaande verwachting van de afdracht van het grondbedrijf

geen zekerheid is. Uiteindelijk kan de afdracht anders uitpakken. Wat het werkelijk is weten we in het voorjaar van 2026, bij de Programmarekening 2025.

SVn rentebaten Startersleningen

We hebben een structureel voordeel van € 160.000 door de rentebaten op verstrekte startersleningen. Deze zijn sinds 2014 verstrekt via een revolverend fonds bij het SVn (Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten). Leningen die worden afgelost, kunnen in principe opnieuw worden ingezet voor nieuwe startersleningen. De laatste jaren zijn echter geen nieuwe startersleningen meer verstrekt, omdat het instrument door de lage marktrente niet doelmatig bleek. Over het bij SVn nog beschikbare bedrag ontvangen we ook rente. Uit de renteopbrengsten worden de beheerkosten van SVn gedekt. De renteopbrengsten zijn hoger dan de beheerkosten, waardoor dit een voordeel oplevert. Dit verwerken we nu structureel in de begroting.

Projectvertraging

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
bekostigingsregeling huisvesting vergunninghouders in doorstroomlocaties	3.751	-1.113	-638		
bommenregeling 2025	-117	117			
totaal	**3.634**	**-996**	**-638**		

Bekostigingsregeling huisvesting vergunninghouders in doorstroomlocaties

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
1. jaarlijkse subsidie Rijk	2.411	2.083	1.557		
2. maximale nabetaling subsidie 2024 Rijk	2.340				
3. toevoeging budget taskforce	-4.751	-2.083	-1.557		
4. inzet voor knelpunt inburgering	2.000				
5. doorschuiven budget	1.751	-1.113	-638		
totaal	**3.751**	**-1.113**	**-638**		

We hebben als gemeente een wettelijke taak om vergunningshouders (voorheen statushouders) huisvesting te bieden. Via de taskforce huisvesting urgenten werken we hier hard aan. Permanente huisvesting is niet altijd direct beschikbaar. Hierdoor komt het voor dat we vergunninghouder op tijdelijke locaties moeten huisvesten. Dit worden ook wel 'doorstroomlocaties' genoemd. Hier zijn vaak hoge kosten mee gemoeid.

Met het Rijk hebben we intensieve gesprekken gevoerd over een vergoeding voor deze kosten. Het Rijk heeft hier nu de spuk bekostigingsregeling huisvesting vergunninghouders in doorstroomlocaties voor beschikbaar gesteld. Voor de periode 2024-2027 is in totaal maximaal € 8,4 miljoen beschikbaar. Hiervan heeft € 2,4 miljoen betrekking op een nabetaling over 2024. Tot nu toe hebben we de kosten zelf betaald uit de algemene middelen, via de taskforce urgenten.

We nemen nu de bedragen uit de subsidiebeschikking op in de begroting en voegen dit toe aan het budget van de taskforce (neutraal). Van de nabetaling die we over 2024 ontvangen zetten we € 2 miljoen in om het knelpunt op inburgering in 2026 en 2027 te dekken. Als het Rijk alsnog aanvullende middelen voor inburgering beschikbaar stelt dan voegen we dit bedrag weer toe aan het budget van de taskforce.

Het geld dat voor de taskforce beschikbaar is in 2025 verwachten we niet allemaal in 2025 uit te geven. Dit geld schuiven we daarom door naar 2026 en 2027.

Bommenregeling 2025

Via de zogeheten 'bommenregeling' van het Gemeentefonds kunnen gemeenten een bijdrage aanvragen bij het Rijk voor 68% van de gemaakte van de gemaakte kosten voor het opsporen en ruimen van ontplofbare oorlogsresten explosieven opsporingskosten. De overige 32% van de kosten kom ten laste van de grondexploitaties. Op basis van de verwachte kosten in 2025 vragen we een bijdrage aan van € 0,1 miljoen bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties. Deze wordt dan in 2026 via het gemeentefonds uitgekeerd. Per saldo is dit neutraal.

2.2 Openbare ruimte

Ambitie

Assetmanagement: in beeld brengen staat asfalt en komen tot programmering en financieringsvoorstel

In het afgelopen jaar is er gewerkt aan de actualisatie van de beheerdata. Dit zodat er een goede basis ligt voor de actualisatie van het Strategisch Assetmanagementplan (SAMP), In 2022 is deze voor het eerst opgesteld. Het SAMP wordt volgens planning geactualiseerd en in 2026 aan de raad aangeboden.

Zoals vorig jaar in de begroting gemeld verwachten we vooral op asfalt tekorten. Op basis van de recente inspectiegegevens (2024/2025) van asfalt is dit jaar het beeld van de staat van asfalt geactualiseerd. Er is relatief veel achterstallig onderhoud geconstateerd. Vanuit wet- en regelgeving heeft de gemeente te maken met een toenemend aansprakelijkheidsrisico indien deze werkzaamheden niet binnen 1 jaar opgepakt wordt. Deze situatie wordt slechter en om te voorkomen dat dit tot nog hogere kosten leidt, hebben we middelen vrijgemaakt binnen de begroting voor beheer en onderhoud. Hiermee kunnen we een groot deel van de knelpunten oplossen.

Het tekort op het asfaltonderhoud is een structureel probleem, wat we in de actualisatie van het SAMP nader onderbouwen en integraal - samen met de actualisatie van de andere asset groepen- willen voorleggen zodat keuzes en oplossingsrichtingen bestuurlijk afgestemd worden.

Grootschalig onderhoud woonwijken op gang

Bij grootschalig onderhoud wordt voor een hele wijk gekeken waar ophoging nodig is en waar het riool, de bestrating en het groen moeten worden aangepakt. Door het ouder worden van de stad zijn steeds meer wijken tegelijkertijd aan onderhoud toe. Omdat bewoners hiervan de consequenties ondervinden, is het logisch dat zij zich afvragen wanneer het onderhoud gaat starten. Tegelijkertijd hebben we door bezuinigingen, de veelheid aan opgaven voor de openbare ruimte (zoals vergroening, toevoegen van woningen en energietransitie) en een tekort aan personeel vertraging opgelopen. Dit betekent dat we vaart moeten maken met het programma Groot Onderhoud Wijken (GOW).

In 2026 wordt het grootschalig onderhoud Muziekwijk-Zuid afgerond. Uiterlijk begin 2027 moet het grootschalig onderhoud in De Hoven van start en eind 2027 moeten Muziekwijk Noord en Danswijk en De Marken volgen. Begin 2026 is duidelijk welke wijken daarna volgen. Deze meerjarenprogrammering moet ambitieus maar vooral realistisch zijn, zodat we onze belofte aan de stad ook echt waar kunnen maken. Wanneer blijkt dat het toch minder snel gaat dan beoogd, dan communiceren we dat zo snel en duidelijk mogelijk.

Hierbij kijken we verder dan alleen naar het beheer van de openbare ruimte. We richten ons in eerste instantie op de instandhouding van de bestaande openbare ruimte. Tegelijkertijd kijken we welke sociaal-maatschappelijke opgaven er voor de wijk zijn en welke andere stedelijke ontwikkelingen gepland staan. Hierbij sluiten we aan bij bestaande gebieds- en wijkagenda's om de kansen voor samenwerking en meerwaarde te benutten met het grootschalig onderhoud.

Vergroening, klimaatadaptatie, dierenwelzijn, biodiversiteit en ecologie: sluitende visie- en beleidscyclus

In de afgelopen jaren zijn er grote stappen gezet om een fundering te bouwen voor een leefbare openbare ruimte voor mens, natuur en dier. In deze periode is er veel aandacht geweest voor vergroening, dierenwelzijn, klimaatadaptatie en een integralere blik op ecologie binnen het beheer en onderhoud. Dit heeft geleid tot mooie resultaten zoals meerdere nieuwe beleidsnota's (Beleidskader Groen, Nota Dieren en actualisatie van het Bomenkader), uitvoeringsagenda's en een breed vakinhoudelijk draagvlak. Deze stappen vormen een gezonde basis voor een omslag in denkwijze en blik op de natuur binnen de openbare ruimte van een leefbare stad. In 2026 wordt dit aangevuld met een Civiel Kader wat dieper ingaat op de

benadering van de civiele techniek in de openbare ruimte van Almere. Dit moet ook aansluiting met (nieuw/bestaand) beleid vinden.

We zetten ons in om vastgesteld beleid te laten landen in de organisatie én door te voeren in het dagelijkse werk van de gemeente. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de uitvoeringsagenda bij de Nota Dieren, welke in mei 2025 door de Raad is vastgesteld. Om dieren een plek te geven in al het beleid van de gemeente moeten afspraken met afdelingen binnen de organisatie worden aangepast, contracten met externen worden herschreven en gecommuniceerd worden met inwoners over het nieuwe beleid. Het is belangrijk dat na oplevering van beleid aandacht is voor de volgende onderdelen van de (sluitende) beleidscyclus.
Middels monitoring en actieve betrokkenheid van werken in de openbare ruimte zal beleid verder uitgerold en zichtbaar uitgedragen worden. Dit betekent dat we het opgestelde beleid van de afgelopen perioden in de praktijk gaan borgen binnen het bredere werkveld. Naast monitoring is tussentijds evalueren en bijsturen (wanneer nodig) essentieel, om zo te zorgen voor goed en uitvoerbaar beleid wat ons en de inwoners helpt.

Schoon, leefbaar en toekomstbestendig

In Almere werken we samen met inwoners en partners aan een circulaire stad die schoon, leefbaar en toekomstbestendig is. Afval zien we niet langer als restproduct, maar als waardevolle grondstof. Daarom zetten we in op slimme inzameling, hergebruik en hoogwaardige recycling.
In 2026 ontwikkelen we een heldere grondstoffenvisie die onze ambities tot 2030 verankert. Daarmee maken we concrete keuzes om verspilling te verminderen en de openbare ruimte duurzaam te beheren, met oog voor zowel de leefomgeving van vandaag als de stad van morgen.

Van afval naar grondstof

Fijn huishoudelijk afval

In 2026 zetten we de lijn voort om het resterende afval beter te scheiden, met meer nadruk op hergebruik. Het accent ligt op het kwalitatief en kwantitatief beter inzamelen van gft-afval. We doen dit door:
- inzet van afvalcoaches en data-analyse;
- gerichte voorlichting;
- gebruik van gele advieskaarten;
- handhaving waar nodig.

Onze doelstelling is om 60% daadwerkelijke recycling in 2030 te realiseren.

Grof huishoudelijk afval

Veel van het grof afval bevat materialen en producten die kunnen worden hergebruikt of gerecycled. Daarom zetten we in 2026 op:
- verdere ontwikkeling, samen met lokale partners, van recyclingperrons naar milieustraten met hergebruikperrons;
- een pilot voor demonteren en repareren van producten die anders zouden worden verbrand, zoals meubilair;
- integratie van deze initiatieven met het Upcyclecentrum, dat in 2026 wordt heropend. Dit wordt doorontwikkeld richting een kleinschalig circulair ambachtscentrum, inclusief een oplossing voor de in 2025 geconstateerde arbo-problematiek.

Daarnaast onderzoeken we mogelijkheden voor gescheiden inzameling aan huis van grof afval. Hierbij wordt het principe ‘betalen voor halen’ meegenomen. Dit stimuleert zowel hergebruik en heeft een dempend effect op de afvalstoffenheffing. Deze heffing wordt in 2026 kostendekkend ingericht, waarbij het verschil tussen een- en meerpersoonshuishoudens behouden blijft.

Afronding nieuw afvalinzamelingssysteem

In 2025 zijn de hoogbouwwoningen verder aangesloten op het nieuwe afvalsysteem. Ook zijn vernieuwde grondstofstraatjes gerealiseerd, waar verschillende afvalstromen kunnen worden ingeleverd. In 2026 en 2027 wordt dit proces verder afgerond. Tevens wordt het Ondergronds Afvaltransportsysteem (OAT)

aangesloten op de gecombineerde inzameling van restafval en pmd (plastic, metalen en drankenkartons). Tenslotte starten we in 2026 met 'dynamisch inzamelen". Deze werkwijze houdt in dat we inzamelen op basis van de vulling van ondergrondse containers. Dit maakt onze inzameling efficiënter en flexibeler en verlaagt het risico op ongewenste bijplaatsingen.

We werken aan een schoon en opgeruimd Almere

In 2026 blijft het tegengaan van afvaldumpingen een prioriteit. Sinds 2022 voeren we pilots uit om de stad schoon te houden en afvaldumpingen te verminderen. Voorbeelden hiervan zijn:

- adopteren van (ondergrondse) containerplekken;
- informerende borden met handelingsperspectief;
- locatiegerichte aanpak op hotspots;
- specifieke aanpak voor nieuwbouwwijken.

Daarnaast benutten we in 2026 de data en inzichten die in 2025 zijn verzameld, onder meer via bewonersbijeenkomsten. Daarbij nemen we ook door bewoners voorgestelde interventies mee, zodat we samen met inwoners werken aan een schoon Almere.

Doelstellingen

- We bieden in 2026 een geactualiseerd Strategisch Assetmanagementplan aan, met inzichten in de staat van het areaal
- Medio 2026 word het groot onderhoud Muziekwijk-Zuid afgerond en wordt de reikwijdte en planning voor de wijken daarna vastgesteld.
- We vormen een nieuw Civiel Kader waarbij geformuleerd wordt hoe we met de civiele techniek in de openbare ruimte omgaan, aansluitend op het bestaande beleid.
- We realiseren van 60% daadwerkelijke recycling in 2030.
- We starten in 2026 met dynamisch inzamelen.

Financiën

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
kosten TAS project	802				
naheffing parkeren	652				
beheer en onderhoud projecten Fonds Verstedelijking Almere					
biologisch groen		-300			
totaal	**1.454**	**-300**			

Kosten TAS project

Er is besloten een nieuw afvalinzamelsysteem in te voeren. In 2021 is het raadsvoorstel Toekomstbestendig en duurzaam Afvalinzamelsysteem (TAS) vastgesteld. Hierin is ook incidenteel € 5,2 miljoen beschikbaar gesteld voor implementatiekosten en om schommelingen in de afvalstoffenheffing te voorkomen. Voor 2025 was er € 0,8 miljoen aan kosten begroot hiervoor. We hebben de kosten echter uit de reguliere budgetten kunnen betalen.

Naheffing parkeren

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
hogere voorziening door meer naheffingen	-121				
meer inzet Boa's straatparkeren	-100				
meer naheffingen parkeren opgelegd	873				
totaal	**652**				

Door de inzet van de scanauto ontvangen we in 2025 meer inkomsten uit naheffingen. Wel moeten wij hierdoor extra handhavers inzetten voor de nacontrole en onze voorzieningen voor oninbare naheffingen verhogen. Per saldo levert dit een voordeel op van € 0,7 miljoen.

Beheer en onderhoud projecten Fonds Verstedelijking Almere

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
totaal					

In het raadsvoorstel Meerjarenprogramma Fonds Verstedelijking Almere 2025-2029 (RV25015) is aangegeven dat er bij de begroting een dekkingsvoorstel komt voor de beheerslasten van de projecten. Op basis van de projectplannen verwachten we dat hier structureel € 400.000 voor nodig is. Binnen de huidige begroting van het beheer en onderhoud is hier geen ruimte voor. Wij stellen voor om vanuit de autonome groei voor het beheer en onderhoud 8 jaar lang een bedrag van cumulatief € 50.000 in te zetten, zodat uiteindelijk € 0,4 miljoen beschikbaar is voor het beheer van de FVA-projecten. Gezien de autonome groei tot en met 2029 al is toegekend beginnen we hiermee vanaf 2030. Per saldo is dit neutraal.

Biologisch groen

Wij stellen een bedrag van € 300.000 beschikbaar voor de aanleg van biologisch groen. Dit bedrag storten we in de reserve Beheer en onderhoud.

Projectvertraging

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
afvalwater Oosterwold	3.610	-900	-1.200	-1.510	
tekort onderhoud asfalt 2026	1.557	-1.557			
totaal	**5.167**	**-2.457**	**-1.200**	**-1.510**	

Afvalwater Oosterwold

Op basis van het raadsvoorstel Fasering, verrekening en dekking afvalwaterzorg Oosterwold (23225) is geld beschikbaar gesteld voor de afvalwaterzorg in Oosterwold. Er waren toen nog veel onzekerheden, bijvoorbeeld over wanneer welke kosten zich zullen voordoen. We stellen deze inschatting nu bij, op basis van de actuele inzichten. We verwachten het geld dat in 2025 overblijft de komende jaren alsnog nodig te hebben voor deze taken. We schuiven dit geld daarom door.

Tekort onderhoud asfalt 2026

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Versnelling Gooimeerdijk Oost	-443	443			
verwacht resultaat beheer en onderhoud 2025	2.000	-2.000			
totaal	**1.557**	**-1.557**			

Uit diverse inspecties in 2025 is gebleken dat er op veel onderdelen van het asfalt achterstallig onderhoud is. Dit achterstallig onderhoud moet zo snel mogelijk worden weggewerkt om verder kapitaalverlies en risico's zoveel als mogelijk te voorkomen.

Door binnen de beheer en onderhoudsbegroting te prioriteren kunnen we een groot deel van het knelpunt oplossen. Daarnaast gebruiken wij het verwachte jaarresultaat 2025 van € 2 miljoen in 2026 om dit knelpunt op te lossen. Dit resultaat komt voor € 0,3 miljoen door hogere inkomsten uit lichtmastreclame, voor € 0,5 miljoen verwachten we lagere nutskosten en we verwachten € 1,2 miljoen over te houden op het beheer- en onderhoudsprogramma. Ook houden we geld over voor het herstel van het asfalt op de Gooimeerdijk Oost. We ronden dit project eerder af waardoor we € 0,4 miljoen van het budget uit 2026 naar 2025 halen. Hierna is nog € 1,5 miljoen over in 2026 wat ook ingezet wordt om het achterstallig onderhoud aan het asfalt te betalen.

Met deze maatregel kunnen we het achterstallig onderhoud grotendeels opvangen. Hierna blijft er nog knelpunt van ongeveer € 3 miljoen over. Dit lossen wij op door te faseren en prioriteren binnen het programma van beheer en onderhoud.

2.3 Veiligheid en handhaving

Ambitie

We werken aan een veilige stad om in te wonen, werken en verblijven

De gemeenteraad heeft in 2023 de Veiligheidsagenda 2023 – 2026 vastgesteld. Hiermee is voor de komende vier jaar richting gegeven aan onze veiligheidsaanpak en ambities. Het doel is dat Almere een veilige stad blijft om in te wonen, werken en verblijven. Wij bereiken dit door te werken aan de vijf vastgestelde thema's uit de Veiligheidsagenda 2023 – 2026. Het gaat hierbij om:

- het voorkomen en tegengaan van georganiseerde ondermijnende criminaliteit;
- het bevorderen van de digitale veiligheid;
- het behouden van veilige wijken;
- het inzetten op het voorkomen en tegengaan van maatschappelijke onrust, polarisatie en radicalisering;
- het borgen en versterken van de lokale en regionale crisisbeheersing.

Het 'Uitvoeringsplan Veiligheidsagenda Almere 2023 – 2026' geeft op basis van concrete effectindicatoren per thema invulling aan onze doelstellingen.

Veiligheidsagenda 2027 – 2030

Wij geven in 2026 invulling aan de nieuwe Veiligheidsagenda voor de periode 2027 – 2030. Dit is een intensief en langdurig proces, waarbij vele interne en externe partners betrokken worden om de (nieuwe) thema's ambities en doelstellingen te formuleren. Dit betekent dat eind 2026 duidelijk is op welke thematiek in de komende vierjarige periode ingezet gaat worden om onze stad veilig te houden.

Excessief geweld

De afgelopen jaren is het aantal explosies enorm toegenomen. Met name op het gebied van ondermijning en jeugd ligt hier een grote opgave. Ook zien we een trend van toenemend (excessief) groepsgeweld onder jongeren. Wij willen op dit onderwerp de samenwerking met onze partners verder versterken en doorontwikkelen. We blijven op bestuurlijk en ambtelijk niveau inzet plegen in het landelijk Offensief tegen Explosies en uitvoering geven aan de Almeerse aanpak tegen explosies.

Intensivering Wet Bibob

Begin 2025 is gestart met het opstellen van een nieuw Bibob-beleid. Dat moet het mogelijk maken om de beschikbaar gestelde incidentele middelen te benutten voor een impuls op de toepassing van de Wet Bibob, als instrument tegen ondermijning. Wij beginnen in 2026 met een uitgebreide risico gestuurde toepassing van de Wet Bibob in Almere. Mede op basis van een in de Algemene plaatselijke verordening te implementeren exploitatievergunningstelsel. Dit betekent ook dat in 2026 onderbouwde keuzes worden gemaakt over de branches en domeinen waarop een (intensievere) toepassing van de Wet Bibob gaat plaatsvinden.

Preventie met Gezag

Wij nemen sinds 2024 deel aan het landelijk programma Preventie met Gezag. Vanuit de Rijksoverheid zijn middelen toegekend om extra inzet te realiseren op het voorkomen en/of tegengaan van jeugdcriminaliteit. In 2025 is de uitvoering van alle interventies binnen het programma Preventie met Gezag van start gegaan. De combinatie van de snelle groei van de stad, stedelijke kwetsbaarheden en veel risicofactoren bij jongeren onderstreept de noodzaak voor een langdurige, stevige en gezamenlijke inzet van preventie- en gezagspartners om jeugdcriminaliteit effectief tegen te kunnen gaan. De aard van de problematiek vraagt om een voortzetting van het programma Preventie met Gezag. Daarom hebben wij een vervolgaanvraag bij het Rijk ingediend voor de periode 2026-2029 en gaan wij de komende jaren samen met onze partners blijvend inzetten op een duurzame aanpak.

We nemen de handhavers in gemeentelijke dienst

Eind 2024 is besloten om de handhavers van team Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte (THOR) per 1 maart 2026 in gemeentelijke dienst te nemen. Het college vindt het belangrijk om als gemeente een goede werkgever te zijn. Een gemeentelijk dienstverband hoort daarbij, omdat het bijdraagt aan het gevoel van werkzekerheid en verbondenheid met de gemeente. Daarnaast biedt een gemeentelijk dienstverband ook meer mogelijkheden bij voor doorontwikkeling van taken in de toekomst.
Wij regelen met de partij waar de boa's nu bij in dienst zijn alle vereiste zaken, zodat de overname per 1 maart 2026 zo goed mogelijk plaatsvindt.

Wijkboa's

Gemeentelijke boa's van Handhaving en Toezicht Openbare Ruimte werken roulerend gebiedsgericht. Voor vaste wijkboa's, die het gezicht zijn in de wijk, zijn budgetten niet toereikend. We schatten in dat daarvoor minimaal 8 *fte* meer capaciteit nodig is.
Wij brengen de benodigde groei van handhaving en toezicht in 2026 opnieuw in beeld, zodat het voor een volgend bestuur mogelijk is om keuzes kan maken over de inzet van Wijkboa's.

Gezond (mee)groeien van handhaving en toezicht

Groei van de stad moet gezond gebeuren. Dat betekent dat niet alleen voorzieningen mee moeten groeien, maar ook de beschikbare capaciteit en kwaliteit van onze toezicht en handhavingsteams.

Met de groei van de stad groeit ook het aantal meldingen openbare ruimte en het aantal handhavingsverzoeken in de bebouwde omgeving. In 2025 zette de groei van het aantal meldingen bij team Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte door tot meer dan 1.000 meldingen per maand. De capaciteit van handhaving en toezicht is niet toereikend om dit aantal meldingen op het gewenste niveau af te handelen. Ook is het geld dat beschikbaar is voor het opruimen van voer- en vaartuigen uit de openbare ruimte niet toereikend. Op steeds meer gebieden moeten we keuzes maken, die ten koste gaan van onze ambities en dienstverlening.

In deze programmabegroting is voor het eerst autonome groei van handhavingskosten opgenomen. Dit geldt echter niet voor het Toezicht Handhaving Openbare Ruimte. Gezond meegroeien betekent dat er meer nodig is voor Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte en ook voor gebouwde omgeving is meer nodig om wettelijke taken adequaat te blijven uitvoeren. Dit is onderdeel van het in kaart brengen van de benodigde groei in 2026, zoals genoemd onder het kopje Wijkboa's.

VTH-Koers op duurzaamheid

Het benutten van vergunnings-, toezichts- en handhavingstaken (VTH-taken) voor het bereiken van duurzaamheidsdoelstellingen is van wezenlijk belang om de uitdagingen van bijvoorbeeld klimaatverandering op en aan te pakken. Vanuit (aankomende) wet- en regelgeving zijn de VTH duurzaamheidsaspecten geïnventariseerd. We noemen dit de VTH-koers op duurzaamheid. Deze koers bestaat uit een uitwerking van onderwerpen die in het kader van VTH-taak kunnen en/of moeten worden uitgevoerd. Deze onderwerpen sluiten aan op de zes interventies (energie, mobiliteit, circulair, voedsel, ecologie en klimaatadaptatie) van de Almeerse duurzaamheidsambities. Via de voortgangsrapportage van de uitvoerings- en handhavingsstrategie Omgevingswet monitoren we jaarlijks de voortgang en bepalen wat er nodig is voor het jaar dat volgt.

Het doel is om nieuwe wetten, regels en beleid op het gebied van duurzaamheid tijdig te implementeren in het werk van VTH. Daarom hebben we besloten om 2 fte aan extra formatie in te zetten. Deze formatie benutten we om meer impact te kunnen hebben in de stad op dit vlak. De extra impuls wordt gefinancierd door het Rijk.

Leges omgevingswet en woningbouw

De verwachting is dat in 2026 de versnelling van woningbouw effect gaat hebben op de legesinkomsten. In de afgelopen twee jaar bleven de inkomsten echter achter op de prognose. Dit heeft te maken met het

achterblijven van grote bouwprojecten en invoeringskosten van de Omgevingswet. In 2026 gaan we onderzoeken of de legestarieven onder de nieuwe Omgevingswet aangepast dienen te worden aan de beleidskeuzes die de afgelopen jaren gemaakt zijn en aan ervaringen met leges onder de nieuwe Omgevingswet. De uitkomsten van dit onderzoek worden betrokken bij het opnieuw vaststellen van de leges voor 2027 in de Programmabegroting 2027.

Het doel is om structureel kostendekkend op vergunningen, toezicht en handhavingstaken een bijdrage te leveren aan bouwopgaven in de stad. De resultaten van 2025 geven ons aanleiding om nader te onderzoeken wat de structurele effecten van de Omgevingswet zijn.

Doelstellingen

- We stellen de Veiligheidsagenda 2027-2030 op.
- We breiden de toepassing van de wet Bibob uit.
- We nemen de boa's per 1 maart 2026 bij ons in vaste dienst. Dit bereiden we zorgvuldig voor met de huidige werkgever.
- Wij brengen de benodigde groei van handhaving en toezicht in 2026 opnieuw in beeld, onder andere ten behoeve van de mogelijkheid tot het inzetten van wijkboa's.
- We onderzoeken wat het structurele effect van de Omgevingswet zijn op de kostendekkendheid van onze leges.

Financiën

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
achterblijvende leges Omgevingsvergunningen					
Bijdrage Veiligheidsregio Flevoland					
Evenementenvergunningen blijven achter	-65				
kostenverhoging robuustheid omgevingsdienst vanaf 2026	100				
Amendement 016: Meer Boa's in Almere; hard nodig!!!		-360	-360	-360	-360
totaal	**35**	**-360**	**-360**	**-360**	**-360**

Achterblijvende leges Omgevingsvergunningen

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
a. achterblijven bouwleges	-2.685				
b. Minder inzet flexibele schil door minder vergunningen	725				
c. lagere rijksbijdrage	-522				
d. inzet risicoreservering	2.482				
totaal					

Door vertraging, van vooral grote bouwprojecten, blijven de baten van bouwleges in 2025 achter. De verwachting is dat dit incidenteel is gezien het aantal te verwachten projecten die voor de komende jaren in de pijplijn zitten. De kosten van onze flexibele schil dalen niet in gelijke mate, doordat kleine en middelgrote bouwprojecten wel doorgaan. Deze kosten meer geld dan bouwleges voor deze bouwprojecten opleveren. Door kruisfinanciering van grote bouwprojecten werd dat in het verleden gecompenseerd, echter is dat nu niet het geval door het achterblijven van grote projecten. Ondanks beheersmaatregelen om beperkt met inhuur om te gaan, noodzaakt werkdruk en ziektevervanging tot inzet van onze flexibele schil. Per saldo blijft er een tekort over van € 2 miljoen. Dit tekort komt voor € 0,5 miljoen omdat we minder van het Rijk ontvangen dan verwacht voor de implementatie van de Omgevingswet.

Het tekort hebben wij onttrokken aan de risicoreserve die wij hebben aangehouden voor de implementatie van de omgevingswet. Hierna blijft nog € 0,5 miljoen beschikbaar voor het resterende risico die de invoering van de omgevingswet en WKB met zich meebrengen.

Bijdrage Veiligheidsregio Flevoland

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Extra rijksbijdrage regionale kerntaken		303	303	303	303
korting rijk BDUR		-303	-303	-303	-303
totaal					

Bij de Veiligheidsregio Flevoland moeten vrijwilligers worden omgezet naar beroepskrachten vanwege Europese regelgeving. Dat leidt de komende jaren tot € 3 miljoen aan extra kosten, oplopend naar € 5 miljoen in 2029. In uw zienswijze heeft u de Veiligheidsregio gevraagd om de extra kosten de komende jaren binnen de bestaande reserves op te vangen. De Veiligheidsregio stelt voor om die oplossing over te nemen. Dat voorkomt een knelpunt van € 1,5 miljoen voor Almere de komende twee jaar. Daarnaast kort het Rijk de Veiligheidsregio met 10% op de BDUR (SPUK). Dat leidt voor Almere tot een tekort van € 0,3 miljoen per jaar. Dit is de verantwoordelijkheid van het Rijk, en naar verwachting wordt dit ook opgelost met een extra bijdrage voor regionale kerntaken. Daarvoor zal de Veiligheidsregio wel in een begrotingswijziging de bijdrage van gemeenten weer moeten verlagen. Het kan zijn dat in 2026 niet het volledige bedrag wordt gecompenseerd. Als dat tot een nadeel voor Almere leidt zetten we daar de risicoreservering van voor € 3 miljoen in.

Evenementenvergunningen blijven achter

In 2025 hebben we de tarieven van evenementenvergunningen verhoogd om de taakstelling op evenementen te halen. Naast de tariefsverhoging (50% dit jaar en 50% in 2026) was het tevens de bedoeling om meer en grote evenementen naar Almere te halen. Dit is helaas nog niet gelukt, waardoor we voor dat grote evenement geen leges in rekening hebben kunnen brengen. De verwachting is dat het nieuwe evenementenbeleid ervoor gaat zorgen dat dit de komende jaren gaat veranderen.

Kostenverhoging robuustheid omgevingsdienst vanaf 2026

De verwachting was dat de kosten van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi- en Vechtstreek in 2025 zouden stijgen door extra eisen over de robuustheid. Echter, een aantal kosten worden pas vanaf 2026 in rekening gebracht in plaats van 2025. Ook kunnen we de stijgende kosten voor circulaire taken via de CDOKE-middelen betaald krijgen. Dit is een extra subsidie vanuit het rijk voor het uitvoeren van klimaat- en energiebeleid. Omdat bepaalde kosten in 2026 en verder nog niet zeker zijn, verwerken we de meevaller nu alleen voor 2025.

Amendement 016: Meer Boa's in Almere; hard nodig!!!

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
a. toezicht en handhaving afval en mensenhandel		-310	-310	-310	-310
b. straatintimidatie		-50	-50	-50	-50
totaal		**-360**	**-360**	**-360**	**-360**

Er wordt structureel € 360.000 extra bezuinigd op de brede bestuurskosten waaronder collegewoordvoering en deze vrijgekomen middelen worden structureel geïnvesteerd in het vergroten van de BOA-capaciteit op de thema's toezicht en handhaving afval en mensenhandel (€ 310.000) en op het thema straatintimidatie (€ 50.000).

Momenteel is er minimale BOA / handhavingscapaciteit in het algemeen en in het bijzonder voor de thema's afval en mensenhandel en straatintimidatie. Dit terwijl Almeerders massaal aangeven veel overlast te ervaren van afvaldumpingen en er veel leed verscholen gaat achter de veelal onzichtbare mensenhandel. Met de extra middelen voor straatintimidatie kan een extra team van drie boa's opgeleid en ingezet worden om te handhaven op dit actuele thema.

Projectvertraging

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Impuls toepassing Wet Bibob	290	-290			
Pilot aanpak probleemgezinnen	115	-115			
Zorg-& Veiligheidshuis Flevoland	270			-270	
totaal	**675**	**-405**		**-270**	

Impuls toepassing Wet Bibob

Incidenteel is voor 2025 en 2026 € 500.000 beschikbaar gesteld voor een impuls op de toepassing van de Wet Bibob als instrument tegen ondermijning. Begin 2025 is gestart met het opstellen van een nieuw Bibob-beleid. Zo is er een exploitatievergunningstelsel ontwikkeld dat ook geïmplementeerd moet worden. De verwachting is dat in het derde kwartaal van 2025 de eerste kosten van € 70.000 gemaakt gaan worden. Dit betekent dat pas in 2026 aangevangen kan worden met de uitgebreide risico gestuurde toepassing van de Wet Bibob in Almere. Daar staat tegenover dat we € 140.000 extra uitvoeringskosten hebben voor het huidige Bibob beleid. Dat betalen we uit dit voordeel. Het resterende budget uit 2025 van € 290.000 is in 2026 benodigd om extra inhuur voor toetsingscapaciteit te realiseren.

Pilot aanpak probleemgezinnen

De pilot "Aanpak probleemgezinnen" start in het laatste kwartaal van 2025. Het betreft een pilot waarbij we ongeveer vijf gezinnen gaan coachen/begeleiden met multi problematiek (minimaal forensische problematiek). Deze gezinnen zullen worden begeleid door een zorgpartij waaraan wij de opdracht zullen verstrekken. Ook de GGD is hierbij betrokken. De implementatie is vertraagd, maar loopt door naar 2026. Daarom stellen wij voor om € 0,1 miljoen over te hevelen naar 2026.

Zorg- & Veiligheidshuis Flevoland

Almere voert de administratie van het regionale Zorg- & Veiligheidshuis Flevoland (ZVHF) en werkt hierin samen met de vijf overige gemeenten in Flevoland en vele instanties zoals politie, reclassering, OM, GGZ en GGD. Ook worden taken uitgevoerd waarvoor Almere als centrumgemeente specifieke middelen ontvangt. De middelen hiervan vanuit het rijk zijn het belangrijkst. Dit zijn bijvoorbeeld Preventie met Gezag, Grip op Onbegrip en de POK middelen. Maar ook gemeenten en organisaties dragen middelen bij voor de specifieke uitvoering van de taken. Aangezien dit allemaal regionale middelen betreft, moeten eventuele overschotten binnen het ZVHF hiervoor beschikbaar blijven. We verwachten niet alles dit jaar uit te geven, daarom stellen wij voor om € 270.000 door te schuiven naar 2028.

2.4 Dienstverlening en samenwerking met de stad

Ambitie

We verbeteren onze dienstverlening aan inwoners en ondernemers

Voor het zomerreces van 2025 is het programma Dienstverlening & Bouwen aan Vertrouwen naar de raad gestuurd. Dit is de basis voor hoe wij onze dienstverlening uitvoeren en verbeteren. Onze visie: persoonlijke, toegankelijke en proactieve dienstverlening. Waar we zoveel mogelijk standaardiseren waardoor er ruimte is voor de menselijke maat. Wij geven betrouwbare en passende dienstverlening voor iedereen. Dit moet in vijf jaar leiden tot een hoge algemene klanttevredenheid als resultaat voor de projecten die in dit programma worden uitgevoerd. Dit meten we aan de hand van een aantal indicatoren, die gekoppeld zijn aan de doelen in het programma Dienstverlening & Bouwen aan Vertrouwen. We willen voor alle indicatoren een score van minimaal 80% tevredenheid behalen. De doelen en indicatoren zijn:

- Betere dienstverlening: minimaal 80% tevredenheid op bejegening.
- Hogere klanttevredenheid: minimaal 80% tevredenheid op doorlooptijden.
- Meer vertrouwen in de gemeente: minimaal 80% algemene tevredenheid.
- Minder fouten en klachten: minimaal 80% tevredenheid op inhoud.
- Beter geïnformeerde medewerkers: minimaal 80% tevredenheid op inhoud.

Hiervoor werken we onder andere aan onze cultuur, structuur en sturing. Zo gaan we vanuit het management meer aandacht geven aan verbetering van dienstverlening, verbeteren we onze processen en bieden maatwerk waar nodig. Hierover gaan we jaarlijks rapporteren in de rapportage dienstverlening en in kwartaalrapportages. In 2026 willen we 2 verbeterprocessen of verbeterprojecten voor 3 afdelingen hebben gerealiseerd. Vanaf daar weten en meten we wat er goed loopt. Deze opgedane kennis en ervaring gebruiken we weer in volgende jaren.

We zitten nog in een paspoortpiek tot en met 2028

Daarom bereiden we ons opnieuw voor op een druk 2026. Tot en met 2028 verwachten we meer aanvragen voor paspoorten en identiteitskaarten. Om dit goed te regelen, zorgen we voor genoeg opgeleid personeel en een snellere afhandeling van de aanvragen. Ons nieuwe voorspellingsmodel heeft ons dit jaar al geholpen om ook in drukke tijden binnen twee weken terecht te kunnen. We denken dat het in 2026 weer goed zal gaan. In 2026 verwachten we specifiek het proces Rijbewijzen te optimaliseren waardoor de afhandeltijden verkort kunnen worden.

In 2026 blijven we werken aan het inlopen van achterstanden

In 2025 is het gelukt om de achterstanden op eerste inschrijvingen van 9 maanden wachttijd terug te brengen tot enkele dagen. Dit willen ook bij andere complexere processen als naturalisaties doen. We gaan slimmer werken en digitaliseren waar het kan. Dit vraagt om geduld en zorg, maar zo willen we de achterstanden verder verminderen. In 2026 passen we de prijzen (leges) aan, vooral door inflatie. De prijzen voor huwelijken verhogen we. Dat na uitgebreid onderzoek en na het aanbieden van een extra manier van trouwen, het baliehuwelijk. Zo blijft trouwen betaalbaar, maar ook kostendekkend.

In 2026 hebben we gemeenteraadsverkiezingen

Dit vraagt een flinke tijdsinvestering van medewerkers en de organisatie. In het bijzonder na de plotselinge Tweede Kamerverkiezingen in 2025.

Doelstellingen

- We verwachten 40.000 mensen te helpen met een nieuwe ID-kaart of paspoort en 15.000 mensen met een nieuw rijbewijs. In totaal verwachten we meer dan 80.000 afspraken te verwerken.
- De wachttijd voor een van deze producten is maximaal twee weken.

- Voor ingewikkelde aanvragen willen we de wachttijd met minstens 10% verkorten. Dat betekent dat de wachttijd voordat de aanvraag behandeld wordt, korter is. Dit geldt alleen voor de aanvragen die nu niet binnen de gestelde termijnen worden afgehandeld.
- We hebben 2 moeilijke taken helemaal opnieuw bekeken en alle onnodige stappen verwijderd. Hierdoor kunnen we inwoners sneller en makkelijker helpen.
- Wij bieden minimaal 1 extra product digitaal aan.

Financiën

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Bijstelling leges burgerzaken	300	300	300	300	
kosten verkiezingen ivm val kabinet	210		400	-60	-550
Amendement 030: Handen af van het wijkbudget!		-200			
totaal	**510**	**100**	**700**	**240**	**-550**

Bijstelling leges burgerzaken

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
a. Hogere inkomsten reisdocumenten	1.567	1.567	1.567	1.567	
a. Hogere leges afdrachten reisdocumenten	-940	-940	-940	-940	
b. Hogere inkomsten naturalisatie	632	632	632	632	
b. Hogere leges afdrachten naturalisatie	-475	-475	-475	-475	
c. Hogere inkomsten overige burgerzaken	299	299	299	299	
d. Bijstelling apparaat en basisdienstverlening	-783	-783	-783	-783	
totaal	**300**	**300**	**300**	**300**	

De leges van burgerzaken nemen toe als gevolg van een paspoortpiek en meer aanvragen voor naturalisatie. Daarnaast zijn de overige leges van burgerzaken bijgesteld in lijn met de realisatie van vorig jaar.

a. Paspoortpiek
In 2014 is de geldigheidsduur van reisdocumenten gewijzigd van 5 naar 10 jaar. Tussen 2014 en 2018 zagen we de aanvragen constant aanhouden met als gevolg een daling in aanvragen tussen 2019 en 2023. Gezien de geldigheidsduur verlopen de reisdocumenten tussen 2024 en 2028 waardoor we een piek in aanvragen verwachten. Dit leidt tot extra inkomsten en hogere afdrachten leges aan het rijk.

b. Naturalisatie
In de eerste twee kwartalen van 2025 zien we een stijgende lijn in aanvragen naturalisatie van gemiddeld 13%. Hierbij hebben we rekening gehouden met een tijdelijke stop vanwege de verkiezingen in het najaar van 2025. We verwachten dat de toename blijft aanhouden gezien het wetsvoorstel met betrekking tot het aanscherpen van de voorwaarden vanwege de val van het kabinet niet is doorgevoerd. De komende verkiezingen zullen hierin van belang zijn.

c. Overige burgerzaken
Ook voor de andere producten die wij verstrekken aan burgers verwachten wij hogere opbrengsten. Dit komt doordat we hogere aantallen dan begroot verwachten af te geven. Ook is het zo dat voor huwelijken het tarief hoger wordt. Met deze verhoging worden huwelijken kostendekkend.

d. Bijstelling apparaat en basisdienstverlening
Gezien de verwachte toename in aanvragen hebben we ook extra personeel nodig. Voor dit personeel moet ook een afdracht gedaan worden voor de basisdienstverlening.

Kosten verkiezingen in verband met val kabinet

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
inkomsten	760				
uitgaven	-550		400	-60	-550
totaal	**210**		**400**	**-60**	**-550**

Op 29 oktober zijn er opnieuw verkiezingen voor de Tweede Kamer. Dit leidt voor de gemeente tot een nadeel van € 0,6 miljoen. In 2029, vier jaar later, zullen er ook weer Tweede Kamer verkiezingen zijn. We hadden al € 0,4 miljoen gereserveerd voor een toekomstige verkiezing (2027) in de begroting. Dat geld schuiven we door. Omdat de kosten zijn gestegen hebben we een tekort van € 0,15 miljoen. Ook hebben we in 2028 (een verkiezingsloos jaar) geen budget opgenomen maar lopen enkele kosten á € 0,06 miljoen wel door. Dit kunnen we betalen uit het voordeel op de extra Rijksbijdrage. Per saldo is deze bijstelling neutraal.

Amendement 030: Handen af van het wijkbudget!

De onttrekking van € 200.000 uit het wijkbudget ter bevordering van het Fonds Almere 50 wordt gecompenseerd, met dien verstande dat deze middelen kunnen worden aangewend voor de oorspronkelijke doelstellingen van het wijkbudget. De dekking van dit bedrag van € 200.000 wordt overgeheveld vanuit de begrotingspost Diversiteit en Inclusie.

2.5 Diversiteit en inclusie

Ambitie

In Almere streven we naar een inclusieve samenleving

We zijn een diverse stad en vieren de verschillen. We willen ook een inclusieve stad zijn, waar iedereen volwaardig en gelijkwaardig kan deelnemen. Niet voor niets prijkt op de gevel van ons stadhuis artikel 1 van de Grondwet. Daarmee dragen wij als gemeente uit dat Almere van ons allemaal is, ongeacht sekse, seksuele geaardheid, genderidentiteit, huidskleur, (etnische) afkomst of mentale of fysieke beperking. Iedereen in deze stad is gelijkwaardig en heeft het recht om gelijkwaardig behandeld te worden.

Actieprogramma Almere Divers en Inclusief 2026

Dit actieprogramma slaat een brug tussen wat wij als samenleving willen en wat inwoners in het dagelijks leven ervaren. Hiermee gaan wij in 2026 verder. In het bijbehorende Bestedingsplan 2025-2026 hebben wij de doelen, activiteiten en middelen uiteengezet voor 2025 en 2026. Zo zetten wij in op het tegengaan van stagediscriminatie, dit doen we in 2026 onder andere door voorlichting op scholen. Ook lanceren we een campagne om stagediscriminatie zichtbaar te maken en alle betrokkenen bewust te maken van gelijke kansen in het stageproces. We gaan in onze eigen organisatie meer aandacht besteden aan diversiteit, om als gemeente een voorbeeld te zijn voor andere werkgevers. Ons streven hierbij is beter zicht te hebben op hoe ons beleid voor de stad uitpakt en welke maatregelen we kunnen nemen om beleid nog inclusiever te maken.
Daarnaast hebben we vorig jaar € 3 miljoen beschikbaar gesteld voor toegankelijkheid. Daarmee gaan we onder andere toegankelijke openbare toiletten realiseren, werken aan blindegeleide markeringen in de openbare ruimte en investeren in toegankelijke gemeentelijke gebouwen en een toegankelijke gemeentewebsite, voor bijvoorbeeld slechtzienden.

Doelstellingen

Almere is in 2026 een meer toegankelijke en inclusieve stad waarin iedereen zichzelf kan zijn en mee kan doen. In 2026 gaan wij versnellen en versterken. In het bestedingsplan Actieprogramma 'Almere Divers en Inclusief' van 15 april 2025 geven we aan wat we concreet, wanneer gaan doen en hoe we de beschikbare middelen besteden.
We zetten we in op:

- Het tegengaan van stagediscriminatie.
- We starten een publiekscampagne om de bewustwording van discriminatie in alle vormen te vergroten.
- We zetten Gender Based Analysis in om ons gemeentelijk beleid te toetsen.
- Het vormgeven van de voorbeeldrol als diverse en inclusieve werkgever.
- Het toegankelijker maken van de stad, de openbare gebouwen en de stranden.

Financiën

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Amendement 030: Handen af van het wijkbudget!		200			
totaal		**200**			

Amendement 030: Handen af van het wijkbudget!

De onttrekking van € 200.000 uit het wijkbudget ter bevordering van het Fonds Almere 50 wordt gecompenseerd, met dien verstande dat deze middelen kunnen worden aangewend voor de oorspronkelijke doelstellingen van het wijkbudget. De dekking van dit bedrag van € 200.000 wordt overgeheveld vanuit de begrotingspost Diversiteit en Inclusie.

2.6 Economie

Ambitie

We zetten ons in om meer Almeerders kans op werk in Almere te bieden

In 2023 is de Economische Agenda (het Visiedocument en de Uitvoeringsagenda) opgesteld. Binnenkort wordt de raad geïnformeerd over de voortgang van de uitvoeringsagenda met daarbij de behaalde resultaten. Veel acties zijn opgepakt en veel doelstellingen hebben we behaald. Toch blijft onze economie uitdagend. Netcongestie, personeelstekort en ruimtetekort zijn zorgpunten, die onze beoogde groei van werkgelegenheid en bedrijvigheid beperken.
Het aantal woningen in Almere groeit en gaat de komende jaren verder groeien. Dat betekent dat ook de werkgelegenheid moet meegroeien om als stad meer in evenwicht, vitaler en completer te worden. Daarvoor is letterlijk meer ruimte nodig. We willen gaan werken aan een stedelijke programmering Ruimte voor Economie om de woon-werkbalans van de stad te verbeteren. Het gaat dan om nieuwe locaties voor bedrijventerreinen, innovatieve plekken en voorzieningen in de stad. Maar ook om vernieuwing van bestaande, kwalitatief goede werklocaties.
De afgelopen periode is gebleken dat het ontwikkelen van een sterk economisch ecosysteem van Tech en transities forse inspanningen vraagt. We willen onze inspanningen toespitsen op innovatieve bedrijvigheid, die groeikansen zien in de markten van tech en digitalisering. De high tech-industrie is belangrijke motor voor innovatie. We willen de samenwerking met bedrijven en ondersteunende partners en instellingen steviger vormgeven met de bestaande innovatieplatforms als Green Innovation Hub, Praktijk- en Innovatiecentrum Circulaire Economie (PRICE) en UPALMERE!
Verder gaan we door met het stimuleren van het georganiseerd vermogen van het bedrijfsleven in de centra en op bedrijventerreinen. Het gaat dan om bedrijfsinvesteringszones in centra, parkmanagement en energiecoöperaties op bedrijventerreinen.

We werken aan onderwijs en arbeidsmarkt

De afgelopen jaren zijn er flinke stappen gezet in triple helix samenwerking (overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen) op de arbeidsmarkt binnen Tech & Transitie. Hierop bouwen we verder. Om inwoners te stimuleren zich om te scholen van kwetsbaar naar meer toekomstbestendig werk, binnen Tech en Transitie, zetten we in op een publiek-private samenwerking Techniek. Ook werken we samen met een technische onderwijscoalitie aan nieuwe technische opleidingen, waaruit een doorlopende leerlijn techniek zal ontstaan. Daarnaast werken we met primair en voortgezet onderwijs aan een platform voor oriëntatie op technische beroepen. Onze ambitie is om elke Almeerse leerling minimaal twee keer per jaar in aanraking te laten komen met techniek om zo de instroom naar technisch beroepsonderwijs te vergroten.

We zetten de gevolgen van netcongestie om naar kansen

De economische groei van Almere staat onder druk door de aanhoudende netcongestie. Bedrijven ervaren beperkingen bij het aansluiten van nieuwe vestigingen, uitbreidingen of verduurzamingsplannen. Dit kan investeringen vertragen en leiden tot gemiste economische kansen. Omdat de verwachting is dat netcongestie pas in 2033 volledig wordt opgelost, vormt dit een belangrijk risico voor de werkgelegenheid, de woningbouw en de energietransitie.
Tegelijkertijd stimuleert deze situatie innovatieve oplossingen, zoals lokale energieopslag, slimme netwerken en intensieve samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven en netbeheerders. Almere kan zich hierdoor profileren als een stad die niet alleen de uitdagingen van netcongestie onderkent, maar ook kansen benut om de energietransitie te versnellen en de economie toekomstbestendig te maken.

We investeren in toerisme en recreatie

In het coalitieakkoord *Samen Bouwen aan Almere* (2024-2026) is afgesproken om de toeristenbelasting te verhogen. Bij de vaststelling van het raadsvoorstel over de besteding van deze belasting is besloten om de bestaande opbrengsten te blijven inzetten voor het versterken van de speerpuntgebieden en thema's uit de *Agenda Toerisme & Recreatie 2023-2030*. Evenals voor communicatie en marketing gericht op de promotie

van Almere onder bezoekers en bewoners. De extra opbrengsten die voortvloeien uit de verhoging van de toeristenbelasting worden ingezet voor het versterken van openbaar toegankelijke evenementen, het monitoren en stimuleren van evenementen en het verbeteren van recreatieve voorzieningen die zowel inwoners als toeristen ten goede komen.

Een passend aanbod van evenementen

Almere groeit. De stad telt steeds meer jongeren én ouderen, met allerlei culturele achtergronden. Wij vinden het belangrijk om in Almere een passend aanbod van evenementen aan te trekken en te faciliteren dat hierop aansluit. Met de agenda evenementen in Almere 2025-2030 zijn de strategische hoofdlijnen voor deze ambitie door het bestuur vastgesteld. Ook is een uitvoeringsbeleid gemaakt dat duidelijkheid geeft aan organisatoren over de wijze waarop gemeente Almere evenementen beoordeelt.

Doelstellingen

- We versterken het georganiseerd vermogen van het bedrijfsleven (parkmanagement, bedrijfsinvesteringszones en energiecoöperaties).
- We werken aan een publiek-private samenwerking op gebied van tech en transitie.
- We bouwen aan een evenementenprogramma met landelijke publiekstrekkers, sport en wijkgerichte activiteiten.

Projectvertraging

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Flevopenningen gala 2026	50	-50			
Green Innovation Hub	-165	165			
projecten Regiodeal Nieuw land	1.243	-1.243			
totaal	**1.128**	**-1.128**			

Flevopenningen gala 2026

In 2026 organiseert de Gemeente Almere het Flevopenningen gala. We verwachten in 2025 een deel van het budget voor het economisch programma niet uit te geven. We stellen voor om hiervan € 50.000 in 2026 in te zetten voor het gala.

Green Innovation Hub

De activiteiten rondom de Green Innovation Hub gaan sneller dan eerder ingeschat. Hierdoor verschuiven we een deel van het budget 2026 naar 2025.

Projecten Regiodeal Nieuw Land

In de begroting is incidenteel budget beschikbaar voor de cofinanciering van de Regiodeal Nieuw Land of daarmee samenhangende activiteiten. Dit budget is in 2025 nog niet nodig voor de nu lopende projecten, omdat deze op andere wijze gedekt zijn (zoals het Fonds Verstedelijking Almere). Daarom stellen wij voor dit geld door te schuiven naar 2026, zodat dit hiervoor beschikbaar blijft.

2.7 Onderwijs

Ambitie

We werken aan verbinding tussen het ruimtelijk, sociaal en economisch domein

Dit is één van de adviezen uit de sociale staat van de stad. Het bouwen van een sterke stad en brede welvaart is iets dat inzet van alle domeinen vraagt. Daarom verbinden we de onderwijsopgaven aan andere domeinen. Bijvoorbeeld bij de regiodeal, waarin nadrukkelijk de verbinding met bedrijven in de stad gezocht wordt. Maar ook met sport en cultuur ter bevordering van een rijkere schoolweek en het vergroten van de sociale cohesie. Daarbij speelt ook het hebben van voldoende maatschappelijke voorzieningen een rol, daarover vertellen we meer in het programmaplan Sociale voorzieningen en zorg.

We zetten ons in voor toegankelijk onderwijs voor iedereen

Het lerarentekort in Almere is daarbij een uitdaging. Almere heeft één van de grootste lerarentekorten van heel Nederland. Er is inmiddels een nieuwe aanpak voor het lerarentekort vanuit het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Dit is een regionale aanpak gericht op het terugdringen van personeelstekorten in het basisonderwijs, voortgezet en middelbaar onderwijs. Almere zit in de onderwijsregio Almere-Lelystad. Het ministerie stelt hiervoor jaarlijks zo'n € 7 miljoen beschikbaar via subsidie aan de scholen en opleiders in deze regio. Zij kunnen hiermee als onderwijsveld en als eerste verantwoordelijke voor personeelsbeleid plannen maken om dit te investeren in het verkleinen van (de gevolgen van) het lerarentekort. De scholen in de regio maken nu plannen voor de jaren 2026 – 2030. Hierbij ondersteunen wij hen. Het eerdere Almeerse noodplan voor het tekort in het basisonderwijs gaat op in deze nieuwe regeling. Als Almere hebben we ons samen met de G5 (de vijf steden met het grootste lerarentekort) de afgelopen tijd hard gemaakt voor extra financiering voor deze regionale aanpak vanuit het ministerie. Met het extra geld dat G5 steden krijgen met deze aanpak is dat gelukt.

We helpen als gemeente om de juiste randvoorwaarden te creëren

Als gemeente kunnen we ons steentje bijdragen aan het verkleinen van het lerarentekort door de goede randvoorwaarden te creëren voor (toekomstig) leraren om in het onderwijs en hier in Almere te komen werken. Dit doen wij bijvoorbeeld door de afspraken te maken met woningbouworganisaties om onderwijsprofessionals en studenten voorrang te geven op een woning. Voor de vrije sector zijn er al enkele regelingen. Voor de sociale huur en betaalbare koop zijn we dit aan het onderzoeken.
Wij gaan niet over de inhoud van het onderwijs of het personeelsbeleid van scholen, maar wel over de huisvesting. Door ons in te zetten op robuuste scholen qua omvang kunnen we de beschikbare leraren beter inzetten. Kleinere scholen hebben namelijk relatief meer leraren nodig en hogere tekorten dan grotere scholen.

We willen talent behouden voor onze stad

Het vasthouden en aantrekken van talent voor met name onderwijs, zorg en techniek is van groot belang voor de stad en regio. Samen met partijen in de stad werken we eraan dat meer leerlingen en volwassenen, die zich willen omscholen, kiezen voor een vervolgopleiding in de sectoren die belangrijk zijn voor de stad. Vervolgens is het belangrijk hen vast te houden en te verbinden met organisaties en bedrijven in Almere. Specifiek voor de sector 'tech en transitie' zijn eind 2025 projecten gericht op het aantrekken en vasthouden van talent van start gegaan. Meer daarover is te vinden in de paragraaf van het Fonds Verstedelijking Almere.

Een rijk en aantrekkelijk studentenleven trekt talent en brengt reuring in onze stad

We gaan samen met het onderwijs, studentenverenigingen en (culturele) partners inzetten op het aantrekkelijker maken van onze stad voor jongeren en studenten. Hierbij vinden wij het belangrijk dat er aandacht is voor het imago van Almere als aantrekkelijke stad om te studeren. Wij zorgen vooral dat er veel te doen en te beleven is voor studenten. De ontwikkeling van de campus in het hart van de stad is daarbij

een belangrijk onderdeel. Studenten vinden er plek om te wonen, te studeren en te recreëren samen met de andere bewoners en bezoekers van de binnenstad.

We zetten in op het terugdringen van het aantal voortijdige schoolverlaters

In 2026 gaat de wet 'Van school naar duurzaam werk' in. Deze wet breidt de taken van de gemeente uit op het gebied van jongerenbegeleiding. Met de wet krijgen scholen, arbeidsmarkt en gemeenten meer mogelijkheden om jongeren tot 27 jaar te ondersteunen bij de overgang van school naar werk en het behoud van werk. Ook in tijden van economische groei lukt het bepaalde groepen jongeren niet om duurzaam werk te vinden. Op deze groep ligt de nadruk. De wet vraagt daarnaast om nauwe samenwerking binnen de gemeente en in de regio. In gezamenlijkheid wordt er in de regio Flevoland een regionaal programma opgesteld. In het komende jaar onderzoekt de gemeente welke gevolgen de wetswijziging en de nieuwe programmalijnen hebben voor de samenwerking met partners in de stad, zoals scholen, werkgevers en zorgorganisaties.

We werken aan de doorgaande ontwikkelingslijn van 0 tot 27 jaar

Om kinderen kansrijk, gezond en veilig op te laten groeien werken we samen met (voor)scholen, jeugdhulp en maatschappelijke partners aan afspraken over jeugd- en onderwijsbeleid. Dit doen we met de Lokale Educatieve Agenda (LEA.) 2024-2028. Deze is in 2024 met de raad gedeeld. In de LEA. zijn vier maatschappelijke opgaven benoemd. Dit zijn:

- Kwalitatief sterke en toekomstgerichte educatie.
- Ondersteuning waar nodig voor kind, jongere, ouder en verzorger.
- Inspirerende leeromgeving voor educatieve groei.
- Aandacht voor de professional.

Eind 2026 komen we met een tussentijdse evaluatie van de LEA. Deze zullen we opstellen in samenwerking met onze partners. We nemen het onderwerp veiligheid op scholen mee in de tussenevaluatie van de LEA. Mogelijk geeft dat aanleiding tot een bijstelling van de LEA voor de tweede periode die loopt in 2027 en 2028.

We werken aan passende schoolgebouwen en de bestaande en nieuwe stad

De urgentie is daarop is hoog. De vervangingsopgave van schoolgebouwen in de bestaande stad is een enorme opgave, gezien veel scholen in onze stad tegelijk gebouwd zijn en dus vervangen of gerenoveerd moeten worden. Daarnaast groeit Almere, waardoor er ook nieuwe schoolgebouwen moeten komen. De afgelopen jaren hebben we al veel scholen kunnen vervangen of bouwen. Toch hebben we niet alles kunnen realiseren wat we op basis van het Integraal Huisvestingsplan hadden gepland. Dit IHP loopt in 2025 af. In 2026 realiseren we een nieuw Integraal Huisvestingsplan en leggen dit aan de raad voor. Eerste speerpunt hierin is om meer in control te komen, met een duidelijkere governance met bijvoorbeeld schoolbesturen. De activiteiten die we niet hebben kunnen afronden tot 2025, verwerken we in het nieuwe IHP.
Tweede speerpunt wordt dat we onze ambities duidelijker gaan koppelen aan de beschikbare financiële middelen. Waar we voorheen de ambities vaststelden en daarna de middelen erbij zochten, gaan we dit nu meteen regelen. Daarnaast kijken we naar een toekomstbestendige financieringssystematiek voor onderwijshuisvesting. Hierin nemen we ook mee dat we, volgens aankomende wetgeving, straks 16 jaar, waarvan 4 jaar concreet, vooruit moeten kijken wat betreft onderwijshuisvesting.

We realiseren nieuw beleid voor multifunctioneel gebruik van schoolgebouwen

Dit zullen we voor eind 2026 aan de raad voorleggen. Al jaren hebben we het uitgangspunt dat we schoolgebouwen multifunctioneel bouwen en gebruiken. Dus bijvoorbeeld door het toevoegen van kinderopvang of welzijnsfuncties. We hebben hier echter nooit formeel beleid op gemaakt. Dit gaan we nu wel doen zodat duidelijk is wat de kaders zijn voor het maatschappelijke meergebruik van schoolgebouwen en wie waarvoor verantwoordelijk is. We nemen hierin ook de verduurzamingsopgave van schoolgebouwen mee.

Doelstellingen

- We onderzoeken in 2025 welke gevolgen de wetswijziging van Van school naar duurzaam werk heeft voor onze partners in de stad.
- Eind 2026 komen we met een tussenevaluatie van de LEA. Op basis hiervan stellen we deze eventueel bij.
- In 2026 realiseren we een nieuw Integraal Huisvestingsplan.
- We realiseren nieuw beleid voor het multifunctioneel meergebruik van schoolgebouwen.

Financiën

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
actualisatie onderwijshuisvesting	10	-160	-2.516	1.746	-1.261
bijstelling exploitatiebegroting TOH Marie Curielaan 301	58	82	-34	-34	-34
leerlingenvervoer	-196	-361	-361	-361	-361
totaal	**-128**	**-439**	**-2.911**	**1.351**	**-1.656**

Actualisatie onderwijshuisvesting

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
1. fasering		15	-233	-286	-192
2. nieuwe investeringen			-3	-3	-1.197
3. programma onderwijsvoorzieningen 2026		-260			
4. overige bijstellingen	10	85	-2.280	2.035	128
totaal	**10**	**-160**	**-2.516**	**1.746**	**-1.261**

1. Fasering

a. BBS Zuid - Wissellocatie Hoornstraat

In overleg met en op verzoek van de schoolbesturen is besloten om de sloop/demontage van De Achtbaan door te schuiven naar zomer 2026. De verbouwing van de wissellocatie op de Hoornstraat voor De Achtbaan gaat daardoor ook later plaatsvinden. Het geplande opleverjaar van de nieuwbouw BBS Zuid is ongewijzigd (eind 2027).

b. De Meergronden – uitbreiding Sporthal haven

In verband met de vernieuwing van de Meergronden moet de gymvoorziening bij De Meergronden als eerste gesloopt worden. Dat betekent dat de uitbreiding van Sporthal Haven in 2026 gereed moeten zijn in plaats van in 2029. Er zijn geen andere mogelijkheden om de continuïteit van het gymonderwijs te kunnen waarborgen. Er is niet voldoende capaciteit om ruim 1000 VO-leerlingen elders in Almere Haven bewegingsonderwijs aan te bieden. Om te voldoen aan de zorgplicht wordt daarom het reeds beschikbare krediet voor de uitbreiding van de sporthal in tijd naar voren geplaatst. Het geplande opleverjaar van de nieuwbouw De Meergronden is ongewijzigd (2029).

2. nieuwe investeringen

In het Integraal Huisvestingsplan (IHP), is Almere Haven opgenomen als één van de prioriteitswijken voor vernieuwing en of renovatie van de basisscholen. Inmiddels is met de schoolbesturen Prisma en ASG overleg gestart om dit stadsdeel in kaart te brengen qua vernieuwingsopgave. Hieruit komt naar voren dat de eerste focus op De Flierefluiter (gepland opleverjaar 2029) en De Ark en Polderhof (gepland opleverjaar 2030) ligt. Deze planning loopt reeds een aantal jaar achter op de gemaakte bestuurlijke afspraken. De kwaliteit van deze gebouwen verslechtert snel. De gebouwen zijn inmiddels tussen de 45 en 48 jaar. Hiermee komt de zorgplicht om te voldoen aan passende onderwijshuisvesting in gevaar. Vervanging en of renovatie is daarom urgent.
Voor deze scholen vragen we een alleen een vernieuwingskrediet.
Omdat de kapitaallasten van deze investeringen buiten het perspectief vallen, hebben we het bedrag uit 2031 toegevoegd in 2029. Zo zijn de financiële consequenties van dit besluit in beeld. Uiteindelijk schuiven deze kosten naar achteren.

3. Programma onderwijsvoorzieningen 2026

Op het programma onderwijsvoorzieningen 2026 zijn diverse aanvragen binnengekomen voor bestaande scholen van in totaal € 260.000. Hiervoor is geen budget beschikbaar. De aanvragen worden getoetst op de van toepassing zijnde bepalingen in de verordening onderwijshuisvesting. Uit een eerste beoordeling blijkt dat de aanvragen waarschijnlijk toegekend moeten worden.

4. kosten bouwrijp maken en correcties

Voor bestaande locaties moeten we bij herontwikkeling afschrijven op het slopen en het opnieuw bouwrijp maken van de grond. Vanaf 2031 kost dit € 0,1 miljoen structureel. Daarnaast zijn er enkele administratieve aanpassingen. Zo hebben we kosten opgenomen in eerdere jaren die betrekking hadden op latere jaren. Dit is een bewuste keuze om financiële effecten van besluitvorming binnen de perspectiefperiode te zien.

Bijstelling exploitatiebegroting TOH Marie Curielaan 301

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
inkomsten	-102	5	5	5	5
uitgaven	160	77	-39	-39	-39
totaal	**58**	**82**	**-34**	**-34**	**-34**

Het tijdelijke onderwijshuisvesting gebouw aan de Marie Curielaan 301 is aangekocht. De verwachte kosten en opbrengsten zijn in de begroting opgenomen. In 2025 en 2026 verwachten we een voordeel van in totaal € 140.000. Uit dit voordeel kunnen tot en met 2030 € 34.000 aan hogere exploitatiekosten worden betaald.

Leerlingenvervoer

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
niet invullen bezuiniging	-87	-87	-87	-87	-87
stijging aantal leerlingen	-109	-274	-274	-274	-274
totaal	**-196**	**-361**	**-361**	**-361**	**-361**

Contractueel zijn wij verplicht de stijging van het aantal leerlingen dat gebruik maakt van het leerlingenvervoer te compenseren. De peildatum is 31 juli. Wij verwachten dat het aantal leerlingen dat gebruik maakt van het taxivervoer met 51 zal toenemen waardoor de jaarlijkse kosten met € 274.000 zullen stijgen. Voor 2025 is dit naar rato verwerkt in het knelpunt van € 109.000. In het busvervoer is er geen afwijking omdat de gecontracteerde capaciteit voldoende is. Daarnaast wordt de inzet van een extra busbegeleider nu ten laste van het perspectief gebracht. Bij de eerste kwartaalrapportage 2025 was dit nog als taakstellende bezuiniging opgenomen.

Projectvertraging

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
uitstel sloop Sas van Gentlaan	491	-491			
totaal	**491**	**-491**			

Uitstel sloop Sas van Gentlaan

De sloop van de gymzaal aan de Sas van Gentlaan wordt uitgesteld. Omdat we de gymzaal nog een keer gebruiken voor winteropvang aankomende winterperiode. Hiermee schuiven we het sloopbudget en het budget voor de extra afschrijving van de boekwaarde door naar 2026.

2.8 Gezondheid

Ambitie

Binnen ons gezondheidsbeleid hebben we de volgende doelen

1. GALA/preventie: Almeerders blijven langer gezond door inzet van brede gezondheidspreventie.
2. IZA/PGA: Het Sociaal domein ontlast het medisch domein zodat voldoende zorg beschikbaar blijft.

Om dit te bereiken behalen we in 2026 de volgende resultaten:

GALA/preventie: Almeerders blijven langer gezond door inzet van brede gezondheidspreventie

Resultaat: Een breed aanbod van preventieve gezondheidsinterventies is beschikbaar.

De doelstellingen en budgetten vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord en het recent gesloten Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) bieden de basis voor (bestaande) preventieve gezondheidsinterventies.

Resultaat: We bieden de wettelijk verplichte Publieke Gezondheidszorg (algemene en jeugdgezondheidszorg) aan.

We brengen de publieke (jeugd)gezondheidszorg en toegang tot jeugdhulp op orde. In samenwerking met de GGD Flevoland, waaronder JGZ Almere, bieden wij Almeerders publieke (jeugd)gezondheidszorg aan. Onder andere in de vorm van de vaccinatieprogramma's, infectieziektebestrijding, jeugdverpleegkundigen, consultatiebureaus en het meldpunt Vangnet en Advies. Het afgelopen jaar hebben wij geconstateerd dat de GGD onder grote financiële druk staat. En daarmee de basisinfrastructuur van de publieke gezondheidszorg ernstig onder druk is komen te staan. Dit kan niet zo doorgaan. Aanvullende financiële middelen zijn nodig om in 2026 de wettelijke verplichtingen na te komen. Hiermee wordt de basisinfrastructuur voor publieke gezondheidszorg op orde gebracht. En kunnen bijvoorbeeld Almeerse kinderen de zorg (zoals via het consultatiebureau) krijgen waar zij recht op hebben.
Onderdelen van de jeugdhulp waar de GGD bij betrokken is, zoals de toegang en regie, staan eveneens zwaar onder druk. Wij concluderen dat de huidige financiële kaders geen mogelijkheid bieden om aan de wettelijke taken rondom toegang en de regietaken te voldoen. De niet-wettelijke taken die nog gefinancierd worden kunnen niet verder worden afgebouwd zonder de sociale basis en toegang tot jeugdhulp verder onder druk te zetten. In dit kader is het van groot belang dat laagdrempelige hulpverlening door de GGD wordt aangeboden. Om zo jeugdigen en de gezinnen waarbinnen zij opgroeien te ondersteunen en de inzet van geïndiceerde ambulante jeugdhulp te voorkomen.

Resultaat: Inwoners in staat om hun gezondheidsvaardigheden te vergroten.

IZA/PGA: Het Sociaal domein ontlast het medisch domein zodat voldoende zorg beschikbaar blijft

De toegankelijkheid van de zorg in Almere staat onder druk. Een grootschalige transformatie is noodzakelijk om onze zorg toegankelijk en betaalbaar te houden. Onder de noemer Positief Gezond Almere (PGA) werken Almeerse zorg- en welzijnsorganisaties en het Zilveren Kruis met de gemeente samen aan deze grootschalige transformatie. Een groot deel van de eerstelijns- (bijvoorbeeld huisarts en fysiotherapie) en tweedelijnszorg (ziekenhuiszorg) zal de komende jaren verschuiven naar de nuldelijn (de zorg en ondersteuning binnen het sociaal domein).
Hiervoor hebben de deelnemende partijen samen een domeinoverstijgend transformatieplan opgesteld conform de uitgangspunten van het Integraal Zorgakkoord (IZA). In 2025 zijn wij gestart met de uitvoering van het plan en in 2026 gaan wij daarmee verder. Dit plan wordt gefinancierd met geoormerkte transformatiegelden IZA en de specifieke uitkering (SPUK) die op regionaal niveau beschikbaar is voor het realiseren van de doelstellingen uit IZA. In 2026 gaat het om ongeveer € 2,9 miljoen voor Almere.

Resultaat: De inzet van welzijncoaches bij huisartsenpraktijken en gezondheidscentra wordt vergroot.

Vanuit het transformatieplan zetten we onder meer stevig in op het verbeteren van de samenwerking tussen het medisch domein, het sociaal domein en de informele zorg. We leiden niet-medische vragen van de huisarts om naar het sociaal domein, zodat de juiste hulp op de juiste plek geboden wordt. Hiermee ontlasten we de huisartsen.

Resultaat: Mensen zijn meer in staat elkaar te helpen door de inzet van Voorzorgcirkels en het aanleren van (preventieve) gezondheidsvaardigheden

Ook zetten we in op de ontwikkeling van veerkrachtige en zorgzame wijken. Dit doen we onder andere met gerichte inzet om het aantal voorzorgcirkels te laten groeien.

Resultaat: De uitgangspunten van positieve gezondheid zijn leidend in de samenwerking tussen het sociaal en medisch domein.

Resultaat: Bevorderen en scheppen van de randvoorwaarden voor het verbeteren van de mentale gezondheid van Almeerders.

Dit doen we door het uitvoeren van het regionaal transformatieplan MGN (Mentale Gezondheidsnetwerk). Dit pakken we samen met de GGZ en huisartsenzorg op. We focussen ons op de beweging naar de voorkant door vorm te geven aan herstelnetwerken en de verbinding te leggen tussen de GGZ met de sterke lokale teams. Daarnaast versterken we de integrale samenwerking tussen gemeenten, GGZ en huisartsenzorg door het vormgeven van een verkennend gesprek. We maken hierbij zoveel mogelijk gebruik van bestaande structuren.

Ook de voortzetting van Samen Sterker in de Wijk voor inwoners met psychische problematiek is onderdeel van het transformatieplan Positief Gezond Almere.

In 2026 wordt Samen Sterker in de Wijk uitgerold in heel Almere, we versterken daarnaast Samen Sterker in de Wijk met een aantal partners uit de basis GGZ, POH-GGZ, welzijnswerk en de informele zorg en focussen ons op het borgen van deze effectieve aanpak, ook na 2027.

Financiën

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
andere financiering Praktijkondersteuners huisartsen	750	1.243	1.243	1.243	1.243
GGD bestuursondersteuning en basis op orde		-332	-332	-332	-332
Wet publieke gezondheid (consultatiebureau)	-132	-1.213	-1.213	-1.213	-1.213
Algemene taakstelling Zorg en Welzijn		302	302	302	302
maatschappelijke voorzieningen 2029				-20	
niet bezuinigen op Speelhaven			-60	-60	-60
totaal	**618**		**-60**	**-80**	**-60**

Andere financiering Praktijkondersteuners huisartsen

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
a. vrijval subsidie POH	750	1.518	1.518	1.518	1.518
b. inzet op casusregie		-275	-275	-275	-275
totaal	**750**	**1.243**	**1.243**	**1.243**	**1.243**

Per 1 juli wordt de subsidie POH overgenomen door de zorgverzekeraar. Hiermee valt het subsidiebudget binnen de begroting vrij. Vanaf 2026 wordt er nog wel € 275.000 voor capaciteit ingezet om het sturingsmechanisme van de POH-functie te behouden en casusregie rond jGGZ problematiek te verstevigen. Hierover zijn afspraken gemaakt met de Zorggroep Almere.

GGD bestuursondersteuning en basis op orde

In de begroting van gemeenschappelijke regeling GGD 2025 zijn deze posten incidenteel toegekend met de bestuurlijke opdracht om te kijken of binnen de GR de mogelijkheid bestaat om dit in te passen. Vanuit de bestuurlijke opdracht is gebleken dat er geen ruimte binnen de GR is om de genoemde punten te financieren zonder door de wettelijke taken heen te zakken. We hebben hier ook geen zienswijze op ingediend.

Wet publieke gezondheid (consultatiebureau)

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
a. tekort JGZ		-142	-142	-142	-142
b. knelpunt rekenfout		-339	-339	-339	-339
c. JGZ versoberen taken niet doorvoeren	-132	-132	-132	-132	-132
d. uit te werken bezuinigingsopdracht niet mogelijk		-600	-600	-600	-600
totaal	**-132**	**-1.213**	**-1.213**	**-1.213**	**-1.213**

In samenwerking met de GGD Flevoland en de JGZ Almere, bieden wij Almeerders publieke (jeugd)gezondheidszorg aan. Onder andere in de vorm van de vaccinatieprogramma's, infectieziekte-bestrijding, jeugdverpleegkundigen, consultatiebureaus en het meldpunt Vangnet en Advies. Het afgelopen jaar hebben wij geconstateerd dat de GGD onder grote financiële druk staat. En daarmee de basisinfrastructuur van de publieke gezondheidszorg ernstig onder druk is komen te staan. Dit kan niet zo doorgaan. Aanvullende financiële middelen zijn nodig om in 2026 de wettelijke verplichtingen na te komen. Hiermee wordt de basisinfrastructuur voor publieke gezondheidszorg op orde gebracht. En kunnen bijvoorbeeld Almeerse kinderen de zorg (zoals via het consultatiebureau) krijgen waar zij recht op hebben.

Er lag de opdracht om financiële ruimte te zoeken door het versoberen van taken JGZ (€ 132.000) en een onderzoeken naar bovenwettelijke taken JGZ (taakstellend € 600.000). De conclusie is dat de bezuiniging niet mogelijk is, zonder de sociale basis en toegang tot jeugdhulp verder onder druk te zetten. Dit om laagdrempelige hulpverlening te kunnen blijven aanbieden en de inzet van jeugdhulp niet verder te laten stijgen. De taakstelling wordt daarom niet doorgevoerd. Er is wel een algemene taakstelling op Zorg en Welzijn opgenomen van € 302.000 die hieronder wordt toegelicht.

Algemene taakstelling Zorg en Welzijn

We leggen een algemene taakstelling op binnen zorg en welzijn van € 0,3 miljoen. We verwachten de eerste jaren de bezuiniging in te kunnen vullen door fasering van de extra uitgaven op de wettelijke taak gezondheid. Voor een structurele oplossing gaan we onderzoek doen binnen het hele gezondheids- en welzijnsbeleid.

Maatschappelijke voorzieningen 2029

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
a. inzet stelpost maatschappelijke voorzieningen					346
b. vervanging multifunctionele plek Stedenwijk					-201
c. multifunctionele plek Molenbuurt					-105
d. tijdelijke voorziening multifunctionele ruimte in Nobelhorst.				-20	-40
totaal				**-20**	

a. *Inzet stelpost maatschappelijke voorzieningen*

   In de begroting is jaarlijks € 0,5 miljoen (cumulatief) beschikbaar voor maatschappelijke voorzieningen. Eerder is al besloten hoe we het geld tot en met 2028 inzetten. In deze begroting doen we een voorstel voor de inzet voor 2029. € 0,1 miljoen zetten we in voor het tekort in 2028, waar eenmalig teveel geld is ingezet. Verder wordt € 54.000 nu nog niet ingezet, maar gereserveerd voor een volgend voorstel.

b. *vervanging multifunctionele plek Stedenwijk*

   Het nieuwe gebouw geeft ruimte aan basisonderwijs, een kinderdagopvangorganisatie en een welzijnsorganisatie. Door huisvesting onder 1 dak vormen ze een buurtcentrum dat essentieel is voor de groei en ontwikkeling van de wijk. Het versterkt hun samenwerking, aanbod en activiteiten worden nauw op elkaar afgestemd. Hiermee wordt vorm gegeven aan de doelstelling in de maatschappelijke

agenda om in de wijk aanwezig te zijn en ruimte voor ontmoeting te bieden. Er is een investeringskrediet nodig van € 2,5 miljoen.

c. *multifunctionele plek Molenbuurt*

In Molenbuurt gaan de basisscholen Het Tjasker en Het Kompas gezamenlijk een nieuw schoolgebouw betrekken. Het is mogelijk om het wijkteam, de jeugdgezondheidszorg/jeugdhulp en het Financiële Huis in het schoolgebouw te huisvesten. Inwoners van de Molenbuurt kunnen dan op 1 herkenbare plek in de wijk terecht voor advies, informatie en hulp. Hiermee wordt vorm gegeven aan de doelstelling in de maatschappelijke agenda om in de wijk aanwezig te zijn en ruimte voor ontmoeting te bieden. Er is een investeringskrediet nodig van € 1,8 miljoen.

d. *tijdelijke voorziening multifunctionele ruimte in Nobelhorst.*

De realisatie van Nobelhorst vordert. Door de geïsoleerde ligging van de wijk binnen Almere is het nodig om voldoende maatschappelijke voorzieningen in de wijk mogelijk te maken. Door deze juist in de wijk met de minst draagkrachtige bewoners te bouwen, ondersteunen we een evenwichtige ontwikkeling. De woningbouwcorporatie wil investeren, maar heeft voor deze investeringen zekerheden nodig. Door deze zekerheid te bieden, kunnen de minimaal benodigde ruimtes worden gerealiseerd. Daarmee dragen we bij aan de doelstelling vanuit de Maatschappelijke Agenda om deze functies tijdig in de wijk te realiseren en zo ondersteuning van bewoners en ontmoeting door bewoners tijdig mogelijk te maken.

Niet bezuinigen op Speelhaven

Bij de Programmabegroting 2025 is besloten tot een structurele bezuiniging vanaf 2027 op de Speelhaven. Eerder was al door de raad besloten in het kader van de bezuinigingen op het welzijnskader om dit budget af te bouwen. Wij vinden het belangrijk om het budget voor bemensing van de Speelhaven toch structureel beschikbaar te stellen. We draaien daarom deze bezuinigingen terug.

Projectvertraging

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
POK - actielijn 5 betere aansluiting tussen het medisch en sociaal domein	462	-462			
totaal	**462**	**-462**			

POK - actielijn 5 betere aansluiting tussen het medisch en sociaal domein

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
	462	-462			
totaal	**462**	**-462**			

In 2025 hebben we binnen de POK-middelen € 0,46 miljoen gereserveerd voor het risico dat de IZA uitkering niet zou worden uitbetaald. We verwachting dat dit risico zich niet meer voordoet. Er is namelijk aanvullend op de afspraken in het IZA en GALA een Aanvullend Zorg en Welzijn Akkoord (AZWA) gesloten tussen onder andere het Rijk en gemeenten. We stellen voor om deze middelen naar 2026 over te hevelen.
In 2026 was er ook nog € 0,46 miljoen gereserveerd binnen de POK middelen voor dit risico. Er is in totaal dus € 0,92 miljoen beschikbaar in 2026. Hiervoor zal nog een voorstel worden gedaan.

2.9 Sociale voorzieningen en zorg

Ambitie

We zoeken naar mogelijkheden om de gevolgen van het gebrek aan passende huisvesting te beperken

Huisvesting is momenteel het grootste en meest urgente knelpunt in de opvang- en zorgketen. Inwoners die gebruik maken van zorg- en opvangvoorzieningen maar eigenlijk beter af zijn in een eigen woning kunnen niet uitstromen. Zij blijven daardoor langer dan nodig in zorgvoorzieningen. Dit kost ons meer geld maar is vooral ook niet in het belang van de inwoner. Ook zorgt dit ervoor dat we grote moeite hebben om mensen die eigenlijk moeten instromen van een plek te voorzien. Soms loopt de problematiek van deze mensen daardoor zelfs op. Dit huisvestingsvraagstuk zien we ook terug in de noodopvang. Naast het toenemend aantal noodplaatsingen als gevolg van het huisvestingsprobleem neemt ook daar de duur van het verblijf toe. Hierdoor moet vak noodgedwongen uitgeweken worden naar bijvoorbeeld opvang in een hotel. We werken hier op meerdere manieren aan. Niet alleen door uitstroommogelijkheden voor deze doelgroep te vergroten, maar ook door te voorkomen dat mensen moeten instromen en door begeleiding te bieden aan mensen die op wachtlijsten staan. Dat doen wij samen met zorg- en welzijnspartners en woningcorporaties.

Doel: Almeerders kunnen gebruikmaken van passende en kwalitatief goede ondersteuning en voorzieningen via de Wmo

Resultaat: Almeerders ervaren de dienstverlening van de twee nieuwe leveranciers van Wmo-hulpmiddelen (scootmobielen, rolstoelen, etc.) als kwalitatief goed, servicegericht en dichtbij.

Wij monitoren de dienstverlening van de twee nieuwe Wmo-hulpmiddelenleveranciers en de cliëntervaringen. Dit gebeurt aan de hand van steekproeven en gesprekken met inwoners door een onafhankelijke instantie. Met deze resultaten kunnen we sturen op de resultaten van de dienstverlening van onze partners.

Resultaat: woningaanpassingen en medische advisering via de Wmo zijn beschikbaar, werkbaar en cliëntgericht georganiseerd.

In het eerste half jaar van 2026 starten nieuwe leveranciers voor Wmo-woningaanpassingen en medische advisering. Wij zorgen dat werkprocessen en systemen op tijd zijn aangepast, dat medewerkers adequate instructies krijgen en dat inwoners weten waar ze aan toe zijn.

Resultaat: de formele respijtzorg is toekomstbestendig georganiseerd en sluit aan bij de behoeften van cliënten en hun mantelzorgers.

Wij stellen een plan op voor de toekomstige inkoop en inzet van formele respijtzorg. Dit gebeurt in samenspraak met zorgaanbieders, cliëntorganisaties en mantelzorgers. Hierbij is er ook aandacht voor respijtzorg tijdens de overgangsfase naar wonen in een instelling voor langdurige zorg.

Doel: ondersteuning en voorzieningen via de Wmo sluiten aan bij de behoeften, en mogelijkheden van Almeerders.

Resultaat: Wmo-cliënten, mantelzorgers en partnerorganisaties ervaren dat de gemeente openstaat voor feedback over de Wmo-dienstverlening en weten wat er met hun inbreng gebeurt.

Wij voeren een verbeterplan uit om binnen de Wmo nog beter om te gaan met onder andere signalen, klachten en bezwaren. Hiervoor is er een samenwerking met stichting Gouden Oor. Deze organisatie helpt organisaties om zich maximaal in te stellen op luisteren, klantgevoelig handelen en leren van feedback. Wij werken toe naar een erkenning volgens de Gouden Oor Standaard.

Doel: Ondersteuning en voorzieningen via de Wmo blijven voldoende beschikbaar en betaalbaar

Resultaat: voor wie hier zelf niet in kan voorzien blijft ondersteuning beschikbaar. Wij voeren de Wmo uit binnen de gemeentelijke begroting.

Wij stimuleren het gebruik van leenhulpmiddelen (bijvoorbeeld deelscootmobielen) als alternatief voor individuele hulpmiddelen. Tot de zomer van 2026 voeren we een samenhangende aanpak uit om het gebruik van huishoudelijke ondersteuning terug te dringen en de kwaliteit van de dienstverlening te verbeteren. We optimaliseren samen met zorgaanbieders de procesregie binnen de individuele begeleiding en dagbesteding. Dit helpt inwoners - waar mogelijk - om weer zelfstandiger te leren functioneren. We voeren in 2026 het gesprek met de raad over de toekomst van de Wmo-ondersteuning. Dit in het licht van de groei van de stad en de toenemende vergrijzing. Hierbij nemen wij ook de uitkomsten mee van het landelijke houdbaarheidsonderzoek naar de Wmo.

Het Regionaal Kader Zorglandschap is in 2026 nog steeds de leidraad voor onze visie en ambities voor het beschermd wonen en de maatschappelijke opvang.

Dit regionaal kader omvat regionale afspraken voor de zorg en ondersteuning voor (psychisch) kwetsbare inwoners en afspraken over huisvesting van voorzieningen.

Doel: meer inwoners krijgen ambulante zorg en ondersteuning in eigen woonomgeving met als streven afbouw van intramurale plekken te kunnen realiseren

Dit betekent dat we inwoners in een psychisch kwetsbare situatie zoveel mogelijk willen ondersteunen om 'gewoon' deel te nemen aan de maatschappij en ondersteuning zo dicht bij huis als mogelijk te organiseren. Hiervoor werken we de komende periode verder aan het uitvoeringsprogramma 'Op-, om en Afbouwplan' aan initiatieven zoals:

- De Flevolandse Avond- en Nachtdienst (FAN). De FAN biedt individuele ondersteuning in de avonden en nachten, op dit moment aan inwoners die een beschikking voor regionale Wmo hebben. Het is een passende vorm van ondersteuning voor inwoners die goed op zichzelf kunnen wonen maar wellicht een enkele keer buiten kantooruren kortdurend behoefte hebben aan ondersteuning. In 2025 en 2026 wordt gewerkt aan de doorontwikkeling van de FAN. Zodat deze ook waar nodig beschikbaar komt voor inwoners met een lokale Wmo beschikking. Daarnaast zal de FAN ondersteuning gaan bieden aan inwoners met onbegrepen gedrag (OGGZ-doelgroep).
  Resultaat: FAN komt ter beschikking voor inwoners met een lokale WMO beschikking.
- Tussenvoorzieningen voor jongeren zoals het trainingshuis Manuscripstraat. In dit trainingshuis kunnen jongeren tussen de 18 en 27 jaar twee jaar wonen en worden ze begeleid. Met als doel dat zij de vaardigheden aangeleerd krijgen die nodig zijn om zelfstandig te kunnen wonen.
- Een vorm van gemengd wonen waarbij een breder aanbod gerealiseerd wordt, dat beter aansluit bij de diverser wordende doelgroep. Dit helpt deelnemers om sneller toe te werken naar zelfstandigheid en voorkomt hospitalisering.
  Resultaat: inwoners werken sneller toe aan zelfstandigheid.
  Resultaat: hospitalisering wordt voorkomen.

Resultaat: na een positieve evaluatie 2025 van de pilot Housing First gaan we dit in 2026 opnemen als vast product. Waardoor meer mensen gebruik kunnen gaan maken van de aanpak Housing First.

Ook werken we aan het verder uitrollen van Housing First zodat dit voor meer inwoners beschikbaar komt. Aan de hand van het Nationaal Actieplan Daklоosheid werken we tegelijk aan het voorkomen van dak- en thuisloosheid en daarmee het voorkomen van instroom in de maatschappelijke opvang.

Opnieuw is gebleken dat de wettelijke vaststelling van het woonplaatsbeginsel per 1 januari 2026 door de Tweede Kamer niet haalbaar is.

Het woonplaatsbeginsel regelt dat een gemeente verantwoordelijk is voor beschermd wonen voor haar eigen inwoners en dat iedere gemeente haar eigen budget heeft (doordecentralisatie Beschermd Wonen). Dit wetsvoorstel ligt al jaren bij de Tweede Kamer maar is nog steeds niet in behandeling genomen. Deze

vertraging betekent dat er nog steeds geen duidelijkheid is voor gemeenten over het wel of niet invoeren van het woonplaatsbeginsel.

We organiseren de toegang tot Beschermd Wonen en de opvang van gezinnen op een andere manier

Het jaar 2025 was een overgangsjaar als het gaat over de toegang tot beschermd wonen. Deze toegang is overgedragen van de GGD naar de gemeenten in een hybride toegangsteam. Vanaf 2026 ligt dit volledig bij de gemeenten. We zullen in dit eerste jaar extra aandacht houden voor hoe dit gaat. Als het nodig is sturen we hierop bij.
Het aantal gezinnen dat een beroep doet op de maatschappelijke opvang neemt de laatste jaren helaas hard toe. Om deze toename in goede banen te kunnen leiden organiseren we de toegang hiertoe op een andere manier. Net als voor beschermd wonen komt de toegang voor gezinsopvang te liggen bij centrumgemeente Almere.

Passende woningen voor uitstroom blijven uit

De uitstroom uit de maatschappelijke opvang en beschermd wonen stokt. Veel cliënten in deze voorzieningen hebben een urgentieverklaring en zijn klaar om op zichzelf te wonen. Echter, er zijn hiervoor te weinig woningen beschikbaar. Naast dat dit ons veel geld kost is dit vooral niet in het belang van het herstel van de cliënt. Tegelijkertijd worden er door deze situatie onnodig plekken bezet gehouden. Met onze partners zoeken we naar manieren om de door- en uitstroommogelijkheden te vergroten.

We werken aan een sluitende aanpak voor de doelgroep 16-27 jarigen

Vanuit Ethos-tellingen (een telmethode ontwikkeld voor tellingen van dak- en thuislozen) in andere regio's, weten we dat maar liefst 40% van het aantal dak- en thuislozen jongeren onder de 27 jaar is. Ook zien we dat het ingewikkeld kan zijn om een goede overgang van jongeren uit de jeugdhulp naar volwassenezorg. De verschillende wet- en regelgeving en diversiteit in aanbieders in de uitvoeringsketen, voor jongeren onder de 18 ten opzichte van volwassenenzorg, maakt dat deze overgang nog niet voldoende op elkaar aansluit.

Ook voor deze doelgroep geldt dat passende betaalbare woonoplossingen onvoldoende beschikbaar zijn. Dit vergroot het risico van uitval en discontinuïteit in zorg. In het ergste geval kan dit zelf (opnieuw) leiden tot dakloosheid. Met betrokken partijen werken we eraan om dit zoveel mogelijk te voorkomen.

We geven uitvoering aan onze inburgeringstaken

In 2026 blijven wij uitvoering geven aan onze wettelijke taken op grond van de Wet inburgering 2021. Het huidige beleidskader loopt tot en met 2025. In 2026 wordt daarom een nieuw beleidskader aan de raad voorgelegd, waarin we de verdere ontwikkeling van ons inburgeringsbeleid uitwerken.

De financiële middelen die wij van het Rijk ontvangen zijn echter niet toereikend om de wettelijke taken volledig uit te voeren. De middelen groeien niet mee met de instroom van inburgeringsplichtigen.
De VNG voert namens de gemeenten gesprekken met het Rijk om tot hogere uitvoeringsbudgetten te komen. Deze gesprekken hebben tot nu toe niet geleid tot meer budget.
Daarnaast zetten wij in 2026 de eerste stap richting nieuwe aanbestedingen voor de leerroutes. Zodat wij ook in de toekomst kwalitatief goede trajecten kunnen blijven bieden aan onze inburgeraars.

Vluchtelingen

We werken aan een integrale vluchtelingenaanpak. We implementeren de Spreidingswet en voorzien in voldoende opvangplakken in lijn met de Spreidingswet. We voeren ook de 'Richtlijn Tijdelijke Bescherming' uit en de 'Regeling opvang ontheemden Oekraïne' binnen de Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne.

We blijven investeren in de aanpak van armoede en schulden zodat ook minima en burgers met schulden mee kunnen doen

Op 6 juni 2025 presenteerden de ministeries van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en Rechtsbescherming het nieuwe Nationaal Programma Armoede en Schulden (NPAS). Dit programma is het vervolg op de Aanpak geldzorgen, armoede en schulden (AGAS) en richt zich op vijf programmalijnen:

- Voorkomen van geldzorgen;
- Kleine zorgen blijven klein;
- Hulp als het tegenzit;
- Meer grip en overzicht;
- Perspectief voor de toekomst.

In 2024 heeft het ministerie incidentele en structurele gelden voor AGAS beschikbaar gesteld. De reserveringen die toen zijn gemaakt vervallen met ingang van 2029. Desondanks continueren we de ingeslagen weg en blijven we ons focussen op preventie en vroegsignalering van armoede- en schuldenproblematiek. Aansluitend bij de doelstellingen uit het NPAS zetten we in 2026 onder andere in op:

- de borging van 6 (in plaats van 10, in verband met onvoldoende structurele financiële dekking). Financiële Huizen voor een laagdrempelige en toegankelijke financiële (schuld)hulpverlening. U wordt hier in het vierde kwartaal van 2025 nader over geïnformeerd.
- de kwaliteitsverbetering van de schuldhulpverlening op basis van het onderzoek naar de meest effectieve en efficiënte wijze van inrichting van de keten;
- een aanbesteding collectieve ziektekostenverzekering;
- de voortzetting in 2026 van de mogelijkheid tot financiële ondersteuning aan Almeerse noodhulporganisaties.
- de voortzetting van het ambtshalve toekennen van de IIT (Individuele Inkomenstoeslag).
- de invoering van een stadspas voor alle inwoners, met extra mogelijkheden voor minima om actief mee te doen in de stad.

Daarnaast zetten we in op het continueren van de succesvolle laagdrempelige aanpak Kinderarmoede: 'Als ik later groot ben in Almere' voor kinderen van 0-12 jaar en 'Dare to dream in 036' voor jongeren van 12-18 jaar. Ook verkennen we de kansen voor een vervolg van de pilot Geldrust, voor Almeerse gezinnen met geldstress en multi-problematiek.

Wij willen dat zoveel mogelijk inwoners meedoen

Wij ondersteunen inwoners die kunnen werken bij voorkeur richting werk of wanneer dit (nog) niet kan richting maatschappelijke participatie. Hierbij bieden we maatwerk waar dat nodig is. Samen met werkgevers, scholen en regionale partners creëren wij kansen en werkplekken. Binnen de beperkte middelen blijven wij ons inzetten om zoveel mogelijk inwoners passende ondersteuning te bieden.
De komende jaren wordt de Participatiewet herzien. De eerste wijzigingen gaan op 1 januari 2026 in. Het jaar 2026 is een overgangsjaar waarin wij onze dienstverlening aanpassen aan de uitgangspunten van de Participatiewet in Balans.

Met de inwerkingtreding van de nieuwe 'Wet van school naar duurzaam werk' verbeteren wij de aansluiting tussen onderwijs, werk en inkomen. Samen met scholen en partners zorgen wij dat kwetsbare jongeren beter worden begeleid in hun overgang van school naar duurzaam werk. Zo verkleinen wij de kans op uitval en vergroten wij hun kansen op een plek binnen de arbeidsmarkt.
Om de kansen voor inwoners met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt te vergroten, zetten wij in 2026 nadrukkelijker in op het gebruik van loonkostensubsidie. Daarmee maken we het voor werkgevers aantrekkelijker om mensen in dienst te nemen die (nog) niet volledig het minimumloon kunnen verdienen.

Begin 2026 gaat het Regionaal Werkcentrum Flevoland in Almere van start. Dit wordt hét centrale loket voor werkzoekenden, werkenden en werkgevers. Samen met regionale partners zorgen wij ervoor dat inwoners en werkgevers één ingang hebben voor vragen over werk, arbeidsmarktgerichte scholing, loopbaanontwikkeling en personeel.

In 2026 stellen wij een visie vast op de toekomstbestendige inrichting van het sociaal ontwikkelbedrijf en de hiermee samenhangende ondersteunende infrastructuur.

Amendement 77: Gerichte stappen voor het terugdringen van intieme terreur en femicide

Almere is koploper als het gaat om huiselijk geweld, waarvan femicide de meest gruwelijke uitingsvorm is. Zowel de gemeenten in Nederland als Nederland in bredere zin zijn hierover meerdere malen aangesproken, onder andere door de Nationale Ombudsman en het VN-Comité (CEDAW), omdat er nog altijd te weinig wordt gedaan om slachtoffers effectief te beschermen en herhaling te voorkomen
Het college zet concrete stappen en doet wat binnen de mogelijkheden ligt om intieme terreur en femicide actief terug te dringen, waarbij het college:

- in gesprek gaat met de betrokken organisaties om knelpunten binnen de huidige trajecten en procedures te signaleren;
- in overleg met de betrokken regio's afspraken maakt waarin de benodigde hulp aan slachtoffers onmiddellijk wordt ingezet, waarbij de administratieve afhandeling, waaronder het woonplaatsbeginsel en de kostenverdeling, achteraf plaatsvindt;
- in overleg met betrokken regio's en hulpverlenende organisaties afspreekt dat afgegeven indicaties door andere regio's of gemeenten worden overgenomen, zodat de continuïteit van zorg wordt gewaarborgd;
- zich aansluiten bij de pilot Slachtofferdevice, zodat slachtoffers beter worden beschermd, potentiële daders in hun bewegingsvrijheid worden beperkt en overtredingen eenvoudiger tot strafrechtelijke vervolging kunnen leiden;
- de dekking van de kosten volgt uit het terugdringen van externe adviezen en onderzoeken, conform motie 25246.047 'Beperk kosten van extern onderzoek en advies';

Doelstellingen

- Wij sturen voor het zomerreces 2026 een kwalitatieve evaluatie van het Almeerse inburgeringsstelsel richting de raad.
- Wij voorzien in meer asiel-opvangplekken; ten minste 1233 opvangplekken, in lijn met de Spreidingswet.
- Wij realiseren voldoende opvangplekken voor Oekraïense ontheemden om te kunnen blijven voldoen aan de inspanningsverplichting.
- Wij realiseren zijn 2 extra financiële huizen in de wijk. Er zijn dan in totaal 6 financiële huizen.
- Wij realiseren een stadspas voor alle inwoners, met extra mogelijkheden voor minima.
- Wij herzien, vanuit het wetsvoorstel Participatiewet in Balans, de huidige Participatiewet en we implementeren de wijzigingen, met als basis vertrouwen, maatwerk en eenvoud.
- Wij verbeteren de begeleiding van kwetsbare jongeren in hun overgang van school naar duurzaam werk.
- Loonkostensubsidie wordt nadrukkelijker ingezet om inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt in dienst te nemen bij reguliere werkgevers.
- Wij geven als centrumgemeente vorm aan de regierol in de arbeidsmarktregio Flevoland, waarbij er in 2026 een nieuw meerjarenplan en uitvoeringsplan wordt vastgesteld.
- Het Regionaal Werkcentrum Flevoland is gestart in Almere en functioneert als fysiek en digitaal loket voor inwoners en werkgevers in 2026.
- De visie op de toekomstbestendige inrichting van het sociaal ontwikkelbedrijf en de hiermee samenhangende ondersteunende infrastructuur wordt vastgesteld in 2026.
- Wij gaan met andere gemeenten en organisaties in gesprek om te zorgen dat opvang en hulp aan slachtoffers van intiem geweld en femicide direct wordt ingezet en administratieve afhandeling en financiële verrekening tussen overheden en instanties daarna plaatsvindt
- We sluiten ons bij de Pilot Slachtofferdevice en komen met een aanpak voor de inzet en bekostiging van het Slachtofferdevice.

Financiën

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
bijzondere bijstand		-900	-900	-900	-900
studietoeslag	-147	-147	-147	-147	-147
Bezuiniging armoedebeleid		13	73	73	73
knelpunt uitvoeringskosten inburgering		-1.000	-1.000		
bijstandsverlening	-3.445				
Afschaffen woonlastenfonds en automatische kwijtschelding belastingen					
bestedingsplan Reserve bestaanszekerheid					
incidentele knelpunten Wmo en Zorg	-530				
Bezuiniging Wmo					
totaal	**-4.122**	**-2.034**	**-1.974**	**-974**	**-974**

Bijzondere bijstand

Dit knelpunt is al gemeld in de 2e kwartaalrapportage 2025 en het tekort 2025 is opgelost. De afspraak was voor het structurele knelpunt een oplossing moest komen bij de begroting 2026. Binnen de bijzondere bijstand zien wij geen mogelijkheden om de kosten terug te dringen, zonder dat de ondersteuning aan onze inwoners door de ondergrens schiet. We doen wel een voorstel en om op het armoedebeleid nog € 0,2 miljoen te bezuinigen.

Wij verwachten een overschrijding op de bijzondere bijstand van ruim € 0,9 miljoen. Het jaarlijkse budget is € 2,2 miljoen. Medio 2023 zijn de normen van de bijzondere bijstand (bijvoorbeeld voor inboedel en elektronica) verhoogd en grotendeels in lijn gebracht met de normen van het Nibud. In 2024 zagen we een kostenstijging van € 0,5 miljoen ten opzichte van 2023. Dit leidde tot een tekort van € 0,4 miljoen in de jaarrekening 2024. Dit kon toen worden opgevangen door lagere uitgaven op vooral de schuldhulpverlening.

We zien de kosten bijzondere bijstand verder oplopen en verwachten een extra kostenstijging van € 0,5 miljoen ten opzichte van 2024. Hierdoor verwachten we een tekort van in totaal € 0,9 miljoen ten opzichte van de begroting. De belangrijkste oorzaken van de kostenstijging zijn:

- € 0,27 miljoen: een verdubbeling van het aantal jongeren onder de 21 jaar (door uitstroom uit de jeugdhulp en maatschappelijke opvangvoorzieningen) die zelfstandig wonen en nu een beroep doen op aanvullende bijstand voor huurkosten e.d.;
- € 0,36 miljoen: verdere stijging van de kosten van vooral woninginrichting omdat de vergoedingsbedragen vorig jaar zijn verhoogd.
- € 0,27 miljoen: Hogere uitgaven voor (suppletie) aanvulling op aflossingen op leningen van bijstandsgerechtigden bij de kredietbank.

Studietoeslag

Dit knelpunt is al gemeld in de 2e kwartaalrapportage 2025.
Er maken steeds meer studenten gebruik van de studietoeslag medische beperking. De wetgeving is in april 2022 versoepeld, zo is de vermogenstoets afgeschaft. De kosten zijn sindsdien gestegen en het budget is hiervoor ook verhoogd. We zien in 2024 en 2025 dat het gebruik onder studenten verder is toegenomen. Dit komt onder andere doordat zowel het Rijk als de gemeente de regeling beter onder de aandacht brengt. Ook is het gemiddelde uitkeringsbedrag per maand gestegen en zijn er nabetalingen over 2024 geweest. Er wordt een overschrijding verwacht van circa € 0,15 miljoen.
De studietoeslag is een wettelijke open einderegeling. De gemeente heeft beperkte beleidsvrijheid op de hoogte van de toeslag en op de toets op de blijvende medische beperking. Almere hanteert de wettelijke minimumtarieven. De toegang tot de regeling wordt wel gestimuleerd.

Bezuiniging armoedebeleid

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
a. learn 2 work			60	60	60
b. businessclub Almere city		13	13	13	13
totaal		**13**	**73**	**73**	**73**

Door de stijgende kosten van de bijzondere bijstand stellen we voor om een bezuiniging van € 0,1 miljoen door te voeren op het armoedebeleid. Het gaat vooral om minder geld voor learn 2 work en businessclub Almere City.

Knelpunt uitvoeringskosten inburgering

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
a. structurele kosten inburgering		-1.300	-1.300	-1.300	-1.300
b. taakstelling op uitvoeringskosten		300	300	300	300
d. structureel oplossing door Rijk				1.000	1.000
totaal		**-1.000**	**-1.000**		

Bij de invoering van de wet Inburgering in 2022 zijn voor de uitvoeringskosten middelen beschikbaar gesteld vanuit het gemeentefonds. Sindsdien is het aantal inburgeringsplichtige statushouders verviervoudigd. De budgetten voor de uitvoeringskosten zijn hier echter niet op aangepast. De afgelopen jaren konden we door vertraging in het opstarten van trajecten en het inzetten van beschikbare incidentele middelen de uitvoeringskosten financieren. Met ingang van 2026 is dat echter niet meer mogelijk en is er zonder bijsturing sprake van een structureel financieel knelpunt van € 1,3 miljoen.

We gaan proberen deze kosten zoveel als mogelijk te beperken. We achten een besparing van € 0,3 miljoen realistisch. De maatregelen zijn erop gericht om de uitvoering en begeleiding zoveel als mogelijk in stand te houden en de werkdruk op ons uitvoerend personeel niet te verhogen. We stellen daarom voor om een voorgenomen 2e beleidsadviseur niet te werven. Ook willen we de kosten van maatschappelijke begeleiding volledig gaan betalen uit de specifieke uitkering voor inburgeringstrajecten.

Er blijft dan een knelpunt van € 1 miljoen per jaar over. Dit willen we voor twee jaar oplossen met een deel van het geldt dat we van het Rijk ontvangen voor het gebruik van doorstroomlocaties voor vergunningenhouders. Dit voordeel is opgenomen op het programma Wonen. Voor de uitvoeringskosten hiervan ontvangen we in 2024 en 2025 € 4,75 miljoen incidenteel via een specifieke uitkering. Deze kosten werden tot nu toe betaald uit het budget voor taskforce huisvesting vergunninghouders. Hiervan zetten we dus € 2 miljoen in voor de uitvoeringskosten inburgering.
Structureel vinden we dat het Rijk ons meer geld moet geven voor de uitvoeringskosten inburgering en/of dat de taakstelling omlaag wordt gebracht zodat we uitkomen met het budget.

Met de maatregelen die we doorvoeren willen we voorkomen dat de wachtlijsten voor inburgering oplopen. Uiteraard is tijdige inburgering belangrijk voor de inburgeraars zelf, maar ook voor onze stad en samenleving. Niet of vertraagd inburgeren betekent dat deze mensen niet of moeilijk de taal leren en integreren. De kans op werk neemt hierdoor af en de afhankelijkheid van (inkomens)voorzieningen neemt toe.

Bijstandsverlening

Voor 2025 is het budget dat wij van het Rijk ontvangen voor het betalen van de bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies onvoldoende. Wij verwachten een tekort van ruim € 3,45 miljoen. We verwachten dit jaar een stijging van de klantenaantallen van ongeveer 3,5% ten opzichte van 2024. Landelijk lijkt deze stijging gemiddeld ongeveer 1,25% te zijn. We weten uit ervaring dat als landelijk de bijstandsaantallen stijgen of dalen in Almere deze ontwikkeling zich sneller voordoet. Bij oplopende aantallen zoals nu het geval is, is de stijging in Almere in de eerste jaren nog sterker. Verder ligt het gemiddeld uitkeringsbedrag in Almere al jaren boven het landelijk gemiddelde. Tezamen zijn dit de oorzaken van het tekort van € 3,4 miljoen.

Om het tekort op de bijstand terug te dringen zullen wij maatregelen gericht op zowel het bevorderen van de uitstroom als het beperken van het gemiddeld uitkeringsbedrag nemen. Extra uitstroom kan

bijvoorbeeld worden gerealiseerd door maximaal in te zetten op het gebruik van loonkostensubsidies. Om een lager gemiddeld uitkeringsbedrag te realiseren zal vooral worden ingezet op het stimuleren en faciliteren van het werken in deeltijd.

Eind september/begin oktober worden het definitieve budget 2025 en het voorlopige budget 2026 per gemeente bekend gemaakt. Hierop zullen we de begroting indien nodig nog bijstellen.
In het voorjaar zullen we de meerjarenbegroting 2026-2029 bijstellen. We gaan zoals altijd ervan uit dat we structureel uitkomen met het budget dat we van het Rijk ontvangen.

Afschaffen woonlastenfonds en invoeren automatische kwijtschelding belastingen

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
a. vrijval restantbudget Woonlastenfonds		211	211	211	211
b. nodig voor extra kosten kwijtschelding		-211	-211	-211	-211
totaal					

Bij de Programmabegroting 2025 is bij de bezuinigingen besloten tot het voornemen om het woonlastenfonds af te schaffen en automatische kwijtschelding belastingen voor inwoners in de bijstand in te voeren. Er is toen een bezuiniging ingeboekt van € 0,6 miljoen op het woonlastenfonds. Tegelijkertijd is het kwijtscheldingsbudget met € 0,4 miljoen verhoogd omdat de kosten zouden toenemen. Bij deze begroting wordt definitief besloten om per 2026 het woonlastenfonds af te schaffen en automatische kwijtschelding aan inwoners in de bijstand in te voeren.

Na onderzoek blijkt dat de extra kosten van automatische kwijtschelding belastingen € 0,8 miljoen zijn. Dit is € 0,4 miljoen hoger dan verwacht. De verwachting was dat er ongeveer 950 huishoudens in de bijstand geen gebruik maken van kwijtschelding. Dit blijken er ongeveer 1.670 te zijn.
De hogere kosten kunnen voor € 0,2 miljoen worden gedekt binnen de begroting. € 0,2 miljoen van de hogere kosten kunnen worden betaald uit het restantbudget woonlastenfonds van € 0,2 miljoen. Dit budget was bewust achtergehouden totdat de maatregelen doorgevoerd zouden worden.

Bestedingsplan Reserve bestaanszekerheid

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
a. vroegsignalering	235				
b. Collectieve zorgverzekering: rechtmatigheidscontrole	-15	-21	-21	-21	
c. Inhoudelijke kosten Stadspas		-150	-150		
d. Jeugdfonds Sport en Cultuur		-236	-117	-117	
e. Jeugd Educatiefonds		-40	-40	-40	
f. schuldhulpverlening Jongeren		-114	-114	-114	
g. onttrekking reserve bestaanszekerheid		561	442	292	
h. storting reserve bestaanszekerheid	-220				
totaal					

Sinds 2023 kent de gemeente Almere de reserve Bestaanszekerheid. Het doel van deze reserve is om de mogelijkheden van het gemeentelijk beleid op het gebied van bestaanszekerheid tijdelijk te vergroten. Begin 2025 zat er € 1,9 miljoen in de reserve. Via eerdere besluiten wordt € 0,6 miljoen in 2025 ingezet voor het tekort op de Bijzondere Bijstand. Ook is het raadsvoorstel Uitgangspunten stadspas vastgesteld (RV25068). Via dit voorstel wordt er in 2025 en 2026 in totaal € 0,2 miljoen ingezet voor de ontwikkeling van de stadspas. Verder houden we € 0,2 miljoen over in 2025 op vroegsignalering. Dit geldt wordt gestort in de reserve (regels a/h). Per saldo is er dan nog € 1,3 miljoen beschikbaar. Hiervoor doen we een bestedingsvoorstel voor de jaren 2026-2028. Dit onttrekken we uit de reserve (regel g).

b. We geven € 0,06 miljoen uit voor de rechtmatigheidscontrole op de collectieve ziektekostenverzekering. Dit zal ertoe leiden dat alleen inwoners die aan alle voorwaarden voldoen ook daadwerkelijk gebruik kunnen maken van de verzekering.
c. In het RV Stadspas is € 0,2 miljoen beschikbaar gesteld voor de ontwikkeling van de stadspas. Om aanbod van maatschappelijke organisaties uit de stad toegankelijk te maken voor minima stellen we € 0,3 miljoen beschikbaar.
d. Het Jeugdfonds Sport en Cultuur is een belangrijke partner in het bevorderen van kansengelijkheid van Almeerse kinderen. Het aantal goedgekeurde aanvragen bij het Jeugdfonds neemt de afgelopen jaren toe. We stellen € 0,5 miljoen beschikbaar om de groei van het Jeugdfonds te betalen.
e/f. Voor het Jeugdeducatie fonds, de schuldhulpverlening aan jongeren en preventief budgetbeheer/budgetcoaching stellen we € 0,45 miljoen beschikbaar.

Incidentele knelpunten Wmo en Zorg

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
a. overbruggingszorg	-100				
b. sociaal medische indicaties	-300				
c. verzenden en printen brieven	-90				
d. facilitaire kosten wijkteams	-40				
totaal	**-530**				

Er zijn een viertal knelpunten in 2025 die vanaf 2026 opgelost moeten worden. We verwachten € 0,3 miljoen hogere kosten voor Sociaal medische indicaties (SMIK), door een toenemend gebruik. In totaal komen de kosten 2025 uit op € 1,6 miljoen. Voor het zomerreces is er een nieuwe verordening voor de SMIK vastgesteld. De verordening gaat in per 2026.. In deze verordening zijn duidelijke regels opgesteld om in aanmerking te kunnen komen voor SMIK. Hierdoor verwachten we de kosten vanaf 2026 te kunnen verlagen. Dit is ook nodig omdat het budget 2026 € 0,7 miljoen is en het budget 2027 structureel € 0,5 is. Dit betekend dat de kosten in korte tijd met ruim € 1 miljoen moeten dalen. Met de nieuwe verordening verwachten we dat dit mogelijk is. Verder zal de bezuiniging op het printen van brieven van € 0,1 miljoen in 2025 niet worden ingevuld. Dit komt door contractuele verplichtingen. Vanaf 2026 wordt dit bedrag meegenomen in de bezuiniging op de Wmo Huishoudelijke Ondersteuning. Ook verwachten we in 2025 € 0,1 miljoen aan hogere kosten voor overbruggingszorg en facilitaire kosten bij de wijkteams.

Bezuiniging Wmo

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
a. totale bezuiniging huishoudelijke hulp		1.822	1.942	2.037	2.037
b. Bezuiniging Wmo ondersteuning		-1.220	-1.270	-1.320	-1.320
c. niet invullen bezuiniging Wmo hulpmiddelen		-320	-390	-475	-475
d. niet invullen bezuiniging printen en verzenden brieven		-162	-162	-162	-162
e. huisvesting wijkteams		-120	-120	-80	-80
totaal					

Er liggen meerdere bezuinigingen op de Wmo ondersteuning, hulpmiddelen en het verzenden van brieven. Ook is er een knelpunt op de huisvesting van de Wijkteams. Deze bezuinigingen tellen op tot € 2 miljoen structureel.

Het voorstel is om alle bezuinigingen in te vullen via maatregelen op de huishoudelijke ondersteuning. Dat doen wij door:

a) strenger te sturen op toegang en uitstroom
b) het aantal uren per indicatie te beperken en scherpere tarieven af te spreken met aanbieders onder andere door het aantal uren te verlagen op basis van de werkelijke ureninzet van de aanbieders
c) Onze consulenten voeren meer huisbezoeken en herbeoordelingen uit. Wij streven in 2026 naar 5–10% minder cliënten.
d) wij willen een nieuw product 'alleen schoonmaken' opnemen in onze pakketten
   Met deze aanpak realiseren wij structureel een besparing van circa €2 miljoen op een huidig budget van ruim €20 miljoen.

Wij zijn ons bewust van de risico's, zoals juridische uitdagingen, mogelijk verzet vanuit de samenleving en het gevaar dat vooral lichtere cliënten afvallen waardoor de gemiddelde zorgzwaarte stijgt. Tegelijkertijd benutten wij de kansen die deze koers biedt: wij vergroten de focus op zelfredzaamheid, versterken onze onderhandelingspositie en zetten onze middelen doelmatiger in. Wij garanderen dat inwoners die Huishoudelijke ondersteuning echt nodig hebben ondersteuning blijven ontvangen, maar wij vragen nadrukkelijker om eigen inzet en tijdelijke oplossingen waar dat kan. Richting aanbieders sturen wij strakker op het aanbod, waarbij wij het gesprek met elkaar blijven voeren om samen te zorgen voor een houdbaar Wmo-stelsel in Almere.

Projectvertraging

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
POK: Financiële Huizen	56	244	-300		
POK wijkteams en integraal werken sociaal domein	266	-266			
Flevoland werkt!	560	-355	-205		
Ondersteuning noodhulp organisaties	100		-100		
spreidingswet	129	-129			
totaal	**1.111**	**-506**	**-605**		

POK: Financiële Huizen

In Almere zijn momenteel vier Financiële Huizen actief. We stellen voor om het aantal Financiële Huizen uit te breiden naar zes. We willen in Almere Haven en Almere Poort een Financieel Huis toevoegen. De beoogde startdatum van deze locaties is eind dit jaar of begin volgend jaar. Dit kan tot en met 2027 worden betaald uit de POK-middelen. Er schuift budget door naar 2027 omdat het oorspronkelijke plan was om tien Financiële Huizen te bekostigen in de jaren 2025 en 2026. Per jaar is er ongeveer € 0,3 miljoen beschikbaar.

POK wijkteams en integraal werken sociaal domein

De proeftuin wijkteams en de uitvoering van kinderen in hun recht zijn vertraagd. Hierdoor geven we € 0,2 miljoen minder uit in 2025, de projecten lopen door naar 2026. De kosten voor de aanpak van stress sensitieve dienstverlening zijn € 0,1 miljoen lager dan begroot. In 2026 gaan we bekijken hoe dit geld het beste kan worden ingezet. In 2026 is er in totaal ongeveer € 0,9 miljoen beschikbaar voor deze onderdelen.

Flevoland werkt!

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
a. Ontwikkelingsfonds Flevoland leert	400	-200	-200		
b. Een arbeidsmarkt voor ieder 1	150	-150			
c. Hoofdzaak werk	10	-5	-5		
totaal	**560**	**-355**	**-205**		

Een drietal regionale projecten zijn in 2025 vertraagd. Het gaat om de projecten Hoofdzaak Werk, Een arbeidsmarkt voor ieder 1 en Ontwikkelingsfonds Flevoland. De budgetten schuiven deels door naar 2027.

Ondersteuning noodhulp organisatie

Bij de Programmabegroting 2025 is voor 2025 en 2026 twee keer € 0,2 miljoen beschikbaar gesteld voor extra ondersteuning van noodhulporganisaties. In 2025 geven we € 0,1 miljoen hiervan uit. Dit komt omdat er acht noodhulporganisaties een subsidie aanvraag hebben gedaan van maximaal € 12.000. We hielden er rekening mee dat alle zestien Almeerse noodhulporganisaties een aanvraag zouden doen.
De Subsidieregeling Noodhulp Almere loopt tot en met 2027. Hierin staat dat als we geld over houden op de subsidieverlening in 2025 en 2026 dit gebruikt kan worden om de ondersteuning ook in 2027 te bieden. We stellen voor om dit te doen.

Spreidingswet

Vanuit de septembercirculaire is via een decentralisatie uitkering voor elke gemeente geld beschikbaar gekomen voor de spreidingswet. Vanuit de Spreidingswet hebben gemeenten een nieuwe taak gekregen in het zoeken naar opvangplekken voor asielzoekers om zo tot een evenwichtigere spreiding van asielzoekers te komen over gemeenten en provincies. In 2025 ontvangt de gemeente Almere hiervoor € 129.000. De uitgaven vinden plaats in 2026 en staan op het programma sociale voorzieningen

2.10 Jeugdhulp

Ambitie

Wij rapporteren halfjaarlijks uitgebreid over de ontwikkelingen in de jeugdhulp en over de stand van het Transformatieplan Jeugd in de Raadsrapportage Jeugd. Daarnaast wordt er in de financiële kwartaalrapportages ook altijd meer specifiek stilgestaan bij de financiële resultaten bij jeugd. In dit programmaplan bij de Programmabegroting 2026, gaan we op hoofdlijnen in welke doelen we op lange termijn en welke resultaten in 2026 we willen bereiken. In de halfjaarlijkse raadsrapportages gaan we hier verdiepend op in.

Ontwikkellijn 1: Realiseren inkoop en implementatie

Het realiseren van de transformatie opgaven zoals beschreven in de inkoopstrategie en contracten *Jeugdhulp zonder Verblijf 2025 e.v.* (Jeugd-GGZ, Jeugd-LVB, Jeugd Begeleiding, Jeugd Dyslexie). Doorontwikkeling van de huidige ontwikkelopgave door o.a. regelmatig contact, korte lijnen en sturing op de contracten. Ontbrekend aanbod is bekend en wordt of door contractanten of door middel van open house opgevuld.

Doel: De gemeente Almere biedt een betaalbaar, dekkend en duurzaam jeugdhulplandschap aan

Resultaat: Het bevorderen van passende, lichtere en waar mogelijk groepsgerichte hulpvormen als uitgangspunt binnen het jeugdhulpaanbod.

In de contracten met aanbieders zijn prestatie-indicatoren (KPI's) opgenomen die bijdragen aan het realiseren van de transformatieopgaven. Deze KPI's stimuleren aanbieders om specialistische begeleiding waar mogelijk af te schalen naar basisbegeleiding, en om groepsgerichte vormen van ondersteuning als uitgangspunt te nemen. Individuele begeleiding wordt ingezet waar groepsbegeleiding niet volstaat.

Resultaat: Er is een dekkend zorglandschap waarin gecontracteerde jeugdhulpaanbieders verantwoordelijkheid dragen voor de lokale jeugdhulp.

Wanneer blijkt dat er missend aanbod is in het lokale zorglandschap, zijn aanbieders jGGZ onderling verantwoordelijk voor het creëren van passend aanbod. Voor de andere percelen kan de gemeente de open house aanbesteding openen.

Resultaat: Er is minder instroom in residentiële jeugdhulp.

De jeugdhulpcontracten zijn gericht op integrale samenwerking met een sterke focus op vroeg signalering, lichtere zorg, en het voorkomen van residentieel verblijf, zodat jeugdigen sneller passende hulp krijgen en zoveel mogelijk in hun eigen omgeving.

Ontwikkellijn 2: Stevige Lokale Teams

Jeugdigen groeien zoveel mogelijk op in hun eigen omgeving met laagdrempelige ondersteuning en alleen specialistische hulp waar dat nodig is. De Stevige Lokale Teams bouwen voort op de kennis van de Wijkteams, de ervaringen vanuit de werkzame elementen van de Almeerse gezinspilots en de principes van het Toekomstscenario en de leidraad Werken aan Veiligheid.

Doel: Jeugdigen en/of hun ouders ontvangen tijdig passende en effectieve ondersteuning bij hulpvragen, dichtbij huis en vanuit een samenwerkend netwerk.

Resultaat: Jeugdigen ontwikkelen zich gezond en veilig tot zelfstandige volwassenen, met behoud van hun sociale netwerk en minimale inzet van zware jeugdhulp.

Resultaat: In 2026 is de wijkaanpak toegepast in het stevige lokale team van de betreffende stadsdelen.

Resultaat: In 2026 functioneren in minimaal 2 stadsdelen stevige lokale teams die integraal werken aan toegang, regie, veiligheid en lichte hulpverlening. De wijkaanpak aanpak wordt op verschillende projecten uitgevoerd/betrokken.

Stevige lokale teams zijn bekend, toegankelijk en laagdrempelig aanwezig in de wijk, met directe lokale samenwerking met scholen, huisartsen en wijkpartners. Ook staan zij goed in verbinding met de Regionale Expert Cirkel. De Stevige Lokale Teams bestaan uit multidisciplinaire professionals met voldoende mandaat om snel en op maat ondersteuning te bieden. Door te investeren in vakmanschap, data-ondersteuning en handelingsruimte kunnen zij vroeg signaleren, voorkomen en effectiever regie voeren op passende hulp.

Ontwikkellijn 3: Gemeentelijke uitvoering (interne professionalisering)

Doel: de gemeentelijke jeugdhulp is doelmatig, van goede kwaliteit en sluit aan bij de ondersteuningsbehoefte van jeugdigen en hun ouders/verzorgers.

Resultaat: Contractmanagement en beleid voeren minimaal vier keer per jaar sturingsgesprekken die aantoonbaar bijdragen aan verbetering van contractprestaties en samenwerking.

Resultaat: Alle werkprocessen rondom routes van jeugdhulp zijn beschreven, vastgesteld en breed gecommuniceerd onder betrokken afdelingen.

Resultaat: Een operationeel dashboard zorgt voor continue monitoring en analyse van bewegingen bij aanbieders en indicaties.

Resultaat: Solide contractmanagement. Werkprocessen zijn beschreven en uitvoerbaar. Er is goede samenwerking tussen afdeling kwaliteit, contractmanagement, beleid en backoffice.

Ontwikkellijn 4: Regionale samenwerking

Doel: De gemeente Almere is onderdeel van een sterke regionale samenwerking.

Resultaat: Continuïteit van jeugdhulp is gewaarborgd, terwijl administratieve processen zo efficiënt mogelijk worden uitgevoerd.

Resultaat: Binnen de specialistische jeugdhulp is de zorgcontinuïteit gewaarborgd en zijn de administratieve lasten voor aanbieders zo laag mogelijk en de gemeente heeft meer grip heeft op capaciteit kwaliteit en kosten.

Dit is in lijn met de uitgangspunten van de hervormingsagenda en de Wet Verbetering Beschikbaarheid Jeugdzorg. De regio werkt in 2026 met een projectstructuur waarin gemeenten, inkoopadviseurs en inhoudelijke experts samenwerken aan één uniforme aanbesteding volgens de Wet Verbetering Beschikbaarheid Jeugdzorg voor de percelen: specialistische jGGZ, multidisciplinaire specialistische jeugdhulp, Kinderdagcentra (intensieve dagbehandeling - KBC) en Licht Verstandelijke Beperking (LVB). Er wordt gebruikgemaakt van gezamenlijke kaders, inhoudelijke afstemming via regionale werkgroepen en juridische en financiële expertise om te komen tot eenduidige, rechtmatige en uitvoerbare

aanbestedingsstukken. Dit proces wordt ondersteund door een gedeeld tijdspad, besluitvormingsstructuur en afstemming met aanbieders.
Resultaat: Het opleveren van een lokaal addendum bij de integrale regiovisie die domeinoverstijgend kijkt naar Jeugdhulp, WMO en Zorg & Veiligheid.
Resultaat: Besluitvorming en afstemming (zowel tussen gemeenten als richting zorgaanbieders) wordt vereenvoudigd.

Ontwikkellijn 5: Financiële maatregelen

Doel: In het financieel duurzame jeugdstelsel staan preventie, collectieve inzet (groepsaanbod) en ambulante hulp centraal en wordt de beschikbaarheid van de jeugdhulp geborgd.

Resultaat: Voor de jeugdigen en ouders/verzorgers die het nodig hebben blijven wij tijdige en passende ondersteuning bieden die bij hun situatie aansluit.

Resultaat: KPI's zijn ontwikkeld en geïmplementeerd die het gebruik groepsaanbod monitoren en stimuleren ten opzichte van individuele jeugdhulp.

Resultaat: CLM en beleid waarborgen dat het aantal individuele zware en/of langdurige hulptrajecten afneemt en tijdig geëvalueerd wordt.

Resultaat: In de stevige lokale teams is het aandeel preventief substantieel toegenomen ten opzichte van geïndiceerde jeugdhulp.

Resultaat: Jongeren visie is vastgesteld.

Resultaat: Procesregie op de route van 17 t/m 26 jaar.

Hiervoor doen we onder andere het volgende:
Structureel beheersen van de uitgaven aan jeugdhulp zowel lokaal als regionaal. Almere voert diverse maatregelen door om grip te krijgen op kosten, stijgende zorgvragen opvangen en de inzet van dure specialistische zorg verminderen of tijdig afschalen, onder andere:

- Inzetten op collectieve en preventieve voorzieningen (intensiveren groepsaanbod en jongerenwerk)
- Verminderen van individuele zware en/of langdurige hulptrajecten
- Versnellen van uitstroom uit zware jeugdhulpproducten en verblijf
- De uitstroom 18+ is verbeterd
- Versterken van (lokale) ambulante alternatieven
- Het doorontwikkelen van de Stevige Lokale Teams.

Financiën

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Veilig Thuis		-600	-600	-600	-600
prognose kosten jeugdhulp 2025					
OVA indexatie jeugdhulp 2026					
instellen investeringsfonds jeugd en gezin	-8.700				
totaal	**-8.700**	**-600**	**-600**	**-600**	**-600**

Veilig Thuis

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
a. knelpunt subsidie aanvraag veilig thuis		-1.500	-1.500	-1.500	-1.500
b. verlagen subsidie aanvraag (kostprijs)		900	900	900	900
totaal		**-600**	**-600**	**-600**	**-600**

De subsidie aan Veilig Thuis is in 2024 en 2025 incidenteel verhoogd door het toegenomen aantal meldingen. Voor Almere ging het om een verhoging van € 1,5 miljoen. Dit is gedekt uit de reserve sociaal domein. Structureel is deze € 1,5 miljoen kostenstijging niet begroot. Er ligt een concept subsidieaanvraag Veilig Thuis voor 2026. Hierin is het extra budget van € 1,5 miljoen opgenomen. We zien echter dat het aantal meldingen en behandelingen 10% lager is dan opgenomen in de subsidie voor 2025. In de subsidieaanvraag 2026 ligt de kostprijs per dienst 20% hoger. Dit komt vooral door een forse stijging van de personeelskosten en lagere productiviteit. Hierover gaan we met de Blijf Groep in overleg. Er ligt een opdracht om een lagere maar realistische subsidie 2026 vast te stellen. We reserveren hiervoor € 0,6 miljoen, de opdracht is om hier binnen te blijven. Ook is er opdracht gegeven om te onderzoeken of er dekking gevonden kan worden binnen de regionale Wmo begroting. Dit vergt wel een bestuurlijke afweging. Er zullen dan keuzes gemaakt moeten worden (takendiscussie) in de regionale begroting. De regionale begroting staat sinds 2024 door kostenstijgingen onder druk. Door deze onzekerheid zijn de verwachte meerkosten van € 0,6 miljoen in de begroting opgenomen.

Prognose kosten jeugdhulp 2025

We stellen op dit moment het budget voor de jeugdhulp niet bij. Het beeld van de uitgaven jeugdhulp 2025 is nog niet volledig. Dit heeft meerdere oorzaken die we kort toelichten. We verwachten wel dat de uitgaven in 2025 binnen de begroting blijven. Het declaratieniveau per maand is stabiel; als dit zo blijft, houden we zelfs ongeveer € 3 miljoen over. Maar dit is nu nog te onzeker om in te boeken.

In 2025 zijn nieuwe contracten ingegaan met veel nieuwe aanbieders. De eerste helft van het jaar vormt daardoor een overgangsperiode: oude zorgtrajecten lopen af en nieuwe trajecten komen langzaam op gang. Ook hebben sommige aanbieders problemen gehad met declareren door technische storingen en onduidelijkheden over contractvoorwaarden. Wij hebben dit inmiddels samen opgelost. In de prognose is rekening gehouden met deze onzekerheden. Maar het moet nog blijken of die inschatting klopt. De inschatting is dat het financiële risico op bovenstaande beperkt is.

Een groter financiële onzekerheid is de inzet van niet-gecontracteerde zorg. Er wordt veel niet-gecontracteerde zorg ingezet. Dit komt deels doordat aanbieders zonder contract in 2025 nog lopende trajecten uit 2024 afronden. Daarnaast sluit niet alle zorg aan bij de nieuwe contracten, waardoor aanvullende afspraken of maatwerk nodig zijn. Dit verhoogt het gebruik van niet-gecontracteerde zorg. Ook hier is sprake van achterstand in declaraties. Ook hier houden we rekening mee in de prognose. Maar de volledigheid van de kosten van niet gecontracteerde zorg is lastiger vast te stellen.

We volgen de ontwikkelingen nauwgezet en geven in de vierde kwartaalrapportage een jaarprognose die meer zekerheid biedt. Als de kosten 2025 lager zijn dan begroot dan zullen we dit voordeel inzetten om het tekort op de OVA-indexatie in 2026 te dekken (€ 3 miljoen).

OVA indexatie jeugdhulp 2026

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
a. tekort OVA index		-3.000	-3.000	-3.000	-3.000
b. taakstelling hogere OVA index		3.000	3.000	3.000	3.000
totaal					

Jaarlijks verhogen we de budgetten van de jeugdhulp om te compenseren voor de stijging van lonen en prijzen. Wij willen onze jeugdhulp aanbieders hiervoor een eerlijke compensatie geven welke zo goed mogelijk aansluit bij de werkelijke stijging van de lonen en prijzen. Daarnaast is per 1 juli 2024 de algemene maatregel van bestuur (AMVB) reële prijzen jeugdwet ingegaan. Hierin staat beschreven uit welke kostprijselementen een reële prijs bestaat. Ook is de richtlijn dat voor indexering de OVA index wordt genomen. Dit staat bij ons ook zo in de contracten.

Het vergoeden van een reële prijs staat niet ter discussie. We krijgen hiervoor alleen te weinig geld van het Rijk. De OVA index komt voor 2026 uit op 5,13%. Van het Rijk krijgen we de index prijs bbp vergoedt. Deze ligt in 2026, maar ook inde jaren daarvoor, lager. In 2026 zorgt dit voor een knelpunt van € 3 miljoen. Tot voor het zomerreces was de verwachting dat de OVA index niet zo hoog zou liggen. Ook de commissie van

Ark heeft geadviseerd om reële compensatie te geven op basis van de OVA index voor de jeugdhulp. Het Rijk heeft hieraan geen gehoor gegeven.

Omdat we het geld niet van het Rijk krijgen moeten we het zelf oplossen. De eerste oplossing is dat als de kosten jeugdhulp 2025 lager zijn dan begroot we de hogere indexering uit deze ruimte betalen. Zoals toegelicht zijn er diverse onzekerheden over de prognose van de jeugdhulpkosten 2025. Maar we denken nu binnen de begroting te blijven. Omdat dit onzeker is stellen we voor om de prijscompensatie 2026 vast te houden en nog niet te verdelen. Dit is € 4 miljoen. Dit gaat dan om budgetten waaruit we opdrachten aan externen betalen (allesbehalve loonkosten, zorgkosten jeugd en Wmo en subsidies).

Mocht eind 2025 blijken dat er toch geen ruimte binnen het jeugdhulpbudget 2025 is kan op dat moment een keuze worden gemaakt om of we de hogere OVA indexering betalen uit de prijscompensatie of terugleggen binnen de jeugdhulp.

We zullen dit knelpunt bij het Rijk blijven aankaarten. Het Rijk is nu samen met gemeenten in gesprek over de toekomstige financieringssystematiek van de jeugdhulp. Onderdeel hiervan is een aparte uitkering voor specialistische jeugdhulp in plaats van financiering uit de algemene uitkering van het gemeentefonds. Dit moet het probleem richting de toekomst oplossen. De bedoeling is dat dit vanaf 2029 ingaat. Voor de jaren 2027 en 2028 lopen we dus hetzelfde risico.

Instellen investeringsfonds jeugd en gezin

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
a. storting in Investeringsfonds	-8.700				
b. verlengingsverzoeken en SLT niet meer betalen uit risicoreserve	-400	-700			
c. onttrekking investeringsfonds	400	700			
totaal	**-8.700**				

We stellen een investeringsfonds jeugd en gezin in. Het investeringsfonds vormt een financieel onderdeel van het transformatieplan Jeugd. Het transformatieplan Jeugd is gericht op het ombuigen van de vraag naar jeugdhulp door meer te investeren in verschillende voorliggende voorzieningen, zoals de sociale- en pedagogische basis en verschillende preventieve interventies. Daarnaast wordt gewerkt aan Stevige Lokale Teams die binnen de huidige structuur van de wijkteams uitvoering geven aan de toegang en regie op WMO en jeugdhulp, en zelf de mogelijkheid hebben om lichte vormen van ondersteuning en begeleiding te bieden. De ontwikkeling van Stevige Lokale teams vraagt een voorinvestering bij zowel de wijkteams als de JGZ Almere. Met deze voorinvestering moet een werkwijze ontwikkeld worden waarbij lichtere vormen van jeugdhulp sneller toegankelijk zijn, er meer regie wordt gevoerd en de kosten van formele (geïndiceerde) jeugdhulp dalen. Er wordt een beweging mogelijk gemaakt om zorg van achter in de keten naar voren te halen.
Het geld in het investeringsfonds is incidenteel en kan dus tijdelijk worden ingezet om investeringen te doen. Bij de investeringen zullen prestatieafspraken (met onze partners) worden gemaakt over de te behalen doelen. Te denken valt aan minder doorverwijzingen naar formele zorg, kortere doorlooptijden van zorg, minder verlengingen etc. Hierop zullen we monitoren. De kosten van jeugdhulp zullen taakstellend moeten dalen om structureel de extra inzet op bijvoorbeeld regie en preventie te kunnen betalen. Resultaat op de taakstelling moet bij voorkeur binnen een periode van 3 jaar worden behaald.

Het fonds wordt met € 8,7 miljoen gevoed. Dit is de compensatie voor de tekorten jeugdhulp 2023 en 2024 die we van het Rijk ontvangen via het gemeentefonds (septembercirculaire). Deze inkomsten staan op het programma financiën.

Verder is er voor de korte termijn al € 1,1 miljoen beschikbaar gesteld bij de tweede kwartaalrapportage 2025. Het gaat om:

- € 0,5 miljoen voor de herindicering van beschikkingen van de jGGZ.
- € 0,6 miljoen voor de pilot JGZ voor de doorontwikkeling van stevige lokale teams in twee wijkteams.

Bij de tweede kwartaalrapportage 2025 hadden we de € 1,1 miljoen als voorfinanciering uit de risicoreserve

(Jeugd) onttrokken. Nu het investeringsfonds is ingesteld corrigeren we dit en onttrekken we het geld uit het investeringsfonds.

U krijgt een apart raadsvoorstel over de ontwikkeling van stevige lokale teams waarin we ook terugkomen op de inzet van de reserve.

2.11 Dierenwelzijn

Ambitie

Verder werken aan dierenwelzijn

In 2025 is de Nota Dieren vastgesteld door de raad. Belangen van dieren worden voortaan integraal meegenomen in werkzaamheden van de gemeente. In het vierde kwartaal van 2025 wordt de uitvoeringsagenda van de Nota Dieren gedeeld met de raad. Hierin staan de activiteiten die (onder andere in 2026) worden uitgevoerd om het beleid te implementeren.

Dit beleid en de activiteiten kunnen we uit de middelen voor Dierenwelzijn betalen, voor zover dit extra werkzaamheden betreft bovenop reguliere werkzaamheden. Ondersteunen van minima bij dierenartskosten wordt betaald vanuit het armoedebeleid.

Uitgangspunten Nota Dieren

Bij de nota Dieren heeft de raad de volgende uitgangspunten vastgesteld:

- We nemen dieren mee in alle afwegingen die we maken.
- We beschermen en versterken het leefgebied van wilde dieren.
- We voorkomen en accepteren overlast van dieren. Alleen in uitzonderlijke situaties grijpen we in.
- We stellen beperkingen aan de inzet of het gebruik van dieren in Almere.
- We ondersteunen waar nodig eigenaren bij zorg voor huisdieren.
- We zijn er voor dieren in nood.

Toekomstbestendige dierenopvang in Almere

In de afgelopen jaren hebben we verkend wat de opties zijn met betrekking tot het realiseren van een toekomstbestendige uitvoering van de opvang van huisdieren in Almere. Hiervoor loopt er op dit moment een aanbesteding waarbij gevraagd is de dienstverlening over te nemen. Met een hoger kwaliteitsniveau en betere besturingsmogelijkheden van het welzijn van dieren, vanuit de wettelijke taak die de gemeente heeft. Hierdoor wordt er ook verbetering aangebracht in de keten van dierenwelzijn en verzorging. Aan het eind van 2025 weten we meer over deze toekomstbestendige dierenopvang en de partij die dit voor ons gaat uitvoeren. Met hen kunnen we in 2026 de eerste concrete stappen gaan zetten in de realisatie van deze toekomstbestendige dierenopvang in Almere.

Doelstellingen

Concrete doelstellingen en activiteiten voor het programma Dierenwelzijn worden eind 2025, los van deze begroting, met de raad gedeeld. Hierin worden ook de aangenomen moties bij het vaststellen van de nota Dieren meegenomen.

Projectvertraging

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Coalitieambities dierenwelzijn	279	-279			
totaal	**279**	**-279**			

Coalitieambities dierenwelzijn

We hebben incidentele coalitiemiddelen beschikbaar gesteld voor dierenwelzijn. In het vierde kwartaal van 2025 wordt de uitvoeringsagenda van de Nota Dieren gedeeld met de Raad. Hierin staan de activiteiten die (voor een groot deel 2026) worden uitgevoerd om het beleid te implementeren. Dit betekent dat we het budget van 2025 niet volledig kunnen besteden en daarom doorschuiven naar 2026 voor de uitvoering.

2.12 Ontwikkeling van de stad

Ambitie

We zetten ons in voor het toekomstbestendig houden van onze bedrijventerreinen

We houden onze bedrijventerreinen toekomstbestendig met middelen uit het Fonds Stedelijke Vernieuwing. In 2024 hebben we de raad per raadsbrief geïnformeerd over het onderzoek revitalisering Almeerse bedrijventerreinen dat wij hebben laten verrichten. Daar komt onder andere uit naar voren dat er een structurele preventieve aanpak nodig is om veroudering van bedrijventerreinen op korte termijn te voorkomen.

We willen aan de slag met de verlenging van de Bedrijfsinvesteringszone van Almere Buiten, dat eind 2025 afloopt. Ook willen we het organiserend vermogen van ondernemers op bedrijventerreinen op onder meer Randstad en Poldervlak stimuleren om gezamenlijk te investeren in toekomstbestendige bedrijventerreinen. Veilig ondernemen, verduurzaming of grootschalig onderhoud kunnen aanleidingen zijn om de samenwerking met ondernemers en gemeente te intensiveren. Daarnaast willen we waar nodig urgente fysieke knelpunten op bedrijventerreinen als de Steiger verhelpen. Dit om de kwaliteit en veiligheid van de openbare ruimte te verhogen.

We werken aan het realiseren van de ambities uit de Mobiliteitsvisie 2020-2030

Almere maakt werk van gezonde, duurzame en veilige mobiliteit. Ons unieke gescheiden mobiliteitssysteem biedt een sterke basis om deze doelen na te streven. Onze inwoners, ondernemers en bezoekers maken onderweg gebruik van diverse netwerken in de stad. Dit gebruik gaat wel veranderen, omdat de stad groeit en vooral het centrum verder verstedelijkt. In de Mobiliteitsvisie zijn onze ambities op het gebied van versterking, verbetering en verduurzaming opgenomen. Met het MIPA geven we uitvoering aan de ambities van de mobiliteitsvisie.

We gaan in 2026 verder aan de slag met het mobiliteitsplan Hart voor de Stad

Met het mobiliteitsplan Hart van de Stad hebben we laten zien hoe we het centrum verder kunnen ontwikkelen en tegelijkertijd leefbaar en bereikbaar kunnen houden. In dit gedeelte van de stad betekent dit dat de groei van het autoverkeer afgeremd moet worden.
In 2026 gaan we verder met het onderzoeken hoe we doorgaand autoverkeer om de stad kunnen leiden en hoe we de dreven in het centrum aantrekkelijker kunnen inrichten. Binnen de stad zorgen we voor een aantrekkelijkere leefomgeving waar meer ruimte voor ontmoeting is.
Het nieuwe parkeerbeleid kunt u binnenkort verwachten.

We gaan in 2028 zero-emissie zones instellen voor stadslogistiek

Om de klimaatdoelen te behalen en te zorgen dat de lucht die we inademen gezond blijft, willen we de uitstoot van vervuilende stoffen in de lucht verminderen. Daarom komen er vanaf 1 januari 2028 zero-emissiezones voor stadslogistiek voor de drie kernwinkelgebieden in Almere: Almere Haven, Almere Stad en Almere Buiten. In deze zero-emissiezones mogen straks geen bestel- en vrachtauto's meer rijden die schadelijke stoffen uitstoten.

We werken samen aan regionale bereikbaarheid, Pampus en Smart Mobility

We zien dat door de groei van het aantal bezoekers, bedrijven en inwoners in onze regio de druk op bestaande infrastructuur toeneemt. Voor Almere is de regionale bereikbaarheid van groot belang. Door samen te werken en kennis te delen willen we knelpunten het hoofd te bieden. Dit doen we bijvoorbeeld door te experimenteren met- en ontwikkelen van nieuwe technologische toepassingen. Dit doen we samen met partners in de regio en daarbuiten. Het DMI (Dutch Metropolitan Innovations)-ecosysteem, de innovatieopdrachten Digitale regie van gebruik van de openbare ruimte (DRO) en Digital Twin as a Service (DTaaS) zijn daar voorbeelden van.
Eind 2024 is het masterplan Almere Pampus afgerond. Dit masterplan vormt de basis voor de verdere uitwerking naar de verschillende deelgebieden. In 2026 werken we verder aan fase 1.

Openbaar Vervoer in Almere

In 2026 besteden we de nieuwe bus concessie aan die per december 2027 in moet gaan. In het eerste kwartaal van 2026 worden de inschrijvingen van de vervoerders verwacht en zullen deze beoordeeld worden. Als alles goed gaat kunnen we de concessie voor de zomer van 2026 gunnen. Dan heeft de toekomstige vervoerder nog 1,5 jaar om de implementatie voor te bereiden en een soepele start van de nieuwe concessie te garanderen. De nieuwe concessie zal de overgang markeren naar een exploitatie, die uiterlijk in 2030, volledig zero emissie is.

Doelstellingen

- In 2026 gaan we verder met het onderzoeken hoe we doorgaand autoverkeer om de stad kunnen leiden en hoe we de dreven in het centrum aantrekkelijker kunnen inrichten.
- We besteden de nieuwe bus concessie in 2026 succesvol aan.

2.13 Klimaat en milieu

Ambitie

Op 15 februari 2024 heeft de raad de Visie op de Almeerse energietransitie aangenomen

Daarin is gekozen voor een versnelling op de doelen van de energietransitie voor 2030. We werken naar een CO_2-reductie van 55% in 2030 ten opzichte van 1990. We werken ook naar een aardgasvrij energiesysteem in 2050. Daarnaast blijft de eerder vastgestelde doelstelling staan om energieneutraal te zijn in 2050 en waar mogelijk zelfs energie te kunnen leveren.

In 2025 is het Uitvoeringsprogramma energietransitie 2025 – 2026 vastgesteld. Onderdeel van het uitvoeringsprogramma is een planning met de verschillende acties die de komende jaren worden ondernomen langs de clusters: isoleren, duurzame warmte en toekomstbestendig net.

Wij zetten in op het isoleren van woningen

Isoleren van woningen is een maatregel die op meerdere fronten winst oplevert. Het verlaagt de woonlasten van bewoners, verhoogt het wooncomfort en draagt bij aan minder CO_2 uitstoot. Door woningen goed te isoleren, wordt de energievraag verlaagd. Daarnaast ontstaat tevens een sterke uitgangspositie voor het gebruik van duurzame warmtebronnen.

In het uitvoeringsprogramma energietransitie 2025 – 2026 is de ambitie uitgesproken om te komen tot een stadsbrede isolatieaanpak. Deze aanpak, het Almeers isolatieprogramma, start in 2026. Dit is een integrale aanpak waarin we gefaseerd, wijk voor wijk, bewoners ondersteunen bij het isoleren van de woning en het nemen van kleinere energiebesparende maatregelen. Dit doen we door middel van informatie, advies en aantrekkelijke financiële regelingen. Een deel van dit programma wordt in 2026 verder uitgewerkt en bevat ook doelstellingen voor de komende jaren, inclusief de benodigde financiële middelen. Tegelijkertijd wordt in Almere Haven al gestart met het isoleren van woningen in de wijken de Wierden, de Hoven en Haven Centrum. De subsidieregeling Almere Isoleren, die halverwege 2025 is gestart, loopt in 2026 door. Ook wordt gestart met een stadsbrede communicatiecampagne.

Door zowel te werken aan planvorming en uitvoering willen we snel zichtbaar resultaat boeken in de stad. We leren van deze trajecten over wat er nodig is, qua financiering, inzet, begeleiding en hulpmiddelen. Dit om succesvol op te schalen naar een bredere, grootschalige aanpak.

Inzet op Duurzame Warmte

In 2021 heeft de gemeenteraad de Transitievisie Warmte vastgesteld. Deze visie wordt in 2026 herijkt en krijgt dan een nieuwe vorm: het warmteprogramma. Dit komt voort uit de nieuwe Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw). Het warmteprogramma beschrijft hoe Almere de gebouwde omgeving op termijn aardgasvrij gaat maken en onder welke voorwaarden dit gebeurt. Isolatie is een essentiële eerste stap in de warmtetransitie. Het warmteprogramma is sterk verbonden met het Almeers isolatieprogramma.

We zetten in op het ontwikkelen van deze duurzame bronnen. Het huidige warmtenet is aangesloten op de Diemencentrale welke op dit moment nog wordt voorzien van gasgestookte warmte. Op termijn moet deze bron worden verduurzaamd. Geothermie is daarvoor een kansrijke ontwikkeling. In 2026 wordt verder onderzoek gedaan naar de geschiktheid van de ondergrond voor geothermie, zoals (het voorbereiden van) seismische acquisitie, het onderzoeken en analyseren van de kenmerken van de grond. Dit gebeurt in samenwerking met partners zoals Vattenfall, HVC, EBN (Energie Beheer Nederland) en de provincie Flevoland.

De Sieradenbuurt is de eerste wijk waar we samen met bewoners en energiecoöperaties kijken hoe we straks het beste huizen kunnen verwarmen zonder aardgas. Een van de oplossingen die we onderzoeken is

een zeer lage temperatuur warmtenet. Het voordeel daarvan is dat bewoners zelf kunnen kiezen wanneer ze overstappen, bijvoorbeeld bij een verbouwing of wanneer de cv-ketel kapot is. Het onderzoek is in 2025 gestart en zal vervolgd worden in 2026.

De Wet collectieve warmte (Wcw), die op 1 januari 2026 in werking treedt, geeft gemeenten een centrale regierol in de aanleg en exploitatie van collectieve warmtesystemen. Warmtebedrijven zullen op termijn deels in publieke handen komen. In 2026 bepaalt de gemeente welke rol zij hierin wil spelen en hoe zij zich positioneert binnen deze nieuwe structuur. Dit wordt vastgelegd in het vervolgproces van het warmteprogramma.

Een toekomstbestendig net

Het afgelopen jaar is duidelijk geworden dat de druk op het elektriciteitsnet, ook wel netcongestie genoemd, naar verwachting nog tot en met 2033 (met uitloop tot 2035 mogelijk) zal aanhouden. Deze structurele uitdaging heeft grote gevolgen voor de ruimtelijke, maatschappelijke en economische ontwikkeling van Almere. Dit onderstreept de urgentie van gerichte maatregelen.

De aanpak richt zich op het versnellen van oplossingen voor bestaande knelpunten. En daarnaast op het bouwen aan een toekomstbestendig energiesysteem dat flexibel en veerkrachtig genoeg is om mee te groeien met de stad. Dit vraagt om versnelling van huidige maatregelen, innovatieve lokale oplossingen en om intensieve samenwerking met landelijke en regionale partners. Dit zijn bijvoorbeeld het Rijk, de provincie Flevoland, TenneT en Liander. Wij zetten hier actief op in en werken nauw samen met deze partijen.

In het kader van het realiseren van een robuust en toekomstbestendig elektriciteitsnet moet het huidige net worden verzwaard en verbeterd. Wij faciliteren de netbeheerders bij deze projecten. Zo moeten 650 transformatorhuisjes worden geplaatst en worden projecten in gang gezet die het midden- en hoogspanningsnet verbeteren. Daarnaast worden lokale oplossingen onderzocht, zoals regelbare opwek, om het net te ontlasten.

In 2026 wordt het balanswijk-concept verder doorontwikkeld. Dit is een innovatief concept waarbij de wijk grotendeels zelfvoorzienend is in haar energiebehoefte. Dit betekent dat energie lokaal wordt opgewekt, opgeslagen en verbruikt. Hierdoor is een aansluiting op het reguliere elektriciteitsnet nauwelijks nodig. In Almere Hortus wordt toegewerkt naar een pilot binnen dit concept. Deze verkenning richt zich op een toepassing waarbij een deel van de woningen lokaal in hun energiebehoefte voorziet. Naar verwachting wordt deze pilot eind 2025 opgenomen in het ontwikkelplan. Met de mogelijkheid om in 2026 al onderdeel te zijn van de eerste ontwikkelfase van Hortus.

De gemeente ondersteunt ook de ontwikkeling van meerdere energyhubs. Op bedrijventerrein De Vaart werken bedrijven samen aan een oplossing om gezamenlijk energie op te wekken, op te slaan en te verdelen. Zo wordt het bestaande net slimmer benut en de betrouwbaarheid van de energievoorziening vergroot. De energyhub op De Vaart moet in 2026 operationeel zijn.

Tot slot geeft Almere uitvoering aan het Actieplan Netcongestie Flevoland. Hierin zijn concrete (crisis)maatregelen opgenomen om de druk op het net te verlichten en ruimte te creëren voor nieuwe ontwikkelingen.

Extra geld afbouwprogramma asbest

We streven ernaar Almere asbestdakenvrij te maken. Dit doen we door een asbestdakenafbouwproject en een subsidieregeling. Voorbeelden hiervan zijn het combineren van de sanering van asbest met verduurzaming van daken (zonnepanelen en isoleren) en het ontzorgingsproject voor asbestschuurdaken. De huidige regelingen zijn echter niet toereikend om Almere helemaal asbest(daken)vrij te maken. Zo vallen onder andere VvE's, verenigingen, stichtingen en ondernemers met asbestdaken niet onder de

huidige regelingen. Daarnaast zijn er ook nog woningen met asbestgevels en asbestmateriaal dat vrijkomt bij isolatiemaatregelen. Voor deze opgave is aanvullend budget nodig. Daarom stellen we hiervoor € 1,8 miljoen extra beschikbaar.

Samen met de stad

Om de samenwerking met inwoners in de energietransitie te versterken, is in 2025 een convenant gesloten met Almeerse energiecoöperaties en -initiatieven. In 2026 start de uitvoering van deze samenwerkingsovereenkomst. Daarnaast werkt de gemeente intensief samen met provincies, regiogemeenten en partners zoals TenneT, Vattenfall en Liander. Want de energietransitie vraagt om goede samenwerking op alle niveaus.

Doelstellingen

- Start van het Almeers isolatieprogramma met bijhorende doelstellingen (doelen 2026 volgen uit vaststelling van isolatieprogramma).
- In 2026 starten we met het isoleren van particuliere woningen in de oudste wijken van Almere Haven.
- We herijken de transitievisie Warmte en stellen een warmteprogramma met bijbehorende doelen vast.
- Onderzoek naar geothermie: voortzetting seismische acquisitie en samenwerking met Vattenfall, HVC, EBN en provincie Flevoland.
- Vervolgonderzoek in de Sieradenbuurt naar aardgasvrije oplossingen zoals lage temperatuur warmtenetten.
- Bepaling gemeentelijke rol in collectieve warmtesystemen onder de nieuwe Wet collectieve warmte (Wcw).
- Energyhub De Vaart is operationeel in 2026
- Uitvoering geven aan diverse acties uit het Actieplan Netcongestie Flevoland zoals regelbare opwek, faciliteren netverzwaring, energyhubs en netbewuste nieuwbouw.

Financiën

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
extra geld asbest-afbouwproject		-900	-900		
totaal		**-900**	**-900**		

Extra geld afbouwprogramma asbest

In het coalitieakkoord hebben we afgesproken dat we ernaar streven Almere asbestdakenvrij te maken. Dit doen we door het combineren van de sanering van asbest met verduurzaming van daken (zonnepanelen en isoleren). Op dit moment werken we hieraan via een asbestdakenafbouwproject en een subsidieregeling. Vooralsnog gelden deze voor woningen met asbest daken en schuren. De huidige regelingen zijn echter niet toereikend om Almere helemaal asbest(daken)vrij te maken. Zo vallen onder andere verenigingen, stichtingen en VvE's met asbestdaken niet onder de huidige regelingen. Daarnaast zijn er ook nog woningen met asbestgevels en asbestmateriaal dat vrijkomt bij isolatiemaatregelen. Hiervoor is aanvullend budget nodig. Daarom stellen we € 1,8 miljoen extra beschikbaar.

Projectvertraging

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
cofinanciering boring aardwarmte/geothermie	1.000	-1.000			
opschaling volkshuisvestingsfonds (VHF)	600	-600			
totaal	**1.600**	**-1.600**			

Cofinanciering boring aardwarmte/geothermie

Binnen het budget van de energietransitie is geld gereserveerd voor onderzoeken naar aardwarmte (geothermie). Aardwarmte is één van de mogelijke opties in de bronnenmix voor het verduurzamen van de in Almere gelegen warmtenetten. Om de mogelijkheden te onderzoek is veel onderzoek nodig, waaronder

seismische surveys (onderzoek met geluidsgolven) en proefboringen. Deze onderzoeken worden in opdracht van het ministerie van Klimaat en Groene Groei uitgevoerd door EBN, een 100% staatsbedrijf. Hiervoor is ook regionale cofinanciering nodig. Inmiddels is duidelijk geworden dat de boringen vooralsnog niet in Almere plaatsvinden. De survey zal wel in Almere plaatsvinden, maar pas in 2026. Het voor 2025 hiervoor in de begroting opgenomen budget schuiven we daarom door naar 2026.

Opschaling volkshuisvestingsfonds

Op 4 maart 2025 hebben we u met een raadsbrief geïnformeerd over de aanpak van Fase I van het Volkshuisvestingsfonds (VHF). Hiermee investeren we in de verduurzaming van woningen in Almere Haven. We willen woningeigenaren die zelf verduurzamingsmaatregelen kunnen treffen (de doe-het-zelf doelgroep) vanaf het begin ondersteunen met subsidiemogelijkheden. Met een jaarlijkse cofinanciering van € 600.000 kunnen we de isolatieaanpak versnellen en het project in 6 jaar afronden in plaats van de maximale 8 jaar. We kunnen dan meer bewoners sneller helpen aan een goed geïsoleerde woning. In 2025 verwachten we het beschikbare budget voor de energietransitie niet volledig uit te geven. Daarom stellen we voor hiervan € 600.000 door te schuiven naar 2026 en in te zetten voor de versnelling van de isolatieaanpak.

2.14 Sport

Ambitie

De sportvisie is de basis voor onze inzet in 2026

In deze visie hebben wij onze ambities beschreven op het gebied van sport. Dit zijn de uitgangspunten voor ons werk. De ambitie is het zijn van 'een Sportstad Vol Betekenis'. We willen dat in Almere iedereen kan sporten en bewegen en van Almere één grote sport- en beweegaccommodatie maken. Aan deze sportvisie is een uitvoeringsagenda gekoppeld die loopt tot en met 2026. In 2025 hebben we een start gemaakt met een nieuwe uitvoeringsagenda sport en in 2026 gaan we hiermee verder. Dit resulteert eind 2026 in een nieuwe uitvoeringsagenda Sport 2027-2030.

Wij ontwikkelen sport in de wijk verder

Dit doen wij onder andere met de buurtsportteams, die in elk stadsdeel actief zijn. Daarnaast zijn er stadsbreed buurtsportcoaches aan het werk met de thema's 'gezondheid en preventie' en 'inclusief sporten'.
In 2026 blijven we inzetten op permanent maken van de, nu tijdelijke, buitengymvoorziening Olympuspark in Almere Poort. Wij hadden gehoopt dit al in 2025 te kunnen realiseren maar dit schuift wederom op en we hopen in 2026 te kunnen beginnen. Daarnaast willen we deze voorziening uitbreiden om voetbalvereniging Sporting Almere hier een plaats te kunnen bieden. Zij zijn nu gevestigd op hetzelfde terrein als de betaald voetbalclub Almere City FC. Dit levert de nodige problemen op. Zo zijn de velden delen van de week rond thuiswedstrijden van Almere City FC niet te gebruiken door Sporting Almere. Door hen een plek te geven in Almere Poort kan Almere City FC zich op de huidige locatie doorontwikkelen. Ook heeft Sporting Almere op een nieuwe plek ruimte om te kunnen groeien. Bijkomend voordeel is een betere spreiding van sportvoorzieningen in de stad, één van de adviezen uit het rapport 'de sociale staat van Almere',. Daarnaast komen we hiermee tegemoet aan de (bestuurlijke en maatschappelijke) wens voor het aanbieden van voetbal in Almere Poort. Ook realiseren wij begin 2026 de Skills Garden in het Laterna Magikapark.

Wij investeren in onze zwembaden

Als gemeente nemen wij medeverantwoordelijkheid voor zwemaanbod voor in ieder geval zwemlessen. De exploitatie van de 3 gemeentelijke zwembaden moet opnieuw aanbesteed worden, omdat de huidige aanbesteding afloopt. In 2026 voeren we deze aanbesteding uit. Dit moet leiden tot een nieuwe aanbesteding van de gemeentelijke zwembaden zodat in 2028 de nieuwe exploitatie van start kan gaan. Daarnaast werken we in 2026 aan de realisatie van het buitenzwembad.

Voetbal in Almere

De gemeente Almere is op dit moment in de race om de KNVB-campus te huisvesten in onze stad. Mocht de KNVB eind 2025 het vervolgtraject met Almere in willen gaan en mocht de raad besluiten hier ook in mee te willen, dan werken we in 2026 verder aan dit vervolgtraject.
Wij ondersteunen waar mogelijk, binnen de grenzen van de bestuurlijke ambitie, Almere City FC bij het doel om in Almere betaald voetbal te blijven spelen en zo bij te dragen aan onze gezamenlijke maatschappelijke doelstellingen voor onze stad.

Doelstellingen

- Uiterlijk in het vierde kwartaal 2026 presenteren we de nieuwe Uitvoeringsagenda Sport 2027-2030.
- Uiterlijk in de eerste helft van 2026 realiseren we de Skills Garden in het Laterna Magicapark.
- We ronden de aanbesteding van onze gemeentelijke zwembaden in 2026 af, zodat in 2028 de nieuwe exploitatie van start kan gaan.

2.15 Kunst en cultuur

Ambitie

Cultuur maakt ons tot wie wij zijn en tot wat wij zijn als stad

Wij willen dat cultuur voor alle Almeerders dichtbij en toegankelijk is, en iedereen onze cultuur mede kan vormgeven. De geschiedenis van Almere, het erfgoed onder en boven de grond, en de tradities en gebruiken van al onze bewoners, vormen samen ons erfgoed.

We gaan uitvoering geven aan het nieuwe cultuurplan 2025 - 2028

Deze is samen met de cultuurkoers 2040 in 2025 vastgesteld door de raad. In de cultuurkoers hebben we de ambities tot 2040 vastgelegd. Met cultuurplannen van steeds een periode van 4 jaar, werken we naar deze ambities toe. Binnen het nieuwe cultuurplan is aandacht voor spreiding van cultuur door de stad, bijzondere aandacht voor jongerencultuur en gaan we inzetten op gebruik van de stad als podium.

Cultuursubsidies

Cultuur staat onder druk. Omdat het budget niet meegroeit met de sector, wordt het budget al jaren overvraagd. We zien de vraag zelfs groeien. Uitbreiding van de financiële ondersteuning van culturele instellingen, laat ons cultuurbudget niet toe. Met het cultuurplan is er een nieuw subsidiestelsel gekomen. In 2026 zullen organisaties gemeentelijke financiering ontvangen binnen deze nieuwe kaders. Deze nieuwe subsidieregeling biedt meer kaders voor sturing.
Subsidies worden binnen de nieuwe regeling toegekend met de vier subsidielijnen. Lijn A voor instellingen die de basisinfrastructuur vormen van Almere, Lijn B voor het co-financieren met mede-overheden, Lijn C voor talentontwikkeling en Lijn D voor eenjarige aanvragen. De resultaten en impact van deze nieuwe regeling zullen worden meegenomen in de tussentijdse evaluatie van het cultuurplan.

We werken aan een levendige stad

Cultuurhuis Buiten is volledig operationeel in 2026: met daarbinnen culturele programmering, het Erfgoedhuis en een vestiging van de bieb.
Ook werken we in 2026 aan de opdracht van de raad om programmeerruimte voor popmuziek te laten groeien en doen we onderzoek naar de behoeftes in Almere en de randvoorwaarden voor een locatie.
Beeldend Kunstenaars willen we inzetten als vormgevers van onze 'stad als podium'. Dit doen we door een beeldend kunstenaar een koepel te laten ontwerpen. De koepel is een kunstwerk op zich in de openbare ruimte, én kan gebruikt worden als podium voor optredens.

Doelstellingen

- De nieuwe subsidieregeling cultuur is in werking (instellingen krijgen subsidie via nieuwe subsidieregeling).
- Het Erfgoedhuis is operationeel in het nieuwe Cultuurhuis Almere Buiten.
- Het onderzoek naar een toekomstbestendige popvoorziening wordt afgerond.
- We informeren de raad over beschikbare vastgoedlocaties voor broedplaatsen en bijbehorende financieringsscenario's.
- We werken toe naar de realisatie van een Kunstkoepel in Haven.
- We starten met tussentijdse van het evaluatie cultuurplan.

Financiën

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
extra geld voor de functie bibliotheekwerken		-804			
impulsgeld cultuur		-963			
totaal		**-1.767**			

Extra geld voor de functie bibliotheekwerken

Wij maken in deze begroting aanvullend eenmalig geld vrij voor de functie bibliotheekwerken. In het cultuurplan staat dat de beschikbare subsidie vanaf 2026 met € 0,8 miljoen structureel afneemt ten opzichte van 2025. Dat zou betekenen dat binnen de functie bibliotheekwerken nu moet worden bezuinigd. De gemeenteraad heeft een motie aangenomen dat de functie bibliotheekwerken anders gefinancierd moet worden. Daarom stellen we een eenmalige overbrugging voor, zodat er geen tussentijdse bezuinigingen nodig zijn. Het structurele tekort is hiermee nog niet opgelost.

Impulsgeld cultuur

We stellen € 960.000 beschikbaar voor een extra impuls voor culturele instellingen in 2026. Naast dat we de functie bibliotheekwerken versterken willen we ook andere culturele partners tegemoetkomen. We gaan onderzoeken hoe we het geld het beste kunnen inzetten, bijvoorbeeld door het toe te voegen aan het bestaande cultuurplan. We komen hiervoor op korte termijn met een voorstel naar uw raad.

2.16 Overhead en bedrijfsvoering

Ambitie

We bezuinigen op de gemeentelijke organisatie

Om financieel gezond te blijven zien wij ons genoodzaakt om weer te bezuinigen op onze organisatie. Dit gaat om een bedrag van € 4,8 miljoen per jaar vanaf 2026. Dit doen we met de grootst mogelijke zorgvuldigheid ten aanzien van de dienstverlening naar de burger en de uitvoering van essentiële taken. Deze bezuiniging bestaat uit drie onderdelen:

- een generieke bezuiniging op de gemeentelijke organisatie van € 3 miljoen;
- een bezuiniging op communicatie van € 1,1 miljoen;
- een bezuiniging op facilitaire zaken van € 0,7 miljoen;

In 2026 gaan we voor de generieke bezuiniging een tijdelijk, restrictief en selectief vacaturebeleid invoeren

Dit betekent dat we kritisch gaan kijken naar welke vacatures we meteen gaan invullen en welke mogelijk later. De tijd die we door deze tijdelijke maatregel creëren zal de organisatie gebruiken om met een structurele invulling van deze bezuiniging te komen. Door deze bezuiniging nu voor te stellen kunnen we op enkele punten waar het nu al knelt een oplossing realiseren. Dat gaat onder andere om het juist en tijdig afhandelen van beroep- en bezwaarprocedures en de ICT-dienstverlening die noodzakelijk zijn ter ondersteuning van het primaire proces en het uitvoeren van wettelijke taken.

We bezuinigen ook op communicatie en facilitaire zaken

Dit gaat voor communicatie om een bezuiniging van € 1,1 miljoen. Deze is ontstaan door een al openstaande bezuiniging op communicatie en een tekort op werkopdrachten. Door de afdeling anders te organiseren, kunnen we deze € 1,1 miljoen besparen. Daarnaast zien we dat de kosten voor facilitaire dienstverlening in het afgelopen jaar flink zijn gestegen. Om onze facilitaire dienstverlening op een minimum aanvaardbaar peil te houden moeten we keuzes maken binnen deze dienstverlening. Bij het onderdeel Financiën bij dit programma staat verder toegelicht wat we niet meer gaan doen.

Deze taakstelling komt bovenop eerdere bezuinigingen op de organisatie

Bij de takendiscussie is in 2024 al besloten om € 3,5 miljoen te bezuinigen op de organisatie. Dit is destijds ingevuld door 'de kaasschaaf' over de organisatie te halen en door versoberingen rondom interne dienstverlening zoals vergaderfaciliteiten. Daarnaast is bij de begroting 2025 nog een integrale taakstelling op de organisatie gelegd van € 1,5 miljoen.

Uitvoeringskracht van de organisatie

In het kader van de 'toekomstbestendige organisatie' hebben de afgelopen jaren noodzakelijkerwijs geïnvesteerd in de uitvoeringskracht van onze organisatie. Ondanks deze investeringen zien we dat de uitvoeringskracht onder druk staat en de investering bij voorgaande bezuinigingen al weer gedeeltelijk moest worden teruggedraaid. We worden ook steeds meer geconfronteerd met toenemende, complexe wet- en regelgeving, bijvoorbeeld als het gaat om informatieveiligheid, digitalisering en privacy, maar ook in de uitvoering van bijvoorbeeld beheer van onze stad en de gebiedsontwikkeling.
In het voorjaar heeft u een gesprek gevoerd met het college en de gemeentesecretaris over de organisatie. Daarbij heeft u de motie *25002.004 Agenderen behoud uitvoeringskracht gemeenteorganisatie* aangenomen. Daarbij vraagt u ons om knelpunten binnen de uitvoering te signaleren en voorstellen te doen om deze op te lossen. Enkele grote knelpunten op het gebied van ICT lossen we in deze begroting op maar dit gaat wel ten koste van andere activiteiten en ambities. We gaan in de komende periode uitgebreider in kaart brengen en onderbouwen waar knelpunten in de uitvoeringskracht zitten. Daarover komen wij in het eerste halfjaar van 2026 bij u op terug.

Financiën

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
ICT projecten compliance en continuïteit		-2.846	-3.736	-2.137	-1.256
inzet extra parkeergelden	445	-335			
Op te lossen knelpunten bedrijfsvoering	-3.140	-133			
tekort en bezuiniging communicatie en klantencontactcentrum	-1.450	-1.100			
tekorten facilitaire dienstverlening	-400				
Amendement 016: Meer Boa's in Almere; hard nodig!!!		360	360	360	360
extra bezuiniging huisvesting partners, sober borrelen en business seats		50	50	250	250
verduurzaming vastgoed			-50	-50	-50
vrijval kapitaallasten 2026		1.000			
totaal	**-4.545**	**-3.005**	**-3.376**	**-1.577**	**-696**

ICT projecten compliance en continuïteit

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Aanvulling nieuw financieel systeem		-1.000			
Leerwerkplekken informatiebeheer		-317	-284	-263	-261
Overige		-130	-351	-74	-95
Programma Burgerzaken		-500	-500		
Security		-800	-1.100	-900	-900
Wet modern elektronisch bestuurlijk verkeer		-100	-1.500	-900	
totaal		**-2.846**	**-3.736**	**-2.137**	**-1.256**

We investeren opnieuw extra in onze ICT en informatievoorziening. Dat gaat al langer niet meer alleen om de bedrijfsvoering van onze organisatie. Het raakt ook onze dienstverlening aan inwoners, het realiseren van onze ambities en opgaves en het veilig kunnen blijven werken.
Bij de aanvraag van het knelpunt ICT in 2024 hebben we aangegeven om meer planmatig en structureel vooruit te kijken en de begroting jaarlijks te actualiseren waarbij we drie jaar vooruitkijken. In 2024 is de aanvraag beperkt tot projecten en programma's die onvermijdelijk waren. Een aantal projecten waren toen niet onvermijdelijk en zijn dat nu wel. Daarnaast is er nieuwe wetgeving aangenomen waarvan toen nog geen impactanalyse gemaakt was. Op het gebied van security hebben we nu ook nieuwe inzichten.

De projecten die onvermijdelijk zijn gaan om:

- Vervanging hardware en software
- Verbetering security
- Aanvulling op lopende projecten die al dekking hebben: implementatie nieuw financieel systeem en belangrijke applicaties en processen bij Burgerzaken
- Wetgeving gedreven verandering zoals de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (digitale toegankelijkheid).

De belangrijkste risico's als we deze projecten niet kunnen doen, is dat de dienstverlening verstoord raakt, we niet aan wetgeving voldoen, security risico's toenemen, systemen uit beheer raken of niet meer geüpgrade worden (en dus niet veilig zijn).

Inzet extra parkeergelden

In 2024 is een motie (24195.027) aangenomen door uw raad om € 0,5 miljoen uit de parkeeropbrengsten te reserveren. De motie draagt op dit geld in het centrumgebied te investeren. Deze inzet moest in samenwerking met de ondernemers uit het stadscentrum bepaald worden. Inmiddels hebben wij de gesprekken gevoerd met de ondernemers en hebben wij een raadsvoorstel (Afhandeling motie 24195.027 (Besteding extra parkeergelden en toeristenbelasting) en motie 24234.053 (Adopteer een plantenbak)) gedaan voor de inzet van de extra parkeerinkomsten. De besluitvorming is op het moment van opstellen van de programmabegroting nog niet afgerond. Hierdoor kunnen we niet meer al het geld uitgeven voor 2025 en houden we € 0,1 miljoen over.

Daarnaast schuiven we € 335.000 van het incidentele budget door naar 2026. Dit geld is bedoeld voor het strategisch plaatsen van groene plantvakken in het centrum gebied, extra oplaadpunten in de parkeergarages en belparkeren. Door de late besluitvorming kan dit niet meer uitgevoerd worden dit jaar.

Tot slot verdelen we nu ook het geld naar de juiste programma's voor de uitvoering. Het geld is bij het besluit centraal neergezet totdat er een concreet plan is voor de uitvoering. Nu dit er is kunnen de budgetten goed verdeeld worden.

Op te lossen knelpunten bedrijfsvoering

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
a. apparaat ICT		-1.264	-1.264	-1.264	-1.264
b. Inrichting afdeling Z&W: teammanagers en adjunct dienstverlening		-563	-563	-563	-563
c. Extra bezwaar- en beroepszaken		-397	-397	-397	-397
d. communicatie en KCC		-425	-402	-379	-356
e. tekorten facilitaire dienstverlening		-318	-318	-318	-318
Incidenteel tekort	-3.140	-133			
taakstelling op de organisatie		2.967	2.944	2.921	2.898
totaal	**-3.140**	**-133**			

We verwachten in 2025 een tekort op de bedrijfsvoering. Hiervan is ongeveer € 3 miljoen structureel. We stellen voor om dit structureel op te lossen middels een organisatiebrede bezuiniging. Dit is een forse opgave. De komende maanden nemen we de tijd om hier goed over na te denken. Voor 2026 zorgen wij voor een concrete invulling.

Het gaat om de volgende knelpunten:

a) Bij ICT is de bezetting ongeveer 12 fte hoger dan begroot. Op dit moment wordt nog gekeken naar de mogelijkheden om formatie te bekostigen uit de diverse projecten die lopen. Maar we verwachten een knelpunt van € 1,3 miljoen over te houden.

b) Om de span of control binnen de afdeling Zorg en welzijn beheersbaar te houden en de uitvoeringskracht te vergroten zijn er extra teamleiders aangenomen en een adjunct dienstverlening.

c) Het aantal bezwaar en beroepsprocedures neemt fors toe. Dit heeft meerdere oorzaken. Zo zien wij specifiek een stijging bij bijvoorbeeld de plaatsing van elektrische laadpalen. Maar ook het gebruik van AI en mondigheid van inwoners neemt toe.

d) Het werk van de afdeling communicatie neemt af. Waar mogelijk zullen de kosten van afdeling worden verlaagd, Maar voor een deel willen we ook de financieringswijze van inzet op programma's en projecten onderzoeken. Dit leidt mogelijk nog tot een oplossing. Voor het restant zal organisatie breed een oplossing moeten komen.

e) Er is een knelpunt van € 1 miljoen door nieuwe contracten voor schoonmaak en facilitaire dienstverlening. We doen € 0,7 miljoen aan bezuinigingsvoorstellen binnen het facilitair bedrijf om het tekort te verkleinen. Voor € 0,3 miljoen is geen oplossing.

In het incidentele tekort zit verder nog een vrijval van € 1 miljoen van het projectbudget voor de invoering van de wet open overheid. We hebben hiervoor een nieuwe begroting opgesteld en niet al het geld is nodig. Hier staan ook knelpunten tegenover in 2025. Dit gaat bijvoorbeeld extra inhuurkosten voor moeilijk invulbare vacatures, ziekte en zwangerschapsverlof. Bij bestuursondersteuning gaat dit om € 0,4 miljoen. Vooruitlopend op de gemeenteraadsverkiezingen kiezen we bewust om deze vacatures nu niet in te vullen, maar tijdelijk op te vangen met inhuur. Zo zijn we volgend jaar flexibel in onze formatie. Ook hebben we € 0,3 miljoen inhuurkosten gemaakt bij Vergunningen, toezicht en handhaving.

Tekort en bezuiniging communicatie en klantencontactcentrum

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
a. Klantencontactcentrum	-200	-175	-152	-129	-106
b. tekort werkopdrachten	-1.050	-225	-248	-271	-294
c. bezuiniging	-200	-700	-700	-700	-700
d. formatiereductie		1.100	1.100	1.100	1.100
e. reserveren frictiebudget		-1.100			
totaal	**-1.450**	**-1.100**			

a) Op de formatie van het klantencontactcentrum is een tekort ontstaan van € 0,2 miljoen. Dit was voorgaande jaren ook al zo maar werd dit opgevangen door een positief resultaat op communicatie. Een groot deel van het verloop van personeel wordt veroorzaakt doordat er jaarlijks medewerkers doorstormen naar andere afdelingen. Hiervoor wordt er vooraf al nieuw personeel aangenomen.

b) Verder verminderen de opdrachten voor communicatie, waardoor er zonder actie een tekort ontstaat.

c) Naast deze tekorten stond er al een taakstelling van € 0,2 miljoen in 2025 en € 0,7 miljoen vanaf 2026.

d) Vanaf 2026 komen we door de openstaande bezuiniging en het tekort op de werkopdrachten € 1,1 miljoen tekort. Hiervoor hebben we een bezuinigingsplan opgesteld. We gaan de afdeling communicatie anders organiseren, waardoor we € 1,1 miljoen kunnen besparen. Dat is € 0,4 miljoen meer dan de oorspronkelijke bezuinigingsopdracht.

e) Omdat het ook om personeel gaat reserveren we in 2026 € 1,1 miljoen als frictiebudget. Uiteraard hopen we het personeel op andere plekken in de organisatie een plek te kunnen geven zodat dit niet nodig is.

Tekorten facilitaire dienstverlening

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
a. tekort facilitaire dienstverlening	-400	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
b. bestuursbalie sluiten		45	45	45	45
c. repro diensten afschalen (filter tussen nut en noodzaak)		160	160	160	160
d. postverzending		50	50	50	50
e. Catering en schoonmaak verminderen bij interne vergaderingen		20	20	20	20
f. audiovisuele ondersteuning zelf gaan doen		45	45	45	45
g. sluiten vergaderlocatie de Voetnoot		102	102	102	102
h. schilderwerk en reparatiewerk versoberen		180	180	180	180
i. geen bloemen meer bestellen		80	80	80	80
j. resterende taakstelling op de organisatie		318	318	318	318
totaal	**-400**				

a. Tekort facilitaire dienstverlening

De budgetten sluiten niet meer aan op de kosten voor de uitvoering van de facilitaire dienstverlening. Er is een inventarisatie gemaakt van de huidige contracten. Hieruit is gebleken dat er een tekort wordt verwacht van € 0,4 miljoen. Daarnaast is recent een aanbesteding van de schoonmaak gedaan. Deze leidt tot een kostenstijging, ondanks een versoberde opdracht. De uitkomst is dat de kosten stijgen met € 0,6 miljoen vanaf 2026. Om dit op te lossen zijn onderstaand maatregelen opgenomen die optellen tot € 0,7 miljoen (b t/m i). Daarna resteert er nog een taakstelling op de organisatie van € 0,3 miljoen.

b. bestuursbalie sluiten

Door de bestuursbalie te sluiten kunnen we minder beveiliging inzetten.

c. reprodienstverlening beperken

Door kritischer te zijn op nut en noodzaak denken we minder te hoeven afdrukken.

d. postverzending

We gaan selecteren welke correspondentie echt via post moet worden verstrekt. Daardoor besparen we op postkosten. Dit betekent niet dat inwoners geen post meer van de gemeente ontvangen. In deze begroting draaien we de bezuiniging op het verzenden van post voor de WMO terug. Deze bezuiniging gaat om de gemeente brede postverzending.

e. Catering en schoonmaak interne vergaderingen versoberen

We hebben koffie-, thee- en lunchvoorzieningen al geschrapt. Daar bovenop besparen we door de tussentijdse schoonmaak- en opruimrondes te beperken.

f. *audiovisuele ondersteuning Burgerzaal*
De audiovisuele ondersteuning van bijeenkomsten in de Burgerzaal kost jaarlijks € 60.000. Door de apparatuur te vervangen hebben we deze ondersteuning niet meer nodig. Dit vergt wel een eenmalige investering in nieuwe apparatuur. Per saldo resteert een besparing van € 45.000.

g. *sluiten vergaderlocatie de Voetnoot*
Nu hebben we deze locatie beschikbaar voor cursussen en andere vergaderingen. Deze moet dan verplaatsen naar het stadhuis. De vrijkomende ruimte kan worden verhuurd aan externen.

h. *schilderwerk en reparaties versoberen*
Het betreft wensen van de afdelingen en cosmetische herstelwerkzaamheden. Noodzakelijk onderhoud wordt gewoon uitgevoerd.

i. *geen bloemen meer bestellen voor festiviteiten*
Hierdoor kunnen wij € 80.000 per jaar besparen.

j. *resteren taakstelling organisatie*
Verdere versobering van het facilitair aanbod vinden wij niet verantwoord. We hebben het aanbod op alle fronten; schoonmaak, onderhoud, catering, afgeschaald. We moeten wel een aantrekkelijke werkgever blijven. Om deze reden nemen wij een taakstelling voor de organisatie op ons voor het resterende bedrag.

Amendement 016: Meer Boa's in Almere; hard nodig!!!

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
c. bezuiniging brede bestuurskosten		360	360	360	360
totaal		**360**	**360**	**360**	**360**

Er wordt structureel € 360.000 extra bezuinigd op de brede bestuurskosten waaronder collegewoordvoering en deze vrijgekomen middelen worden structureel geïnvesteerd in het vergroten van de BOA-capaciteit op de thema's toezicht en handhaving afval en mensenhandel (€ 310.000) en op het thema straatintimidatie (€ 50.000).

Momenteel is er minimale BOA / handhavingscapaciteit in het algemeen en in het bijzonder voor de thema's afval en mensenhandel en straatintimidatie. Dit terwijl Almeerders massaal aangeven veel overlast te ervaren van afvaldumpingen en er veel leed verscholen gaat achter de veelal onzichtbare mensenhandel. Met de extra middelen voor straatintimidatie kan een extra team van drie boa's opgeleid en ingezet worden om te handhaven op dit actuele thema.

Extra bezuiniging huisvesting partners, sober borrelen en business seats

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
a. huisvesting partners in stadhuis				200	200
b. versoberen netwerkborrels		30	30	30	30
c. minder business seats Almere City		20	20	20	20
totaal		**50**	**50**	**250**	**250**

a) Huisvesting partners in het stadshuis
Bij de Programmabegroting 2025 is een amendement ingediend om meer partners in het stadhuis te huisvesten. We stellen voor om deze bezuiniging met € 200.000 op te hogen. De komende tijd onderzoeken we hoe we dit kunnen invullen.

b) b. Versoberen netwerkborrels
Bij de Programmabegroting 2025 is een amendement ingediend om netwerkborrels in het stadhuis te houden en te versoberen. We stellen voor om deze bezuiniging met € 30.000 op te hogen.

c) c. minder business seats Almere City FC
De gemeente beschikt over een aantal business seats voor de wedstrijden van Almere City FC. Door vanaf volgend jaar minder seats af te nemen kunnen wij jaarlijks € 20.000 besparen.

Verduurzaming vastgoed

In 2023 is de Routekaart verduurzaming vastgoed vastgesteld. We willen ons vastgoed tussen nu en 2050 verduurzamen. De totale kosten zijn ingeschat op € 92 miljoen. Bij de Programmabegroting 2024 is voor de eerste fase een investeringskrediet van € 7,7 miljoen beschikbaar gesteld. Nu vragen wij € 1 miljoen investeringskrediet voor de tweede fase. Als we alles uit de tweede fase van de routekaart willen doen vraagt dit een investering van € 8,8 miljoen. Hiermee zouden we 23 panden kunnen verduurzamen. Door de financiële situatie van de gemeente vragen we nu een deel van dit krediet aan. We gaan de komende periode kijken hoe we dit geld het beste kunnen besteden. Hoewel de maatregelen energiebesparingen opleveren leidt dit per saldo toch tot structureel € 50.000 extra kosten per jaar.

Vrijval kapitaallasten 2026

We verwachten dat de in 2025 geplande investeringen niet allemaal gerealiseerd zullen worden. We schrijven investeringen af vanaf het eerste jaar na oplevering. Als de investeringen in 2025 lager zijn dan zijn dus de kapitaallasten (rente en afschrijving) in 2026 ook lager. We verwachten nu dat hierdoor € 1 miljoen aan kapitaallastenbudget niet nodig is in 2026. Bij de Programmarekening 2025 weten we het werkelijke bedrag.

Projectvertraging

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
borging effectieve inzet belasting systeem	113				
egalisatie IV4IV budget	-199	-394	-402	996	
fasering Persoonlijk en Gepersonaliseerd	1.252	-301	-955	629	-625
informatievoorzieningen Wet open overheid	338	-338			
Projectvertraging Nieuw Financieel Systeem	1.270	-1.270			
Slim in de Basis	506	-506			
vernieuwing handhaving en vervanging afvalsysteem	885	-545	-340		
totaal	**4.165**	**-3.355**	**-1.697**	**1.625**	**-625**

Borging effectieve inzet belasting systeem

In juni is het project Sensibel, waarmee we zijn overgestapt op een nieuw systeem voor Belastingen, succesvol afgerond. Bij de afsluiting is besloten om een deel van het projectbudget over te dragen naar de apparaatslasten. Deze middelen zetten we in voor het goed gebruik van het systeem en het oplossen van resterende punten. Op deze manier borgen we een effectieve inzet van het systeem.

Egalisatie IV4IV budget

In de begroting is structureel budget beschikbaar voor informatievoorziening. Bij de extra investering in ICT bij de vierde kwartaalrapportage 2024 is dit voor vier jaar incidenteel als dekking ingezet, tot en met 2027. Vanaf 2028 is dit budget weer beschikbaar. Nu blijkt dat we tot 2028 teveel geld hebben ingezet als dekking. Om dit te compenseren gebruiken we ook 2028 als dekking voor kosten in eerdere jaren. Dit is nodig om de begrote investeringen te kunnen doen.

Fasering Persoonlijk en Gepersonaliseerd

De planning voor de ambitie 'Persoonlijk en Gepersonaliseerd' wordt elk jaar aangepast. We nemen dan voortschrijdend inzicht mee van lopende projecten en kijken naar afhankelijkheden als het gaat om het starten van nieuwe projecten. We leggen de focus op het succesvol afronden van de projecten in uitvoering voordat we nieuwe projecten starten. Sommige projecten starten eerder dan gepland en een aantal projecten zullen later starten dan gepland. We passen de begroting aan op de nieuwe planning.

Informatievoorzieningen Wet open overheid

In 2025 hebben we kosten gemaakt voor de implementatie van maskeersoftware en een zoektool voor de Woodesk. Voor de publicatie van documenten hebben we eerder DjumaOpeninfo aangeschaft, maar deze voldoet niet. Er ontbreekt metadata. Daarom vervangen we deze door de Openwooapp, inclusief de website

open.almere.nl. Deze nieuwe oplossing is gebaseerd op common ground, werkt met alle applicaties en biedt een API koppeling. We passen de begroting aan op deze ontwikkeling.

Projectvertraging nieuw financieel systeem

Door aanscherping van de begroting van nieuw financieel systeem is duidelijker geworden in welk jaar welke kosten vallen. Met deze wijziging wordt een deel van het budget wat in 2025 niet besteed wordt, overgebracht naar 2026.

Slim in de Basis

Binnen Slim in de Basis zijn enkele projecten vertraagd. Dit komt doordat de projectleider later is gestart dan gepland. Als gevolg hiervan schuift de uitvoering van deze projecten op. Daarom hevelen we het bijbehorende budget over naar 2026.

Vernieuwing handhaving en vervanging afvalsysteem

Bij het project 'Vernieuwing W&I Handhaving' en het 'programma VAS' (vervanging afvalsysteem) is sprake van vertraging in de uitvoering. Hierdoor zijn de geplande uitgaven in het lopende jaar niet volledig tot realisatie gekomen. De betreffende budgetten worden doorgeschoven naar de komende jaren, zodat het geld beschikbaar blijft voor de verdere uitvoering van de projecten.

2.17 Financiën

Ambitie

We staan nog steeds voor grote financiële uitdagingen

We kunnen voor 2026 een structureel sluitende begroting presenteren. Het spaardoel voor de buffer van € 45 miljoen in 2026 verwachten wij te kunnen halen. Toch zien we in 2026 een tekort van € 28,8 miljoen. Dit komt door eenmalige uitgaven die we in 2026 gaan doen. In de inleiding gaan we uitgebreid in op het financiële beeld.

We investeren in maatschappelijke voorzieningen in de stad

Hiervoor hebben we de post maatschappelijke voorzieningen in de begroting. Dit gaat om € 0,5 miljoen cumulatief per jaar. We gebruiken dit geld om te investeren in concrete voorzieningen voor inwoners in onze stad. Bij de begroting van 2025 hebben we het beschikbare geld tot en met 2028 ingezet. Vorig jaar is besloten dit te investeren in het Cultuurhuis Almere Buiten, de Gebiedsagenda Poort, renovatie van gebouw De Driehoek, een multi-ontmoetingsplek in Poort en het buitenzwembad. In deze begroting voegen we de plannen voor het jaar 2029 toe. Het gaat hier om de Brede buurtschool Noord, Realisatie multifunctionele plek bij Molenbuurt en Tijdelijke voorziening multifunctionele ruimte in Nobelhorst. Onder het kopje Financiën van dit programma worden deze investeringen verder toegelicht.

We werken een investeringsreserve voor maatschappelijke voorzieningen verder uit

Wij hebben in de begroting van 2025 aangekondigd deze reserve te willen instellen. We stellen voor om voor de komende raadsperiode uit de afdracht uit de grondexploitatie elk jaar geld te sparen in een investeringsreserve. Hiermee ontlasten we onze begroting, investeren we voor de lange termijn in onze stad en houden we onze voorzieningen op peil.
Bij de investeringen, die we uit deze reserve willen betalen, denken we aan vervangingsinvesteringen van maatschappelijk vastgoed. Veel van onze gebouwen zijn bijna afgeschreven. We gaan in kaart brengen welke vervangingsinvesteringen er de komende 10 jaar nodig zijn. Dit kunnen scholen zijn, maar ook andere belangrijke gemeentelijke voorzieningen. Ook willen we kijken hoe we het geld uit de reserve kunnen inzetten voor stedelijke vernieuwing en onze woningbouwambities in de toekomst. We verwachten dit plan in december 2025 aan u te kunnen aanbieden.

We veranderen de budgetcyclus

De lopende budgetcyclus bestaat uit een Koersnotitie in het voorjaar, een begroting, vier kwartaalrapportages en de programmarekening. Met de aangenomen motie 'Terug naar reguliere begrotingscyclus' (25159.022) bij de behandeling van de Koersnotitie heeft u ons opgedragen terug te keren naar de reguliere begrotingscyclus. Die bestaat uit de voorjaarsnota, begroting en jaarrekening. Daarmee zal in ieder geval de Koersnotitie vervallen zoals u die afgelopen jaren heeft behandeld. We zullen teruggaan naar een voorjaarsnota. Wij komen nog met een voorstel hoe dit er precies uit zou moeten zien, ook in relatie tot de kwartaalrapportages. Wij zijn voornemens de Vierde financiële kwartaalrapportage, mogelijk met een andere naam, in ieder geval te behouden. Dit voornemen hebben we onder andere omdat deze inzicht geeft in het voorlopige jaarresultaat, en het mogelijk maakt budgetten door te schuiven naar het nieuwe jaar. Dit voorkomt onnodige projectvertraging.

Doelstellingen

- We doen een voorstel voor een 'nieuwe' begrotingscyclus en nemen de aangenomen motie 'terug naar een reguliere begrotingscyclus' daarin mee. Dit leidt tot een aanpassing van de financiële verordening hierop.

Financiën

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
aanvulling vrijval kapitaallasten	740				
accres gemeentefonds en bijstelling loonprijscompensatie					
actualisatie rente	-227	-219	-461	-573	-695
actualisatie risico's	-1.066	-520			
Alliander dividend 2024	32				
bijstelling garantiestellingsprovisie HVC	-55	-55	-55	-55	-55
bijstelling gemeentefonds 2025	1.600				
compensatie tekorten jeugdhulp 2023 en 2024	8.700				
onroerende zaakbelasting en verwerking WOZ bezwaren	238				
uitkering overschot BTW compensatiefonds	1.200				
invoeren leegstandbelasting			150	150	150
invoeren precariobelasting bij bouwplaatsen openbare ruimte			200	200	200
totaal	**11.163**	**-794**	**-166**	**-278**	**-400**

Aanvulling vrijval kapitaallasten

We hebben de kapitaallasten geactualiseerd. Sommige investeringen zijn volledig afgeschreven en nog niet vervangen. Andere investeringen zijn nog niet opgeleverd. Dit leidt tot een incidenteel voordeel van € 0,7 miljoen aan kapitaallasten.

Accres gemeentefonds en bijstelling loonprijscompensatie

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
a. accres gemeentefonds		-900	-1.600	-1.800	-2.200
b. bijstelling loonprijscompensatie		900	1.600	1.800	2.200
totaal					

a. accres gemeentefonds

Als gemeente ontvangen we via het gemeentefonds geld voor loon en prijsstijgingen. Dit wordt accres genoemd. Hoeveel we ontvangen wordt berekend op basis van het indexcijfer prijs bruto binnenlands product (prijs bbp). Dit indexcijfer wordt in het voorjaar (februari) en najaar (september) door het Centraal Planbureau gepubliceerd. Het percentage prijs bbp voor de komende jaren is nu in het najaar 2025 lager dan in het voorjaar 2025 werd verwacht. We krijgen daarom structureel € 2,2 miljoen minder accres.

b. bijstelling loonprijscompensatie

Als gemeente maken we ook kosten doordat lonen en prijzen stijgen. Dit geldt voor de personeels- en inkoopkosten van de gemeente zelf, maar ook voor onze partners die geld van de gemeente ontvangen. Om te bepalen hoeveel we hiervoor moeten reserveren gebruiken we niet het percentage prijs bbp, maar gebruiken we andere indexcijfers die een betere inschatting geven van de werkelijke loon en prijsstijgingen.

Omdat het percentage prijs bbp lager is zouden we verwachten dat de andere indexcijfers ook lager zijn, zodat we ook minder kosten hebben voor de loon en prijsstijgingen. Dit is echter niet het geval. Daarnaast hebben wij met onze subsidie partners de afspraak dat wij na calculeren. Dit houdt in dat wij voor de indexatie van 2026 corrigeren wat we over 2025 te veel of te weinig hebben gegeven. Nu blijkt dat het we over 2025 te weinig indexatie hebben gegeven, dus moeten we volgens afspraak onze subsidie partners in 2026 extra compenseren. Hierbij merken we wederom op dat we vanuit het Rijk hiervoor niet gecompenseerd worden. Samen met onder andere de VNG zijn we hierover nog steeds in gesprek met het Rijk, omdat we dit niet eerlijk vinden.

Ook voor de jeugdhulp zien we dat de indexatie kosten hoger uitvallen. Dit is opgenomen bij het programma jeugdhulp en dit knelpunt verwachten we op te kunnen lossen binnen de jeugdhulp budgetten.

In principe hebben we, als we de jeugdhulp buiten beschouwing laten, dus een tekort van € 2,2 miljoen op de loonprijscompensatie. Dit tekort verwachten we echter op te kunnen lossen vanuit het geld dat we

gereserveerd hebben voor de loonstijgingen voor het eigen personeel. De huidige cao van gemeenten loopt tot en met maart 2027. Voor de jaren 2027 en verder hebben we nu ongeveer 5% per jaar gereserveerd voor loonstijgingen, dit is gebaseerd op een algemeen indexcijfers voor overheden. We gaan er nu vanuit dat de nieuwe cao vanaf april 2027 lager uitvalt en dat we hiermee het tekort kunnen oplossen.

Actualisatie rente

De rentetarieven zijn ten opzichte van het tweede kwartaal gestegen. De rente voor de kortlopende leningen ligt 0,2% hoger; de rente voor langlopende leningen ongeveer 0,3%. De inflatie is in de eurozone weer gedaald naar 2%. Het is dus te verwachten dat de Europese Centrale Bank de rente de komende jaren verder gaat verlagen.

Actualisatie risico's

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
begroten stelpost onvoorzien 2026		-520			
nieuw risico cybersecurity	-1.200				
nieuw risico opvang Oekraïners	-800				
overige bijstellingen	-95				
vrijval reserve	1.030				
totaal	**-1.066**	**-520**			

We stellen onze risico's twee keer per jaar bij. Dat doen we bij de eerste en derde kwartaalrapportage. Bij deze kwartaalrapportage is de belangrijkste wijziging het opnemen van een nieuw risico cybersecurity. We reserveren hiervoor € 1,2 miljoen. Ook nemen we een nieuw risico op voor een mogelijke onrechtmatigheid over de uitgave voor de opvang van Oekraïners, voor € 0,8 miljoen. Verder zijn de vertrouwelijke risico's bijgesteld, en zijn er overige bijstelling waardoor de risicoreservering met € 1 miljoen daalt Alle openbare risico's worden toegelicht in onze risicoparagraaf, de vertrouwelijke risico's staan in de raadsbrief vertrouwelijke risico's.
Vanuit onze risicoreserve begroten we ook onze stelpost onvoorzien van € 0,5 miljoen. Dit doen we altijd voor het lopende jaar (2025) en bij de begroting voor het aankomende jaar (2026). Als de post niet wordt aangesproken schuiven we deze weer een jaar verder vooruit.

Alliander dividend 2024

Alliander keert over 2024 een bedrag van € 556.000 dividend aan Almere uit in 2025. Dit is € 32.000 meer dan begroot.

Bijstelling garantiestellingsprovisie HVC

De HVC heeft geld geleend waarvoor we garant staan. Hiervoor betaald de HVC ons een vergoeding (provisie), Het doel is dat de HVC op termijn op eigen benen kan staan. Daarom worden de garant gestelde leningen de komende tijd afgebouwd. Hierdoor ontvangen we ook minder provisie.

Bijstelling gemeentefonds 2025

De verdeling van het gemeentefonds is bij de septembercirculaire aangepast aan allerlei landelijke ontwikkelingen. Hierdoor wordt voor Almere in 2025 meer geld uitgekeerd over de maatstaven. Voor de jaren 2026 en verder verwachten we vooralsnog geen afwijking.

Compensatie tekorten jeugdhulp 2023 en 2024

We ontvangen via de septembercirculaire compensatie voor de tekorten jeugdhulp 2023 en 2024. Dit is conform het advies van de commissie van Ark dat het Rijk en gemeenten de tekorten over deze jaren gezamenlijk (50/50) moeten betalen. We stellen voor om het geld te reserveren en hiervoor een investeringsfonds in te stellen. Dit is opgenomen op het programma Jeugdhulp.

Onroerende zaakbelasting en verwerking WOZ bezwaren

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
a. onroerende zaakbelasting	500	200	200	200	200
b. gemeentefonds	-200	-200	-200	-200	-200
c. verwerking WOZ bezwaren	-62				
totaal	238				

a. onroerende zaakbelasting

We hebben € 0,3 miljoen meer ozb opbrengsten voor woningen omdat de WOZ waarde van woningen hoger is dan eerder ingeschat. Doordat wij het weegschaalprincipe toepassen hebben we hierdoor alleen in 2025 extra opbrengsten. Het weegschaalprincipe houdt namelijk in dat als de WOZ waarde stijgt, we het tarief in het volgende jaar weer verlagen. Zie hiervoor ook de paragraaf lokale heffingen van de Programmabegroting 2026.

Daarnaast hebben we € 0,2 miljoen meer ozb opbrengsten doordat er meer nieuwe bedrijfspanden bij zijn gekomen. Dit leidt ook tot extra opbrengsten voor de jaren 2026 en verder.

b. gemeentefonds

Doordat de waarde van ons onroerend goed stijgt, krijgen we minder geld uit het gemeentefonds. Dit gaat om € 0,2 miljoen. Het Rijk gaat er namelijk vanuit dat gemeenten dan zelf meer inkomsten kunnen binnen halen. Doordat het bedrag waarmee we worden gekort in het gemeentefonds gelijk is aan de extra opbrengsten door nieuwe bedrijfspanden is deze wijziging vanaf 2026 per saldo neutraal.

c. verwerking WOZ bezwaren

De stijging van de WOZ waardes zorgt ook voor een toename aan WOZ bezwaren. Inwoners mogen ten alle tijde bezwaar indienen als ze het niet eens zijn met de aanslag. Ook dit jaar ontvangen we meer WOZ bezwaren dan verwacht. Om de bezwaren binnen de wettelijke termijn te kunnen behandelen hebben we extra kosten voor inhuurkrachten.

Uitkering overschot BTW compensatiefonds

Gemeenten kunnen sommige BTW die ze betalen op hun inkoop, declareren bij het rijk in het BTW compensatiefonds. Als er na afloop van het jaar geld overblijft in het fonds, dan krijgen gemeenten dit overschot uitgekeerd. Elk jaar krijgen gemeenten dit overschot uitbetaald bij de meicirculaire (definitieve afrekening voorgaand jaar) en de septembercirculaire (voorlopige afrekening lopend jaar).

Deze jaarlijkse uitbetaling hebben wij ook opgenomen in de begroting. Omdat dit bedrag elk jaar anders is moeten wij hier een inschatting van maken. Van de provinciaal toezichthouder mogen we rekening houden met het bedrag van de laatste definitieve afrekening, voor Almere is dit € 4 miljoen. Dit bedrag hebben wij ook opgenomen, maar voorzichtigheidshalve hebben wij voor het jaar 2029 structureel 80% van dit bedrag opgenomen in de begroting.

Nu bij de septembercirculaire hebben wij een voorlopige afrekening 2025 ontvangen van €5,2 miljoen. Dit is €1,2 miljoen meer dan we hebben begroot. Meerjarig passen we de begroting nog niet aan. Hiervoor wachten we op de definitieve afrekening volgend jaar bij de meicirculaire.

Invoeren leegstandbelasting

De Tweede Kamer heeft op 23 september een amendement aangenomen om gemeenten de mogelijkheid te geven een leegstandbelasting te heffen voor woningen die langer dan een jaar leeg staan. De wet moet hierop nog aangepast worden. Wij verwachten dat de invoering vanaf 2027 mogelijk is. Uitgangspunt van deze belasting is dat het een prikkel oplevert om woningen niet meer leeg te laten staan. Dit moet er uiteindelijk toe leiden dat er geen of minder woningen langdurig leegstaan. Of dat inderdaad het geval is weten we nog niet. We gaan er nu vanuit dat dit jaarlijks € 150.000 oplevert, na aftrek van de kosten die we hiervoor moeten maken.

Invoeren precariobelasting bij bouwplaatsen openbare ruimte

Als een ondernemer bouwmaterialen in onze openbare ruimte wil plaatsen moeten zij een vergunning aanvragen. Deze vergunningen zijn ook opgenomen in de tarievennota. De tarieven voor deze vergunningen gaan wij in drie jaar tijd met 40% verhogen. Daarnaast is het juridisch toegestaan om ook precariobelasting te rekenen voor het gebruiken van de openbare ruimte. Veel gemeenten hanteren dit al en wij willen dit ook voor Almere invoeren vanaf 2027. We verwachten dat dit jaarlijks € 0,2 miljoen oplevert, na aftrek van de kosten die we hiervoor moeten maken.

Projectvertraging

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
borging effectieve inzet belasting systeem	-15	-60	-38		
Projectvertraging via saldireserve	-19.067	13.108	5.178	155	625
totaal	**-19.082**	**13.048**	**5.141**	**155**	**625**

Borging effectieve inzet belasting systeem

In juni is het project Sensibel, waarmee we zijn overgestapt op een nieuw systeem voor Belastingen, succesvol afgerond. Bij de afsluiting is besloten om een deel van het projectbudget over te dragen naar de apparaatslasten. Deze middelen zetten we in voor het goed gebruik van het systeem en het oplossen van resterende punten. Op deze manier borgen we een effectieve inzet van het systeem.

Projectvertraging via saldireserve

De lagere uitgaven 2025 door projectvertraging worden gestort in de saldireserve. Het geld is namelijk nodig (bestemd) voor uitgaven in de jaren 2026-2029.

3 Bezuinigingsmonitor

bedragen x € 1 miljoen

status Q3		2025	2026	2027	2028	2029
niet ingevuld, niet realistisch						
	sober borrelen en huisvesten partners in stadhuis	0,1	0,1	0,1	0,3	0,3
niet volledig ingevuld, wel realistisch						
	aanpassing loon- en prijscompensatie gesubsidieerde instellingen				1,9	1,9
	algemene taakstelling Zorg en Welzijn		0,3	0,3	0,3	0,3
	bezuiniging communicatie			1,1	1,1	1,1
	efficiency bedrijfsvoering afdeling werk en inkomen	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
	facilitaire dienstverlening		0,7	0,7	0,7	0,7
	JmV: doorstroom 18+ en van behandeld naar begeleid wonen en transformatie	2,0	3,0	4,0	4,0	4,0
	Parkeerwinkel in stadhuis			0,1	0,1	0,1
	sober borrelen en huisvesten partners in stadhuis	0,1	0,1	0,1	0,3	0,3
	taakstelling op de organisatie		3,0	3,0	3,0	3,0
	Wetswijziging eigen bijdrage Wmo			0,6	0,6	0,6
	Wmo Huishoudelijke Ondersteuning		1,8	1,9	2,0	2,0
	totaal	**2,1**	**9,0**	**12,0**	**14,2**	**14,2**

Aanpassing loon- en prijscompensatie gesubsidieerde instellingen

Hoe gaan we de bezuiniging invullen?

We gaan vanaf 2027 onze gesubsidieerde instellingen dezelfde loon- en prijscompensatie geven als wij van het Rijk ontvangen. Hierdoor krijgen deze instellingen minder geld dan voorheen Dit vinden wij een hele vervelende maatregel. Maar het is nodig omdat het Rijk ons te weinig geld geeft. Deze bezuiniging raakt vooral de sectoren welzijn en cultuur, die belangrijk zijn voor zorg en leefbaarheid. We zullen jaarlijks met onze partners kijken wat de gevolgen zijn. We hebben de subsidieverordening hierop aangepast. Deze moet nog door de raad worden goedgekeurd.

Algemene taakstelling Zorg en Welzijn

Hoe gaan we de bezuiniging invullen?

We leggen een algemene taakstelling op binnen zorg en welzijn van € 0,3 miljoen. We verwachten de eerste jaren de bezuiniging in te kunnen vullen door fasering van de extra uitgaven op de wettelijke taak gezondheid. Voor een structurele oplossing gaan we onderzoek doen binnen het hele gezondheids- en welzijnsbeleid.

Efficiency bedrijfsvoering Werk en Inkomen

Hoe gaan we de bezuiniging invullen?

Er is een generieke bezuiniging van € 125.000 ingeboekt op de bedrijfsvoering van de afdeling Werk en Inkomen. Zoekrichtingen zijn bezuinigingen binnen het management en afdelingsbreed onderzoeken of vacatures geschrapt kunnen worden. In december 2025 zal hiervoor een plan gereed zijn en ambtelijk worden besproken. Dan zal ook besloten worden hoe de bezuiniging wordt ingevuld.

Welke obstakels zijn er bij het invullen van de bezuiniging

Er worden geen politieke of beleidsmatige obstakels gezien. Uiteraard spelen werkdruk en ook de andere bezuinigingen wel een rol bij de invulling van de bezuiniging

Bezuiniging communicatie

Hoe gaan we de bezuiniging invullen?

We gaan de afdeling communicatie anders organiseren, waardoor we € 1,1 miljoen verwachten te kunnen besparen. Dat is € 0,4 miljoen meer dan de oorspronkelijke bezuinigingsopdracht. Dat is nodig omdat we minder communicatieopdrachten uitvoeren per jaar. Omdat het ook om personeel gaat reserveren we in 2026 de eerste € 1,1 miljoen als frictiebudget. Uiteraard hopen we dat we het personeel op andere plekken in de organisatie een plek kunnen geven zodat dit niet nodig is.

Welke obstakels zijn er bij het invullen van de bezuiniging

Een deel van de formatie betreft vast personeel. Daardoor kunnen er frictiekosten ontstaan.

Facilitaire dienstverlening

Hoe gaan we de bezuiniging invullen?

De budgetten sluiten niet meer aan op de kosten voor de uitvoering van de facilitaire dienstverlening. Er is een inventarisatie gemaakt van de huidige contracten. Hieruit is gebleken dat er een tekort wordt verwacht van € 0,4 miljoen. De aanbesteding van de schoonmaak van het stadhuis leidt tot € 0,6 miljoen aan hogere kosten. Dit ondanks een versoberde opdracht. Ook stijgen de kosten van facilitaire dienstverlening. Om dit op te lossen zijn er bezuinigingsmaatregelen genomen die optellen tot € 0,7 miljoen.

- € 45.000 bestuursbalie sluiten: door de bestuursbalie te sluiten kunnen we minder beveiliging inzetten.
- € 160.000 reprodienstverlening: door kritischer te zijn op nut en noodzaak denken we minder te hoeven afdrukken.
- € 50.000 postverzending: We gaan selecteren welke correspondentie echt via post moet worden verstrekt. Daardoor besparen we op postkosten. Dit betekent niet dat inwoners geen post meer van de gemeente ontvangen, maar we gaan nut en noodzaak beter afwegen.
- € 20.000 Catering en schoonmaak interne vergaderingen versoberen: We hebben koffie-, thee- en lunchvoorzieningen al geschrapt. Daar bovenop besparen we door de tussentijdse schoonmaak- en opruimrondes te beperken.
- € 45.000 audiovisuele ondersteuning Burgerzaal. Dit kost nu jaarlijks € 60.000. Door de apparatuur te vervangen hebben we deze ondersteuning niet meer nodig. Dit vergt wel een eenmalige investering in nieuwe apparatuur.
- € 102.000 sluiten vergaderlocatie de Voetnoot. Nu hebben we deze locatie beschikbaar voor cursussen en andere vergaderingen. Deze moet dan verplaatsen naar het stadhuis. De vrijkomende ruimte kan worden verhuurd aan externen.
- € 180.000 schilderwerk en reparaties versoberen. Het betreft wensen van de afdelingen en cosmetische herstelwerkzaamheden. Noodzakelijk onderhoud wordt gewoon uitgevoerd.
- € 80.000 geen bloemen meer bestellen voor festiviteiten.

JmV: doorstroom 18+ en van behandeld naar begeleid wonen en transformatie

Hoe gaan we de bezuiniging invullen?

De bezuiniging staat op oranje. Dit komt omdat we financieel geen nadeel verwachten in 2025 op de jeugdhulp. Ook zijn er diverse acties ingezet om het gebruik van behandeld wonen af te schalen naar begeleid wonen en het aantal 18+'ers te verminderen. Omdat met name de declaraties van de niet gecontracteerde zorg achter lopen kunnen we nog geen inzicht geven in de ontwikkeling van de aantallen. De nieuwe regionale contracten van jeugdhulp met verblijf en een aantal transformatieproducten zijn per 1 januari 2025 gestart. Hierin zit ook een transformatie-opgave. Zo zijn aanbieders groepen aan het ombouwen naar kleinschaligere woonvoorzieningen. Ook wordt het product thuis op maat ingezet om instroom te voorkomen en wordt het Team Anders (TAS) ingezet om alternatieve zorgvormen in te zetten om verblijf te voorkomen. Verder wordt ingezet op het afschalen van behandeld naar begeleid wonen. Bij de

nieuwe contracten 2025 is het tarief begeleid wonen (lichtere zorg) verhoogd. Hierdoor is het aanbod ook toegenomen en is het mogelijk om de afschaling van zorg te realiseren.

Er zitten veel 18+'ers in een behandeld wonen plek (circa 40% van de plekken). Doorstroom naar een volwassenenvoorziening is goedkoper en creëert ruimte binnen de jeugdhulp. Hiervoor zijn een aantal concrete acties genomen, te weten:
- Vanaf 2024 zijn extra plekken BW ingekocht om onder andere meer ruimte te bieden voor de 18+ doelgroep die nu nog in de jeugdzorg zit.
- Er vindt in 2025 een verrekening plaats van verblijfskosten jeugdzorg voor 18+'ers in de jeugdhulp die een wachten op een beschermd wonen plek. Dit gaat naar verwachting om circa € 0,8 miljoen.

Welke obstakels zijn er bij het invullen van de bezuiniging

Het is voor gemeenten belangrijk om vanuit de toegang te sturen op alternatieven voor zware verblijfsvormen, echter moeten deze alternatieven wel voorhanden zijn. Betaalbare woningen (met begeleiding) voor jongvolwassenen zijn schaars. Hierdoor is de uitstroom uit de jeugdhulp ook beperkt. Ook gaan we de komende jaren veel inzetten op versterking van het lokale (voor)veld en de ontwikkeling van de stevige lokale teams. Dit moet ervoor zorgen dat achterliggende ouder- en gezinsproblematiek wordt aangepakt. Hiermee moet (ook) jeugdhulp worden verblijf zo veel als mogelijk worden voorkomen. De regionale producten en toewijzing naar verblijfszorg moet hier goed op worden aangesloten.
Ook blijft de druk op de hoogte van de tarieven en het terugdringen van niet gecontracteerde zorg nog steeds een aandachtspunt.

Sober borrelen en huisvesten partners in stadhuis

Hoe gaan we de bezuiniging invullen?

Er was al een bezuiniging van € 90.000 ingeboekt op het sober borrelen en huisvesten van externe partners in het stadhuis. Deze bezuiniging wordt verhoogd met € 230.000 naar € 320.000. De bezuiniging is als volgt verdeeld:
- € 70.000 sober borrelen
- € 250.000 huisvesting partners in stadhuis

Hoe de bezuiniging wordt ingevuld moet nog worden uitgewerkt.

Welke obstakels zijn er bij het invullen van de bezuiniging

De invulling van de bezuiniging is onzeker gezien de hoogte van het bedrag. Het sober borrelen wordt meegenomen in de taakstelling op de catering en komt hier bovenop. Wij verwachten deze bezuiniging niet te kunnen invullen.
Bij de bezuiniging op het huisvesten van partners in het stadhuis speelt het volgende:
- Er moet zeker 2.500 m2 aan ruimte verhuurd worden om de taakstelling te halen. We kunnen deze ruimte niet een vrijspelen, zonder verdergaande investeringen.
- Het duurt zeker 2 tot 3 jaar voordat alle ruimten verhuurd zijn
- Er zijn naar verwachting nog aanzienlijke investeringen nodig om de ruimten verhuurbaar te maken. Een grove inschatting komt uit op € 0,75 miljoen. Dit komt bovenop de investering van de verbouwing die nodig is voor het gemeentelijk personeel.
- Daarnaast speelt ook het beveiligingsaspect een rol. Er zullen investeringen nodig zijn om te waarborgen dat externe huurders niet zomaar overal in heet stadhuis kunnen komen. Hier is nog geen beeld welke investeringen hiervoor nodig zijn.

Het is niet de verwachting dat we € 250.000 aan taakstelling in de vorm van netto extra opbrengsten kunnen waarmaken.

Het huisvesten van partners in het Stadhuis vereist onderzoek naar welke partijen hier mogelijk gehuisvest kunnen worden en wat hiervan dan de kosten (aanpassingen gebouw/inrichting, service etc.) en de huuropbrengsten. Het hangt bovendien samen met de ontwikkeling rond de huisvesting van de ambtelijke organisatie. Deze onderzoeken zijn nog niet klaar en er zijn op dit moment ook nog geen nieuwe huurders. Wij verwachten deze bezuiniging niet te kunnen invullen.

Er dus een grote kans dat er naar meer verdergaande maatregelen gezocht moet worden, zoals het afsluiten of verkopen van een deel van het stadhuis of het sluiten van de bedrijfskantine.

Parkeerwinkel in stadhuis

Hoe gaan we de bezuiniging invullen?

De parkeerwinkel (bestaande uit de publieksbalie met werkplekken en de meldkamer) is nu ondergebracht in de Blekerstraat. De ruimten worden gehuurd.
Door de parkeerwinkel te verplaatsen naar het Stadhuis kunnen de huurkosten van circa € 80.000 worden bespaard.
Op dit moment is het niet haalbaar om de parkeerwinkel te verhuizen naar het stadhuis, zie obstakels. We kunnen de parkeerwinkel inhuizen en daarmee huurkosten verminderen.

Welke obstakels zijn er bij het invullen van de bezuiniging

Op dit moment is er sprake van een lopend huurcontract tot 1-1-2027. Het contract moet uiterlijk halverwege 2026 opgezegd worden. Wij zijn voornemens om uiterlijk in het voorjaar van 2026 te hebben onderzocht wat de mogelijkheden of onmogelijkheden zijn. Waarbij ook de maatschappelijke impact, met name de gevolgen voor de dienstverlening aan de burgers, en de incidentele kosten die gepaard gaan met een eventuele verhuizing van de Parkeerwinkel. De kosten en mogelijkheden met betrekking tot aanpassing van de huidige structuur, de meldkamer en technisch apparatuur worden zorgvuldig in kaart gebracht. Wij kijken breder naar de Parkeerwinkel om te bepalen of dit in deze vorm nog aansluit bij de huidige dienstverlening. Dit werken wij uit voor het einde van het huurcontract.

Wetswijziging eigen bijdrage Wmo

Hoe gaan we de bezuiniging invullen?

Er ligt een wetsvoorstel in de Tweede Kamer om de eigen bijdrage Wmo weer inkomensafhankelijk te maken. De invoering is uitgesteld naar 2027. Het invoeren van de inkomensafhankelijke bijdrage is door de Tweede Kamer controversieel verklaart. Een nieuw kabinet zal moeten besluiten of deze eigen bijdrage wordt doorgevoerd en vanaf welk jaar. Op basis van het wetsvoorstel levert het invoeren van de wet € 390 miljoen op. Via het acres zijn we € 225 miljoen gekort Hierdoor is de verwachting dat deze maatregel landelijk gemeentes € 165 miljoen extra oplevert. Almere heeft hierin een aandeel van ongeveer 1%. Dus potentieel gaat het om een extra besparing van € 1,65 miljoen. Omdat dit onzeker is hebben we hiervan € 0,63 miljoen ingeboekt (40%).

Welke obstakels zijn er bij het invullen van de bezuiniging

- Het invoeren van de inkomensafhankelijke bijdrage is door de Tweede Kamer controversieel verklaart. Een nieuw kabinet zal moeten besluiten of deze eigen bijdrage wordt doorgevoerd en vanaf welk jaar. Er is een reëel risico op uitstel, afstel is ook mogelijk.
- De daling van de kosten en stijging van inkomsten uit eigen bijdragen is lager dan verwacht

Taakstelling op de organisatie

Hoe gaan we de bezuiniging invullen?

Om financieel gezond te blijven zien wij ons genoodzaakt om weer te bezuinigen op onze organisatie. Dit gaat om een bedrag van € 3 miljoen per jaar vanaf 2026. Dit doen we met de grootst mogelijke zorgvuldigheid ten aanzien van de dienstverlening naar de burger, de uitvoering van essentiële taken en uiteraard ons personeel. In 2026 gaan we een tijdelijk, restrictief en selectief vacaturebeleid invoeren. Dit betekent dat we kritisch gaan kijken welke vacatures we meteen gaan invullen en welke mogelijk later. De tijd die we door deze tijdelijke maatregel creëren zal de organisatie gebruiken om met een structurele invulling van deze bezuiniging te komen. Door deze bezuiniging nu voor te stellen kunnen we op enkele punten waar het nu al knelt een oplossing realiseren. Dat gaat onder andere om het juist en tijdig afhandelen van beroep- en bezwaarprocedures en de ICT-dienstverlening die noodzakelijk zijn ter ondersteuning van het primaire proces en het uitvoeren van wettelijke taken.

Wmo Huishoudelijke Ondersteuning

Hoe gaan we de bezuiniging invullen?

Er liggen meerdere bezuinigingen op de Wmo ondersteuning, hulpmiddelen en het verzenden van brieven. Ook is er een knelpunt op de huisvesting van de Wijkteams. Deze bezuinigingen tellen op tot € 2 miljoen structureel.
Het voorstel is om alle bezuinigingen in te vullen via maatregelen op de huishoudelijke ondersteuning. Dat doen wij door:

a) strenger te sturen op toegang en uitstroom
b) het aantal uren per indicatie te beperken en scherpere tarieven af te spreken met aanbieders onder andere door het aantal uren te verlagen op basis van de werkelijke ureninzet van de aanbieders
c) Onze consulenten voeren meer huisbezoeken en herbeoordelingen uit. Wij streven in 2026 naar 5–10% minder cliënten.
d) wij willen een nieuw product 'alleen schoonmaken' opnemen in onze pakketten

Met deze aanpak realiseren wij structureel een besparing van circa €2 miljoen op een huidig budget van ruim €20 miljoen.

Wij zijn ons bewust van de risico's, zoals juridische uitdagingen, mogelijk verzet vanuit de samenleving en het gevaar dat vooral lichtere cliënten afvallen waardoor de gemiddelde zorgzwaarte stijgt. Tegelijkertijd benutten wij de kansen die deze koers biedt: wij vergroten de focus op zelfredzaamheid, versterken onze onderhandelingspositie en zetten onze middelen doelmatiger in. Wij garanderen dat inwoners die HO echt nodig hebben ondersteuning blijven ontvangen, maar wij vragen nadrukkelijker om eigen inzet en tijdelijke oplossingen waar dat kan. Richting aanbieders sturen wij strakker op het aanbod, waarbij wij het gesprek met elkaar blijven voeren om samen te zorgen voor een houdbaar Wmo-stelsel in Almere.

Welke obstakels zijn er bij het invullen van de bezuiniging

- Om de bezuiniging van 2025 in te vullen zullen we op korte termijn gesprekken met de aanbieders moeten gaan voeren. Uit onderzoek is gebleken dat er in 2024 minder uren HO worden ingezet (ruim 10 % gemiddeld minder) dan in het pakket zitten. Verlaging van het aantal uren lijkt realistisch
- Juridisch zal bekeken moeten worden welke mogelijkheden er zijn om dit te doen.

Ingevulde bezuinigingen

bedragen x € 1.000

		2025	2026	2027	2028	2029
	Ingevuld					
	cultuur		400	400	400	400
	beheerniveau stadscentra omlaag		340	340	340	340
	Differentiatiegelden beheer en onderhoud	600	600	600	600	600
	Dienstverlening burgerzaken	300	300	300	300	300
	afvalstoffenheffing versoberen		1.160	1.160	1.160	1.160
	woonlastenfonds afschaffen		400	400	400	400
	korte termijn maatregelen jeugdhulp	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
	op andere wijze opgelost					
	collectief en efficiënt inzetten Wmo hulpmiddelen					
	printen en verzenden brieven					
	niet ingevuld					
	bijdrage veiligheidsregio Flevoland					
	Leerlingenvervoer					
	openstaande bezuinigingen	**2.900**	**5.200**	**5.200**	**5.200**	**5.200**

We hebben voor € 5,2 miljoen aan bezuinigingen doorgevoerd ten opzichte van de vorige bezuinigingsmonitor. Hieronder volgt een korte toelichting:

- Cultuur: Het cultuurplan is vastgesteld met een verlaagd subsidieplafond. Hiermee is de bezuiniging hard ingevuld. Bij deze begroting wordt wel incidenteel geld beschikbaar gesteld om een extra impuls te geven aan cultuur en om de bezuiniging op de bibliotheek in 2026 te overbruggen.
- De budgetten beheer en onderhoud zijn vanaf 2026 met € 0,9 miljoen verlaagd (differentiatiegelden en beheerniveau stadscentra). Hierbinnen wordt het beheer en onderhoud uitgevoerd
- De bezuiniging op de dienstverlening burgerzaken ingevuld. De belangrijkste maatregelen zijn:
    - Openingstijden balie beperken en geen dinsdagavond en vrijdagavondopenstelling
    - zoveel mogelijk werken zonder inhuur en vervangen een aantal langdurig zieken niet
    - geen badjasjes meer bij een geboorte en geen vlaggen meer bij naturalisatie. De huidige voorraad maken we wel op. Ook is de duur van een uitrijkaart gemaximeerd tot 30 minuten
    - De medewerkers werken in eigen kleding in plaats van bedrijfskleding.
- Bij de raad ligt een voorstel met maatregelen om de kosten van de afvalstoffenheffing te verlagen. Deze maatregelen tellen tot meer op dan de ingeboekte € 0,9 miljoen, waardoor het mogelijk is om het tarief voor éénpersoonhuishoudens te verlagen.
- Bij deze begroting wordt voorgesteld om het woonlastenfonds per 2026 af te schaffen
- Financieel is deze besparing ingevuld. Inhoudelijke blijven we aandacht hebben voor de volgende maatregelen:
    - 1. Sturen op niet gecontracteerd
    - 2. sturen op werkelijke uitvoering jeugdhulp
    - 3. Zakelijk contract- en leveranciersmanagement

Op andere wijze opgelost

Voor deze bezuinigingen geldt dat ze inhoudelijk niet zijn gerealiseerd, maar op een andere manier worden opgelost. Het collectief en efficiënt inzetten Wmo hulpmiddelen en het printen en verzenden brieven zijn meegenomen in de bezuiniging van de Huishoudelijke Ondersteuning van € 2 miljoen.

Niet ingevuld

De bezuiniging op de Veiligheidsregio van € 0,9 miljoen wordt niet doorgevoerd, conform het voorstel in de eerste kwartaalrapportage. De Raad heeft een zienswijze gegeven op de begroting 2026 van de Veiligheidsregio. Op dit punt heeft u in uw zienswijze geen op- of aanmerkingen. De bezuiniging is daarom niet meer te realiseren gezien de uitgaven in de begroting van de Veiligheidsregio zijn vastgesteld.
Ook blijkt het niet mogelijk te zijn om de bezuiniging op de busbegeleiders leerlingenvervoer in te vullen. Deze bezuiniging van € 0,1 miljoen is teruggedraaid.

4 Paragrafen

Risicoparagraaf

Inleiding

De gemeente Almere is constant in beweging om doelstellingen te behalen. Om onze doelstellingen te bereiken leggen we een pad af waarbij we ook risico's zullen tegenkomen. Risicomanagement gaat om het wegnemen van die risico's én om het realiseren van kansen. Hiervoor is het belangrijk dat we de risico's goed beheersen. Dit doen we door ze in kaart te brengen, beheersmaatregelen te treffen en bij de uitvoering goed de vinger aan de pols te houden. Op die manier kan risicomanagement een versterkend onderdeel zijn van de besluitvorming. In deze paragraaf geven we inzicht in de risico's die financiële impact kunnen hebben en de manier waarop we de risico's opvangen als deze zich voordoen.

Kaders en definities BBV

Om te bekijken hoe goed wij de financiële gevolgen van risico's op kunnen vangen gebruiken wij het weerstandsvermogen. We gebruiken de definitie uit het BBV. Volgens artikel 11 van het BBV bestaat het weerstandsvermogen uit de relatie tussen:

1. de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Dit noemen we de beschikbare weerstandscapaciteit.
2. alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Dit noemen we de benodigde weerstandscapaciteit.

Het weerstandsvermogen uitgedrukt als ratio:

$$\text{Weerstandsvermogen} = = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Bij een ratio van 1 zijn de reserves net zo groot als de risico's. De gedachte hierachter is dat dan genoeg geld in deze 'spaarpot' zit om tegenvallers te betalen.

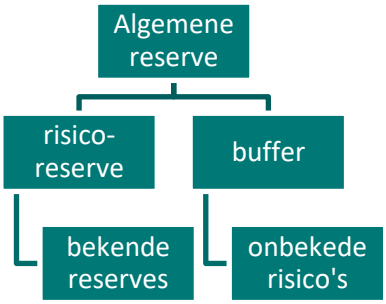
We maken onderscheid tussen de algemene dienst en het grondbedrijf op het moment dat we het hebben over risico's en de manier waarop we die beheersen. Hierna leggen wij beide stromen uit.

Algemene dienst

De algemene dienst zijn de 'normale' taken die een gemeente uitvoert. Dus bijvoorbeeld, welzijn, jeugdhulp en Wmo, beheer en onderhoud van de stad, vergunningverlening, bedrijfsvoering. Als we het weerstandsvermogen voor de algemene dienst berekenen kijken we naar:

1. Beschikbare weerstandscapaciteit: de algemene reserve is de direct beschikbare weerstandscapaciteit. Onze algemene reserve bestaat uit de risicoreserve en de buffer.
2. Benodigde weerstandscapaciteit: De benodigde weerstandscapaciteit is het bedrag dat nodig is om alle risico's waarvoor geen (of onvoldoende) maatregelen zijn getroffen, in financiële zin af te dekken. We noemen deze risico's de bekende risico's. Voor het berekenen van de risico's hanteert de gemeente, zoals uitgeschreven in de kadernota reserves en buffers, een tijdshorizon van 5 jaar.

Naast de bekende risico's zijn we ons ook bewust van risico's die op het moment van risico identificatie niet in beeld zijn, de onbekende risico's. De risicoreserve dekt de bekende risico's af. Het gedeelte van de algemene reserve dat dan overblijft (buffer) is onder andere beschikbaar als dekking voor de onbekende risico's.

afbeelding: versimpelde weergave van algemene reserve ten opzichte van risico's

Grondbedrijf

We zijn als gemeente Almere één van de grootste grondbedrijven in Nederland. Het grondbedrijf heeft een eigen systeem van risico inventarisatie en risicobeheersing. Het 'grondbedrijf' is niet daadwerkelijk een apart bedrijf. We zijn één gemeente, met één gezamenlijke begroting. Dus als het grondbedrijf niet genoeg geld heeft om alle risico's op te vangen, dan zal de algemene dienst dit opvangen.

Weerstandscapaciteit (risicoreserve) van het grondbedrijf

In de paragraaf grondbeleid staat een uitgebreide toelichting op de risico's en reserves van het grondbedrijf. Hierna volgen de hoofdpunten. Het grondbedrijf heeft een eigen risicoreserve. Hiervoor worden verschillende namen gebruikt, vaak noemen we het harde vermogen en het zachte vermogen.

Het harde vermogen is geld wat al verdiend is met grondverkopen

Dit geld zit in een reserve om risico's op te vangen. Als er meer geld in het harde vermogen zit dan risico's, dan is er sprake van vrije ruimte die wordt overgeheveld naar de algemene dienst. Dit noemen we de winstafdracht van het grondbedrijf.

Het zachte vermogen is geld dat nog verdiend kan worden met toekomstige grondverkopen

Toekomstige winst is onzeker. Ook hier wordt de eis gesteld dat het vermogen hoger moet zijn dan de risico's. Als de ingeschatte risico's hoger zijn dan de toekomstige winst, dan zetten we extra 'hard' geld opzij.

Risico's

Risico's binnen de algemene dienst

In paragraaf 1.6 volgt een overzicht van de risico's binnen de algemene dienst. Daarmee worden de risico's bedoeld die te maken hebben met het uitvoeren van alle gemeentelijke taken, behalve die van het grondbedrijf. Deze risico's worden twee keer per jaar geactualiseerd, bij de eerste en derde financiële kwartaalrapportage. Op deze momenten stellen wij ook een risicoparagraaf op voor de programmarekening en de programmabegroting. Als er tussentijds aanleiding is om risico's bij te stellen of nieuwe risico's toe te voegen dan kan dat ook bij de tweede en vierde kwartaalrapportage.

Risico's binnen het grondbedrijf

We maken binnen het grondbedrijf kosten die terugverdiend moeten worden met de verkoop van grond. Dit heet de boekwaarde. Daarnaast moet er de komende jaren ook nog meer geïnvesteerd worden om grond verkoopklaar te maken. De economische omstandigheden spelen hierbij een rol. Dit betekent dat inkomsten niet vanzelfsprekend zijn en ook kunnen tegenvallen. Ook kunnen kosten hoger uitvallen dan nu ingeschat. Omdat het om grote bedragen en onzekerheden gaat is het belangrijk om de risico's binnen het grondbedrijf goed in beeld te hebben.
De risico's van het grondbedrijf zijn onder te verdelen in drie categorieën:

- Algemene risico's. Dit zijn risico's die voor 100% binnen de reserve van het grondbedrijf worden afgedekt.
- Risico's van negatieve (verliesgevende) grondexploitaties. Deze risico's worden ook afgedekt binnen de reserve van het grondbedrijf (harde buffer), tegen het kans percentage. Dat doen we omdat als deze risico's zich voordoen dat ons direct geld kost.
- Risico's van positieve grondexploitaties. Deze risico's worden niet afgedekt binnen de reserve van het grondbedrijf. Als deze zich voordoen dan zal de winst lager zijn, maar is er nog steeds sprake van winst. We brengen deze risico's daarom in mindering op de toekomstige winstverwachting (zachte buffer).

We beschrijven de risico's elk jaar uitgebreid in het MPGA. In de paragraaf Grondbeleid gaan we in op de omvang van het weerstandsvermogen van het grondbedrijf. We hebben daar ook een toelichting op de risico's opgenomen.

Samenvoeging risico's, risico reserve en buffer

De algemene reserve is hoog genoeg om de bekende risico's op te vangen.

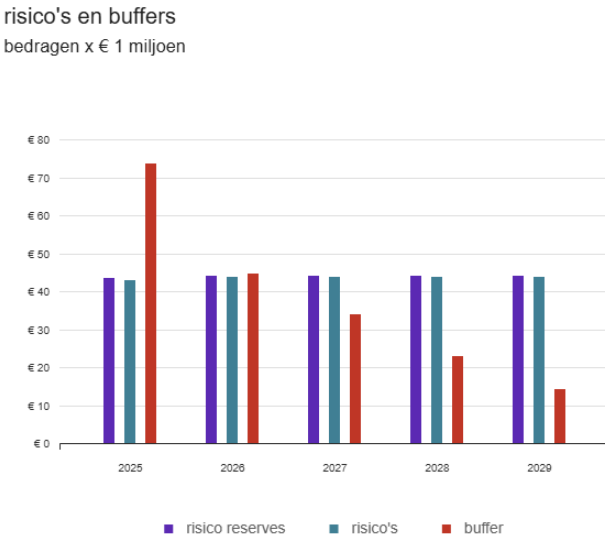
Als we kijken in onderstaande tabel naar de risico's van de algemene dienst, kunnen we concluderen dat er genoeg reserve is om de bekende risico's financieel op te vangen. Er is een reserve van € 117 miljoen in 2025, maar per 1 januari 2029 daalt dit naar € 59 miljoen door het leeglopen van de buffer. Er zijn risico's berekend voor € 43,9 miljoen. De reserves bij het grondbedrijf zijn ook voldoende om de risico's van het grondbedrijf op te vangen. Let op, omdat projectvertraging ook via de saldireserve loopt is het niet mogelijk om de stand van die reserve 1-op-1 te vergelijken met onderstaande cijfers.

bedragen x € 1 miljoen

	risico's	reserve	weerstandsratio
Risico's Algemene dienst (stand 1-1-2029)	43,9	44,1	1,0
Buffer Algemene dienst (stand 1-1-2029)	onbekend	14,1	
Harde vermogen grondbedrijf (stand 1-1-2025)	104,8	104,8	1,0
Zachte vermogen grondbedrijf (stand 1-1-2025)	381,9	415,0	1,1
Totaal	**530,6**	**578,0**	**1,1**

De totale weerstandsratio komt uit op 1,1 door de buffer. Dit wordt door de toezichthouder als 'voldoende' aangemerkt.

Er is genoeg geld in de risicoreserve en buffer (gezamenlijk de 'algemene reserve') van de algemene dienst, om de risico's op te kunnen vangen. Richting 2029 zal de buffer afnemen door de verwachte begrotingstekorten en wordt de algemene reserve minder groot.

Risico's

We stellen onze risico's twee keer per jaar bij. Dat doen we bij de eerste en derde kwartaalrapportage. Bij deze kwartaalrapportage is de belangrijkste wijziging het opnemen van een nieuw risico Cybersecurity. We reserveren hiervoor € 1,2 miljoen. Ook nieuw is de reservering van € 1,1 miljoen frictiebudget. Dit gaat om de invulling van de bezuiniging op communicatie. Het risico datalekken kan verlaagd worden, daardoor valt er € 0,25 miljoen vrij. Dit komt doordat de boetes op datalekken lager zijn, waardoor ons financiële risico ook is gedaald.

Ook nemen we een nieuw risico op voor een verwachte onrechtmatigheid over de uitgave voor de opvang van Oekraïners. Deze risico's worden onder de tabel toegelicht. Verder zijn er nog diverse kleine bijstellingen. In de raadsbrief vertrouwelijke risico's, die bij deze begroting is verstuurd, worden de geheime risico's toegelicht.

bedragen x € 1.000

risico's	restrisico (A)	kans (B)	risicobedrag (AxB)	risicobedrag Q1 2024
bedrijfsvoering				
Frictiebudget bezuiniging communicatie			1.100	
Transformatie ict omgeving	5.692		3.415	3.624
Cyberaanvallen	6.000		1.200	
participatie				
Garantstelling Huisvuilcentrale		%		
Taakdifferentiatie brandweer Veiligheidsregio	4.666		2.800	3.000
Afbouwtrajecten cultuur	2.360		1.000	1.000
projecten				
Zorgplichten Oosterwold	8.500		4.500	4.500
Tijdelijke huisvesting Annapark	13.422		2.700	2.700
realisatie buitenzwembad	3.600		1.400	1.400
sociaal domein				
Onrechtmatige uitgaven Oekrainers in gemeentelijke opvanglocaties	4.000		800	
Bezuinigingen jeugdhulp	60.000		15.600	15.600
Hogere kosten Bijstandsuitkeringen 2026			1.800	
wetgeving				
Omgevingswet en WKB	863	60%	518	3.000
overig en vertrouwelijk				
overige risico's	8.177		2.050	2.550
vertrouwelijke risico's	14.296		5.001	5.757
totaal	**131.576**		**43.884**	**43.131**

Bedrijfsvoering

bedragen x € 1.000

risico's	restrisico (A)	kans (B)	risicobedrag (AxB)	risicobedrag Q1 2025
Frictiebudget bezuiniging communicatie			1.100	
Transformatie ict omgeving	5.692	60%	3.415	3.624
Cyberaanvallen	6.000	20%	1.200	
overige risico's				
Datalekken	1.250	20%	250	500
totaal	**12.942**		**5.965**	**4.124**

Frictiebudget bezuiniging communicatie

We bezuinigen de komende jaren € 1,1 miljoen op communicatie vanaf 2026. Dit zal een effect hebben op de organisatie. Het kan zijn dat er tijdelijk frictiekosten optreden.

Beheersingsmaatregelen

We kijken eerst naar tijdelijke contracten en inhuur verminderen om frictie te voorkomen.

Financiële inschatting

We reserveren eenmalig € 1,1 miljoen als frictiebudget. Dit is eenmalig het bedrag van de bezuiniging.

Transformatie ICT omgeving

We moeten de aankomende jaren investeren in onze ICT. Hiervoor is € 18 miljoen extra beschikbaar gesteld bij de vierde kwartaalrapportage 2023. Bij de verschillende onderliggende projecten hadden we een post onvoorzien opgenomen. Uw raad heeft hierover een amendement aangenomen om dit budget apart te zetten in de risicoreserve. Door diverse oorzaken, zoals een niet voorziene complicatie, onderlinge afhankelijkheid van projecten, tussentijds vertrek van benodigde medewerkers etc., kan het gebeuren dat een project uitloopt in tijd of niet het gewenste resultaat oplevert. We moeten dan extra kosten maken.

Beheersingsmaatregelen

We werken met een governance bestaande uit:

- een stuurgroep per ambitie
- een programmaboard voor het gehele project portfolio en ambitie overstijgende zaken

Zij ontvangen maandelijks de projectrapportages en sturen bij indien dat nodig is.

Financiële inschatting

We hebben voor 10% een post onvoorzien opgenomen. Dit bedrag reserveren wij nu in de saldireserve.

Cyberaanvallen

Als gevolg van toenemende digitalisering, afhankelijkheid van informatiesystemen en een toename van dreigingen zoals ransomware en phishing, bestaat de kans dat de gemeente Almere te maken krijgt met een cyberaanval. Dit kan resulteren in het (tijdelijk) niet beschikbaar zijn van cruciale gemeentelijke diensten, hoge herstelkosten, imagoschade en mogelijk juridische en financiële claims.

Beheersingsmaatregelen

Er zijn diverse technische, organisatorische en procedurele maatregelen getroffen. Die zijn verder vertrouwelijk en kunnen we hier niet openbaar opschrijven.

Financiële inschatting

De kosten die gemaakt moeten worden zijn divers. Te denken valt aan kosten van incident respons. Hieronder valt forensisch onderzoek waarbij onderzoek wordt gedaan naar de scope en de aanval wordt gestopt. Vervolgens zijn er de kosten van herstel van systemen. Dit kunnen uren van medewerkers of inhuur zijn maar ook de aanschaf of her configuratie van apparatuur. De kosten zijn afhankelijk van de omvang van een incident en ramen we op € 6 miljoen.

Datalekken

De gemeente kan een boete ontvangen als er een datalek is. Ook moeten we dan kosten maken voor schadeloosstellingen, crisisbeheersing en kosten van herstel. Het risico is ten opzichte van de Programmabegroting 2025 gewijzigd. Het mogelijke financiële gevolg is lager ingeschat vanwege lagere boetes van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP).

Beheersingsmaatregelen

Door onze huidige inspanningen en beheersmaatregelen om datalekken te voorkomen schatten we de kans dat het risico optreedt in op 20%.

Financiële inschatting

Indien een boete wordt opgelegd naar aanleiding van een datalek is de maximale boete € 0,5 tot € 0,75 miljoen. De kosten van schadeloosstellingen zijn onzeker. Deze zijn afhankelijk van de omvang en opgelopen schade. De kosten van crisisbeheersing en herstel van een groot datalek/incident kunnen oplopen van € 0,2 tot € 1,0 miljoen.

Participatie

bedragen x € 1.000

risico's	restrisico (A)	kans (B)	risicobedrag (AxB)	risicobedrag Q1 2025
Garantstelling Huisvuilcentrale				
Taakdifferentiatie brandweer Veiligheidsregio	4.666	60%	2.800	3.000
Afbouwtrajecten cultuur	2.360	40%	1.000	1.000
overige risico's				
Alliander financieren verzwaren stroom netwerk	871	20%	174	174
Garantstelling Corrosia	259	20%	51	103
Garanties sport/cultuur	1.928	20%	385	503
Borgstellingen sociale zaken	2.869	20%	590	590
totaal	**12.953**		**5.000**	**5.370**

Garantstelling Huisvuilcentrale

De gemeente Almere bezit 4,7% van de aandelen van de HVC en heeft samen met de andere aandeelhouders een garantstelling afgegeven. Almere staat garant voor de langlopende leningen, zoals overeengekomen bij de aanvang van de HVC in 1996. De omvang van de leningen op 31 december 2024 is € 524,8 miljoen (€ 24,7 miljoen voor Almere op basis van 4,7% aandelen). Bij een faillissement is dit het maximale risico voor de gemeente Almere. Onderdeel van het aandeelhouderschap vormt de ballotageovereenkomst, waarin de gemeentelijke aandeelhouders onder andere voorwaarden voor de garantstelling hebben opgenomen. De aandeelhouders ontvangen jaarlijks 1% garantstellingsprovisie over het bedrag waarvoor zij garant staan.

Beheersingsmaatregelen

We hebben met de aandeelhouders van HVC besloten om een aantal beheersmaatregelen door te voeren, zoals:

- een kredietplafond voor de garantstelling van € 222.000 per aandeel, ultimo 2024 bedraagt dit 975 miljoen;
- spreiding van de activiteiten. Voor nieuwe investeringen geldt dat alleen de kernactiviteiten van de HVC onder garantstelling vallen. Dit zijn activiteiten die betrekking hebben op de wettelijke taken rondom afval. Voor andere projecten en investeringen zijn aandeelhouders niet verplicht om te mee te doen. Hiervoor moet de HVC op een andere manier de financiering regelen;
- een financiële herstructurering; het doel hiervan is om de financiële positie van HVC te verbeteren. We worden hier jaarlijks over geïnformeerd bij de aandeelhoudersvergadering. De afgelopen jaren hebben we ook een verbetering van de financiële positie van HVC gezien;
- in 2017 is besloten dat duurzaamheidsinvesteringen ('van gas los') onder de algemene garantstelling vallen.

De wethouder financiën neemt namens de gemeente Almere deel aan de Algemene Leden Vergadering. De voorbereiding doen we samen met andere Flevolandse aandeelhouders. Via de aandeelhoudersvergadering oefent de gemeente Almere invloed uit op het beleid van de HVC.

Financiële inschatting

Het restrisico is gelijk aan de huidige garantstelling. Deze bedraagt € 24,7 miljoen. Het risicobedrag nemen we op als pro memorie (pm). We verwachten de komende jaren geen direct risico. De afgelopen jaren heeft de HVC samen met de aandeelhouders de strategie aangepast en beheersmaatregelen genomen. De HVC laat daardoor een positief resultaat zien.

Taakdifferentiatie brandweer Veiligheidsregio

De rechtspositie van vrijwilligers was in strijd met Europese regels. Volgens deze regels moeten vrijwilligers voor hetzelfde werk betaald te worden gelijk aan de beroepsmedewerkers. De Veiligheidsregio's gaan ervan uit dat het Rijk dit zal compenseren. Vooralsnog is de besluitvorming hierover al een paar keer uitgesteld. De eerste jaren heeft de veiligheidsregio opgelost binnen hun eigen reserves. Nu de reserve leeg is, vragen ze aan gemeente een extra bijdrage voor 2025. Voor de jaren erna nemen we nu een risicoreservering op. Dit gaat om twee keer € 2,5 miljoen.

Beheersingsmaatregelen

De Veiligheidsregio's zijn in onderhandeling met het Rijk en het uitgangspunt is dat zij de kosten moeten betalen.

Financiële inschatting

We reserveren € 2,8 miljoen. Dit is 60% van het maximale tekort over de komende twee jaar.

Afbouwtrajecten cultuur

Bij de vierde kwartaalrapportage 2024 hebben we € 1 miljoen gereserveerd voor afbouwtrajecten voor cultuurinstellingen. Dit komt omdat de zaaglijn was bereikt. Inmiddels is er geld beschikbaar gesteld voor de overbrugging. Ook is het nieuwe cultuurplan 2026-2028 gepubliceerd. Daarin willen wij culturele functies instellen met bijbehorende losse subsidieplafonds. Het is mogelijk dat er organisaties die in 2025 wel subsidie ontvangen in het nieuwe systeem in 2026 geen cultuursubsidie zullen ontvangen. Voor langlopende subsidiepartners is er een afbouwverplichting conform de subsidieverordening.

In 2025 is er € 2 miljoen meer uitgegeven aan cultuursubsidies dan er beschikbaar is. Bovendien is, met ingang van 2026, het beschikbare budget met € 0,4 miljoen gekort. Volgend uit de raadsbesluiten over het cultuurplan 2026-2028, is er een nieuwe subsidieregeling cultuur waarmee richting wordt gegeven aan de aanvragen. Van belang is dat er een amendement is aangenomen dat er voor talentontwikkeling (lijn 4) € 0,4 miljoen budget vrijgemaakt moet worden en dat dit gefinancierd wordt uit een extra korting van 3% op de basisinfrastructuur (lijn 1). Er zijn daardoor geen directe consequenties voor de begroting, maar de extra korting van 3% op lijn 1 verhoogd het risico op afbouwverplichtingen. Ten eerste omdat het kortingspercentage op de budgetten voor de basisfuncties is opgelopen tot 10%. Daarbij komt dat de instellingen in de basisfuncties juist instellingen zijn met langlopende verplichtingen, waar mogelijk afbouwverplichtingen uit volgen.

Beheersingsmaatregelen

We kunnen nu nog niet inschatten of en in welke omvang afbouwtrajecten noodzakelijk zijn. Dat is ook afhankelijk van de uitkomsten van het subsidieaanvraag proces 2026-2028 welke we eind 2025 in beeld zullen hebben.

Financiële inschatting

We passen de risicoreservering die we bij de vierde kwartaalrapportage 2024 hebben opgenomen nu niet aan. Deze blijft op € 1 miljoen staan tot we dit beter in kunnen schatten.

Projecten

bedragen x € 1.000

risico's	restrisico (A)	kans (B)	risicobedrag (AxB)	risicobedrag Q1 2025
Zorgplichten Oosterwold	8.500	60%	4.500	4.500
Tijdelijke huisvesting Annapark	13.422	20%	2.700	2.700
realisatie buitenzwembad	3.600	40%	1.400	1.400
totaal	**25.522**		**8.600**	**8.600**

Zorgplichten Oosterwold

Uit juridisch onderzoek is gebleken dat het niet mogelijk is om de verantwoordelijkheid voor het zuiveren van afvalwater bij de bewoners van Oosterwold neer te leggen. Hierdoor moet er zo snel als mogelijk riolering aangelegd worden. Dat geldt niet alleen voor het hoofdriool, maar ook voor de kavelwegriolering tot de perceelsgrenzen van de bewoners. Totdat het definitieve riool is aangelegd moeten we tijdelijke maatregelen treffen voor de afvalwaterzorg, zoals het leegrijden van putten en het beheren van de huidige IBA's en CBA's (Individuele en Collectieve Behandeling Afvalwater). Via afzonderlijke raadsvoorstellen (RV23006 en RV23225) en de Programmabegroting 2024 zijn de kosten hiervan in de begroting verwerkt. Er zijn op dit moment echter nog veel onzekerheden, bijvoorbeeld ten aanzien van eventuele schadeloosstellingen en verhaalmogelijkheden. In het raadsvoorstel Fasering, verrekening en dekking afvalwaterzorg Oosterwold (RV23225) is dit verder toegelicht. Het risico voor het afvalwater is daarbij geschat op € 8,5 miljoen. Rekening houdend met de kans van optreden bedraagt de benodigde risicoreservering hiervoor € 4,5 miljoen.

Ook hebben we onderzoek gedaan naar mogelijke aanvullende zorgplichten die er gelden binnen Oosterwold, bijvoorbeeld rondom de aanleg van kavelwegen, het oppervlaktewater en de blusvoorziening. We zijn dit nog verder aan het uitwerken. De eventuele (financiële) consequenties hiervan zijn op dit moment nog niet bekend en dus nog niet meegenomen in het bedrag van de risicoreservering.

Beheersingsmaatregelen

We onderzoeken de consequenties, samen met de betrokkenen in het gebied. Waar nodig en mogelijk treffen we maatregelen om eventuele risico's en schade te beperken, bijvoorbeeld door het realiseren van tijdelijke voorzieningen.

Financiële inschatting

Het risico voor het afvalwater is geschat op € 8,5 miljoen. Rekening houdend met de kans van optreden bedraagt de benodigde risicoreservering voor het afvalwater € 4,5 miljoen. De risico's ten aanzien van andere zorgplichten kunnen wij op dit moment nog niet in een bedrag uitdrukken (pm).

Tijdelijke huisvesting Annapark

De gemeenteraad heeft in 2021 en 2022 besloten om tijdelijke woningen op het Annapark voor een periode van 15 jaar te realiseren. Deze periode is voor de woningcorporaties te kort om de investering terug te verdienen. Daarom zal de gemeente na de eerste periode van 15 jaar een nieuwe locatie voor nog eens 35 jaar beschikbaar stellen. De gemeente heeft zich garant gesteld voor het financiële tekort dat zich voordoet indien deze nieuwe locatie niet gevonden wordt. Het totale geldgevolg van deze garantstellingen is € 13,4 miljoen.

Financiële inschatting

Het mogelijke exploitatietekort op de woningen is na 15 jaar € 9.852.000. Na de eerste exploitatietermijn van 15 jaar zijn de woningen nog niet volledig afgeschreven, deze hebben dan nog een restwaarde. Als er geen nieuwe locatie gevonden wordt dan moeten de woningen door de woningcorporaties worden verkocht. Als de verkoopprijs lager is dan de restwaarde dan leidt dit tot een financieel tekort voor de corporaties. Voor dit tekort wordt gebruik gemaakt van de Rijksgarantieregeling financiële herplaatsingsgarantie voor flexwoningen. Uitgangspunt van deze garantieregeling is dat de woningen na de initiële exploitatieperiode van 15 jaar verplaatst worden, en daarna nog een tweede of zelfs derde periode geëxploiteerd kunnen worden. Alle betrokken partijen, naast de eigen gemeente en corporaties ook de gemeente(n) in de regio, verkennen herplaatsing in de regio. Is dat niet mogelijk dan zorgt het Rijk voor een marktmeester die landelijk vraag en aanbod bij elkaar brengt. Lukt het dan nog niet om de woningen te herplaatsen dan heeft de corporatie recht op een financiële compensatie. Deze bestaat uit het verschil tussen de verkoopwaarde en de restwaarde. Het Rijk draagt 60% van dit bedrag bij en gemeenten 25%. De corporaties hebben een eigen risico van 15%. Dit betekent dat de gemeente voor het restwaarderisico garant staat voor een bedrag van maximaal € 3.570.000 (25 % van € 14.281.000 geïndexeerd). Hierbij is geen rekening gehouden met een eventuele verkoopwaarde.
Het totale geldgevolg van beide garantstellingen is daarmee € 13.422.000 (€ 9.852.000 + € 3.570.000).

Beheersingsmaatregelen

We spannen ons samen met de woningcorporaties in om tijdig een nieuwe locatie te vinden voor een volgende exploitatietermijn. Daarmee wordt het risico op het exploitatietekort en het restwaarderisico dan opgelost.

Realisatie buitenzwembad

Het realiseren van een buitenzwembad brengt meerdere onzekerheden mee. De kosten van de bouw kunnen stijgen en de exploitatie kan tegenvallen door bijvoorbeeld lagere bezoekersaantallen dan geraamd. We hebben hier een uitgebreid onderzoek naar laten uitvoeren. De risico's worden beschreven in de geheime bijlage bij het raadsvoorstel RG 25007.

Beheersingsmaatregelen

Het besluit om te starten met de realisatie is genomen. Momenteel wordt de uitwerking opgepakt. Tijdens de realisatiefase zullen we passende beheersmaatregelen treffen, en worden plannen en ramingen steeds nauwkeuriger.

Financiële inschatting

We verwachten dat het buitenzwembad in 2027 opgeleverd kan worden. Dit betekent dat we tot die tijd te maken kunnen hebben met inflatie, hogere rente, energielasten of meerkosten die we nu niet hebben meegenomen. De totale omvang van dit risico wordt geschat op € 3,6 miljoen. Dit risico is zo groot om dat op dit moment nog slechts een normatieve raming is gemaakt van stichtingskosten. Als de plannen concreter worden en er een bestek beschikbaar komt, dan kan een nauwkeurigere raming van de bouwkosten worden gemaakt. De ervaring leert dat het rekenen met normen, een grote foutmarge heeft. We schatten de kans dat dit risico zich voordoet op 40% in. Wij kiezen voor een kans van 40% omdat we niet verwachten dat alle risico's voor 100% zich zullen voordoen. We reserveren 1,4 miljoen waarmee we de hogere investeringskosten incidenteel afdekken, zodat dit niet tot een hogere kapitaallast leidt.

Sociaal Domein

bedragen x € 1.000

risico's	restrisico (A)	kans (B)	risicobedrag (AxB)	risicobedrag Q1 2025
Onrechtmatige uitgaven Oekraïners in gemeentelijke opvanglocaties	4.000	20%	800	
Bezuinigingen jeugdhulp	60.000	20%	15.600	15.600
Hogere kosten Bijstandsuitkeringen 2026		60%	1.800	
overige risico's				
Implementatie inkoop jeugdhulp	1.000	60%	600	600
Breed offensief				
totaal	**65.000**		**18.800**	**16.200**

Onrechtmatige uitgaven Oekraïners in gemeentelijke opvanglocaties

Als gevolg van het niet (tijdig) Europees aanbesteden van diensten (o.a. beveiliging, locatiemanagement) in het kader van de opvang van Oekraïners in gemeentelijke opvanglocaties (GOO), bestaat het risico dat deze uitgaven als onrechtmatig worden aangemerkt. Het gaat om ongeveer € 5 miljoen aan kosten. Omdat we in 2025 niet meer uitkomen met de normvergoeding GOO kunnen we voor het tekort een suppletievergoeding krijgen van het Rijk. Onrechtmatige uitgaven zullen in principe niet mee mogen worden genomen bij de aanvraag tot suppletie.
Op basis van de laatste prognose voor de uitgaven en inkomsten GOO zouden wij een suppletie-uitkering van € 4 miljoen moeten aanvragen. Gezien de onrechtmatige uitgaven lopen we het risico dat we gehele suppletie-uitkering van € 4 miljoen niet ontvangen.

Beheersingsmaatregelen

In 2024 waren betrokken uitgaven ook onrechtmatig en omdat sommige opdrachten contractueel nog doorlopen in 2025 kon nog geen nieuwe aanbesteding plaatsvinden. Dit is nodig om de uitgaven 'rechtmatig' te laten zijn.
Gezien dit feit en Gezien de uitgaven overduidelijk zijn gemaakt voor de opvang van Oekraïners zijn we in gesprek met het ministerie om een beroep te doen op coulance i.v.m. onze opvangopgave. Ook proberen we de uitgaven zo veel mogelijk te beperken.

Financiële inschatting

Gelet op de betrokken bedragen wordt de kans reëel geacht dat het risicobedrag rond € 2 mln. zal zijn.

Bezuinigingen jeugdhulp

In de 2e kwartaalrapportage hebben we de begroting van de jeugdhulp bijgesteld op basis van het geld dat we in de meicirculaire hebben gekregen. We hebben substantieel minder gekregen dan het advies van de commissie van Ark. De jeugdhulp is nu als volgt opgenomen in de begroting:

1. We houden rekening met de prijzen van de nieuwe contracten per 2025. Ook gaan we uit van een jaarlijkse volumegroei van 1,5% per jaar. Voor ongeveer 1% betreft dit de groei van het aantal jongeren. 0,5% is bedoelt voor reële stijging van de kosten. De volumegroei is de afgelopen jaren hoger geweest (circa 5% per jaar). Hierop lopen we dus een risico. De bedoeling is dat we via maatregelen zoals veranderplan jeugd GGZ, transformatie jeugdhulp met verblijf, strakker sturen via contractmanagement en stevige lokale teams de kostengroei binnen de 1,5% houden.
2. Voor de stijging van de lonen en prijzen compenseren wij de OVA index aan de aanbieders van jeugdhulp. Dit is een landelijk gebruikt indexpercentage voor de zorg. Deze OVA-index ligt in 2025 ruim 2% hoger dan wij van het Rijk ontvangen. Dit zorgt voor € 3 miljoen aan hogere kosten vanaf 2026.. Mogelijk kunnen wij dit betalen vanuit lagere kosten jeugdhulp 2025. Dit is uitgebreid toegelicht op het programma jeugdhulp. Hierin zit een risico. Ook lopen we het risico dat de OVA index vanaf 2027 hoger ligt dan de indexatie die wij begroten. Wij houden rekening met een indexatie van ongeveer 3,5% a 4,5% per jaar. Dit op basis van cijfers van het CPB. De OVA index wordt altijd pas kort voor het opstellen van de begroting bekend.
3. Vanaf 2028 heeft het Rijk een nieuw Ravijn gecreëerd door geen structureel geld te geven voor de jeugdhulp. Er zijn extra, nog niet onderbouwde, Rijksbezuinigingen doorgevoerd. We hebben daarom vanaf 2028 € 14 miljoen aan hogere kosten in onze begroting opgenomen via de 2e kwartaalrapportage. 2025. Het Rijk heeft twee bezuinigingsmaatregelen opgenomen ter grootte van € 3,9 miljoen waarvan wij ervan uitgaan dat ze deze ook invullen. Het gaat om het invoeren van een eigen bijdrage en verkorten van trajectduren. De Provincie geeft, als financieel toezichthouder, akkoord om de verantwoordelijkheid voor invulling van deze bezuinigingen bij het Rijk neer te leggen.

Het risico is dat de kosten harder stijgen dan waar we in de begroting rekening mee houden.

Beheersingsmaatregelen

We zijn via de VNG met het kabinet in gesprek over de hervormingsagenda en de uitkomsten van de commissie van Ark. We zullen hierbij in blijven zetten op adequate compensatie. In 2027 zal er een nieuw onderzoek komen naar de stand van zaken van de hervormingsagenda jeugdhulp.
Daarnaast is ook de bedoeling dat er vanaf 2028 een andere financiering komt voor de jeugdhulp. Dit betekent overigens niet direct extra geld. Maar het biedt wel de mogelijkheid om bijvoorbeeld ook het budget te indexeren tegen de OVA-index. Hierdoor zouden we dit risico kwijtraken.
Daarnaast moeten we via de bezuinigingsmaatregelen die al lopen, de nieuwe contracten en de transformatie van de jeugdhulp door de sociale basis te versterken en stevige lokale teams in te richten de kosten van de jeugdhulp in de grip krijgen.

Financiële inschatting

We hebben de risico's als volgt financieel vertaald

- OVA index 2026: € 3 miljoen per jaar 2026-2029, is €12 miljoen totaal x 40% kans
- 2% hogere OVA index 2027: € 3 miljoen per jaar 2027-2029, is € 9 miljoen totaal x 30% kans
- 3% hogere volumegroei per jaar: € 4 miljoen per jaar cumulatief 2026-2029, is € 40 miljoen totaal x 20%

We reserveren € 15,6 miljoen voor het risico dat de bezuiniging van de jeugdhulp niet tijdig wordt ingevuld. Dit is ongeveer 25% van de totaal geïdentificeerde risico's

Hogere kosten bijstandsuitkeringen 2026

In 2025 verwachten we een tekort op de bijstand van ongeveer € 3,5 miljoen. Dit komt door een hogere stijging van het aantal bijstandsklanten in Almere ten opzichte van de landelijke ontwikkeling. Ook liggen in Almere de kosten per bijstandsklant hoger dan gemiddeld.
Langjarig komen we ongeveer uit met het budget dat wij van het Rijk ontvangen. Maar nu landelijk de werkgelegenheid daalt en de bijstandsaantallen oplopen is het mogelijk dat we ook in 2026 een tekort hebben. Dit komt omdat in Almere de bijstandsklanten in minder goede tijden sneller oplopen dan landelijk en in betere ook weer sneller dalen.

Beheersingsmaatregelen

Inwoners vanuit een Bijstandsuitkering naar werk begeleiden.

Financiële inschatting

Dit risico schatten we in op € 3 miljoen met een kans van 60%. De reservering in het weerstandsvermogen is dus € 1,8 miljoen.

Wetgeving

bedragen x € 1.000

risico's	restrisico (A)	kans (B)	risicobedrag (AxB)	risicobedrag Q1 2025
Omgevingswet en WKB	863	60%	518	3.000
totaal	**863**		**518**	**3.000**

Omgevingswet en WKB

Op 1 januari 2024 zijn de Wet Kwaliteitsborging Bouwen en de Omgevingswet in werking getreden. De invoering van beide wetten betekent een grote wijziging van het omgevingsrecht en heeft een groot effect op de wijze waarop de gemeente werkt en samenwerkt met partners en medeoverheden. De invoering heeft ook negatieve financiële consequenties waarvan op dit moment nog niet zeker is of en in welke mate het ministerie van Binnenlandse Zaken de financiering van het gewijzigde takenpakket zal invullen. We zijn aangesloten bij de werkgroep monitoring omgevingswet die de effecten de komende jaren in beeld gaat brengen.

Wij hebben de afgelopen tijd onderzoek uitgevoerd naar de financiële effecten en dienstverleningseffecten voor de gemeente Almere en naar mogelijke verhaaloplossingen. Daarover zijn we nadrukkelijk nog in gesprek met de VNG en het ministerie van BZK. Het nadeel hebben we ingeschat op € 1,5 miljoen per jaar. We zijn nog niet klaar met het invoeren van deze wetten. Op 1 januari 2032 moeten beide wetten in volledige omvang zijn ingevoerd. Daarbij gaat het niet alleen om een technische invoering, maar ook moet de wijze van werken (de geest van de wet) in de driehoek stad, organisatie en bestuur goed geborgd worden zodat voor alle partijen helderheid en transparantie ontstaat in de verwachtingen en ambities die we met elkaar hebben. Dit voorkomt financiële risico's en claims gedurende het realiseren van initiatieven. Het goed invoeren van de wetten kost extra geld of er zijn wellicht nog andere onvoorziene financiële effecten.

We hebben in 2024 en 2025 minder vergunningen afgegeven. Dit geldt vooral voor de grote bouwprojecten. Hierdoor lopen de opbrengsten achter. Doordat aantal kleine vergunningen wel op niveau blijft kunen we de flexibele schil niet verder afschalen. Hiermee vervalt de kruisfinanciering van grote bouwprojecten met de

kleinere bouwprojecten. Dit financiële effect was niet op deze wijze voorzien en daarom hebben we de risicoreservering dit jaar en vorig jaar aangesproken. De verwachting is dat in 2026 de grote bouwprojecten wel af zullen komen gezien de verwachten woningaantallen van 2028 (meer dan 2.500). Voorzichtigheidshalve houden we het resterende saldo van € 0,5 miljoen nog apart voor onvoorziene risico's.

De komende periode gaan wij nader analyseren in hoeverre er een structureel effect ontstaat door de invoering van de WKB en omgevingswet. Hier zullen wij bij de programmabegroting 2027 op terugkomen.

Beheersingsmaatregelen

De gemeente volgt de ontwikkelingen nauwgezet en anticipeert waar mogelijk tijdig op deze ontwikkelingen. Er is ruimte voor bestuurlijke keuzes om dit dekkingsvraagstuk te verkleinen en er is breder aanvullend onderzoek nodig om de daadwerkelijke effecten en alternatieve dekkingsmogelijkheden in kaart te brengen. Hiervoor treden wij ook in overleg met medeoverheden en kijken daarbij ook naar de rol van de Rijksoverheid bij deze belangrijke wetgevingsoperatie. We zijn aangesloten bij de werkgroep monitoring omgevingswet die de effecten de komende jaren in beeld gaat brengen. Ook zijn wij aangesloten bij het onderzoek transitiekosten dat uitgevoerd wordt door KPMG/Cebeon. De resultaten van dit onderzoek hebben nog niet tot concrete vergoedingen geleidt

Financiële inschatting

We hebben onderzoek uitgevoerd naar de effecten voor de gemeente Almere en naar mogelijke verhaaloplossingen. Het nadeel hebben we ingeschat op structureel € 1,5 miljoen. We worden hier tijdelijk voor gecompenseerd door het Rijk. We weten alleen nog niet hoeveel geld we tijdelijk van het Rijk krijgen. We hebben dit nu ingeschat op 3 jaar lang € 1,5 miljoen. Deze effecten hebben we in 2022 al in de begroting verwerkt. In de tussentijd is er geld uit de reserve gehaald voor tegenvallende lege inkomsten. Ook is er een bedrag uit de reserve gehaald omdat de bijdrage van het rijk lager is dan we hadden verwacht. Het resterende saldo van € 0,5 miljoen houden we nog apart voor onvoorziene risico's.

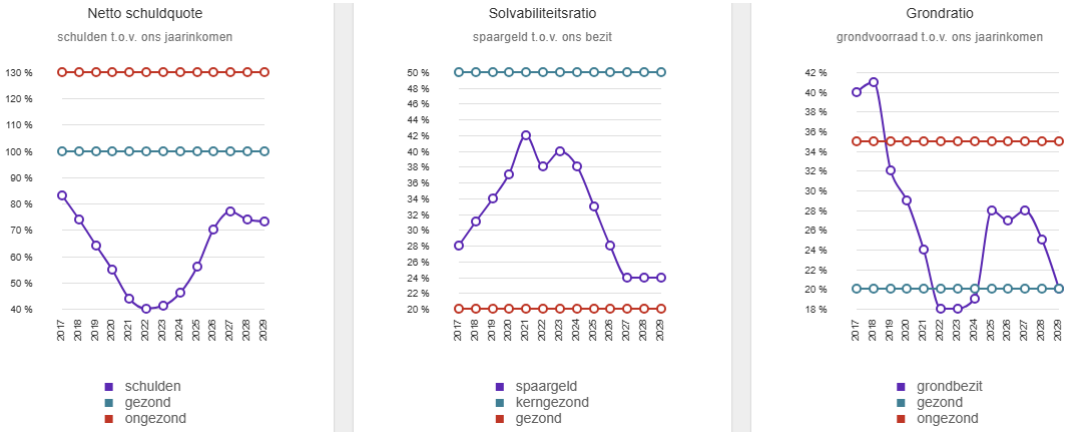
Grote projecten

Naast risico's die voortkomen uit reguliere processen en het uitvoeren van beleid benoemen we ook niet-routinematige grote projecten of programma's. Deze projecten hebben vaak een grote meerwaarde voor de stad en de samenleving of voor de organisatie, maar hebben ook een verhoogd risicoprofiel.

Het college doet daarom in de begroting een voorstel voor een lijst met grote programma's en projecten. Met deze lijst wordt in beeld gebracht op welke wijze de raad in gelegenheid gesteld wordt de voortgang te monitoren. In samenspraak met de raad worden per project afspraken gemaakt over de wijze van informatievoorziening. De lijst is getoetst aan de vastgestelde criteria voor grote projecten zoals vastgesteld in de kadernota integraal risicomanagement en weerstandsvermogen.
Op dit moment zijn wij bezig met de actualisatie van deze kadernota. Hierin nemen we de adviezen uit het rapport 'Raadsenquête Floriade' mee.

Nr	Programma / project	wijze van informatievoorziening
1	Projecten binnen het FVA (Flevocampus, Nationaal Park Nieuw Land – Almeerse Poort, Almere Centrum, Rondje Weerwater, Kustzone Poort)	Via de reguliere P&C cyclus, zie de paragraaf FVA bij de programmabegroting en programmarekening.
2	Ontwikkeling van en sturing op jeugd- en gezinshulp: • Invoeren gebiedsgerichte gezinsteams • Aanbesteding jeugdhulp zonder verblijf • Hervormingsagenda jeugdhulp • Aanbesteding jeugdhulp met verblijf en transformatie van zorg • Verbeteren van de informatievoorziening	Kwartaalrapportage Jeugd Begroting en financiële kwartaalrapportages Aparte besluitvorming raad over aanbesteding jeugdhulp zonder verblijf en gebiedsgerichte gezinsteams
3	Financiële positie grondbedrijf	Via de reguliere P&C cyclus, zie de paragraaf grondbeleid bij de programmabegroting -rekening
4	Implementatie Omgevingswet (incl. Wkb)	Via de reguliere P&C cyclus en/of aparte voorstellen.

Financiële kengetallen

Netto schuldquote

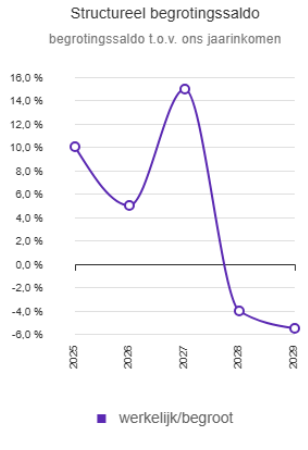
De netto schuldquote laat zien hoeveel schulden we hebben ten opzichte van ons jaarinkomen. Als de schulden lager zijn dan 100% van het inkomen, dan ziet het er gezond uit. Als de schulden hoger zijn dan 130% is het ongezond. Zoals uit de grafiek blijkt zijn onze schulden de laatste jaren flink gedaald. De komende jaren verwachten we een lichte stijging van onze schulden. We blijven ruim onder de grens van een gezonde schuldquote. Tot 2024 laten we de werkelijke cijfers uit de jaarrekening zien, vanaf 2025 de verwachting uit de begroting.

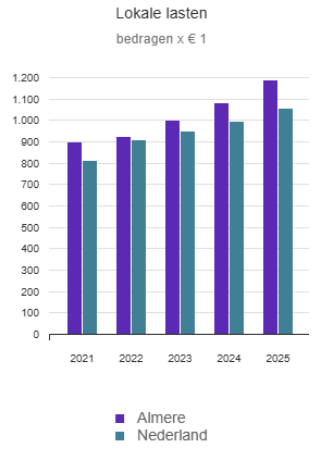
Solvabiliteitsratio

Dit is het percentage van ons spaargeld (reserves) ten opzichte van ons bezit (balanstotaal). Als je te weinig spaargeld hebt kun je in financiële problemen komen. We moeten in elk geval 20% van ons bezit met eigen spaargeld betalen. Als je meer dan 50% van je bezit met eigen geld hebt betaald ben je kerngezond.
Wij zitten hier tussenin. Kortom, zo op het eerste gezicht is onze spaarpot behoorlijk goed gevuld. Maar hierbij moeten we wel opmerken dat veel van ons spaargeld al een bestemming heeft. Denk bijvoorbeeld aan het Fonds Verstedelijking Almere. Daarom vinden we het beter om naar de buffer te kijken. Dat is onze 'vrije' reserve die we bij tegenvallers kunnen aanspreken. Tot 2024 laten we de werkelijke cijfers uit de jaarrekening zien, vanaf 2025 de verwachting uit de begroting.

Grondratio

De grondratio geeft aan hoeveel geld we hebben geïnvesteerd in grond die we nog moeten verkopen. Dit wordt uitgedrukt in een percentage van onze totale begroting. Dit is belangrijk, want als je te veel geld in grond geïnvesteerd hebt dan kun je in de financiële problemen komen. Als het percentage hoger is dan 35%, kan de provincie bezorgd raken.
Uit de grafiek blijkt dat we in 2017 en 2018 te veel geld in grond hadden geïnvesteerd. We hebben toen veel grond moeten afwaarderen. Vanaf 2015 is de grondverkoop weer goed gaan lopen, en is de grondratio sterk teruggelopen. We verwachten dat de grondratio de komende jaren weer stijgt, vooral door de voorinvesteringen in de nieuwe grondexploitatie Nobelhorst fase 5 en Hortus. Door de verkoop van grond verwachten we dat dit percentage na 2028 weer zal gaan dalen

Structureel begrotingssaldo

In deze grafiek laten we het structureel reëel begrotingsevenwicht zien na aftrek van niet ingevulde bezuinigingen. De toezichthouder, het college van Gedeputeerde Staten van Flevoland eist dat dit positief is. Bij deze begroting toetsen ze op het SRE van 2026. Deze is licht positief. Het invullen en realiseren van de openstaande bezuinigingen is van cruciaal belang voor een structureel sluitende begroting. Vanaf 2028 wordt het SRE negatief. Dit komt doordat we niet structureel zijn gecompenseerd voor de hoge kosten bij de jeugdhulp door het Rijk. We vinden dat het Rijk dit moet oplossen.

Lokale lasten

Om u een idee te geven, hebben we de woonlasten voor een gemiddeld gezin weergegeven. Daarbij gaan we uit van het bedrag dat een meerpersoonshuishouden met een eigen woning in een woning met gemiddelde waarde betaalt aan onroerende zaakbelasting, afvalstoffenheffing en rioolheffing. De informatie hebben we gehaald van de website coelo.nl. Hier wordt jaarlijks de Atlas van de lokale lasten gepubliceerd met de ontwikkeling van de gemeentelijke en andere decentrale belastingen.
In de grafiek is te zien dat onze woonlasten hoger zijn dan het landelijke gemiddelde.

Meerjarige balans

bedragen x € 1 miljoen

meerjarige balans	2025	2026	2027	2028	2029
materiële vaste activa					
economisch nut	908	955	1.019	1.053	1.102
waardecorrectie	-67	-67	-67	-67	-67
financiële vaste activa	29	29	29	29	29
vlottende activa					
bouwgronden in exploitatie	389	366	401	369	298
waardecorrectie gronden	-73	-73	-73	-71	-65
overige vlottende activa	217	143	143	143	143
totaal activa	**1.402**	**1.353**	**1.452**	**1.456**	**1.439**
vaste passiva					
eigen vermogen	469	380	343	343	347
voorzieningen	73	72	78	86	90
langlopende leningen	540	636	765	761	737
vlottende passiva					
kortlopende leningen	154	178	178	178	178
overlopende passiva	165	88	88	88	88
totaal passiva	**1.402**	**1.353**	**1.452**	**1.456**	**1.439**

4.1 Lokale heffingen

Inleiding

Bij de begroting besluit u over de tarieven en heffingen

In deze paragraaf laten we zien hoe de lokale heffingen zich ontwikkelen. Bij de behandeling van de programmabegroting vindt de politieke discussie over de tarieven plaats. Dan vindt er ook besluitvorming plaats over de voorgestelde tariefaanpassingen. U besluit daarover. Vervolgens verwerken we deze besluiten in de belastingverordeningen en tarievenbesluiten 2026.

We verhogen de woonlasten in 2026 met 3,9%

Voor een gemiddeld gezin betekent dit een verhoging van ongeveer € 45 per jaar. Daarbij gaan we uit van een gezin dat in een koophuis woont met een WOZ waarde van € 435.000 en onroerende zaakbelasting, afvalstoffenheffing en rioolheffing betaalt. In 2026 betaalt dit gezin € 1.179. In de praktijk zal dit voor elk gezin anders uitpakken. Het bedrag dat een gezin betaalt is afhankelijk van het type woning waarin dit gezin woont. Zo zullen bijvoorbeeld de woonlasten voor een gezin dat een huis huurt minder hard stijgen. Die betalen namelijk alleen afvalstoffenheffing. Maar ook eenpersoonshuishoudens betalen minder.

In onderstaande tabel hebben we alle effecten op de woonlasten voor een meerpersoonshuishouden in beeld gebracht. Onder de tabel worden de effecten toegelicht.

bedragen x € 1

effecten woonlasten 2026	afval	riool	ozb	totaal	in %
tarieven 2025	**472,07**	**249,18**	**413,32**	**1134,57**	
a. loonprijsontwikkelingen	6,83	4,97	13,23	25,03	2,2%
b. vervanging rioolstelsel		6,23		6,23	0,5%
c. kostendekkende tarieven stap 2026		4,20	2,89	7,09	0,6%
d. zorgplichten Oosterwold		6,23		6,23	0,5%
subtotaal tariefsverhoging 2026	*6,83*	*21,63*	*16,12*	*53,32*	
tarieven 2026	**478,90**	**270,81**	**429,44**	**1.179,15**	**3,9%**
stijging	*1,4%*	*8,7%*	*3,9%*	*3,9%*	

a. loon en prijsontwikkelingen

Zoals gebruikelijk verhogen we onze tarieven voor de loon- en prijsstijgingen, onze kosten stijgen hierdoor immers ook. De stijging van de lonen van het eigen personeel is bekend op basis van de nieuwe cao welke loopt tot en met 31 maart 2027. Voor de verwachte stijgingen van de prijzen is gebruik gemaakt van recente cijfers van het Centraal Planbureau. Voor de afvalstoffenheffing en rioolheffing is hierbij specifiek gekeken naar de loon- en prijsgevoelige kosten die hier betrekking op hebben. Voor de onroerende zaakbelasting is gekeken naar de totaal verwachte loon- en prijsstijgingen van het gemeentelijke takenpakket. In totaal stijgen de woonlasten hierdoor met 2,2%

b. vervanging rioolstelsel

Het rioolstelsel moet in de periode 2035-2065 vervangen worden. Hiervoor sparen we. Dat doen we via een jaarlijkse verhoging van de rioolheffing met 2,5%, zoals eerder al is besloten. In 2026 wordt het tarief hiervoor met € 6,23 verhoogd.

c. kostendekkende tarieven stap 2025

Bij de Programmabegroting 2023 heeft u besloten om de rioolheffing vanaf 2024 in drie stappen kostendekkend te maken. Vorig jaar is de tweede stap genomen en dit jaar de laatste stap. De rioolheffing wordt hiervoor in 2026 verhoogd met € 4,20.

Verder is bij de Programmabegroting 2023 ook besloten om de onroerende zaakbelasting in vier jaar te verhogen met 8,7%. De eerste stap was in 2023 en de laatste stap vindt nu plaats in 2026. Hiervoor wordt het ozb-tarief in 2026 verhoogd met € 2,89.

d. zorgplichten Oosterwold

De raad heeft in 2023 besloten om in Oosterwold alsnog een riool aan te leggen. Hiervoor zijn en worden (tijdelijke) investeringen gedaan en ook worden er kosten gemaakt voor het beheer en onderhoud van de bestaande zuiveringen. Eerder is besloten de afschrijvingskosten voor de investeringen en de kosten voor het beheer en onderhoud worden betaald uit de rioolheffing. In 2024 is hiervoor het tarief verhoogd met € 7,80. Voor 2025 was een verhoging niet nodig. Nu is voor 2026, zoals eerder al aangekondigd, een verhoging van € 6,23 nodig voor deze zorgplichten. We krijgen steeds beter zicht op de benodigde investeringen in Oosterwold en op de kosten voor het (tijdelijke) beheer en onderhoud.

Onroerende zaakbelasting

De onroerende zaakbelasting (ozb) voor eigenaren van woningen wordt verhoogd met 3,9%. Hieronder lichten we toe hoe deze verhoging is opgebouwd.

We verhogen de ozb in 2026 met 0,7% voor de loon- en prijsstijging 2023

Bij de Programmabegroting 2023 is afgesproken om de verhoging van 8,7% voor de loon- en prijsstijging van 2023 te spreiden om het effect te dempen. De eerste stap van 6,0% was in 2023. In 2024 en 2025 heeft ook een stap van 1,0% plaatsgevonden. Dit jaar vindt de laatste stap plaats en zal het tarief zoals afgesproken verhoogd worden met 0,7%.

We verhogen de ozb in 2026 met 3,2% voor de loon- en prijsstijging 2026

Het ozb tarief wordt voor 2026 ten slotte ook verhoogd met de verwachte loon- en prijsstijgingen voor 2026. Dit percentage is gebaseerd op de totaal verwachte loon- en prijsstijgingen van het gemeentelijk takenpakket.

Door het weegschaalprincipe heeft de stijging van de WOZ waarde geen effect op de ozb opbrengsten

Bij het verrekenen van de effecten van hertaxatie gebruiken wij het weegschaalprincipe. Dit zorgt ervoor dat als de WOZ waarde stijgt, we het tarief verlagen. De opbrengsten uit de ozb blijven hierdoor voor en na hertaxatie aan elkaar gelijk. Hierdoor hoeft een huishouden niet ineens veel meer te betalen. Dit willen we namelijk niet. Per woning kan dit wel verschillen. Voor het weegschaalprincipe gaan wij uit van de gemiddelde waardestijging. Als een woning meer dan gemiddeld in waarde stijgt, betaalt een gezin voor die woning toch meer ozb. Daar staat tegenover dat dit huis dan wel meer waard is.

In onderstaande tabel hebben wij het ozb-tarief voor 2026 in beeld gebracht. Als uitgangspunt nemen wij hier een woning met een WOZ-waarde van € 398.573. Dit doen wij om een vergelijking te kunnen maken met vorig jaar.

bedragen x € 1

tarief	2025 geraamd	2026 na hertaxatie	2026 na verhoging	stijging
WOZ waarde (a)	398.573	434.558	434.558	
tarief (b)	0,1037%	0,0951%	0,0988%	3,9%
aanslag ozb (a) * (b)	**413,32**	**413,32**	**429,44**	**3,9%**

Op dit moment verwachten we dat de WOZ-waarde (peildatum 1 januari 2025) voor de aanslag 2026 gemiddeld 9% hoger ligt ten opzichte van de WOZ-waarde voor de aanslag 2025. In het bovenstaande rekenvoorbeeld komt de WOZ waarde daarmee uit op € 434.558. Om ervoor te zorgen dat deze gemiddelde waardestijging geen effect heeft op de aanslag verlagen we eerst het tarief naar 0,0951%. Vervolgens wordt dit verlaagde tarief verhoogd met 3,9% waarmee het tarief voor 2026 uitkomt op 0,0988%.

Afvalstoffenheffing

Wij hebben de wettelijke taak om huishoudelijk afval in te zamelen. Wij maken hier kosten voor. Inwoners betalen hieraan mee via de afvalstoffenheffing.

Vorig jaar bij de Programmabegroting 2025 is besloten om de afvalstoffenheffing kostendekkend te maken. Het structurele verschil tussen de opbrengsten en kosten was € 0,9 miljoen. In het raadsvoorstel 25173 'Kostendekkend maken van de afvalstoffenheffing' wordt hier invulling aan gegeven. Door slimmer om te gaan met de kosten en maatregelen in de dienstverlening in te voeren lossen we dit op zonder dat hiervoor een extra verhoging van de afvalstoffenheffing nodig is.

Hiermee blijft de tariefsverhoging beperkt tot de reguliere loonprijsontwikkelingen. De verhoging van het tarief voor meerpersoonshuishoudens komt dan uit op 1,4%.

We verhogen het tarief voor meerpersoonshuishoudens met 1,4% en verlagen het tarief voor éénpersoonshuishoudens met 0,8%

In de onderstaande tabel wordt het tarief voor de afvalstoffenheffing in beeld gebracht. Wij maken hierbij onderscheid tussen meerpersoonshuishoudens (MPH) en éénpersoonshuishoudens (1PH).

bedragen x € 1

omschrijving	rekentarief per object	stijging in %	tarief 1PH	stijging
tarief 2025	**472,07**		**447,91**	
loonprijsontwikkelingen	6,83	1,4%	6,48	1,4%
verlagen tarief éénpersoonshuishoudens			-10,00	-2,2%
subtotaal maatregelen / afspraken	*6,83*	*1,4%*	*-3,52*	*-0,8%*
tarief afvalstoffenheffing 2026	**478,90**		**444,39**	

Het tarief voor éénpersoonshuishoudens wordt verlaagd door een korting van € 10 toe te passen. De totale wijziging wordt hiermee een verlaging van 0,8% van dit tarief. Dit kunnen we doen doordat er voor € 0,26 miljoen meer maatregelen worden genomen dan de benodigde € 0,9 miljoen om de afvalstoffenheffing kostendekkend te maken, zie hiervoor ook het raadsvoorstel.

Door deze korting wordt het verschil tussen het tarief voor éénpersoonshuishoudens en meerpersoonshuishoudens groter. In 2025 was dit verschil € 24,16 en in 2026 wordt dit verschil € 34,51.

Kostendekkendheid tarief

In onderstaande tabel zijn de opbrengsten en kosten van de afvalstoffenheffing in beeld gebracht voor de jaren 2026 en verder.

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029
opbrengsten éénpersoonshuishoudens	11.570	11.720	11.880	12.050
opbrengsten meerpersoonshuishoudens	32.050	32.470	32.920	33.400
totaal opbrengsten	*43.620*	*44.190*	*44.800*	*45.450*
directe kosten	35.640	36.800	36.180	36.760
indirecte kosten	8.720	8.830	8.950	9.090
totaal kosten	*44.360*	*45.630*	*45.130*	*45.850*
verschil kosten en opbrengsten	740	1.440	330	400
percentage kostendekkendheid	**98%**	**97%**	**99%**	**99%**

Wettelijk gezien mogen we maximaal 100% kostendekkend zijn en geen winst maken op de afvalstoffenheffing. In 2026 zien we dat de verwachte opbrengsten € 43,6 miljoen bedragen en de verwachte uitgaven hoger zijn met € 44,4 miljoen. Structureel is het verschil tussen de begrote opbrengsten en uitgaven ongeveer € 0,4 miljoen waarmee de kostendekkendheid uitkomt op 99%. Dit verschil komt onder andere doordat de kosten voor de automatische kwijtschelding hoger zijn dan verwacht.

In 2026 worden twee nieuwe tarieven ingevoerd voor de afvalinzameling

Zoals ook opgenomen in het raadsvoorstel 25173 'Kostendekkend maken van de afvalstoffenheffing' passen we in 2026 twee wijzigingen in de dienstverlening toe volgens het principe de gebruiker betaalt. Hiermee

hopen we ook het scheidingsresultaat te verbeteren. Bij de wijzigingen in de dienstverlening worden de volgende tarieven ingevoerd:

1. Mogelijkheid voor een tweede gft-container voor € 75 per jaar

Elk huishouden heeft een verschillende hoeveelheid gft-afval. Inwoners in laagbouw met een tuin hebben over het algemeen meer gft afval. Op dit moment is het mogelijk om zonder extra kosten een tweede gft-container aan te vragen. Dit brengt voor de gemeente wel extra kosten met zich mee, namelijk voor het uitreiken van containers en het ophalen en verwerken van het gft-afval. Om inwoners met veel gft-afval te stimuleren om over te gaan tot lokaal composteren dan wel organisch materiaal als snoeihout zoveel mogelijk te herbestemmen binnen het perceel, stellen we voor een tweede gft-container te verstrekken tegen een jaarlijks tarief van € 75. Dit tarief is in lijn met tarieven die landelijk gehanteerd worden.

2. Mogelijkheid voor een tweede rest+pmd-container voor huishoudens vanaf vijf personen voor € 150 per jaar

Elk huishouden heeft een verschillende hoeveelheid rest+pmd-afval. Dat hangt deels samen met de grootte van het huishouden. De gemeente stimuleert inwoners om goed te scheiden en hiervoor de beschikbare containers te gebruiken. Desondanks komt het soms voor bij (vaak grotere) huishoudens dat men niet voldoende heeft aan één rest+pmd-container. Momenteel is een kosteloze tweede rest+pmd-container beschikbaar voor huishoudens vanaf zes personen. Wij stellen voor om deze regel aan te passen en deze container slechts tegen extra betaling te verstrekken. Omdat sommige huishoudens van vijf personen ook aangeven niet voldoende te hebben aan één rest+pmd-container willen we deze maatregel aanbieden vanaf vijfpersoons huishoudens. Hierdoor hebben meer huishoudens de gelegenheid om gebruik te maken van deze dienstverlening en neemt het serviceniveau voor hen toe.

Vanaf 2027 een tarief voor het laten ophalen van grofvuil vanaf de tweede keer

In het raadsvoorstel 25173 'Kostendekkend maken van de afvalstoffenheffing' is ook opgenomen om een nieuw tarief in te voeren voor het laten ophalen van grofvuil. Doordat het amendement "Eerste keer grofvuil ophalen blijft gratis, betere balans in service en kosten (25246.002)" is aangenomen zal dit nieuwe tarief pas vanaf 2027 worden ingevoerd, waarbij pas kosten in rekening worden gebracht vanaf de tweede afspraak voor grofvuil ophalen per kalenderjaar.

Met deze maatregel stimuleren we inwoners om grofvuil vaker naar recyclingperrons te brengen in plaats van dit te laten ophalen. Grofvuil dat inwoners naar perrons brengen kan beter in grondstoffen gescheiden worden dan grofvuil dat aan huis wordt opgehaald. Dat leidt tot lagere verwerkingskosten en een hogere milieuwinst. Inwoners van Almere kunnen deze stimulans goed gebruiken omdat we zien dat er relatief weinig grofvuil naar recyclingperrons wordt gebracht. 65 procent van het grofvuil wordt in onze stad in de wijken opgehaald terwijl dat landelijk maar 9 procent is. Ook kan het inwoners stimuleren, vaak nog heel bruikbaar, grofvuil aan te bieden op tweedehands platforms en online "weggeefhoeken". Dit is uiteraard nog duurzamer dan recyclen of verbranden.

Rioolheffing

Met de rioolheffing betalen we de kosten van beheer en onderhoud voor afval- hemel- en grondwater. We maken deze kosten voor de inzameling en het transport van afvalwater en het inzamelen, opvangen en afvoeren van regen- en/of grondwater ter voorkoming van overlast.

We verhogen de rioolheffing in 2026 met 8,7%

Zoals in de inleiding aangegeven wordt de rioolheffing in 2025 verhoogd voor de loon- en prijsontwikkelingen, de jaarlijkse afgesproken verhoging voor de vervanging van het rioolstelsel, de laatste stap van drie om de rioolheffing kostendekkend te maken en ten slotte een verhoging voor de zorgplichten Oosterwold. Het tarief voor 2026 komt daarmee uit op € 270,81.

bedragen x € 1

	tarief	stijging
tarief 2025	**249,18**	
loonprijsontwikkelingen	4,97	2,0%
vervanging rioolstelsel	6,23	2,5%
kostendekkende tarieven stap 2026	4,20	1,7%
zorgplichten Oosterwold	6,23	2,5%
subtotaal maatregelen / afspraken	*21,63*	*8,7%*
tarief 2025	**270,81**	

Kostendekkendheid tarief

In 2026 vindt de laatste stap van verhoging plaats zodat de opbrengsten en kosten voor de rioolheffing vrijwel aan elkaar gelijk zijn. In onderstaande tabel zijn de opbrengsten en kosten van de rioolheffing in beeld gebracht voor de jaren 2026 en verder.

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029
totaal opbrengsten	*27.410*	*27.730*	*28.080*	*28.460*
directe kosten	22.620	22.930	23.310	23.620
indirecte kosten	4.790	4.850	4.910	4.980
totaal kosten	*27.410*	*27.780*	*28.220*	*28.600*
verschil kosten en opbrengsten	0	50	140	140
percentage kostendekkendheid	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**

Omgevingswet leges

Voor het afhandelen van de aanvragen voor een omgevingsvergunning moet worden betaald. Dit bedrag noemen we leges. De leges voor de omgevingsvergunning zijn bedoeld om onze kosten voor registratie, het beoordelen en afhandelen van een aanvraag te kunnen betalen.

Op de leges maken we geen winst

We mogen op totaalniveau van de legesverordening geen 'winst' maken. Voor een individuele vergunning mag de opbrengst wel hoger zijn dan de kosten. In de praktijk gebeurt dat ook. Op vergunningen voor grote bouwwerken is dit meestal het geval. Hiermee betalen we een deel van de kosten voor vergunningen van kleine bouwwerken (woningen), zodat die betaalbaar blijven. Ons uitgangspunt is dat binnen die verordening ook voor de afgifte van een omgevingsvergunning geen winst mag worden gemaakt.

We gaan de Omgevingswet leges in 2026 niet extra verhogen

We verhogen onze tarieven niet voor de kostenstijgingen, omdat het tarief gebaseerd is op de waarde van de bouwprojecten. Deze waarde stijgt al mee met de inflatie.

Kostendekkendheid Omgevingswet leges

In onderstaande tabel hebben wij de begrote kosten en opbrengsten van de Omgevingswet leges in beeld gebracht. Zoals uit onderstaande tabel blijkt zijn de Omgevingswet leges nagenoeg kostendekkend.

bedragen x € 1.000

omschrijving	2026	2027	2028	2029
totaal opbrengsten	*11.370*	*11.370*	*11.370*	*11.370*
directe kosten	7.430	7.340	7.340	7.340
indirecte kosten	4.150	4.130	4.130	4.130
totaal kosten	*11.580*	*11.470*	*11.470*	*11.470*
verschil kosten en opbrengsten	210	100	100	100
percentage kostendekkendheid	**98%**	**99%**	**99%**	**99%**

Leges Omgevingswet en woningbouw

De verwachting is dat in 2026 de versnelling van woningbouw effect gaat hebben op de legesinkomsten. In de afgelopen twee jaar bleven de inkomsten echter achter op de prognose. Dit heeft te maken met het achterblijven van grote bouwprojecten en invoeringskosten van de Omgevingswet. In 2026 gaan we onderzoeken op de legestarieven onder de nieuwe Omgevingswet aangepast dienen te worden aan de beleidskeuzes die de afgelopen jaren gemaakt zijn en ervaringen van leges onder de nieuwe Omgevingswet. De uitkomsten van dit onderzoek worden betrokken bij het opnieuw vaststellen van de leges voor 2027 in de Programmabegroting 2027.

Het doel is om structureel kostendekkend op vergunningen, toezicht en handhavingstaken een bijdrage te leveren aan bouwopgaven in de stad. De resultaten van 2025 geven ons aanleiding om nader te onderzoeken wat de structurele effecten van de Omgevingswet zijn.

Leges burgerzaken

De leges burgerzaken zijn bedoeld om de kosten te betalen die wij voor bijvoorbeeld paspoorten, rijbewijzen en uittreksels maken. Onder burgerzaken vallen zowel de burgerzakenbalie, als het callcenter, de beantwoording van vragen via internet en de backoffice die de dienstverlening ondersteunt. De leges zijn vastgelegd in de legesverordening.

Wij verhogen de legestarieven voor loon- en prijsontwikkelingen met 3,2% tenzij wet en/of regelgeving dit niet mogelijk maakt

Dit geldt bijvoorbeeld voor de afgifte van een Verklaring Omtrent Gedrag, rijbewijzen, reisdocumenten en naturalisatie. Het Rijk stelt hiervoor het maximale tarief vast. Bij een aantal legestarieven worden tariefswijzigingen doorgevoerd en/of voorstellen verwerkt om legestarieven beter aan te laten sluiten op de dagelijkse praktijk. Soms ronden we tarieven op veelvouden van € 0,05 af, omdat deze contant betaald mogen worden.

Naast deze reguliere trendmatige verhoging worden de volgende veranderingen doorgevoerd in 2026 voor de leges burgerzaken:

De tarieven voor trouwen en geregistreerd partnerschap verhogen we met 13,2%

Om toe te werken naar 100% kostendekkendheid van huwelijksceremonies, stellen we voor om de tarieven voor trouwen en geregistreerd partnerschap met 13,20% te verhogen (inclusief 3,2% indexatie). Deze verhoging is nodig, omdat uit onderzoek blijkt dat de kosten van bodes, beveiliging en administratieve ondersteuning niet juist zijn doorberekend.

BABS voor 1 dag

Zoals aangekondigd in de raadsbrief van 8 juli 2025 (Aanpassen beleidsregels huwelijken en geregistreerde partnerschappen gemeente Almere 2025) is de regeling voor de leken-BABS opnieuw geïntroduceerd. Hierdoor blijft het mogelijk om een bekende of familielid voor één dag te benoemen tot buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand (BABS). Om kostendekkend te zijn wordt het tarief in 2026 verhoogd van € 223,70 naar € 295,00.

Invoeren baliehuwelijk

In dezelfde raadsbrief is aangekondigd dat het nieuwe product baliehuwelijk wordt ingevoerd. Dit is een sobere, laagdrempelige trouwvorm die wordt uitgevoerd door vaste medewerkers aan de balie, zonder inzet van BABS, bodes, muziek of ceremoniële toespraak, uitwisselen van ringen of maken van foto's. Het tarief voor 2026 wordt € 180 per huwelijk. Hiermee is het product kostendekkend en onderscheidt het zich duidelijk van zowel de gratis huwelijken als de eenvoudige ceremonie. Er wordt gestart met één blok per week, op maandag van 13.00 tot 14.30 uur, met ruimte voor maximaal zes baliehuwelijken per week.

Beperking tijden eenvoudige ceremonie

De eenvoudige ceremonie wordt vanaf 2026 alleen nog aangeboden op maandag van 10.00 tot 12.00 uur, dinsdag van 14.00 tot 16.00 uur en woensdag van 10.00 tot 12.00 uur. Op donderdag, vrijdag en in het weekend wordt de eenvoudige ceremonie niet meer aangeboden, om ruimte te maken voor reguliere huwelijken.

Nieuwe tarieven familie-uittreksel

We stellen voor om een nieuw tarief op te nemen voor het familie uittreksel uit de Basisregistratie Personen (BRP). Dit uittreksel wordt gebruikt wanneer gegevens van meerdere gezins- of familieleden gezamenlijk worden verstrekt en biedt hiermee een kosten gemaximeerde oplossing. De tarieven zijn:

1 of 2 familieleden: € 34,50 (2 × € 17,25)
3 of meer familieleden: maximaal € 51,75

Met deze toevoeging bieden we inwoners de mogelijkheid om uittreksels te verkrijgen tegen een gemaximeerd tarief. Dit nieuwe tarief wordt ingevoerd om de kostendekkendheid te waarborgen, terwijl inwoners tegelijkertijd voordeliger uit zijn.

Nieuwe tarieven voor aangetekende verzending

Het tarief voor het, op verzoek, aangetekend verzenden van documenten naar het buitenland wordt vastgesteld op € 19,95. Dit bedrag is gebaseerd op de actuele verzendkosten, inclusief administratiekosten. De aanpassing is nodig vanwege het stijgende aantal verzoeken om stukken aangetekend naar het buitenland te verzenden waar we tot nu toe de kosten niet van hebben doorberekend.

Leges voor afgifte Verklaring Omtrent Gedrag, rijbewijzen, reisdocumenten en naturalisatie

Het Rijk heeft deze tarieven nog niet vastgesteld. De leges hiervoor mogen niet meer zijn dan het wettelijk vastgestelde tarief. De verwachting is dat hierover in de loop van december, en in ieder geval binnen drie maanden na het vaststellen van de begroting, duidelijkheid is.

Parkeren

In Almere kunnen inwoners en bezoekers op drie verschillende wijzen parkeren. Men kan op straat parkeren, in een garage of men kan gebruikmaken van de parkeerterreinen. Deze drie wijzen van parkeren hebben allemaal een eigen tarief.

We verhogen de parkeertarieven in 2026 met 3,2% voor loon- en prijsstijging

Zoals gebruikelijk worden de tarieven jaarlijks verhoogd voor de reguliere loon en prijsstijgingen, om daarmee de stijgende kosten te kunnen betalen. Voor komend jaar is dit percentage 3,2%. Voor 2026 vinden geen andere verhoging van de parkeertarieven plaats.

In de onderstaande tabel zijn de kortparkeertarieven voor 2026 weergegeven.

bedragen x € 1

	garage parkeren		straat parkeren		parkeerterreinen
2026	Almere Buiten	Almere Stad	Almere Buiten	Almere Stad	Almere Stad
uurtarief	2,10	3,15	2,10	3,90	3,15
starttarief	0,20	0,25	0,30	0,30	0,30
maximaal dagtarief	3,10	14,90	3,10	27,40	14,90
maximaal avondtarief	n.v.t.	7,80	n.v.t.	n.v.t.	€ 7,80 *

** maximaal tarief tussen 18:00 en 24:00 bij gebruik van mobiel parkeren*

bedragen x € 1

2026	straatparkeren schilwijken
tarief eerste 30 minuten	€ 0,00 **
daarna per uur	1,40
maximaal dagtarief	7,20

*** als het kenteken is/wordt aangemeld via parkeerapparatuur en/of op andere wijze direct na aanvang van het parkeren het parkeerrecht in het centraal register is/wordt geregistreerd*

Betalen met je app voor mobiel parkeren in parkeergarages

Als extra dienstverlening aan de parkeerder introduceren wij de mogelijkheid om, vergelijkbaar met het belparkeren op straat, ook in de parkeergarages met een app voor mobiel parkeren te kunnen betalen.

Parkeren Plus App voor GPK - kaart houders

Met de deelname aan de Parkeren Plus App voor houders van een gehandicaptenparkeerkaart (GPK) wordt het parkeerrecht voor GPK-houders op kenteken geregistreerd, in plaats van op kaartnummer. Hierdoor wordt het mogelijk om gebruikers van deze ParkerenPlus-app gratis te laten parkeren op alle betaald parkeerplaatsen op straat in Almere.

Het tarief voor een medisch advies voor een GPK wordt verhoogd

De raad heeft bij de Programmabegroting 2025 een amendement aangenomen om de eigen bijdrage voor het wettelijk verplichte medisch onderzoek bij de aanvraag van een GPK met maximaal € 40 te verhogen. De verhoging vindt plaats in 2026 en 2027 in twee stappen van € 20. Jaarlijks worden ongeveer 1.000 medische onderzoeken gedaan. Inwoners met een laag inkomen die recht hebben op kwijtschelding kunnen ook een aanvraag indienen voor vrijstelling van deze kosten. Het tarief in 2025 was € 72,80 en wordt in 2026 inclusief indexatie € 95,20.

Parkeerbeleidsnota

Na vaststelling van de parkeerbeleidsnota zullen wij, wanneer nodig, met aanvullende uitwerkingen komen.

Overige tarieven

Invoeren precariobelasting bij bouwplaatsen in de openbare ruimte

Dit zou een netto-opbrengst van € 200.000 vanaf 2027 moeten opleveren. Deze vorm van belasting wordt gehanteerd in vrijwel alle grote gemeenten, van 100.000 inwoners of meer. Bedrijven kennen deze belasting dan ook. Wel is een aandachtspunt dat we op dit moment nog niet precies kunnen voorspellen wat de opbrengsten zullen zijn. We gaan in beeld brengen wat de opbrengst, het tarief en de invoeringskosten precies zijn. Eventueel stellen we de begroting daarop bij. Wel vinden we het realistisch dat deze belasting € 200.000 zou opleveren, gezien de opbrengsten die andere grote gemeenten hieruit halen.
Goed om te weten dat deze maatregel samenvalt met een verhoging met 40% van de legestarieven voor het plaatsen van objecten in de openbare ruimte. Voor objecten die langer dan een week staan, wordt dit tarief extra verhoogd.

Het invoeren van precariobelasting bij bouwplaatsen in de openbare ruimte leidt er uiteraard wel toe dat ook de gemeente voor werkzaamheden in de openbare ruimte precariobelasting moet betalen. Hierdoor worden gemeentelijke projecten ook duurder.

Invoeren leegstandbelasting

Dit zou een netto-opbrengst van € 150.000 vanaf 2027 moeten opleveren. De belasting kan goed ingevoerd worden per 1 januari 2027. We gebruiken dan een peildatum voor deze belasting van 1 januari. Dit betekent dat we een aanslag in rekening brengen als een woning op 1 januari van een jaar, één jaar leegstaat. We doen dit dan niet tussentijds. Belangrijk bij het invoeren van deze belasting is dat we het aantal leegstandscontroles op peil houden. We gaan nog keuzes maken hoe we het tarief inrichten, een vast

bedrag of een oplopend bedrag (op basis van WOZ-waarde bijvoorbeeld). Op basis van een eerste analyse zijn er 400 woningen naar voren gekomen die 1 jaar of langer leegstaan.

Overige privaatrechtelijke tarieven

Ook de tarieven voor sportaccommodaties en de overige privaatrechtelijke tarieven, zoals die voor de voorzieningen in de Havenkom verhogen we met 3,2%, vanwege loon- en prijsstijgingen.

We gaan vanaf 2026 geen sluisgeld meer innen

Het tarief voor het passeren van de sluis in Almere Haven komt te vervallen, omdat dit sluisgeld niet veilig geïnd kan worden. In 2025 was dit tarief € 3,25 per doorvaart per schip.

Voor kabels en leidingen worden drie nieuwe tarieven ingevoerd

In 2026 worden drie nieuwe tarieven opgenomen voor werkzaamheden voor kabels en leidingen. Dit doen we omdat de gemeente wel kosten maakt voor deze activiteiten. Het gaat om de volgende tarieven:

Het aanbrengen van een wijziging in een vergunningsaanvraag € 361,95

Dit betreft het doorvoeren van een wijziging in een reeds afgegeven vergunning voor kabels en leidingen in de openbare ondergrond binnen de gemeentegrenzen van Almere, inclusief het eventueel verlengen van de vergunningstermijn.

Grondroering zonder melding € 279,40

Dit tarief wordt gerekend als er zonder graafmelding in de openbare grond binnen de stadsgrenzen van de gemeente Almere gegraven wordt. De werkzaamheden omvatten het achterhalen van de zogenaamde grondroerder, het verbaliseren van de grondroerder.

Het onbehoorlijk opleveren na graafwerkzaamheden € 127,00

Dit betreft een tarief voor als de openbare ruimte na graafwerkzaamheden niet goed hersteld wordt. De werkzaamheden bevatten de extra controle door de gemeente. Het herstellen van de openbare ruimte komt voor rekening van de partij die de graafwerkzaamheden heeft verricht.

We verhogen al onze leges voor APV-producten en bijzondere wetten voor een periode van drie jaar, zodat in 2028 de legestarieven 40% hoger zijn dan nu

Het gaat hier bijvoorbeeld om RVV-ontheffingen (voor als je wil rijden over een fietspad, voetpad of busbaan), objectvergunningen (voor het plaatsen van voorwerpen aan de openbare weg) en alcoholwet vergunningen. We verhogen deze leges omdat onze kosten zijn gestegen.

In 2025 is onderzoek uitgevoerd naar de kostendekkendheid van deze leges en op dit moment ligt de kostendekkendheid op 43%. Daarnaast zijn in 2025 de kosten voor behandeling van deze aanvragen gestegen, omdat de personeelskosten zijn toegenomen. De reden hiervoor is dat de functie van vergunningverlener APV en bijzondere wetten opnieuw gewogen is en de functieschalen verhoogd zijn. Dit komt door de invoering van de Omgevingswet. Een groot deel van de APV gaat op termijn op in het Omgevingsplan en het werk van vergunningverlener APV en bijzondere wetten zal in de komende jaren steeds meer vervlochten raken met het werk van een Casemanager Omgevingswet.

Daarom worden de leges voor deze APV-producten over de komende drie jaar verhoogd, zodat in 2028 de legestarieven 40% hoger zijn dan nu. De kostendekkendheid stijgt dan naar 53%. Er is vergelijkend onderzoek gedaan naar de tarieven die gemeenten van vergelijkbare grootte hanteren. Daaruit komt naar voren dat we veel duurder zouden zijn dan andere gemeenten als we de tarieven verder verhogen, om dichter in de buurt te komen van 100% kostendekkendheid van leges. Daarom stellen we dat niet voor.

We nemen in 2026 twee nieuwe tarieven op voor objectvergunningen

Daarnaast stellen we voor om twee nieuwe legestarieven op te nemen voor objectvergunningen. De legeskosten van objectvergunningen hangen af van de oppervlakte van het object en duur dat een object in de openbare ruimte staat. Het huidige maximumtarief van € 476,90 geldt voor objecten die langer dan een week meer dan 25 m2 openbare ruimte bezet houden. In de praktijk zien we dat objecten vaak meerdere maanden in de openbare ruimte staan. Daarom willen we ook daarvoor tarieven invoeren (maximaal 25 m^2 en groter dan 25 m^2), die hoger liggen dan het huidige maximum bij een week of meer.

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

Onze inwoners kunnen in aanmerking komen voor kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen. Dat hebben we geregeld in de 'Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2023'. Hiervoor kunnen inwoners online een aanvraag doen. In beginsel kan kwijtschelding worden verleend over:

- de afvalstoffenheffing
- de rioolheffing
- de onroerende zaakbelasting
- de roerende woon-, bedrijfsruimten belasting.
- Voor alle andere geheven belastingen en heffingen wordt geen kwijtschelding verleend.

Ongeveer 90% van de kwijtscheldingen heeft betrekking op de afvalstoffenheffing.

Vanaf 2026 gaan we automatisch kwijtschelding verlenen aan huishoudens met een bijstandsuitkering. Hiermee nemen we een extra maatregel om inwoners met een laag inkomen, die recht hebben op kwijtschelding, deze ook te geven. De verwachting is dat we vanaf 2026 hierdoor € 0,8 miljoen extra gaan kwijtschelden.

Tarieven voor bedrijven en kantoren

Onroerendezaakbelasting

De onroerendezaakbelasting (ozb) voor eigenaren en gebruikers van niet-woningen wordt net als de ozb voor eigenaren van woningen verhoogd met 3,9% waarbij ook het weegschaalprincipe wordt toegepast. Daarnaast vindt er een geleidelijke overheveling plaats van de ozb van gebruikers (huurders) van bedrijven naar eigenaren van bedrijven.

In onderstaande tabel hebben wij het ozb tarief voor 2026 voor gebruikers en eigenaren van niet-woningen in beeld gebracht. Als uitgangspunt nemen wij hier een fictief bedrijf of kantoor met een WOZ-waarde van € 1 miljoen.

Onroerende zaakbelasting gebruikers niet woningen

bedragen x € 1

tarief	2025 geraamd	2026 na hertaxatie	2026 na verhoging	stijging	2026 na overheveling	daling
WOZ waarde (a)	1.000.000	1.005.049	1.005.049		1.005.049	
tarief (b)	0,2521%	0,2508%	0,2606%	3,90%	0,1955%	-25,0%
aanslag ozb (a) * (b)	**2.521**	**2.521**	**2.619**	**3,90%**	**1.965**	**-25,0%**

Onroerende zaakbelasting eigenaren niet woningen

bedragen x € 1

tarief	2025 geraamd	2026 na hertaxatie	2026 na verhoging	stijging	2026 na overheveling	stijging
WOZ waarde (a)	1.000.000	1.005.049	1.005.049		1.005.049	
tarief (b)	0,4504%	0,4481%	0,4656%	3,90%	0,5267%	13,1%
aanslag ozb (a) * (b)	**4.504**	**4.504**	**4.680**	**3,90%**	**5.294**	**13,1%**

Op dit moment verwachten we dat WOZ-waarde (peildatum 1 januari 2025) voor de aanslag 2026 gemiddeld 0,5% hoger ligt ten opzichte van de WOZ-waarde voor de aanslag 2025. In het bovenstaande rekenvoorbeeld komt de WOZ-waarde daarmee uit op € 1.005.049. Om ervoor te zorgen dat deze gemiddelde waardestijging geen effect heeft op de aanslag verlagen we eerst het tarief. Vervolgens wordt dit verlaagde tarief verhoogd met 3,9% om het tarief 2026 te berekenen.

De volgende stap betreft de vorig jaar afgesproken overheveling ozb van huurders (gebruikers) naar eigenaren van bedrijfspanden (niet woningen). Hierbij is gekozen voor een geleidelijke invoering. Dit sluit aan bij de uitspraak van het Gerechtshof in Den Haag. Bij elke stap toetsen we op basis van de dan geldende jurisprudentie of een nieuwe stap juridisch toegestaan is. In deze tweede stap van vijf wordt het tarief voor de gebruikers verlaagd met 25,0% en het tarief voor de eigenaren wordt verhoogd met 13,1%. Per saldo levert dit € 100.000 aan extra ozb-opbrengsten op in 2026.

Het ozb tarief 2026 voor gebruikers niet woningen komt hiermee uit op 0,1955% en het tarief voor eigenaren niet woningen komt uit op 0,5267%.

Rioolheffing

Ook bij bedrijven en kantoren die direct of indirect aangesloten zijn op de gemeentelijke riolering brengen we rioolheffing in rekening. Dit is geregeld in de Verordening op de heffing en invordering van rioolheffing. Vanwege de kostenopbouw verhogen we de rioolheffing net zoals bij de huishoudens met 8,7% (zie het onderdeel rioolheffing voor een nadere toelichting).

Reinigingsrechten

Hierbij gaat het om de inzameling van afval van bedrijven en instellingen via het ondergronds afval transportsysteem (OAT). De kosten voor deze dienstverlening worden verrekend via het reinigingsrecht. Ook de reinigingsrechten hebben wij op basis van de kostenstijgingen verhoogd. Dit is geregeld in de Verordening op de heffing en invordering van afvalstoffenheffing en reinigingsrechten. We verhogen onze tarieven met 1,4% dit is gelijk aan de verhoging van de afvalstoffenheffing voor meerpersoonshuishoudens.

4.2 Grondbeleid

De paragraaf grondbeleid geeft inzicht in de belangrijkste (financiële) aspecten die op dit moment spelen in het werkveld van het gemeentelijk grondbedrijf. De paragraaf grondbeleid kent de volgende opbouw:

1. Analyse van de marktsituatie
2. Beleidsvraagstukken en diverse ontwikkelingen
3. Programmering
4. De effecten op het weerstandsvermogen

Alle wijzigingen ten opzichte van het MPGA 2025 worden in deze paragraaf Grondbeleid toegelicht. Zaken die niet zijn gewijzigd ten opzichte van het MPGA 2025, worden over het algemeen niet verder toegelicht.

Analyse van de marktsituatie

De markt ontwikkelt zich gematigd positief, maar blijft onzeker

De Nederlandse economie groeit door, maar het tempo neemt af. In het tweede kwartaal van 2025 bedroeg de economische groei 1,2%, waarmee Nederland de eurozone ruim voorblijft. Echter, geopolitieke spanningen en dalend vertrouwen drukken het marktsentiment.

Woningmarkt

Structureel is er nog altijd sprake van een groot woningtekort. Volgens het CBS waren in juni 2025 de prijzen van bestaande koopwoningen landelijk gemiddeld 9,3% procent hoger dan een jaar eerder. De grootbanken verwachten verdere prijsstijgingen van gemiddeld 7% tot volgend jaar. De prijsstijgingen zijn een logisch gevolg van de gestegen lonen, maar ook een duidelijk teken dat de woningmarkt onverminderd krap is.
Ondanks het nijpende tekort werd er te weinig gebouwd de afgelopen jaren. Het aantal opgeleverde woningen in het tweede kwartaal van 2025 is 16.000. Dat is 1.100 minder dan dezelfde periode vorig jaar, en ver onder de ambities van het kabinet om jaarlijks 100.000 woningen te bouwen. Ook het aantal afgegeven vergunning blijft achter; er zijn in het tweede kwartaal van 2025 vergunningen afgegeven voor de bouw van 20.000 woningen.
Echter, er wordt de afgelopen vijf jaar structureel meer vergund dan dat er woningen worden opgeleverd. Hierdoor zitten er inmiddels 207.000 woningen in de pijplijn, maar projecten komen door de gestegen bouwkosten, schaarste aan personeel en bezwaarprocedures niet snel genoeg van de grond.

Situatie in Almere: Ook in Almere blijft de woningmarkt krap. Zelfs met een inkomen van twee keer modaal is het niet langer haalbaar om een gemiddelde woning te kopen. Starters hebben het extra moeilijk, niet alleen door de hoge prijzen, maar ook door het beperkte aanbod. Medio 2025 staan er op Funda slechts 115 rijtjeswoningen te koop onder de NHG-grens van € 450.000. Een positief effect van de sterk gestegen woningprijzen is dat ontwikkelaars hun projecten in het vrije segment financieel gemakkelijker rond kunnen rekenen. We zien veel belangstelling voor de tenders die zijn gepubliceerd, en marktpartijen geven aan graag tenders te willen zien met hogere woningaantallen. Dit valt goed samen met een aantal tenders die momenteel worden voorbereid en naar verwachting eind 2025 worden gepubliceerd. Dit zal de afzet ten goede komen in de komende jaren.

Bedrijventerreinen

Bedrijfshuisvesting, variërend van logistiek tot industrie, is voor beleggers nog steeds een aantrekkelijk segment. De leegstand is erg laag, het rendement is aantrekkelijk en de huurcontracten lopen vaak decennialang. Er is wel een forse dip waarneembaar in het aantal nieuwe ontwikkelingen. Volgens onderzoek van vastgoedbureau CBRE geven partijen aan eerst te willen wachten op de exacte implicaties van de handelstarieven en hoe zij hun toeleveringsketen daarop moeten aanpassen.

Situatie in Almere: Er blijft extreem veel belangstelling voor onze bedrijfskavels. In de laatste uitgifteronde waren 21 kavels gepubliceerd op onderneeminalmere.nl, waar ruim 120 geldige aanmeldingen voor

binnenkwamen. Partijen schrijven zich bewust in en sluiten overeenkomsten ondanks de huidige netcongestie problematiek. In juni 2025 is door de netbeheerders geconstateerd dat de netcongestie voor grootverbruikers tot minimaal medio 2033 aanhoudt. Dit is vier jaar langer dan oorspronkelijk was gecommuniceerd. Onze uitgifteplanning was al conservatief ingeschat, maar is verder naar achter geschoven door de verslechterde prognose. Ondanks de beperkingen, is de verwachting dat uitgiften niet volledig stilvallen. Dat komt door het tekort aan beschikbare locaties in Nederland en de mogelijkheden voor creatieve oplossingen. Denk hierbij aan het realiseren van grootschalige batterijparken, het afstemmen van vraag en aanbod binnen een bedrijventerrein of extra stroom opwekken met zon en wind. Het is lastig te bepalen exact hoeveel uitgiften daadwerkelijk zullen doorgaan, aangezien de impact van de netcongestieproblematiek zich blijft ontwikkelen. We hanteren hierin bewust een conservatieve planning.

Het is essentieel om tijdig vooruit te plannen voor toekomstige bedrijfslocaties. Stel dat de laatste bedrijfskavel binnen de huidige grondexploitaties in 2033 wordt uitgegeven. Waarschijnlijk is deze kavel dan al in 2032 of zelfs 2031 gereserveerd. Vanaf dat moment zijn er dus in feite geen kavels meer beschikbaar in onze vastgestelde plannen, waardoor de behoefte aan nieuwe bedrijventerreinen ontstaat en eventueel het slimmer benutten van de bestaande bedrijventerreinen. Het ontwikkelen van nieuwe plannen vergt echter veel tijd: tussen de eerste planvorming en de vaststelling van een nieuw ontwikkelingsplan kunnen meerdere jaren zitten. Daarna moeten de terreinen nog bouwrijp worden gemaakt en moet het uitgifteproces op gang komen. Teruggerekend betekent dit dat de gemeente al in de komende collegeperiode een start zou moeten maken met het ontwikkelen van nieuwe locaties. Het optimaal benutten van bestaande bedrijventerreinen is afhankelijk van de bereidheid van derden om mee te werken aan transformatie, aangezien de grond niet in ons bezit is.

Detailhandel

Binnen dit segment weten kopers en verkopers elkaar steeds beter te vinden. Na jaren van afwaarderingen, door de coronapandemie en daaropvolgende faillissementen van huurders, is er steeds meer vertrouwen onder beleggers. Het zwaartepunt van beleggingen verschuift van kleinschalig naar grootschalig; het merendeel van het beleggingsvolume in de eerste helft van 2025 was afkomstig van grootschalige winkelcentra. Voorbeelden zijn de verkoop van Stadshart Zoetermeer, Leidsche Rijn Centrum en Winkelhof Leiderdorp.

Situatie in Almere: Het Almeerse beleid zet zich in op het koesteren van de vitale onderdelen van de Almeerse winkelstructuur. Daarbij hoort de keuze om dingen niet meer te doen; nieuwe centra in de bestaande stad, verspreide ontwikkelingen en uitplaatsingen van supermarkten. Met uitzondering van de kernzones van de ontwikkelingsgebieden (Stadstuinen en Nobelhorst) is hierdoor in de grondexploitaties nauwelijks sprake van toevoegingen van detailhandel. De marktontwikkelingen in dit segment zijn daarom voor de grondexploitaties van minder belang.

Kantoren

Vijf jaar na de grote thuiswerkgolf blijkt de kantorenmarkt verrassend robuust. De leegstand in de vijf grote steden ligt gemiddeld rond de 6%. Deze markt is vooral gedreven door de zoektocht naar talent, de verdere verduurzaming van huisvesting en veranderende behoeften bij multinationals. Op basis van een analyse van CBRE, blijkt dat multinationals zich op grote schaal verplaatsen naar aanzienlijk betere locaties. Bovenal kiezen zij vooral een kwalitatief beter gebouw. Deze vraagverschuiving biedt kansen, aangezien de kantorenvoorraad niet voorbereid is op dergelijke vraagverschuivingen.

Situatie in Almere: De kantorenmarkt maakt onderdeel uit van de economische infrastructuur maar blijft lastig in Almere. Veruit het meeste aanbod in Flevoland is te vinden in Almere. Door een combinatie van bescheiden nieuwe huurovereenkomsten en transformaties daalt het aanbod, maar is de leegstand nog altijd erg hoog. Sterker nog, Almere heeft landelijk één van de hoogste leegstandspercentages van ca. 20%. De landelijke trend van multinationals, zoals hiervoor aangegeven, maakt het ook voor de lange termijn een lastige markt. Aangezien de huidige voorraad toe is aan verduurzaming en het lastig concurreren is met de

beschikbare kantoorruimte op betere locaties in het land, is in de grondexploitaties dan ook nauwelijks nieuwe kantoren opgenomen.

Beleidsvraagstukken en diverse ontwikkelingen

Bij deze Programmabegroting 2026 spelen diverse ontwikkelingen die effecten hebben op gebiedsontwikkeling. Ze zijn hieronder kort beschreven.

Nieuwe ontwikkelplannen en in exploitatie nemen van MVA-gronden

Op dit moment wordt er gewerkt aan de volgende gebiedsontwikkelingen: Stadswerfpark, Meergronden, Oostkavels, binnendijkse jachthaven, Zuidoever Green HTC en Youri Egorovweg. We verwachten dat voor de meeste van deze gebiedsontwikkelingen de ontwikkelingsplannen met grondexploitatiebegrotingen nog dit jaar of uiterlijk volgend jaar aan de raad ter besluitvorming voorgelegd kunnen worden. De financiële consequenties van deze mutaties worden verwerkt nadat besluitvorming door de raad heeft plaatsgevonden. In de voorliggende Programmabegroting 2026 wordt hier derhalve nog geen rekening mee gehouden. De financiële grondexploitatie van Youri Egorovweg is wel verwerkt in deze programmabegroting, omdat dat ontwikkelingsplan al aan de raad is aangeboden.

Van de MVA-gronden wordt naar verwachting het rest perceel bij Kruidenwijk Zuid-Oost (4.600 m²) en een klein deel van Twentsekant (2.266 m2) op korte termijn in exploitatie genomen. De gronden bij Kruidenwijk Zuid-Oost wordt gebruikt voor de realisatie van sociale woningbouw en bij Twentsekant voor een tijdelijk school. Omdat wij verwachten dat de uitvoering niet in 2025 zal plaatsvinden, worden deze mutaties in de MVA-gronden bij deze programmabegroting nog niet verwerkt.

Ontwikkeling Stadscentrum

Gebiedsontwikkeling in Almere vindt niet langer uitsluitend plaats op uitleglocaties. Transformaties in de bestaande stad nemen met de jaren toe. Om de herontwikkeling van de gebieden in goede banen te leiden wordt er gewerkt aan gebiedsvisies en ontwikkelkaders. In het najaar van 2025 worden de ontwikkelkaders van Randstad 2.0 en Centrum West aan de raad aangeboden. Op basis hiervan kunnen de projecten van de initiatiefnemers worden getoetst. Omdat er veel woningen erbij komen zijn investeringen in de onder- en bovengrondse infrastructuur nodig. Te denken valt aan het rioolstelsel, kabels, straten en parken. Volgens de opgestelde gebiedsexploitaties kunnen in theorie alle kosten worden verhaald bij de private initiatiefnemers. In de praktijk zien wij dat de gemeente wel risico loopt dat niet alle kosten kunnen worden verhaald, bijvoorbeeld doordat niet alle initiatieven tot realisatie komen. Het is een omvangrijke uitdaging, met veel complexiteit en onderlinge samenhangen. Het bijbehorende risico voor de gemeente wordt nader toegelicht in het hoofdstuk 'doorkijk voor de korte en middellange termijn'.

Hortus

In 2024 hebben we de gronden inclusief het ontwikkel- en realisatierecht bij Hortus teruggekocht van de projectontwikkelaar. Met het huidige plan met 660 woningen kan de verwervingssom worden terugverdiend, maar is nog geen sprake van een plan met een positief resultaat. De huidige grondexploitatie is dan ook flink verlieslatend (€ -18 miljoen). Momenteel wordt er gewerkt aan plannen voor toevoeging van meer woningen in het gebied. We verwachten eind 2025 de voorkeursvariant aan de raad voor te leggen.

Trendbreuk woningbouw

Almere is een stad voor iedereen. Er moet voldoende aanbod van woningen zijn voor mensen met een laag of middeninkomen. Op stadsniveau heeft Almere nu 26,6% sociale woningen. Het doel is om 30% te behalen, waardoor een inhaalslag nodig is. Om dit te kunnen doen wordt er in de nieuwe woningbouwprojecten gewerkt met de verhouding 40% sociale woningbouw, 40% betaalbaar/middeldure segment en 20% vrije sector woningen. Deze verhouding heeft echter wel gevolgen voor de opbrengstpotentie van nieuwe plannen omdat de grondopbrengsten voor sociale woningbouw en betaalbare segmenten relatief laag zijn. Op de langere termijn betekent dit, dat er weinig winstgevende

grondexploitaties zullen zijn waardoor het verdiend vermogen van het grondbedrijf flink zal afnemen. Op korte termijn worden de gevolgen van de plannen met deze verhoudingen en het effect op het grondbedrijf inbeeld gebracht.

Netcongestie

In juni 2025 is door de netbeheerders geconstateerd dat de netcongestie tot minimaal medio 2033 aanhoudt in Almere. Eerder werd uitgegaan van 2029. Het actieprogramma om onder andere de woningbouw voortgang te laten vinden wordt ook in 2026 uitgevoerd. De gemeente werkt hier voortvarend aan mee, hoewel de belangrijkste maatregelen door de netbeheerders genomen dienen te worden.
Netcongestie is in verandering. De kans is groot dat ook in 2026 wijzigingen zullen plaatsvinden, die mogelijk gevolgen hebben voor Almere. Wij blijven inzetten op een goede informatievoorziening, bewegen mee met de veranderingen en sturen actief waar mogelijk.
Evenals bij het MPGA 2025 is ook in deze programmabegroting bij de scenario's rekening gehouden met een ander verloop van de netcongestie-problematiek en de risico's die daarmee samenhangen.

Niet alleen netcongestie, maar mogelijk ook drinkwaterproblematiek

In aanvulling op de uitdagingen gerelateerd aan netcongestie, zijn er ook de eerste tekenen van problemen rondom de beschikbaarheid van drinkwater. Grootverbruikers van drinkwater, met name binnen de voedingsindustrie, ondervinden moeilijkheden bij het krijgen van een aansluiting. Deze vroege indicaties en berichtgeving in de media vertonen parallellen met netcongestie. Hoewel het momenteel gaat om enkele specifieke gevallen, is het van belang om deze ontwikkelingen nauwlettend te volgen. Mocht de situatie zich in de toekomst verslechteren, zal binnen het MPGA ook rekening gehouden worden met de financiële gevolgen daarvan. Vooralsnog is daar geen sprake van.

Stikstof

De stikstofproblematiek vormt een belangrijk risico voor bouwprojecten. Wanneer projecten leiden tot extra stikstofuitstoot die niet kan worden gecompenseerd, kan dit de vergunningverlening vertragen of zelfs stilleggen. Dit zorgt voor onzekerheid in planningen, hogere kosten en in sommige gevallen aanpassingen van projecten. Ontwikkelaars en bouwers moeten daarom steeds vaker vroegtijdig maatregelen treffen om stikstofuitstoot te beperken en zo vertragingen en financiële risico's te voorkomen. Dit heeft direct invloed op de gemeente, zowel op de planning van grondverkoop als op de hoogte van de grondprijzen. Duurzaam bouwen, bijvoorbeeld met elektrische machines, brengt hogere kosten met zich mee waardoor ontwikkelaars minder kunnen betalen voor de grond. Hier houden we rekening mee, terwijl we nieuwe ontwikkelingen en marktbewegingen nauwlettend volgen.

Bomenkader 2025

Op 3 juli 2025 heeft uw raad het Bomenkader 2025 vastgesteld (raadsbesluit 25167). Met dit kader streven we ernaar zoveel mogelijk bomen te behouden én het bomenbestand verder uit te breiden, zodat Almere een leefbare stad is en blijft. Een belangrijk uitgangspunt hierbij: in nieuwe wijken staan minstens 3 grote bomen in elke straat, heeft elke buurt 30 procent schaduw van bomen en is binnen 300 meter loop- of fietsafstand van elke woning een groene verblijfplaats. Momenteel onderzoeken we in hoeverre dit gevolgen kan hebben voor vastgestelde ontwikkelingsplannen. Op sommige locaties, zoals in Nobelhorst, is het goed denkbaar dat al wordt voldaan aan de eisen van het bomenkader. In andere gebieden, zoals het centrum, ligt dit ingewikkelder vanwege de beperkte ruimte en de extra ruimteclaims die voortkomen uit de beoogde verdichting. De financiële consequenties hiervan zullen we terugkoppelen tijdens de technische sessie over het bomenkader.

380 kV hoogspanningsverbinding door Flevoland

Uit onderzoek blijkt dat het elektriciteitsnet na 2030 over onvoldoende transportcapaciteit beschikt om de vraag naar en het aanbod van elektriciteit op te vangen. Het is niet mogelijk om de huidige 380 kV hoogspanningsverbinding tussen de hoogspanningsstations Diemen, Lelystad en Ens verder op te waarderen (capaciteitsvergroting). Daarom is een nieuwe verbinding tussen Diemen en Ens nodig om de capaciteitsknelpunten op te lossen. Komt die verbinding er niet, dan ontstaat er na 2030 extra netcongestie.

Op dit moment worden mogelijke tracés onderzocht. In 2026 zal door het Rijk en de netbeheerders worden bepaald hoe het nieuwe 380 kV tracé gaat lopen. Een extra 380 kV hoogspanningsverbinding kan gevolgen hebben voor onze gebiedsontwikkelingen om deze mogelijk hier dwars door heen loopt. Hoe groot de impact is, is nog niet bekend en hangt onder andere af van welk tracé wordt gekozen.

Programma kostenverhaal

Bij particuliere initiatieven voor (her)ontwikkeling wordt de gemeente geconfronteerd met kosten, zoals plankosten of aanpassingen in de openbare ruimte. De gemeente is wettelijke verplicht de kosten die direct samenhangen met zo'n herontwikkeling op de particuliere initiatiefnemer te verhalen. Dat noemen we kostenverhaal.
Maar veel investeringen, bijvoorbeeld in de infrastructuur van een wijk, zijn noodzakelijk door herontwikkelingen. In de Kadernota Grondbeleid is kostenverhaal als instrument benoemd voor herontwikkelingen op locaties zonder grondexploitatie. Met het Programma Kostenverhaal en het onderdeel bovenwijkse kosten en vereveningsbijdragen wordt invulling gegeven aan de uitwerking van het hiervoor benodigde instrumentarium.
Met dit pakket van maatregelen bereiken we dat álle plannen, ook die van particuliere initiatiefnemers, bijdragen aan de ontwikkeling van de stad. En we verschaffen duidelijkheid aan initiatiefnemers over wat de gemeente van hen vraagt.
Het Programma Kostenverhaal is na verwerking van de inspraakreacties op 16 september door het college definitief vastgesteld. In deze programmabegroting nemen we de voorzieningen op die voortvloeien uit het kostenverhaal. Separaat zullen aan de raad per fonds uitgewerkte instellingsbesluiten worden voorgelegd, waarin onder andere de bestedingsregels en de wijze van besluitvorming en rapportage worden vastgelegd.

Scenarioanalyses marktrisico's

Het voeren van actief grondbeleid met grondexploitaties brengt financiële risico's met zich mee. In het weerstandsvermogen van het grondbedrijf worden reserves aangehouden voor deze risico's. In elke grondexploitatie wordt rekening gehouden met specifieke projectrisico's. Daarnaast worden marktrisico's en macro-economische risico's in beeld gebracht om de mogelijke financiële consequenties van tegenvallende marktontwikkelingen op de hele portefeuille aan grondexploitaties op te kunnen vangen.
In het basisscenario voor deze programmabegroting is gerekend met de in deze paragraaf beschreven verwachtingen. Onderdeel daarvan is de omslagrente, die vooralsnog wordt geraamd op 2,0%. Daarnaast zijn drie alternatieve scenario's berekend, te weten Voorzichtig, Crisis-licht, en Crisis-zwaar.
De belangrijkste parameters zijn een lagere afzet, lagere grondprijzen en hogere rente. Deze parameters zijn per grondexploitatie doorgerekend. In onderstaande tabel zijn de uitgangspunten en de financiële effecten per scenario weergegeven en afgezet tegen het referentiescenario uit deze Programmabegroting 2026.

componenten scenario	PB 2026	voorzichtig scenario	crisis licht	crisis zwaar
Gemiddelde afzet woningen per jaar 2026- 2034	1.000	800	2026: 500 2027: 500 2028: 700 vanaf 2029: 800	2025: 500 2026: 500 2027: 650 2028: 900 Vanaf 2029: 1.000
Gemiddelde afzet bedrijven per jaar 2025 – 2032	13 ha	7 ha	2026: 4 ha 2027: 5 ha 2028: 6 ha Vanaf 2029: 7 ha	2026: 2 ha 2027: 2 ha 2028: 3 ha 2029: 5 ha Vanaf 2030: 7 ha
Rente percentage (langjarig gemiddelde)	2,0%	2,5%	2,5%	2,5%
Opbrengstontwikkeling percentage	1,5%	1,0%	2026: -5% 2027: -3% 2028: 0% 2029: 2% 2030: 4% Vanaf 2031: 1,5%	2026: -8% 2027: -6% 2028: -3% 2029: 0% 2030: 3% Vanaf 2031:1,5%
Kostenontwikkeling percentage	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%
Financieel effect				
Benodigde voorziening negatieve grexen + risico's	**90**	**100**	**182**	**209**
Beschikbare voorziening en reserve in grondbedrijf	169	169	169	169
Niet afgedekt binnen grondbedrijf			**13**	**40**

In de zware crisis scenario's zijn de beschikbare harde buffers in het grondbedrijf onvoldoende om de verwachte risico's af te dekken.

In het voorzichtige scenario liggen de afzet van woningbouwkavels structureel lager op 800 woningen. Dit is 20% lager dan het referentiescenario (PB 2026). Bij de bedrijventerreinen is de afzet doorgerekend met 7 hectare per jaar (46% lager). De opbrengststijging ligt met 1,0% lager dan in het referentiescenario, terwijl de rente met 2,5% juist hoger ligt. Op basis van deze parameters hebben de negatieve grondexploitaties een saldo van € 100 miljoen negatief, wat circa € 10 miljoen hoger is dan in het referentiescenario. Dit bedrag is reeds opgenomen in de berekening van het weerstandsvermogen.
In de scenario's crisis-licht en crisis-zwaar daalt de afzet van woningbouw naar 500 woningen voor één tot enkele jaren. Bij bedrijventerreinen zakt de afzet naar een niveau van slechts 2 tot 4 hectare voor enkele jaren. De grondprijzen gaan eerst flink dalen en na enkele jaren vindt herstel plaats. Bij het scenario crisis-licht leidt dit tot een benodigde voorziening voor negatieve grondexploitaties van € 182,0 miljoen, en bij het scenario crisis-zwaar is dit € 209,0 miljoen. In deze bedragen zijn ook extra plankosten opgenomen, omdat er van uit wordt gegaan dat de afbouw van personeel minder snel gaat waardoor extra plankosten zullen ontstaan.

Met de reeds getroffen voorzieningen voor de verlieslatende grondexploitaties (€ 74 miljoen) en de harde reserves binnen het weerstandsvermogen van het grondbedrijf (€ 95 miljoen) is onvoldoende om zowel voor het licht crisis scenario als het zware scenario te kunnen afdekken. Het effect van beide scenario's is groot en wordt veroorzaakt door dat aantal grondexploitaties omslaat van winstgevend naar verliesgevend waardoor de specifieke risico's ook afgedekt dient te worden. Gelet op de structurele vraag naar woningen en bedrijfslocaties is het zware crisisscenario niet het meest waarschijnlijke.

De programmering

Met het opnemen van de grondexploitatie Youri Egorovweg in de grondportefeuille neemt het aantal te realiseren woningen toe met 144 stuks. Op basis van de voorgaande marktanalyses en de geschetste overige ontwikkelingen is de programmering van de grondexploitaties licht aangepast.

Woningbouw

We verwachten in 2025 iets minder kavels voor woningbouw te verkopen dan waar we bij het MPGA nog van uit gingen. Bij één project loopt namelijk de gronduitgiften vertraging op door een lang vergunningstraject, waardoor de uitgifte in 2026 plaatsvindt.
De komende vijf jaar wordt in de bestaande grondexploitaties een grondverkoop verwacht van circa 6.700 woningen (gemiddeld 1.350 woningen per jaar). Deze planning ligt min of meer gelijk met het MPGA 2025 en zijn conform het SWPA.
De totale woningproductie in Almere ligt hoger, want er zijn ook particuliere projecten zonder grondexploitatie, zoals transformatie van bedrijfspanden en kantoren. Die aantallen zitten niet in deze cijfers. Ook de woningen in Oosterwold zitten niet in deze cijfers, want deze gebiedsontwikkeling maakt geen onderdeel uit van het MPGA. In het Stedelijk Woningbouwprogramma Almere (SWPA) wordt een volledig overzicht gegeven van alle woningprojecten en de verwachte opleveringen.
De grote grondexploitaties Stadstuinen, Nobelhorst, Kustzone Poort en Campus Windesheim leveren het leeuwendeel van de productie. De voortgang binnen deze bouwfronten is cruciaal om de geprogrammeerde aantallen van het MPGA daadwerkelijk te kunnen halen.

Bedrijventerreinen

Op basis van gesprekken en reserveringsovereenkomsten verwachten we dat de afzet van bedrijventerreinen voor de komende jaren nog wel op peil blijft. Maar door de netcongestie problematiek en de discussie rondom verdozing gaat de gronduitgifte in de vertraging.
Voor de komende vijf jaar is de afzet op 69 hectare begroot, gemiddeld 14 hectare per jaar. Dat ligt iets hoger dan het MPGA 2025, toen we nog uitgingen van 60 hectare in dezelfde periode. We verwachten nog steeds dat de gemeente op niet al te lange termijn de meeste beschikbare bedrijventerreinen verkocht zal hebben. Het belang van het tijdig nadenken over nieuwe bedrijvenlocaties is dus onverminderd groot.

Kantoren

Vooralsnog is er geen reden om het programma voor kantoren te wijzigen.

Voorzieningen

De begrote gronduitgifte van voorzieningen voor de komende 5 jaar is 285.000 m². Dit ligt hoger dan het MPGA 2025 voor dezelfde periode. Dit komt door verschuiving van de vertraagde gronduitgifte in 2025 naar latere jaren.

Totaal programmering

In onderstaande tabel is de programmering in de gemeentelijke grondexploitaties voor de periode 2026-2030 op hoofdlijnen weergegeven.

		voorstel PB 2026						MPGA 2025
	Totaal PB 2026-2034	2026	2027	2028	2029	2030	Totaal 2026-2030	Totaal 2026-2030
Woningen (aantallen)	9.121	520	1.547	1.971	1.658	1.072	**6.768**	**6.432**
Bedrijven (ha)	88	18	11	8	13	19	**69**	**60**
Kantoren (m²)	14.398	2.315	2.083			10.000	**14.398**	**14.398**
Voorzieningen (m²)	432.778	28.028	28.671	66.466	80.382	81.504	**285.051**	**239.557**

Parameters

In onderstaande tabel zijn de langjarige rekenparameters opgenomen voor de grondexploitaties, zoals deze in principe voor het MPGA 2026 zullen worden toegepast. Deze parameters zijn van belang voor het berekenen van het verwachte resultaat van de grondexploitaties, en daarmee de waardering en resultaatafdracht.

	2026-2035	vanaf 2036
Kostenontwikkeling	2,0%	2,0%
Opbrengstenontwikkeling	1,5%	0,0%
Rente	2,0%	2,0%
Disconteringsvoet	2,0%	2,0%

Voor de faseringsinvloeden van de grondexploitaties op de langere termijn hanteren wij een behoudende grondprijsontwikkeling en de kostenontwikkeling van respectievelijk 1,5% en 2,0%, net als voorgaande jaren. Voor de stijgende grondwaarde en civiele kosten op korte termijn worden bij de actualisatie van de grondexploitatie de nominale bedragen aangepast.
De rentetoerekening wordt bepaald door de leningenportefeuille van de gemeente Almere en is vastgesteld op 2,0%. De discontovoet is niet gewijzigd en bedraagt conform de BBV-regelgeving 2,0% (Besluit begroting en Verantwoording).

De effecten op het weerstandsvermogen

Op basis van bovenstaande verwachtingen over 2025 en de jaren daarna is een doorrekening gemaakt van het begrote verloop van de grondexploitaties. Dit is als het ware een 'lichte' actualisering van het MPGA 2026, met de kennis die we halverwege het lopende jaar hebben. We kunnen daarmee een voorspelling doen van het verwachte verloop van het weerstandsvermogen, waarmee we inzicht krijgen in de verwachte afdracht aan de algemene dienst in 2025. Bij de Programmarekening 2025 weten we wat er werkelijk afgedragen kan worden.
We onderscheiden hierbij het 'harde' en het 'zachte' weerstandsvermogen. Het zachte weerstandsvermogen is het vermogen dat wij in de toekomst nog verwachten te verdienen. Het harde weerstandsvermogen is het vermogen dat al verdiend is. Een deel van dat geld moeten wij reserveren om risico's op te kunnen vangen. Ook hebben we een deel nodig voor de vennootschapsbelasting (VPB) die we over de fiscale winst moeten betalen.

De ontwikkeling van de harde buffer binnen het weerstandsvermogen

In de onderstaand tabel is de stand van de reserve weerstandsvermogen weergegeven zoals deze wordt verwacht. De diverse posten worden onder de tabel toegelicht.

bedragen x € 1 miljoen

Harde buffer van het weerstandsvermogen	PR 2024	PB 2026
Stand 01-01-2024 / 01-01-2025	**72,8**	**91,9**
Afdracht Programmarekening 2024	-25,0	
Tussentijdse winstneming 2024 / 2025 uit grondexploitaties	20,5	15,1
Mutaties in voorziening negatieve grondexploitaties	11,0	-1,2
Mutaties in voorziening MVA-gronden	20,1	0,0
Afsluitingen grondexploitaties	-6,4	0,0
Dotatie reserve Ruimtelijke Ontwikkeling	-1,0	-1,4
Overige	-0,1	0,4
Subtotaal stand reserve	*91,9*	*104,8*
Eerder vastgestelde bestemmingen	-59,6	-69,5
Reserve voor specifieke risico's in negatieve grexen	-18,3	-18,9
Reserve voor macro-economische en markteconomische risico's in negatieve grexen	-9,8	-9,7
Reservering netcongestie	-3,7	-3,7
Reservering overaanbod bedrijventerreinen	-1,5	0,0
Reservering fase 1 High Tech Campus (Zuidoever Weerwater)		-7,2
Bijdrage programma Groen/Blauw	1,0	0,3
Direct beschikbaar vermogen / harde buffer	***0,0***	***-3,9***
Te betalen vennootschapsbelasting 2025		***-4,6***
Vrij besteedbaar vermogen (-/- = tekort)		***-8,5***

Uit bovenstaande tabel blijkt dat er nu geen afdracht van het grondbedrijf over 2025 verwacht wordt. Er wordt een tekort verwacht van € -8,5 miljoen. Dat komt onder andere door de noodzakelijke risicoreservering voor fase 1 van de High Tech Campus (zie toelichting hieronder) en de te betalen vennootschapsbelasting. We verwerken dit nadeel niet ten laste van de algemene middelen. Binnen het weerstandsvermogen is voldoende winst gereserveerd waarvan we verwachten dat deze in 2026 vrijvalt (zie toelichting hieronder bij 'eerder vastgestelde bestemmingen').
Uiteindelijk worden bij het MPGA 2026 de effecten en analyses op grondexploitatieniveau en per gebied en het herijkte risicoprofiel van het weerstandsvermogen gepresenteerd en ter vaststelling aan de raad voorgelegd. Het is belangrijk om te realiseren dat er in een half jaar tijd nog veel kan veranderen, zodat bovenstaande verwachting van de afdracht van het grondbedrijf beslist geen zekerheid is. Uiteindelijk kan de afdracht anders uitpakken. Wat het werkelijk is weten we in het voorjaar van 2026, bij de Programmarekening 2025.
Aan het einde van deze Paragraaf grondbeleid besteden we aandacht aan een doorkijk op de middellange termijn. Onderstaand bespreken we eerst de wijze waarop de geraamde afdracht is berekend. We laten telkens het effect op het weerstandsvermogen zien.

Beginstand hard weerstandsvermogen: € 91,9 miljoen

De stand van het harde weerstandsvermogen per 1 januari 2025 is € 91,9 miljoen, zoals vastgesteld in het MPGA 2025/Programmarekening 2024.

Tussentijdse winstneming 2025 uit grondexploitaties: toename € 15,1 miljoen

Op basis van de prognoses van kosten en opbrengsten over de jaarschijf 2025, de begrote eindwaardes van de grondexploitatie per 1 januari 2026 en de herijkte risico's is de verwachte winstneming over 2025 berekend. De wijze waarop we dit moeten doen is voorgeschreven in de BBV, naar rato van de voortgang van projecten. Deze geprognotiseerde winstneming bedraagt € 15,1 miljoen. Van deze winstneming blijft voorzichtigheidshalve € 9,9 miljoen gereserveerd in het weerstandsvermogen (grondexploitaties met een voortgang kleiner dan 50%), conform de door de raad daarover vastgestelde richtlijnen. Dat is verderop bij de post "eerder vastgestelde bestemmingen" zichtbaar.

Voorziening negatieve grondexploitaties: toename € 1,2 miljoen

De voorzieningen voor negatieve grondexploitaties groeit ten opzichte van programmarekening 2024 met € 1,2 miljoen. Dat heeft onder andere te maken met de nieuwe grondexploitatie Youri Ergorovweg. Deze grondexploitatie is verlieslatend waardoor een voorziening dient te worden getroffen van € 0,6 miljoen. Verder wordt een voorziening gevormd voor een tweetal projecten (Delfstraat en de binnendijkse jachthaven) in de voorbereidingsfase van € 0,8 miljoen, omdat de gemaakte kosten van deze projecten langer dan 5 jaar zijn geactiveerd. Wanneer beide projecten omgezet worden naar een grondexploitatie dan kan de voorziening weer vrijvallen.

bedragen x € 1 miljoen

Voorziening negatieve grondexploitaties	PR 2024	PB 2026
Almere Buiten Centrum	0,9	0,9
Hogekant	14,3	14,3
Lagekant	7,8	7,8
Olympuspark	17,8	17,8
Hortus	18,2	18,2
Verspreide Percelen/ Openbare gebieden	13,4	14,1
Voorbereidingsprojecten	0,2	0,8
Totaal	**72,6**	**73,9**

Voorziening MVA gronden: geen mutatie

Bij de voorziening MVA-gronden is vooralsnog geen mutatie. Voor een tweetal gebieden wordt wel verwacht dat we gronden in exploitatie gaan nemen, te weten: Kruidenwijk-zuidoost ten behoeve van sociale woningbouw en de realisatie van een tijdelijke school op Twentsekant. Omdat de werkzaamheden van beide projecten nog niet volledig zijn uitgekristalliseerd worden de financiële mutaties niet bij deze PB 2026 verwerkt maar pas bij het MPGA 2026.

bedragen x € 1 miljoen

Voorziening MVA gronden	PR 2024	PB 2026
Overgooi	32,2	32,2
Twentsekant	18,1	18,1
De Vaart IV/VI	0,4	0,4
Pampushout II	9,1	9,1
Openbaar Gebied Hout (Ecudorp)	0,7	0,7
Totaal	**60,5**	**60,5**

Dotatie Reserve Ruimtelijke Ontwikkeling: afname: € 1,4 miljoen

De Gemeente Almere voert ook facilitair grondbeleid. Dit houdt in dat wij de transformatieplannen op gronden van derden toetsen en begeleiden. In principe kunnen de door gemeente gemaakte kosten die direct verband houden met de projecten worden verhaald bij de initiatiefnemers. Hiervoor gebruiken wij voorschotovereenkomsten, intentieovereenkomsten en anterieure overeenkomsten. Als gemeente lopen wij het risico dat we niet de volledige kosten kunnen verhalen bij de initiatiefnemers. Dit komt door verschillende oorzaken. Het huidige risico van niet-verhaalbare kosten wordt ingeschat op € 2,6 miljoen. Er is hiervoor in de reserve ruimtelijke ontwikkeling onvoldoende dekking beschikbaar, daarom is een bijdrage vanuit het weerstandsvermogen van € 1,4 miljoen aan deze reserve noodzakelijk.

Overige mutaties: toename € 0,4 miljoen

Dit betreft o.a. een afboeking van de kosten van de haalbaarheid studie en verkenningen voor de verplaatsing van een supermarkt van € 0,2 miljoen. Deze kosten kunnen niet worden betrokken bij het vervolg proces en dienen te worden afgeboekt. De afboeking wordt gedekt door een eerder getroffen voorziening. Verder zijn er kosten gemaakt voor de implementatie van de kadernota grondbeleid en de uitwerking van een risicomodel voor de grondportefeuille van € 0,1 miljoen. Als laatste mutatie is een bijdrage van Groen/Blauw van € 0,7 miljoen voor het aanleggen van bruggen in natuur gebieden. Dit betreft

2/3 deel van de totale bijdragen. Het laatste deel (1/3) wordt in 2026 ontvangen en toegevoegd aan het weerstandsvermogen.

Eerder vastgestelde bestemmingen: toename € 9,9 miljoen

Het bedrag van de eerder vastgestelde bestemmingen is toegenomen ten opzichte van de Programmarekening 2024 met € 9,9 miljoen. Dit is het saldo van toename van de winstreservering voor grondexploitaties met een realisatiepercentage van de opbrengsten lager dan 50%. De al gereserveerde winst van deze projecten houden we voorzichtigheidshalve nog vast in het weerstandsvermogen van het grondbedrijf, en wordt nog niet afgedragen aan de algemene dienst. Op basis van de voortgang van projecten verwachten we dat een deel hiervan in 2026 zal vrijvallen, door één of meerdere projecten die dan over de 50% gaan. Dit kan dan ingezet worden om het nu verwachte tekort op te vangen.

Reserve voor specifieke risico's in negatieve grexen: toename € 0,6 miljoen

De risico's van de negatieve grondexploitaties zijn toegenomen met € 0,6 miljoen ten opzichte van de stand bij de Programmarekening 2024. Dit is voornamelijk toe te schrijven aan de risico's van de nieuwe grondexploitatie Youri Egorovweg.

Reserve voor macro-economische en markteconomische risico's in negatieve grexen: afname € 0,1 miljoen

In de grondexploitaties is de afzet van gronden opgenomen op basis van realistische, maar wel ambitieuze verwachtingen. Zo wordt gewerkt aan voortdurende versnelling van de woningproductie en verhoging van de afzet van bedrijventerreinen. Maar zeker is dat niet: de kans bestaat dat ergens in de komende tien jaar een omslag komt.
Als financiële achtervang wordt in het weerstandsvermogen daarom rekening gehouden met de effecten van het eerder beschreven 'voorzichtig scenario'. Daarin houden we rekening met lagere grondverkopen en een hogere rente. De reserve in het harde vermogen om dit risico op te vangen in de negatieve grondexploitaties bedraagt € 9,7 miljoen en is daarmee iets lager dan bij het MPGA 2025, toen de reserve € 9,8 miljoen bedroeg.

Reservering overaanbod specifieke bedrijventerreinen

Volgens externe onderzoek over specifieke bedrijven in Almere is er behoefte voor circa 80 hectare bedrijventerrein. De grondportefeuille omvatte een hogere aantal hectare voor specifieke bedrijventerreinen, waardoor afzetrisico ontstond. Door de afzet van bedrijventerreinen in de afgelopen jaren is het aanbod nu onder 80 hectare gedaald. Hierdoor kan de reservering van € 1,5 miljoen vrijvallen.

Reservering fase 1 High Tech Campus (Zuidoever Weerwater)

Na de zomer 2025 heeft de Raad een (gewijzigd) voorstel ontvangen voor de ontwikkeling Zuidoever Weerwater Almere. Onderdeel hiervan is de realisatie van fase 1 van de High Tech Campus. Die campus moet zorgen voor nieuwe banen, samenwerking met onderwijsinstellingen en een sterkere economische positie voor Almere. Voor de uitvoering van de eerste fase is vooruitlopend op de nog op te stellen grondexploitatie een risicoreservering nodig van € 7,2 miljoen.

De ontwikkeling van de zachte buffer binnen het weerstandsvermogen

De zachte buffer bestaat uit het nog te realiseren vermogen van de grondexploitaties met een verwacht positief resultaat. Jaarlijks wordt voor deze grondexploitaties op grond van de winstnemingsmethodiek een deel van het verwachte eindresultaat betrokken bij het harde weerstandsvermogen. Het restant is het zachte (nog te verdienen) weerstandsvermogen.
Een deel van het nog te realiseren vermogen is nodig voor risico's of specifieke kosten. De mutaties van de zachte buffer met daarin deze posten zijn weergegeven in de onderstaande tabel. De afwijkingen ten opzichte van de Programmarekening 2024 zijn hieronder toegelicht.

bedragen x € 1 miljoen

Zachte buffer van het weerstandsvermogen	PR 2024	PB 2026
Stand nog te realiseren vermogen 01-01-2025/2026	**465,9**	**465,3**
Winstuitname 2025		-15,2
Eerder vastgestelde bestemmingen	-35,1	-35,1
Op termijn beschikbaar vermogen voor risicoreserveringen	*430,8*	*415,0*
Reserve voor specifieke risico's in positieve grexen	-308,3	-307,2
Reserve voor macro-economische en markteconomische risico's in positieve grexen	-55,5	-45,7
Risicoreserve mogelijk te betalen vennootschapsbelasting	-33,0	-29,0
Op termijn beschikbaar vermogen / zachte buffer	**34,0**	**33,1**

Op termijn beschikbaar vermogen: afname € 15,8 miljoen

Het nog te verdienen vermogen in de positieve grondexploitaties is afgenomen tot € 465,3 miljoen. Dat ligt op een vergelijkbaar niveau met het MPGA 2025. Na winstuitname en eerder vastgestelde bestemmingen resteert € 415,0 miljoen aan zachte buffer.

Reserve voor specifieke risico's in positieve grexen: afname € 1,1 miljoen

De risico's in positieve grexen zijn ten opzichte van de Programmarekening 2024 met € 1,1 miljoen afgenomen. De belangrijkste mutatie betreft de afname van het risico bij Kustzone Poort.

Reserve voor macro-economische en markteconomische risico's in positieve grexen: afname € 9,8 miljoen

In de grondexploitaties is de afzet van gronden opgenomen op basis van reële, maar ambitieuze verwachtingen. Als financiële achtervang wordt in het weerstandsvermogen daarom rekening gehouden met een terughoudende fasering waarin een tegenvallend scenario voor de langjarige grondverkopen is opgenomen. Dit leidt tot een benodigde buffer in het zachte weerstandsvermogen van € 45,7 miljoen. Ten opzichte van de Programmarekening 2024 is de buffer afgenomen. Dat komt door het de afzet van het jaar 2025. De grondportefeuille is kleiner geworden waardoor het risicoprofiel ook afneemt.

Reserve voor te betalen vennootschapsbelasting: afname € 4,0 miljoen

De te betalen vennootschapsbelasting (Vpb) is op basis van de aangifte Vpb 2024 geactualiseerd. We moeten Vpb over de resultaten van het grondbedrijf betalen. Dat geldt ook voor de nog te realiseren winst. Dit bedrag is op basis van de ramingen van de kosten en opbrengsten van het MPGA 2025 ingeschat op een bedrag van € 29,0 miljoen voor de lopende grondexploitaties.

Doorkijk voor de korte en middellange termijn

In deze programmabegroting verwachten we, op basis van bovenstaande analyse, geen afdracht van het grondbedrijf over het jaar 2025, mede door de risicoreservering voor de HTC en de te betalen VPB. Belangrijk is te realiseren dat de afdracht per jaar schommelt en afhankelijk is van veel factoren. Zo bedroeg de afdracht over het jaar 2024 bruto € 25 miljoen, voor belastingen.

In dit hoofdstuk geven we een doorkijk naar de korte en middellange termijn van het gemeentelijke grondbedrijf. Het doel is om inzicht te bieden in de financiële ruimte die het grondbedrijf biedt voor afdracht aan de gemeentebegroting, en welke factoren deze ruimte in de komende jaren beïnvloeden. Met de gemeenteraadsverkiezingen op komst is het van belang om een beeld te hebben van de ontwikkelingen binnen het grondbedrijf voor de komende jaren. Is het realistisch om weer jaar op jaar positieve afdrachten te verwachten, of moet die verwachting mede in het licht van de trendbreuk worden bijgesteld? We kijken daarbij naar de middellange termijn, pakweg de komende tien, vijftien jaar. Dat is de looptijd van de lopende grondexploitaties en ook ongeveer de looptijd van nieuwe plannen die worden vastgesteld.

We bespreken daarbij drie belangrijke elementen:

- De lopende grondexploitaties – projecten die grotendeels zijn ontwikkeld en naar verwachting positieve afdrachten opleveren.
- Nieuwe en binnenstedelijke transformatieprojecten – initiatieven die voorinvesteringen en risico's met zich meebrengen en tijdelijk druk kunnen leggen op de afdracht capaciteit.
- Vermogensbeheer en risicoprofiel – hoe het grondbedrijf zich financieel wapent tegen onzekerheden en tegelijkertijd kan blijven investeren in nieuwe gebiedsontwikkelingen.

Deze doorkijk helpt om een realistisch beeld te krijgen van de financiële ruimte van het grondbedrijf, de investeringen die nodig zijn voor toekomstige ontwikkelingen, en de manier waarop het beleid kan inspelen op zowel financiële als politieke onzekerheden, zoals afhankelijkheid van subsidies en Rijksoverheid-investeringen.

Een zekerheid: forse positieve afdrachten uit lopende grondexploitaties

Het grondbedrijf kan tot afdrachten komen als er winst wordt gemaakt in gebiedsontwikkelingen. Grondexploitaties dus met meer opbrengsten dan kosten. In de huidige portefeuille hebben we er daar veel van: de meeste grondexploitaties hebben een positief saldo. Ook is een groot deel van die winstgevende grondexploitaties al een flink eind gerealiseerd. Op bijvoorbeeld Vogelhorst, Stadstuinen, Stichtsekant en De Vaart IV/VI is het grootste deel van de kosten al gemaakt, er moeten voornamelijk nog veel kavels worden verkocht.
Hoe snel die kavelverkoop gaat, en tegen welke grondprijzen, dat weten we niet precies. In het MPGA en in deze Programmabegroting doen we een voorspelling, maar het pakt doorgaans anders uit. De woningmarkt is weliswaar structureel sterk, maar gevoelig voor renteschommelingen, en bij de bedrijventerreinen en voorzieningen speelt netcongestie een rol.
Toch is het onvermijdelijk dat we op de lopende grondexploitaties veel winst gaan maken, en dat leidt vanzelf tot hoge afdrachten. We komen bewust niet met een exacte raming van hoeveel afdracht in welk jaar valt, want dat is niet realistisch. Het is simpelweg van te veel factoren afhankelijk.
Wat we wel weten, is dat naarmate de lopende grondexploitaties worden afgewikkeld – de maximale looptijd daarvan is tien jaar – we die winsten en positieve afdrachten dus wel zullen realiseren. Het ene jaar zal het veel zijn, een ander jaar wat minder. Maar in de meeste scenario's zijn we op de middellange termijn verzekerd van per saldo positieve afdrachten uit de lopende grondexploitaties.

Korte en middellange termijn: negatief effect door toename transformaties

Voor de meeste binnenstedelijke ontwikkelingen werken we met het zogenaamde facilitaire grondbeleid. Dat betreft verouderd vastgoed dat in handen is van private initiatiefnemers. We verkopen daar als gemeente geen grond, maar we maken wel kosten om die ontwikkelingen mogelijk te maken. Denk aan plankosten en aanpassingen in de infrastructuur en de openbare ruimte. Over het algemeen kunnen we dat verrekenen met de initiatiefnemers. Dat noemen we kostenverhaal en om dat in goede banen te leiden is het Programma Kostenverhaal Almere 2025 inmiddels actief.
Het vraagt echter wel om voorinvesteringen. De gemeente werkt immers aan gebiedsvisies en ontwikkelkaders voor bijvoorbeeld Randstad 2.0 en Centrumgebied West. Ook zullen er investeringen in infrastructuur zijn die op meerdere ontwikkelingen van invloed zijn. Die investeringen worden verrekend met die initiatieven, maar vaak moeten ze eerst worden aangelegd voordat de private vastgoedontwikkelingen kunnen starten.
In de Reserve Ruimtelijke Ontwikkeling (kortweg RRO) houden we voor al die transformatieplannen geld beschikbaar, om de voorinvesteringen en de daaraan gekoppelde risico's af te kunnen dekken. De RRO wordt, als dit nodig is, gevuld vanuit het harde weerstandsvermogen. We verdienen met winstgevende grondexploitaties en daarmee groeit het harde weerstandsvermogen, maar een nieuw transformatieplan leidt tot extra risico's met een extra beslag op de RRO.
Als het aantal transformatieprojecten stabiel zou zijn, was er niet zoveel aan de hand. Immers, in een stabiele portefeuille van transformatieprojecten komt er af en toe een nieuw plan voor, waarvoor in de RRO budget nodig is, maar er worden ook projecten verder ontwikkeld, waardoor het risicobeslag in de RRO vrijvalt. Per saldo moet er alleen geld bij uit het harde weerstandsvermogen als een project wordt afgesloten zonder volledig kostenverhaal.

We zien echter de afgelopen jaren dat het aantal transformatieprojecten – en ook de omvang en complexiteit daarvan – flink groeit. Dat is positief, want het zijn mooie gebiedsontwikkelingen waar de stad beter van wordt. De keerzijde is dat we steeds meer voorinvesteringen doen met de daarbij horende risico's. Over het algemeen verdienen we dat terug, maar dat duurt een tijdje. Het gevolg is een groeiende RRO en dat drukt de ruimte in het harde weerstandsvermogen om winst af te dragen. We voorzien dat deze trend van een groeiende portefeuille van transformatieprojecten en een groeiend beroep op de RRO de komende jaren nog wel aanhoudt.

Noodzakelijke investeringen die niet direct door het grondbedrijf kunnen worden gedekt

Het Programma Kostenverhaal Almere 2025 ziet op het verhalen van kosten op private transformatieplannen. Maar om die grootschalige transformaties mogelijk te maken – denk aan de stedelijke vernieuwing in Haven en Buiten en de ambitieuze plannen voor Stad – moeten ook zogenaamde bovenwijkse investeringen plaatsvinden. Denk bijvoorbeeld aan de bovengrondse en ondergrondse infrastructuur: de rioleringen en de dreven en de groenstructuren.
Dat zijn investeringen die deels noodzakelijk zijn vanwege die transformatieplannen, maar waar ook de bestaande stad van profiteert. Via een verdeelsleutel worden die investeringen in het Programma Kostenverhaal verdeeld over de bestaande stad en over de nieuwe ontwikkelingen.
Bij dergelijke bovenwijkse investeringen kunnen de kosten dus slechts ten dele worden verhaald op de transformatieplannen. Dat gaat via het Fonds Bovenwijks. Een deel van de investeringen wordt echter toegerekend aan de bestaande stad, en moet dus op een andere manier worden gedekt.
Ook wordt een deel van de bovenwijkse investeringen toegerekend aan onze eigen productie via grondexploitaties. Het is vanuit de BBV-regelgeving niet toegestaan om die bijdrage Bovenwijks voor onze eigen plannen als kosten in de grondexploitatie te boeken. We kunnen er voor kiezen om dat vanuit het harde weerstandsvermogen te dekken, maar dat betekent dat de afdracht van het grondbedrijf lager wordt.
En dan zijn er nog de noodzakelijke investeringen in maatschappelijke voorzieningen. Een groeiende stad vraagt immers ook om meer voorzieningen. Dat soort investeringen mogen volgens de BBV-regelgeving niet in de grondexploitatie worden genomen, en ook niet in Fonds Bovenwijks. De noodzakelijke investeringen, oftewel het Fonds Maatschappelijke Voorzieningen, vragen ook om dekking.

Korte en middellange termijn: onzekerheid over nieuwe grondexploitaties

Alhoewel we een toename in transformatieprojecten op particuliere grond zien, werken we ook aan nieuwe grondexploitaties op gemeentelijke grond. Denk aan de Oostkavels of Overgooi. Die nieuwe grondexploitaties hebben ook een effect op de afdracht van het grondbedrijf.
Wanneer de raad een nieuw ontwikkelingsplan met een positieve grondexploitatie vaststelt, noteren we het verwachte resultaat in het zachte weerstandsvermogen. Dat betekent enkel dat we verwachten op termijn winst te gaan maken. Een nieuw ontwikkelingsplan met een negatieve grondexploitatie betekent echter dat we voor het verwachte saldo én de risico's geld moeten reserveren in het harde weerstandsvermogen. En dat betekent onvermijdelijk dat we in het jaar dat we zo'n negatieve grondexploitatie vaststellen, we minder afdracht vanuit het grondbedrijf hebben.
Hier speelt de Trendbreuk een rol. De keuze voor 40-40-20 legt druk op het verdienvermogen van het grondbedrijf op termijn, meldden we al bij het agendavoorstel bij de Trendbreuk. Dat is een bewuste politieke keuze, maar het heeft wel financiële gevolgen. Stel dat we in een nieuwe plan eengezinswoningen bedenken, doorsnee rijwoningen met een VON-prijs van pakweg € 450.000. Hoewel deze prijs onder het landelijk gemiddelde is, zouden deze in het dure segment vallen, en een residuele grondprijs van circa € 150.000 hebben. Kiezen we er nu voor dezelfde woning als sociale huurwoning te realiseren, dan is de grondprijs circa € 30.000. Maken we er een middeldure huurwoning van die langjarig is beschermd onder de Wet Betaalbare Huur en onze eigen Verordening, dan is de grondwaarde circa € 50.000. En kiezen we ervoor om er een Blijvend Betaalbare Koopwoning van te maken, dan kunnen we ook uitgaan van een grondwaarde van circa € 50.000.
Meer sociaal en betaalbaar en minder duur betekent dus onvermijdelijk minder grondopbrengsten per woning. We kunnen dat niet compenseren door dan maar veel appartementen te bouwen, want die kennen ook een relatief lage grondopbrengst per woning.

Hoe dat uitpakt in nieuwe grondexploitaties, zal van geval tot geval verschillen. Het hangt er ook van af hoe een plan wordt uitgevoerd: 3.000 woningen in Overgooi kan op vele manier worden ingetekend, met verschillende financiële resultaten. Daarom is het niet zinvol om nu een projectie van toekomstige plannen te maken. We moeten er echter wel rekening mee houden dat nieuwe grondexploitaties met woningbouw niet per definitief beginnen met een positief saldo, en dus wellicht een claim zullen leggen op het harde weerstandsvermogen en daarmee op de toekomstige afdrachten van het grondbedrijf.

Veranderingen in het risicoprofiel van het grondbedrijf vragen om een aangepast vermogensbeheer

Het weerstandsvermogen van het grondbedrijf is primair bedoeld om schokken op te kunnen vangen. De vastgoedmarkten zijn volatiel, en elke grondexploitatie is een weerspiegeling van de verwachte ontwikkeling in de toekomst. Wanneer de marktsituatie verslechtert, zullen we in een grondexploitatie rekening houden met lagere grondopbrengsten en tragere gronduitgifte. Dat komt vaak in latere jaren wel weer goed, maar het betekent wel dat er bij zo'n verslechterende markt een groter vermogensbeslag is. Immers, het saldo van verliesgevende grondexploitaties wordt slechter, en dan moet meer hard weerstandsvermogen worden aangehouden. En misschien slaan sommige grondexploitaties wel om van positief naar negatief, en ook dan moet meer hard weerstandsvermogen worden aangehouden.
De omvangrijke vastgoedcrisis van 2010-2014 heeft ons geleerd wat de gevolgen daarvan kunnen zijn. Toen waren er jaren waarin zoveel moest worden afgeboekt op de grondexploitaties, dat er sprake was van een negatieve afdracht van het grondbedrijf. Er moest toen fors geld bij om het harde weerstandsvermogen aan te vullen.
Sindsdien is het vermogensbeheer en het risicomanagement van het grondbedrijf gericht om dat soort situaties te voorkomen. We houden voldoende vermogen aan om een crisis binnen de buffers van het grondbedrijf op te kunnen vangen, zodat we niet bij elke tegenwind een beroep moeten doen op de gemeentebegroting. Dat doen we via de scenario-analyses die we in elk MPGA en ook in deze Programmabegroting maken.
Wanneer een portefeuille grondexploitaties voornamelijk bestaat uit ruim winstgevende plannen die bovendien al ver zijn gevorderd, is het risicoprofiel beperkt. Een vastgoedcrisis leidt dan weliswaar tot een tijdelijke dip in de grondverkopen, maar structureel zijn de marktsegmenten waarin het grondbedrijf opereert sterk. Dat betekent op korte termijn minder verwachte winst, en mogelijk enkele jaren wat lagere afdrachten, maar geen groot probleem.
Dat is de situatie waarin we nu en de afgelopen jaren zaten. In die situatie is het niet nodig bovenmatig grote buffers aan te houden voor tegenwind. We hielden daarom de afgelopen jaren rekening met een relatief mild crisisscenario, omdat de meeste grondexploitaties voldoende vet op de botten hadden.
Naarmate we overgaan naar een andere portefeuille van plannen – meer grondexploitaties in de beginfase, met niet vanzelfsprekend een hoge winstverwachting – wordt het grondbedrijf ook gevoeliger voor mogelijke crises. Als het dan tegenzit, zal een grondexploitatie sneller omklappen van positief naar negatief en vragen om meer weerstandsvermogen.
Het gevolg is dat we bezig zijn om goed te kijken naar het vermogensbeheer en het risicomanagement van het grondbedrijf, want dat moet passen bij de portefeuille ruimtelijke plannen die we hebben. Dat kan leiden tot andere spelregels over hoe we in grondexploitaties omgaan met risico's en hoe we in het MPGA het vermogen van het grondbedrijf verdelen.

Naar een integrale aanpak van de financiering van gebiedsontwikkelingen

Bovenstaande doorkijk voor de middellange termijn geeft een gemengd beeld. Enerzijds zullen we in de komende tien jaar de lopende plannen uit ontwikkelen, en dat levert onvermijdelijk winsten op die het harde weerstandsvermogen doen groeien. Tegelijkertijd weten we dat er door de toename van transformatieprojecten, de behoefte aan investeringen in bovenwijkse en maatschappelijke voorzieningen, en door het veranderende profiel van nieuwe grondexploitaties ook een grotere claim komt op dat weerstandsvermogen.
Daarom is het te simpel om te stellen dat we de komende jaren de winsten kunnen gaan oogsten in de lopende grondexploitaties. Om de gebiedsontwikkeling van Almere op gang te houden, moeten we ook steeds nieuwe plannen zaaien. We werken aan een verantwoord financieel beheer binnen het grondbedrijf,

waarin we bestand zijn tegen realistisch te verwachten risico's, kunnen blijven werken aan nieuwe plannen, en tegelijkertijd niet onnodig veel geld oppotten.

4.3 Financiering

Inleiding

Geld lenen kost geld

Om investeringen te financieren moeten wij geld lenen. We willen verstandig omgaan met het lenen van geld. Daarom hebben we binnen de gemeente de 'treasury functie'. Dit onderdeel van de gemeente zorgt ervoor dat de gemeente niet te veel, maar ook niet te weinig geld leent voor de investeringen die we doen. Ook proberen we om de rentekosten die we betalen en de risico's die we lopen zo laag mogelijk te houden. De gemeente sluit niet voor iedere investering of project een aparte lening af. We kijken naar het totaal van onze uitgaven en inkomsten, en bepalen dan hoeveel geld we wanneer moeten lenen. We moeten dit heel nauwkeurig doen. Als we meer geld lenen dan we nodig hebben, kost dat ons onnodig geld.

We verdelen onze rentekosten over onze investeringen

De rente die wij betalen rekenen we toe aan de investeringen. We doen dat op basis van een vast (intern) rentepercentage, de zogeheten 'rekenrente' of 'omslagrente'. Dit is wettelijk verplicht. Op deze wijze wordt op de verschillende programma's zichtbaar wat de financiering kost. De rentelasten en de afschrijvingen vormen samen de kapitaallasten van een investering. Het verschil tussen de rente die wij toerekenen en de rente die wij werkelijk aan banken betalen noemen we het 'renteresultaat'.

De spelregels voor het lenen en uitlenen van geld staan in de wet

Dat is de wet Financiering decentrale overheden (FIDO). In Almere hebben we deze regels vertaald in het door de gemeenteraad vastgestelde treasury statuut. In deze paragraaf geven wij inzicht in de treasury activiteiten van 2025 en verwachtingen voor 2026. Ook beschrijven we hoe wij verwachten dat de marktrente zich zal ontwikkelen.

Extern rentebeleid

Leningenportefeuille

Op 1 januari 2025 hadden we een vaste schuld van € 481 miljoen. Vaste schulden zijn onze meerjarige leningen. Doordat er leningen aflopen of doordat we nieuwe investeringen doen moeten we regelmatig nieuwe leningen aantrekken. Per saldo verwachten we dat onze financieringsbehoefte in 2025 toeneemt. We denken dat we op 1 januari 2026 nog € 531 miljoen aan vaste schulden hebben.

Treasury beleid

Gemeenten mogen niet speculeren met rente. Dit staat in de wet Financiering decentrale overheden (FIDO). We willen als gemeente natuurlijk zo weinig mogelijk rente betalen, maar ook geen onnodige risico's lopen. Leningen met een korte looptijd zijn gemiddeld 1 procentpunt goedkoper dan leningen met een lange looptijd. Maar de rente van leningen met een korte looptijd kan ook snel stijgen. Daarom schrijft de wet voor dat gemeenten een mix moeten hebben van kortlopende en langlopende leningen. Hiervoor staan 2 normen in de wet:

- de kasgeldlimiet;
- de renterisiconorm.

Ook zijn er regels wat gemeenten moeten doen als ze zelf teveel geld in kas hebben. Ze mogen dit alleen aan andere overheden uitlenen of bij het Rijk onderbrengen. We noemen dat 'schatkistbankieren'. De gemeente Almere heeft geen overschot in kas, dus wij lenen geen geld uit aan andere overheden en hebben geen geld bij het Rijk ondergebracht. Ook in 2026 verwachten we dit niet.

De kasgeldlimiet bedraagt € 106 miljoen

Dit kasgeldlimiet houdt in dat de gemeente maximaal 8,5% van het begrotingstotaal met kortlopende leningen en schulden mag financieren. Dit komt neer op een kasgeldlimiet in 2026 van circa € 106 miljoen.

We mogen de limiet maximaal twee kwartalen op rij overschrijden. Als we daarna nog steeds boven deze grens zitten, moeten we onze toezichthouder informeren. Dat is het college van gedeputeerde staten van Flevoland.

We letten goed op de renterisiconorm

De limiet houdt in dat het totaal aan verplichte aflossingen en renteherziening in een jaar maximaal 20% van het begrotingstotaal mag zijn. Anders loopt de gemeente het risico dat de rentekosten sterk toenemen wanneer de rente sterk stijgt. Bij het afsluiten van nieuwe langlopende leningen houden we daar dus rekening mee. Bijvoorbeeld door ervoor te zorgen dat die niet allemaal in hetzelfde jaar afgelost moeten worden. Wanneer we toch meer langlopende leningen moeten aantrekken dan verwacht, en we daardoor niet binnen de norm blijven, overleggen we vooraf met de provincie.

Renteverwachting

Om de treasuryfunctie goed uit te kunnen oefenen is het belangrijk om een zo goed mogelijke inschatting van de renteontwikkelingen te maken. Dat is niet gemakkelijk. Of de rente gaat stijgen of dalen hangt van veel factoren af. Bijvoorbeeld van de economische groei, het begrotingssaldo van het Rijk, de inflatie, het consumentenvertrouwen, de politieke spanningen in de wereld en de rentevisie van grote banken.

De Europese Centrale Bank (ECB) heeft de afgelopen jaren veel geld in de economie gestoken. Hiermee wilden ze de tegenvallende voorspellingen voor economische groei en inflatie tegengaan. Dit drukte de rente naar een heel laag niveau, en was deze zelfs negatief.
Door de oplopende inflatie en de oorlog in Oekraïne heeft de ECB vanaf juli 2022, de herfinancieringsrente verhoogd tot 4,5%. Door de dalende inflatie is de ECB in 2024 en 2025 gestart met het verlagen van de herfinancieringsrente. De verwachting is dat deze in 2026 stabiel zal zijn.

De ECB zit met een lastig dilemma. Enerzijds willen ze de inflatie afremmen (door hoge rente), anderzijds willen ze de economie juist stimuleren (met lage rente).

Intern rentebeleid

We rekenen aan al onze investeringen rente toe

Volgens de verslaggevingsregels (BBV) moet de totaal toegerekende rente (ook wel 'rekenrente' of 'omslagrente') ongeveer gelijk zijn aan de rente die we daadwerkelijk betalen. Het is niet nodig om het rentepercentage ieder jaar bij te stellen, de werkelijke rente mag een klein beetje afwijken (maximaal 0,5 procentpunt).
Het verschil tussen de rente die we daadwerkelijk betalen en de toegerekende rente noemen we het renteresultaat. Op basis van onze renteverwachting verwerken we het renteresultaat in het perspectief. We houden geen rentebuffer aan, dus alle rentewijzigingen werken direct door in ons perspectief. Dat kan zowel positief (bij rentedaling) als negatief zijn (bij rentestijging).

Meerjarig renteresultaat

bedragen x € 1 miljoen

	2025	2026	2027	2028	2029
Externe rente					
rente vaste geldleningen	14,2	14,3	13,1	12,3	11,4
rente aanvullende leningen	0,0	4,9	11,3	12,1	12,4
rente kasgeld	4,5	3,4	3,3	3,5	3,6
provisiekosten	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
rentebaten liquide middelen					
Totale rentekosten	*18,8*	*22,7*	*27,9*	*28,1*	*27,5*
Rente geraamd in begroting					
rente eigen vermogen	-2,5	-2,8	-2,9	-2,9	-2,7
rentetoerekening grondexploitatie	7,0	7,6	9,5	8,5	6,8
rentetoerekening algemene dienst	16,8	18,3	19,0	20,3	21,3
rentetoerekening financiële vaste activa	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
in de begroting geraamd kassierfunctie	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
renteresultaat	-3,4	-1,2	1,2	0,9	0,9
Totaal rente geraamd in begroting	*18,6*	*22,5*	*27,4*	*27,5*	*26,9*
Renteresultaat	**-0,2**	**-0,2**	**-0,5**	**-0,6**	**-0,7**

Externe rentelasten en -baten

Wij betalen rente aan banken voor geld dat wij lenen. We ontvangen rente van banken voor (kortlopende) kasgeldleningen. De rente die wij per saldo betalen stijgt de komende jaren. Dit komt vooral door de stijgende rentetarieven en doordat we meer leningen nodig hebben voor de financiering van onze investeringen.

Interne rentebijschrijving eigen vermogen

Op sommige reserves en voorzieningen schrijven wij jaarlijks rente bij. Dat doen wij zodat daarin voldoende geld zit voor de kosten die wij daaruit betalen. Deze rentekosten lopen licht op. Dit heeft te maken met het activeren van investeringen in de openbare ruimte. Voor de afschrijvingslasten van deze investeringen hebben wij een reserve gevormd.

Interne rentetoerekening

We rekenen rente toe aan de investeringen in het grondbedrijf (grondexploitaties), de algemene dienst (bijvoorbeeld schoolgebouwen) en financiële vaste activa. De rentetoerekening aan de grondexploitaties neemt uiteindelijk af doordat we verwachten dat de boekwaarde afneemt door grondverkopen. De rentetoerekening aan de algemene dienst neemt toe door de hoge geplande investeringen de komende jaren, bijvoorbeeld in onderwijshuisvesting en de openbare ruimte. Voor de financiële vaste activa verwachten we een gelijkblijvende rentetoerekening.

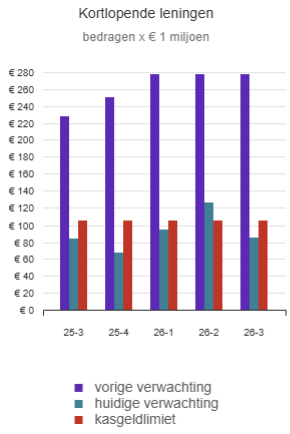
Renteresultaat

Het saldo van rentelasten en -baten is het renteresultaat. Met onze rentevisie doen wij een voorspelling van hoe wij denken dat de rente zich zal gaan ontwikkelen. Het renteresultaat dat hierdoor ontstaat verwerken we 1-op-1 in het perspectief omdat we nog geen rentebuffer hebben om dit op te vangen.

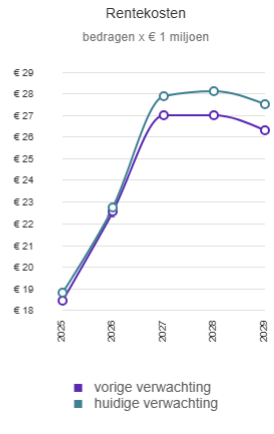
Dashboard rente

Ons uitgangspunt is dat wij het tekort op onze bankrekening zoveel mogelijk kort lenen. We mogen volgens de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) echter niet te veel kort lenen, omdat het risico van rentestijgingen dan te groot is. In de wet FIDO staat hoeveel we maximaal voor een korte periode mogen lenen. Dit noemen we de kasgeldlimiet. Dit bedrag is afhankelijk van hoeveel geld we jaarlijks uitgeven. In 2025 is dit voor ons ongeveer € 106 miljoen. Op grond van de Wet FIDO mogen wij twee achtereenvolgende

kwartalen de kasgeldlimiet overschrijden. In het derde achtereenvolgende kwartaal moet deze overschrijding teniet worden gedaan door een deel van de korte schuld om te zetten in langlopende schuld. In het 2e kwartaal 2025 is de kasgeldlimiet voor het tweede achtereenvolgende kwartaal overschreden, hierdoor hebben we in het 3e kwartaal langlopende leningen aangetrokken.

Kortlopende leningen

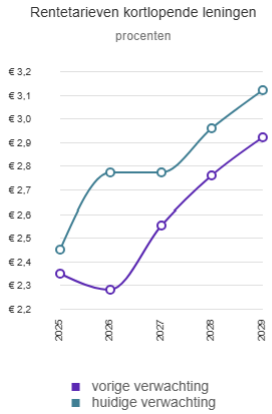
We mogen dit jaar € 106 miljoen voor een korte periode lenen. Indien wij meer geld nodig hebben sluiten we leningen af voor langer dan een jaar. Dit noemen we langlopende geldleningen.
In het 3e kwartaal 2025 hebben we vier langlopende geldleningen aangetrokken. Hierdoor zijn de kortlopende leningen gedaald onder de limiet.

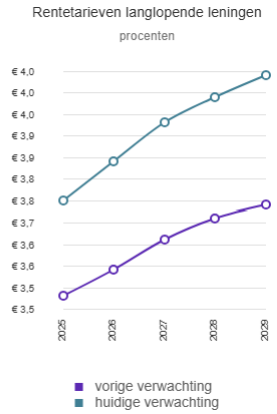
Langlopende leningen

We mogen dit jaar € 106 miljoen voor een korte periode lenen. Indien wij meer geld nodig hebben sluiten we leningen af voor langer dan een jaar. Dit noemen we langlopende geldleningen.
In het 3e kwartaal 2025 hebben we vier langlopende geldleningen aangetrokken.

Rentekosten

De gemiddelde rente is gestegen, daardoor zijn onze rentekosten ook hoger geworden.

Rentetarieven kortlopende leningen

We verwachten dat de rente op de kortlopende leningen stijgt met gemiddeld 0,2%.

Rentetarieven langlopende leningen

We verwachten dat de rente op de langlopende leningen stijgt met gemiddeld 0,3%.

EMU-saldo

In de Europese Unie (EU) zijn afspraken gemaakt over het begrotingstekort. Landen binnen de EU mogen een begrotingstekort hebben van 3% op het bruto binnenlands product (bbp). Het bbp is de waarde van alle gemaakte goederen en geleverde diensten van een land in één jaar. Gemeenten moeten zich ook aan deze regel houden. Het begrotingstekort wordt uitgedrukt in het EMU -saldo. Het maximum per gemeente staat jaarlijks in de septembercirculaire en wordt gebaseerd op het begrotingstotaal. De uitgaven van Almere mogen in 2026 maximaal € 60,1 miljoen hoger zijn dan onze inkomsten.

In onderstaande tabel is de prognose van ons EMU -saldo voor de komende jaren weergegeven.

bedragen x € 1 miljoen

	2025	2026	2027	2028	2029
resultaat voor reserves	-24,4	-76,8	-13,1	-17,1	-14,2
+ afschrijvingen t.l.v. exploitatie	30,2	36,1	38,3	40,8	38,8
+ bruto dotaties aan post voorzieningen t.l.v. exploitatie	27,6	32,9	35,3	28,6	31,5
- vrijval voorzieningen	-0,6	0,0	0,0	0,0	0,0
- investeringen (im)materiële vaste activa	-124,5	-122,4	-120,9	-109,2	-96,9
+ niet in exploitatie verantwoorde baten	-13,9	19,7	16,6	17,1	13,5
+ desinvesteringen (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0
- niet in exploitatie verantwoorde baten desinvesteringen	0	0	0	0	0
- lasten grondexploitatie	-87,0	-127,7	-111,4	-104,0	-87,4
+ niet in exploitatie verantwoorde baten grondexploitatie	129,2	128,0	206,0	227,0	201,6
- lasten transacties met derden op balanspost voorzieningen	-20,4	-19,8	-21,8	-21,5	-8,2
- lasten i.v.m. transacties met derden op balanspost reserves	0	0	0	0	0
- verkoop van effecten	0	0	0	0	0
saldo					

4.4 Verbonden partijen

Een verbonden partij is een privaat- of publiekrechtelijke organisatie, waarin de gemeente zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft. Van een bestuurlijk belang is sprake wanneer de gemeente rechtstreeks invloed heeft op de besluitvorming binnen de verbonden partij. Bij een financieel belang kan de gemeente financieel worden aangesproken wegens het functioneren van de verbonden partij, of kan de gemeente geld kwijtraken bij een faillissement van de partij.

Gemeentelijk beleid

Het gemeentelijk beleid is gericht op de beperking van het aantal verbonden partijen. Enerzijds uit oogpunt van transparantie van bestuur, anderzijds uit oogpunt van risicobeheersing. De mate van invloed en sturing wordt mede bepaald door de rechtsvorm, en de vertegenwoordiging op bestuurlijk en ambtelijk niveau (voorbereidingsgroepen). De beslissing met betrekking tot het aangaan of beëindigen van de samenwerking met een verbonden partij wordt bewust genomen en periodiek heroverwogen. Voor het aangaan van een verbonden partij is expliciete goedkeuring van de gemeenteraad noodzakelijk. De kaders zijn in 2010 vastgesteld in de kadernota Verbonden partijen. We zijn op dit moment bezig met een actualisatie van onze kadernota. We nemen de uitvoering van de motie *RG*-390: 'Kaderstelling, sturing en controle van verbonden partijen' hierin mee. We verwachten de kadernota in 2025 aan u voor te kunnen leggen. Dan zullen we u een voorstel doen om de informatiewaarde van deze paragraaf verder te verbeteren.

Informatie over de verbonden partijen

In deze paragraaf wordt per partij meer inzicht gegeven in de financiële positie en de financiële risico's. Ook worden de partijen uitgesplitst in de volgende vier typen: gemeenschappelijke regelingen (hiervan hebben we er 5), vennootschappen en corporaties (11), stichtingen en verenigingen (geen) en overige (geen). Daarnaast is aangegeven op welk programma de verbonden partij betrekking heeft en wat het openbare belang is.

Hieronder is een lijst opgenomen van alle verbonden partijen.

nr.	naam verbonden partij	programma
	Gemeenschappelijke regelingen	
1	Veiligheidsregio Flevoland	Veiligheid en handhaving
2	GGD Flevoland	Gezondheid
3	Omgevingsdienst Flevoland, Gooi en Vechtstreek	Veiligheid en handhaving
4	Gebiedsontwikkeling Oosterwold	Wonen
5	Werkvoorzieningsschap Tomingroep	Sociale voorzieningen en zorg
	Vennootschappen	
6	Tomingroep BV	Sociale voorzieningen en zorg
7	Huisvuilcentrale Noord-Holland (HVC)	Openbare ruimte
8	IbbA Lieven de Key	Wonen
9	IbbA Ymere	Wonen
10	Floriade Almere 2022 BV	Overhead en bedrijfsvoering
11	Omala NV	Economie
12	Omala Airport Garden City CV	Economie
13	Techofonds Flevoland	Economie
14	Alliander	Financiën
15	Vitens	Financiën
16	Bank Nederlandse Gemeenten	Financiën

01	Veiligheidsregio Flevoland
Vestigingsplaats	Lelystad
Programma	Veiligheid en handhaving
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Website	https://www.veiligheidsregioflevoland.nl/

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

De burgemeester van Almere is voorzitter van het bestuur van de Veiligheidsregio Flevoland.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

De jaarlijkse Almeerse bijdrage aan de Veiligheidsregio Flevoland bedraagt circa € 14 miljoen en wordt bepaald op basis de inkomsten uit het gemeentefonds op cluster Veiligheid per deelnemende gemeente.

Openbaar belang

Het waarborgen van de veiligheid van de inwoners van Almere op het gebied van brandweerzorg, crisisbeheersing en rampenbestrijding.

Financiële positie

bedragen x € 1 miljoen

	realisatie 2024	begroot begin 2025	begroot begin 2026
eigen vermogen	10,0	7,8	8,6
vreemd vermogen	12,2	20,9	11,1
resultaat jaarrekening	-2,3	0	0
jaarlijkse bijdrage	13,8	14,6	15,2

Risico's en risicobeheersing

De mate waarin de Veiligheid regio Flevoland in staat is om de ingeschatte risico's financieel op te vangen, wordt zichtbaar gemaakt via de risicoparagraaf en het weerstandsvermogen (algemene reserve). De belangrijkste risico's zijn de meldplicht datalekken en het samenwerkingsverband met de Veiligheidsregio Gooi & Vechtstreek. Het totaalbedrag van de risico's bedraagt € 1,4 miljoen, met een gemiddelde 'risicofactor' (kans) van ca. 15%. Dit komt neer op een te reserveren risicobedrag van € 0,2 miljoen. De risico's zijn dus beperkt.

02	GGD Flevoland
Vestigingsplaats	Lelystad
Programma	Gezondheid
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Website	https://www.ggdflevoland.nl/

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

De wethouder met de portefeuille Gezondheid is lid van het algemeen bestuur.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

Almere neemt samen met de andere gemeenten in de provincie Flevoland deel in de gemeenschappelijke regeling GGD Flevoland.

Openbaar belang

Op basis van de Wet Publieke Gezondheid voert de GGD de preventieve gemeentelijke taken uit op het gebied van de volksgezondheid, te weten jeugdgezondheidszorg 0 tot 19 jarigen, infectieziektebestrijding, medische milieukunde, technische hygiënezorg, openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ) en taken ter bevordering van de gezondheid van jong en oud.

Financiële positie

bedragen x € 1 miljoen

	realisatie 2024	begroot begin 2025	begroot begin 2026
eigen vermogen	7.074	6.374	7.052
vreemd vermogen	22.033	26.020	28.492
resultaat jaarrekening	11	-458	0
jaarlijkse bijdrage	5.991	6.122	7.282

De begrotingscijfers van 2026 en de risico's komen uit de ontwerpbegroting van de GGD Flevoland 2026. Deze begroting dient nog te worden vastgesteld door het Algemeen Bestuur, d.d. 9 oktober 2025.

Risico's en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen van GGD Flevoland wordt gevormd uit de algemene reserve en de bestemmingsreserves. Deze laatste worden aangehouden ter dekking van
risico's voor specifieke taken en doelen. In de begroting van de GGD worden de risico's gekwantificeerd. De mate waarin de GGD in staat is om
de ingeschatte risico's financieel op te vangen, wordt zichtbaar gemaakt via de risicoparagraaf en het weerstandsvermogen (algemene reserve).

Hierbij hanteert de gemeente de opgave van de risico's van de programmabegroting 2026 GGD-Flevoland omdat in de begroting 2026 de meest recente risicoparagraaf is opgenomen. Het totaalbedrag van de risico's bedraagt € 99 miljoen met een gemiddelde "risicofactor" (kans) van ongeveer 6,4%. Dit komt neer op een te reserveren
risicobedrag van € 6,3 miljoen. Er is voor € 2,0 miljoen aan beheersmaatregelen getroffen, daardoor is het restrisico € 4,4 miljoen.
De algemene reserve op 31-12-2025 bedraagt € 3,440 miljoen. Daarmee is de conclusie dat de algemene reserve niet voldoende is voor dekking van de restrisico's.
Het dekkingstekort is € 0,9 miljoen.

Hieronder de belangrijkste risico's:

1. Huisvesting:

In het Integraal Huisvestings Plan (IHP) zijn diverse scenario's voor de locaties in eigendom van GGD uitgewerkt. Deze ontwikkeling is onvermijdelijk om klaar te zijn voor de

toekomst, als uitvoerder van de publieke gezondheidstaken van de gemeente en als werkgever in de gezondheidszorg. In afwachting van de vervolgstappen is (achterstallig) onderhoud nodig. Dit kan na keuze van een scenario mogelijk leiden tot versnelde afschrijving van kosten.

2. Ziekteverzuim

Als eigen risicodrager zijn de kosten van langdurig zieken voor rekening van de GGD.

3. Overige bedrijfskosten

Er kunnen onvoorziene kosten(stijgingen) zijn die niet zijn begroot.

4. Wettelijke taken gemeenten

In de uitwerking van de Bestuurlijke Opdracht zijn de wettelijke kaders en het niveau van invulling door de GGD beschreven.
De uitvoering van de middels de inwonerbijdrage gefinancierde taken kunnen leiden tot ongedekte meerkosten, zoals bijvoorbeeld voor het Digitaal Dossier Jeugdgezondheidszorg.

5. Vraaguitval plustaken

Jaarlijks worden de diverse subsidies opnieuw aangevraagd. Bij iedere nieuwe/te verlengen aanvraag bestaat het risico dat een lagere subsidie wordt toegekend of niet wordt toegekend. In de gemeenschappelijke regeling zijn er relatief weinig collectieve onderdelen afgesproken voor de dienstverlening van GGD Flevoland. Er zijn veel afspraken (plustaken) met individuele gemeenten, vaak hetzelfde type dienstverlening. Vanuit deze plustaken wordt bijgedragen aan de overheadkosten (een percentage van 20%), aangezien de collectieve basis te smal is om deze kosten alleen daar op te verhalen. Dit betekent, dat wanneer plustaken wegvallen, ook de basisinfrastructuur van de bedrijfsvoering van de GGD onder druk komt te staan en/of duurder wordt. Het gaat hier bijvoorbeeld over een minimale basis om een organisatie te runnen, zoals P&O, ICT en huisvesting.
Wanneer een gemeente dus besluit om te stoppen met een plustaak, beïnvloedt dit ook het collectief en kan dit hogere kosten voor het collectief met zich meebrengen. Hoe groter de plustaak, hoe groter het risico. Een actueel voorbeeld hiervan is het beëindigen van de plustaak 'Toegang beschermd wonen per 1 januari 2026.

6. Vraaguitval taken derden

De continuering van taken in opdracht van derden fluctueert zowel in taken als omvang, wat kan leiden tot frictiekosten.

03	Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV)
Vestigingsplaats	Lelystad
Programma	Veiligheid en handhaving
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Website	https://www.ofgv.nl/

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

De wethouder Milieu en klimaat, Omgevingsplan, Omgevingsvergunningen, Handhaving en Vastgoed is voorzitter van het dagelijks bestuur van de OFGV namens de gemeente Almere.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

Het laatst vastgestelde stempercentage van de gemeente Almere in het algemeen bestuur is gebaseerd op de jaarrekening 2024 en bedraagt voor 2023 15,17%. De Almeerse jaarbijdrage aan de OFGV voor 2026 bedraagt circa € 2,4 miljoen. Buiten de jaarlijkse opdracht voert de OFGV ook meerwerk opdrachten uit. Deze meerwerk opdrachten worden afzonderlijk afgestemd en de OFGV geeft hiervoor offertes af. De gemeente Almere heeft geen inleg gedaan in de vorm van aandelen of verstrekking van leningen. De gemeente Almere heeft geen garantie verstrekt aan de OFGV.

Openbaar belang

Het gaat hier om wettelijke taken van de gemeente. De gemeente is verplicht om de uitvoering daarvan over te dragen aan de OFGV. De verplichting tot regionale samenwerking heeft als doel om de kwaliteit en professionaliteit van de vergunningverlening, het toezicht, de handhaving en de samenwerking binnen het omgevingsrecht op een hoger peil te brengen. Burgers vragen dit vanuit de behoefte van veiligheid. Bedrijven verlangen dit vanuit de urgentie van onderlinge gelijke behandeling: duidelijke vergunningen, professioneel toezicht en transparante handhaving.

Financiële positie

bedragen x € 1 miljoen

	realisatie 2024	begroot begin 2025	begroot begin 2026
eigen vermogen	2,8	2,5	1,8
vreemd vermogen	3,7	4,8	5,0
resultaat jaarrekening	0,1	0	0
jaarlijkse bijdrage	2,1	2,2	2,4

De cijfers van de jaarrekening zijn gebaseerd op de definitieve cijfers gepresenteerd in het AB van juni 2025.

Risico's en risicobeheersing

Het risicomanagement van de OFGV is vastgelegd in de geactualiseerde nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement van de OFGV. Daarin is ook een norm opgenomen voor het benodigde weerstandsvermogen.
De vrije beschikbare weerstandscapaciteit wordt voor 2026 begroot op € 899.794. De benodigde weerstandscapaciteit (lees risico's) komt voor 2026 uit op € 947.500. De verhouding tussen het vrije beschikbare en benodigde weerstandsvermogen is 0,95. Deze valt daarmee binnen de afgesproken bandbreedte van 0,8 – 1,2.

04	Gebiedsontwikkeling Oosterwold
Vestigingsplaats	Almere
Programma	Wonen
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Website	www.almere.nl\oosterwold

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

De portefeuillehouder Volkshuisvesting, Ruimtelijke ontwikkeling, Grondbedrijf, Omgevingsvisie, Omgevingsplan, Omgevingsvergunningen, Sport van centrumgemeente Almere is voorzitter van het Bestuurlijk Overleg Oosterwold.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

Er vinden geen dotaties door de gemeente Almere plaats. Indien de voorziening kostenverhaal Oosterwold onverhoopt negatief wordt, dan zullen de deelnemende partijen financieel moeten bijspringen.

Openbaar belang

Oosterwold komt tot stand in een samenwerking met het Rijk (Rijksvastgoedbedrijf; RVB) en de gemeente Zeewolde. Om de ontwikkelstrategie uit te kunnen voeren is een gemeenschappelijke uitvoeringsorganisatie in het leven geroepen door middel van het oprichten van een gemeenschappelijke regeling in de vorm van een centrumgemeenteconstructie: de Gemeenschappelijke Regeling Gebiedsontwikkeling Oosterwold. De gebiedsregisseur is de leidinggevende van deze uitvoeringsorganisatie. De portefeuillehouders Ruimtelijke Ordening van de gemeenten Almere en Zeewolde vormen het Intergemeentelijk Overleg. Dit overleg heeft een coördinerende, afstemmende en besluit voorbereidende functie ten aanzien van de uitvoering van de regeling. Naast de gemeenten kunnen het RVB, de provincie Flevoland en het Waterschap Zuiderzeeland worden uitgenodigd voor dit overleg. Zij hebben een adviserende functie zonder stemrecht. Het intergemeentelijk overleg aangevuld met RVB, de provincie Flevoland en het Waterschap Zuiderzeeland wordt het Bestuurlijk Overleg Oosterwold genoemd. De gemeente Almere fungeert hierbij als centrumgemeente en voert de administratie.

Financiële positie

bedragen x € 1 miljoen

	realisatie 2024	begroot begin 2025	begroot begin 2026
eigen vermogen			
vreemd vermogen	4,9	4,9	4,3
resultaat jaarrekening			
jaarlijkse bijdrage			

Risico's en risicobeheersing

Indien de kavelverkoop (het afsluiten van anterieure overeenkomsten door initiatiefnemers) stagneert, bestaat de kans dat de uitgaven de inkomsten overstijgen. Aangezien de baten voor de kosten uit gaan kan er adequaat gestuurd worden op de uitgaven en zijn zodoende de financiële risico's beter beheersbaar. Indien blijkt dat bij de afronding van het project meer exploitatiebijdragen ontvangen zijn dan dat er aan kostenverhaal is uitgegeven dan is er sprake van een terugbetalingsverplichting. Door middel van tussentijdse rapportages wordt de financiële stand van zaken bewaakt. Ook wordt hierbij meerjarig de stand van de voorziening op basis van prognoses in de gaten gehouden. De rapportages worden met de gebiedsmanager besproken. Daarnaast wordt twee keer per jaar de financiële stand van zaken besproken in het Bestuurlijk Overleg Oosterwold. De gemeente Almere fungeert als centrumgemeente.

05/06	GR Werkvoorzieningschap Tomingroep en Tomingroep BV
Vestigingsplaats	Hilversum
Programma	Sociale voorzieningen en zorg
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Website	https://www.tomingroep.nl/over-tomingroep/algemeen-bestuur

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

Almere heeft één zetel in het algemeen bestuur. Op dit moment levert Almere een lid van het algemeen bestuur in de persoon van portefeuillehouder Werk en inkomen, Armoede, Integratie, Mobiliteit, Participatie. Het Werkvoorzieningsschap Tomingroep is enig aandeelhouder van de Tomingroep BV. Het stemrecht per gemeente in het Schap wordt jaarlijks bepaald door het voortschrijdend 10-jaars gemiddelde SW-aandeel per gemeente. Op grond van dit aandeel is ons stemrecht momenteel 44%.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

Ter uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) verleent Almere het Werkvoorzieningschap jaarlijks een bijdrage die (maximaal) zo groot is als de Wsw doeluitkering van het Rijk. Op grond van de GR waarborgen de gemeenten de leningen en rekening-courant van het schap naar evenredigheid van het aantal inwoners op 1 januari van het jaar waarin de overeenkomst voor de betreffende transactie wordt gesloten. Volgens een samenwerkingsovereenkomst tussen het Werkvoorzieningschap en Tomingroep BV staat het Werkvoorzieningschap borg voor leningen.

Openbaar belang

Het verschaffen van aangepast werk ter uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening. Het Werkvoorzieningschap is verantwoordelijk voor juiste uitvoering van de wet. Tomingroep BV is verantwoordelijk voor een bedrijfseconomisch verantwoorde uitvoering van de wet.

Financiële positie

bedragen x € 1 miljoen

	realisatie 2024	begroot begin 2025	begroot begin 2026
eigen vermogen	10,4	10,1	8,7
vreemd vermogen	5,1	6,6	9,2
resultaat jaarrekening	-0,3	-1,4	-2,6
jaarlijkse bijdrage			

Risico's en risicobeheersing

Medio mei 2025 is er een raadsbrief naar de gemeenteraad gestuurd over de exploitatietekorten en liquiditeitsproblemen bij de Tomingroep. Er wordt over 2025 nu een negatief resultaat verwacht van circa € 3,5 miljoen bij de Tomingroep. Dit komt onder andere door snellere uitstroom van de Wsw'ers, achterblijvende instroom van andere doelgroepen uit de participatiewet en lage productiviteit. Hierdoor moet de Tomingroep vaak tegen hogere kosten inhuren om het aangenomen werk van opdrachten uit te voeren. Er is nu nog genoeg eigen vermogen om dit tekort voor de korte termijn op te vangen. Maar omdat het eigen vermogen grotendeels vast zit in vooral gebouwen komt de liquiditeit onder druk te staan.
De gemeenschappelijke regeling Tomingroep maakt al jaren verlies, maar de verliezen lopen op en de doelstelling uit het bedrijfsplan worden maar deels gerealiseerd. Zonder maatregelen en ingrepen zal het bedrijfsresultaat van de Tomingroep negatief blijven en het eigen vermogen binnen enkele jaren uitgeput zijn. Dan ontstaat er dus een situatie dat gemeenten structureel extra zullen moeten bijdragen; dit is onwenselijk en daarom moet worden ingegrepen.
Voor dit risico hebben wij bij de 2e kwartaalrapportage 2025 al wel een risicoreservering van € 2 miljoen binnen het weerstandsvermogen van de gemeente Almere opgenomen.
De actuele situatie is nu dat er al voor 2025 sprake is van een liquiditeitsprobleem. De deelnemende gemeenten zijn daarom gevraagd om mee te werken aan oplossingen voor de liquiditeitsproblematiek. Hierbij wordt onder meer gekeken naar maatregelen als het optimaliseren van het debiteurenbeleid van Tomin en het naar voren halen van verplichte betalingen aan Tomin door gemeenten.

Verder werken de deelnemende gemeenten aan het opstellen van een visie over de toekomst van het sociaal ontwikkelbedrijf en de rol van Tomingroep hierin. Dit met als doel om de kwetsbare doelgroep te blijven ondersteunen, maar ook om waar mogelijk binnen de begroting te blijven en middelen efficiënt in te zetten.

07	Huisvuilcentrale Noord Holland (HVC)
Vestigingsplaats	Alkmaar
Programma	Openbare ruimte
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Website	https://www.hvcgroep.nl/

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

De wethouder Financiën, Organisatie, en Kunst en cultuur is afgevaardigde in de Algemene Ledenvergadering namens de gemeente Almere en werkt daarbij in de voorbereiding samen met andere Flevolandse aandeelhouders. De gemeente Almere is qua inwonersaantal de grootste gemeentelijke aandeelhouder van de HVC.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

De gemeente Almere heeft 173 aandelen en heeft daarmee 4,7% van het stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van HVC. De aandelen hebben een nominale waarde van € 45,45 per aandeel en staan voor een totaalwaarde van € 7.863 op onze balans. Almere staat garant voor de betaling van rente en aflossing van (lang)lopende leningen. De omvang van deze leningen op 31 december 2024 is € 524 miljoen (€ 565 miljoen eind 2023), het aandeel van Almere hierin bedraagt € 24,7 miljoen (€ 26,4 miljoen eind 2023). Bij een faillissement is dit het maximale risico voor de gemeente Almere.

Openbaar belang

HVC verbrandt het huishoudelijk afval uit Almere op een milieuverantwoorde wijze. Almere koopt voor de openbare ruimtes tegen een voordelig aandeelhouderstarief energie in, die wordt teruggewonnen bij de afvalverbranding. Almere werkt samen met HVC aan duurzame initiatieven (zon en wind). HVC acteert als grondstoffen makelaar en verwerker van plastic, metaal en drankkartons als resultaat van een openbare aanbesteding.

Financiële positie

bedragen x € 1 miljoen

	realisatie 2024	begroot begin 2025	begroot begin 2026
eigen vermogen	234		
vreemd vermogen	928		
resultaat jaarrekening			
jaarlijkse bijdrage	n.v.t.		

Een NV stelt geen openbare begroting op.

Risico's en risicobeheersing

Het grootste risico is dat bij een faillissement van de HVC Almere wordt aangesproken op haar aandeel van 4,7% van de garant gestelde leningen. De Almeerse garantstelling bedraagt momenteel maximaal € 24,7 miljoen. Dit risico is opgenomen in onze risicoparagraaf. "Van gas los" investeringen vallen ook onder deze gezamenlijke garantstelling. Deze duurzaamheidsinvesteringen worden alleen aangegaan als de businesscase positief is. We lopen het risico dat door onvoorziene omstandigheden deze investeringen toch ten koste gaan van het resultaat van HVC.

08	IbbA Lieven de Key
Vestigingsplaats	Almere
Programma	Wonen
Rechtsvorm	Vennootschap onder Firma
Website	www.ikbouwbetaalbaarinalmere.nl/

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

Om kennis te borgen en onnodige kosten te voorkomen, bestaat de directie van de vof IbbA Lieven de Key uit een ambtelijk vertegenwoordiger van Almere en een directielid van Lieven de Key.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

De gemeente Almere draagt voor de eerste 380 IbbA woningen start/basis 50% van het financieel risico. Voor de start/basis woningen boven de 380 en voor de kaveltypes plus, extra, vrijstaand draagt Almere het gehele financiële risico. Het directe financieel gemeentelijk belang is voor de IbbA start-financieringen 1.0 afgedekt door een naar de vof gestorte risicovoorziening (ten laste van de betreffende grondexploitaties) van € 4.250 per kavel. Voor de IbbA plus is ten behoeve van het risico een bedrag van € 6.000 per kavel gestort naar de vof vanuit de reserve IbbA plus. Naast het financieringsrisico draagt de gemeente voor 50% risico in de eventuele tekorten die kunnen ontstaan op de bedrijfsvoering van de vof IbbA Lieven de Key. Voor de IbbA plus 2.0 regeling is door de vennoot gemeente Almere per kavel € 2.000 als 50% risicobijdrage gestort naar de vof. De Key heeft echter aangegeven dat boven het totaal van 380 woningen geen nieuwe IbbA-verplichtingen kunnen worden aangegaan. Almere draagt daarom boven de 380 woningen nu voor 100% het risico. De Almeerse afdracht aan de vof bedraagt dan € 4.000 per kavel. Na 2016/2017 zijn er geen nieuwe IbbA woningen meer gerealiseerd. Het totaal gerealiseerde woningen binnen de vof IbbA Lieven de Key bedraagt 678 woningen, waarvan 308 met de 1.0 regeling en 370 met de 2.0 regeling.

Openbaar belang

Het oorspronkelijke belang betrof het stimuleren van particulier opdrachtgeverschap voor starters met een inkomensgroep tot het niveau van beneden tot net boven modaal inkomen (circa € 22.000 tot € 40.000). Omdat er geen nieuwe uitgiften meer plaatsvinden betreft het nu het beheer en afwikkeling van de bestaande IbbA-verplichtingen.

Financiële positie

bedragen x € 1 miljoen

	realisatie 2024	begroot begin 2025	begroot begin 2026
eigen vermogen	10,1	10,5	10,5
vreemd vermogen	8,6	9,0	9,0
resultaat jaarrekening	0,7	0,4	0,4
jaarlijkse bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Risico's en risicobeheersing

Financiële risico's zijn afgedekt middels voorzieningen binnen de vof en op de balans van de gemeente. Jaarlijks wordt bij de jaarrekening ten behoeve van de balans, een risicoscan gemaakt van de waardeontwikkeling van het vastgoed op basis van taxaties bij de verkoop van tranches en op basis van ontwikkelingen van de WOZ waardes, versus de ontwikkeling van de schuldpositie.

In de loop van 2025 wordt de restportefeuille van de Vof IbbA Ymere overgenomen in verband met het opheffen van die vof.

09	IbbA Ymere
Vestigingsplaats	Almere
Programma	Wonen
Rechtsvorm	Vennootschap onder Firma
Website	www.ikbouwbetaalbaarinalmere.nl/over-ibba/

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

Om kennis te borgen en onnodige kosten te voorkomen is besloten om een ambtelijk vertegenwoordiger van Almere aan te wijzen als gevolmachtigd directeur in de vof IbbA. Deze aanwijzing is verbreed tot de vof IbbA Ymere voor de benodigde acties zoals het aangaan van een samenwerkingsovereenkomst met Ymere.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

De gemeente Almere en Ymere dragen beiden het risico van de IbbA start-financieringen in Nobelhorst. Binnen de grondexploitatie Hout/Noord is bij start IbbA een bedrag van € 7.500 per kavel gereserveerd voor maximaal 150 kavels ten behoeve van de gezamenlijke storting in de vof IbbA Ymere. Op basis van de fasering van uitgiften zijn stortingen ten laste van de grondexploitatie gebracht. Bij een lagere risicodekking per kavel wordt het verschil in een afzonderlijke voorziening bij de gemeente ondergebracht. Bij een hogere risicodekking per kavel dan de afgesproken € 7.500 per kavel zullen beide partijen voor 50% bijdragen aan dit verschil. Op dit moment is het risicoprofiel € 4.000 per kavel, wat betekent dat gemeente Almere € 4.000 per kavel direct in de vof heeft gestort en € 3.500 per kavel in de voorziening heeft achtergehouden. Deze laatste voorziening is bij jaarrekening 2019, uitgaande van de risicoanalyse, vrijgevallen. Ymere heeft in 2014 besloten de uitgifte na 51 kavels niet meer te continueren. De risicostorting (kapitaalstorting) is derhalve beperkt tot 51 keer € 4.000. In 2023 is op basis van de laatste risicoanalyse de risicostorting terugbetaald aan de vennoot Almere.

De woningcorporatie Ymere heeft met het oog op efficiëntie aangegeven uit de V.O.F. IbbA Ymere te willen treden. Deze vennootschap onder firma hebben we in 2012 samen met Ymere opgericht om betaalbare zelfbouwwoningen mogelijk te maken. De activiteiten van deze V.O.F. bestaan momenteel alleen nog uit het beheren van vijf resterende startersleningen. De beheerkosten staan daardoor niet langer in verhouding tot de opbrengsten. Het College heeft besloten de V.O.F. te liquideren en de resterende activiteiten over te hevelen naar de V.O.F. Lieven de Key, waarin de overige IbbA activiteiten zijn ondergebracht. Het resterende vermogen wordt van de V.O.F. IbbA Ymere wordt uitgekeerd aan de twee vennoten, zijnde tweemaal € 75.000.

Openbaar belang

Het stimuleren van het particulier opdrachtgeverschap (PO) voor starters met een inkomensgroep tot het niveau van beneden tot net boven modaal inkomen (circa € 27.000 tot € 40.000).

Financiële positie

bedragen x € 1 miljoen

	realisatie 2024	begroot begin 2025	begroot begin 2026
eigen vermogen	0,2	0,2	n.v.t.
vreemd vermogen	0,0	0,0	n.v.t.
resultaat jaarrekening	0,0	0,0	n.v.t.
jaarlijkse bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

De woningcorporatie Ymere heeft met het oog op efficiëntie aangegeven uit de V.O.F. IbbA Ymere te willen treden. Deze vennootschap onder firma hebben we in 2012 samen met Ymere opgericht om betaalbare zelfbouwwoningen mogelijk te maken. De activiteiten van deze V.O.F. bestaan momenteel alleen nog uit het beheren van vijf resterende startersleningen. De beheerkosten staan daardoor niet langer in verhouding tot de opbrengsten. Het College heeft besloten de V.O.F. te liquideren en de resterende activiteiten over te hevelen naar de V.O.F. Lieven de Key, waarin de overige IbbA activiteiten zijn ondergebracht. Het resterende vermogen wordt van de V.O.F. IbbA Ymere wordt uitgekeerd aan de twee vennoten, zijnde tweemaal € 75.000.

Risico's en risicobeheersing

De leningportefeuille is de afgelopen periode fors gedaald door (vervroegde) aflossingen of herfinancieringen. Als gevolg van de dalende rente percentages en de almaar stijgende waarde van de woningen die als onderpand dienen, werd voor de eigenaren doorstroming naar duurdere woningen mogelijk, met als gevolg dat deze leningen met de VOF werden afgewikkeld. De VOF heeft het standpunt ingenomen dat het renterisico dusdanig klein is, dat een voorziening niet noodzakelijk is.

10	Floriade Almere 2022 BV
Vestigingsplaats	Almere
Programma	Floriade
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap
Website	https://floriade.almere.nl/

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

De Floriade Almere 2022 BV is een uitvoeringsorganisatie voor de organisatie van het evenement Floriade in 2022 en de 'making of'. De BV functioneert in een politieke context, maar wel op afstand. Inmiddels is de Floriade afgerond. De BV heeft een doorstart gemaakt om hier nieuwe activiteiten in onder te brengen. Met deze activiteiten kan het verlies dat is geleden op het evenement verrekend worden met toekomstige winsten voor de Vennootschapsbelasting. Eerst lasten we een rustperiode in, waarin geen activiteiten in de BV worden ontplooid. Pas daarna wordt definitief besloten welke activiteiten wij in de BV gaan onderbrengen. De statuten zijn hierop aangepast.
De gemeente is enig aandeelhouder van de Floriade BV. Als zodanig is de Floriade BV een verbonden partij voor de gemeente. De aandeelhoudersrol wordt ingevuld door de wethouder Financiën. De aansturing van de Floriade BV vindt plaats door de directie. De algemene kaders die de directie meekrijgt zijn geformuleerd in de statuten. Hierin is opgenomen welke besluiten door de directie moeten worden voorgelegd aan de aandeelhoudersvergadering.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

De gemeente is enig aandeelhouder van de Floriade Almere 2022 BV (1.000 aandelen à € 1 nominaal). Daarnaast heeft de gemeente leningen verstrekt aan de Floriade BV. Om de verliezen vanuit het verleden te kunnen verrekenen met toekomstige winsten is het nodig dat het verlies ook daadwerkelijk in de jaarstukken van de BV tot uiting wordt gebracht. De openstaande geldlening is hiervoor omgezet naar een agiostorting op het aandelenkapitaal. Daarmee verdwijnt de lening uit de boeken en ontstaat er ook boekhoudkundig een verlies in de BV.

Openbaar belang

Floriade BV verkeerd op dit moment in een rustperiode. Wanneer, op termijn, duidelijk wordt welke activiteiten we in de BV onderbrengen, zal ook het openbaar belang duidelijk worden.

Financiële positie

bedragen x € 1 miljoen

	realisatie 2024	begroot begin 2025	begroot begin 2026
eigen vermogen	0,1	0,1	0,1
vreemd vermogen	0	0	0
resultaat jaarrekening	-0,1	-0,1	-0,1
jaarlijkse bijdrage			

Risico's en risicobeheersing

We zien geen risico's meer.

11	Ontwikkeling Maatschappij Airport Lelystad Almere (OMALA) NV
Vestigingsplaats	Lelystad
Programma	Economie
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Website	http://lelystadairportbusinesspark.nl/

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

De wethouder Financiën, Organisatie, Dienstverlening en Kunst en Cultuur vertegenwoordigt Almere in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders/Vergadering van Vennoten van OMALA NV.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

Van OMALA NV bezit de gemeente Almere een derde deel van het aandelenkapitaal. Dit is nominaal € 25.000. In Airport Garden City CV heeft de gemeente commanditair kapitaal van € 1 miljoen gestort. Het bedrag aan uitstaande leningen aan Airport Garden City CV bedroeg eind 2024 nog € 1,6 miljoen. De leningen passen binnen de door de raad gestelde kaders en worden op de overeengekomen data afgelost.

Openbaar belang

OMALA biedt kansen om economische activiteiten en arbeidsplaatsen te realiseren door middel van een bedrijvenpark met unieke vestigingsvoorwaarden, te weten de nabijheid van een luchthaven.

Financiële positie

bedragen x € 1 miljoen

	realisatie 2024	begroot begin 2025	begroot begin 2026
eigen vermogen	0,6	0,5	0,6
vreemd vermogen	0,0	0,1	0,1
resultaat jaarrekening	-/- 0,0	0,1	0,1
jaarlijkse bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Een NV stelt geen openbare begroting op.

Risico's en risicobeheersing

In het jaarplan van OMALA zijn maatregelen voor risicobeheersing opgenomen zoals een strakke cashflow sturing. De risico's voor OMALA zijn sterk afgenomen na de verkoop van de eerste, grote logistieke kavel in 2017 en de samenwerking met Schiphol Real Estate. Bij de verdere ontwikkeling worden geen gronden meer aangekocht maar wordt de regie gevoerd over de gebiedsontwikkeling en de uitgifte. Het risicobedrag in deze programmabegroting is daarom op nul gehandhaafd.

12	Ontwikkeling Maatschappij Airport Garden City CV
Vestigingsplaats	Lelystad
Programma	Economie
Rechtsvorm	Commanditaire Vennootschap
Website	http://lelystadairportbusinesspark.nl/

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

De wethouder Financiën, Organisatie, Dienstverlening en Kunst en Cultuur vertegenwoordigt Almere in de vergadering van vennoten.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

Van OMALA NV bezit de gemeente Almere een derde deel van het aandelenkapitaal. Dit is nominaal € 25.000. In Airport Garden City CV heeft de gemeente commanditair kapitaal van € 1 miljoen gestort. Het bedrag aan uitstaande leningen aan Airport Garden City CV bedroeg eind 2024 nog € 1,6 miljoen. De resterende leningen passen binnen de door de raad gestelde kaders en worden op de overeen gekomen data afgelost.

Openbaar belang

OMALA biedt kansen om economische activiteiten en arbeidsplaatsen te realiseren door middel van een bedrijvenpark met unieke vestigingsvoorwaarden, te weten de nabijheid van een luchthaven.

Financiële positie

bedragen x € 1 miljoen

	realisatie 2024	begroot begin 2025	begroot begin 2026
eigen vermogen	3,0	3,0	3,0
vreemd vermogen	5,9	2,5	0,2
resultaat jaarrekening	-/- 0,0	n.n.b.	n.n.b.
jaarlijkse bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Een CV stelt geen openbare begroting op.

Risico's en risicobeheersing

In het jaarplan van OMALA zijn maatregelen voor risicobeheersing opgenomen zoals een strakke cashflow sturing. De risico's voor OMALA zijn sterk afgenomen na de verkoop van de eerste, grote logistieke kavel in 2017 en de samenwerking met Schiphol Real Estate. Bij de verdere ontwikkeling worden geen gronden meer aangekocht, maar wordt de regie gevoerd over de gebiedsontwikkeling en de uitgifte. Het risicobedrag in deze programmarekening is daarom op nul gehandhaafd.

13	Technofonds Flevoland
Vestigingsplaats	Lelystad
Programma	Economie
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap
Website	https://www.horizonflevoland.nl/technofondsflevoland

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

De wethouder Economische Ontwikkeling, Onderwijs-Arbeidsmarkt, Stedelijke vernieuwing, Sport, Diversiteit en Inclusiviteit vertegenwoordigt Almere in het Technofonds.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

De gemeente Almere heeft een aandelenkapitaal van € 1.964.867 ingelegd. Dit zijn 4.330 aandelen.

Openbaar belang

Technofonds is gericht op het risicodragend participeren in technologisch georiënteerde bedrijven in Almere, Lelystad, Dronten, Noordoostpolder en Urk ter versterking en verbreding van de economische structuur in Flevoland. Het Technofonds heeft een revolverend karakter en voorziet in de financieringsbehoefte van bedrijven in een fase van start, groei en ontwikkeling.

Financiële positie

bedragen x € 1 miljoen

	realisatie 2024	begroot begin 2025	begroot begin 2026
eigen vermogen	5,7	5,5	5,3
vreemd vermogen	0,0	0,0	0,0
resultaat jaarrekening	-/- 1,0	-/- 0,2	-/- 0,4
jaarlijkse bijdrage	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Risico's en risicobeheersing

Er is geen financieel risico omdat het ingebrachte aandelenkapitaal niet op de gemeentelijke balans is gewaardeerd. Dit is destijds direct afgeboekt ten laste van de exploitatie. Aan elke deelname is een geldelijk maximum verbonden. Participaties mogen niet aangegaan worden als er sprake is van verliesfinanciering. Tevens zijn er regels gesteld aan Horizon BV omtrent het zorgvuldig beheer, waaronder rendementseisen en continuïteitsvoorwaarden. Eventuele winst wordt toegevoegd aan de reserve van Horizon. Hiermee kunnen eventuele negatieve resultaten gedekt worden.

14	Alliander
Vestigingsplaats	Arnhem
Programma	Financiën
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Website	https://www.alliander.com/nl

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

De wethouder Financiën, Organisatie, Kunst en cultuur is vertegenwoordiger in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

De gemeente Almere heeft 794.720 aandelen. Dit is een aandelenbelang van 0,58%. De gemeente Almere heeft eind 2021 een lening verstrekt van € 3,5 miljoen (reverse hybride converteerbaar).

Openbaar belang

Zorgdragen voor een continue en betaalbare stroomvoorziening door middel van een goedlopend netwerkbedrijf.

Financiële positie

bedragen x € 1 miljoen

	realisatie 2024	begroot begin 2025	begroot begin 2026
eigen vermogen	6.038		
vreemd vermogen	6.918		
resultaat jaarrekening	976		
jaarlijkse bijdrage	n.v.t.		

Een NV stelt geen openbare begroting op.

Risico's en risicobeheersing

De externe accountant van Alliander rapporteert over de financiële risico's, de mate waarin deze worden beheerst en het in control zijn van de organisatie. De uitkomsten worden weergegeven in een accountantsverklaring. Tevens heeft de Raad van Bestuur een corporate governance verklaring afgelegd die bij de jaarrekening 2024 is toegevoegd. De gemeente Almere neemt deel aan het platform Nuval dat de belangen van de aangesloten gemeentes in Flevoland en Gelderland behartigt voor het aandeelhouderschap in Vitens en Alliander.

15	Vitens
Vestigingsplaats	Zwolle
Programma	Financiën
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Website	https://www.vitens.nl/

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

De wethouder Financiën, Organisatie, Kunst en cultuur is vertegenwoordiger in de commissie van aandeelhouders van Vitens.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

De gemeente Almere bezit sinds juli 2012 in totaal 366.175 aandelen (6,34% van het totaal). Op de balans staan deze aandelen gewaardeerd voor een bedrag van € 15.197.000. De gemeente heeft geen garantiestelling of leningen verstrekt.

Openbaar belang

Vitens heeft als drinkwaterbedrijf een belangrijke maatschappelijke taak en moet de leveringszekerheid van goedkoop drinkwater van goede kwaliteit garanderen. De overheid hecht grote waarde aan de publieke taak van de drinkwaterbedrijven zoals Vitens. Daarom is wettelijk vastgelegd dat de aandelen van drinkwaterbedrijven in publieke handen moeten blijven.

Financiële positie

bedragen x € 1 miljoen

	realisatie 2024	begroot begin 2025	begroot begin 2026
eigen vermogen	713,6		
vreemd vermogen	1.684,8		
resultaat jaarrekening	34,5		
jaarlijkse bijdrage	n.v.t.		

Een NV stelt geen openbare begroting op.

Risico's en risicobeheersing

De externe accountant van Vitens rapporteert over de financiële risico's, de mate waarin deze worden beheerst en het in control zijn van de organisatie. De uitkomsten worden weergegeven in een accountantsverklaring.
De wethouder Financiën wordt, als vertegenwoordiger in de commissie van aandeelhouders, ambtelijk ondersteund door een juridisch- en een financieel adviseur. In de aandeelhoudersvergadering vindt besluitvorming plaats over de vaststelling van de (drinkwater) tarieven, de investeringen, het dividendbeleid en het beloningsbeleid. De gemeente Almere neemt deel aan het platform Nuval, dat de belangen van de aangesloten gemeentes in Flevoland en Gelderland behartigt voor het aandeelhouderschap in Vitens en Alliander.

16	Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
Vestigingsplaats	Den Haag
Programma	Financiën
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Website	https://www.bngbank.nl/

Bestuurlijke vertegenwoordiging namens gemeente

De wethouder Financiën, Organisatie, Kunst en cultuur is vertegenwoordiger in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van de BNG.

Financieel belang in aandelenkapitaal, leningen of garanties

Almere bezit 3.432 aandelen (0,006% van totaal). Dit staat op de balans gewaardeerd voor een bedrag van € 8.580.

Openbaar belang

Behouden van toegang tot geld- en kapitaalmarkt (financiële markten).

Financiële positie

bedragen x € 1 miljoen

	realisatie 2024	begroot begin 2025	begroot begin 2026
eigen vermogen	4.777		
vreemd vermogen	123.164		
resultaat jaarrekening	294		
jaarlijkse bijdrage	n.v.t.		

De BNG als NV stelt geen openbare begroting op

Risico's en risicobeheersing

Bij een faillissement is de waarde van het aandelenkapitaal het maximale risico voor de gemeente Almere. De BNG beschikt over een zogenaamde triple A rating (hoogste kredietwaardigheidscijfer) en valt onder het strenge toezicht van de ECB, waardoor het zeer onwaarschijnlijk is dat de BNG failliet gaat.

4.5 Bedrijfsvoering

Personeel en organisatie

We zetten in op werving én behoud van medewerkers voor onze organisatie

Wij zien het menselijk kapitaal nog steeds als belangrijkste toegevoegde waarde voor onze burgers en organisatie. Het verwerven en behouden van ons menselijk kapitaal, oftewel onze medewerkers, is een enorme uitdaging in de huidige arbeidsmarkt. Maar ook zeker voor de arbeidsmarkt van de toekomst. Een aantal zekere verwachtingen voor de toekomst van gemeenten tot 2035 zijn: de toenemende vergrijzing, de structurele krapte op de arbeidsmarkt en druk op werknemers (hoog ziekteverzuim en hoge werkdruk). Deze verwachtingen maken dat wij onze focus blijven richten op het werven en behouden van medewerkers. In 2025 hebben we een fundament neergezet voor leren van onze nieuwe medewerkers door een verlengde onboarding, leren van medewerkers die onze organisatie verlaten door exitinterviews en hebben we een concern brede strategische personeelsplanning uitgevoerd wat ons meer inzicht heeft gegeven waar we als organisatie staan en wat nodig is richting 2028. We blijven dit structureel doen en de resultaten volgen we vervolgens op met verbeterinterventies. In 2026 zullen we dit uitbreiden met de opvolging op de resultaten van ons medewerkersonderzoek, verbeteren we de continue dialoog, herijken we de visie op leiderschap inclusief de doorontwikkeling van onze leidinggevenden en geven we met ons Learning Management System betere invulling aan de ontwikkeling van het potentieel van onze medewerkers. Ook zullen we onze positionering naar de arbeidsmarkt in 2026 versterken zodat we aantrekkelijk blijven voor talent. De organisatieontwikkeling gaat ook een volgende fase in en de eerste resultaten beginnen zichtbaar te worden met invoering van de regietafels en het kader programmasturing. Kortom, vanuit HRM een belangrijke focus een betrokken en impactvolle rol in verbinding met de organisatie, medewerkers en arbeidsmarkt gericht op een toekomstbestendige organisatie.

Juridische zaken

Druk op de juridische dienstverlening verlichten

Voor juridische zaken ligt de belangrijkste focus voor 2026 op oplossingen om de enorme groei aan Woo-verzoeken en gestegen aantallen bezwaar- en beroepszaken, zowel kwantitatief als kwalitatief, af te handelen. Zeker in de huidige krappe arbeidsmarkt waarin het werven van juridische medewerkers er niet eenvoudiger op is geworden. We kijken daarvoor ook naar efficiëntere en effectievere manier van werken, waarvoor we onder andere onlangs twee proeftuinen AI hebben opgestart. We hopen dat we de mogelijkheden van AI kunnen benutten om hoorzittingen te laten transcriberen en voorbereidende werkzaamheden om een database te realiseren waarin het toekomstige mogelijk wordt om geautomatiseerd gebruik te maken van vergelijkbare zaken uit het verleden die de werkzaamheden in de toekomst kunnen vereenvoudigen. Daarnaast starten we na het afronden van de aanbesteding eind 2025, in 2026 met nieuwe advocaten voor onze advocaatdiensten, daarmee hopen we de komende jaren meer rendement te halen uit de uit te besteden zaken en meer grip op de advocaatkosten te krijgen.

Informatievoorziening en digitalisering

We kijken beter vooruit

Bij de bespreking van 'knelpunt ICT vernieuwing 2024', in agendavoorstel van februari 2024 hebben we aangegeven meer planmatig en structureel (elk jaar) vooruit te kijken, de begroting jaarlijks te actualiseren en steeds drie jaar vooruit te kijken. In datzelfde voorstel is ook toegezegd dat wij de raad jaarlijks informeren door middel van het digitaal jaarverslag. In het Jaarverslag Digitalisering 2024 (raadsbrief 182 - Jaarverslag Digitalisering 2024) is gerapporteerd over de voortgang. De uitvoering verloopt steeds beter en heeft inmiddels mooie resultaten opgeleverd. Ook de werkwijze is geprofessionaliseerd.

We werken in 2026 verder aan de digitaliseringsvisie

De bijbehorende digitaliseringsstrategie is eerder in 2025 ook aangeboden aan de gemeenteraad en tezamen zijn deze basis voor het werk dat we doen als het gaat om informatievoorziening en digitalisering. Het doel van de visie is om in 2030 optimaal de kansen te benutten die digitalisering biedt. Dit draagt bij aan een gezonde en veilige stad voor onze inwoners, een gunstig vestigingsklimaat voor onze ondernemers, interessant werk voor onze werknemers en een duurzaam gezonde organisatie. We gaan doorlopend onze activiteiten vernieuwen en verbeteren met behulp van data en digitalisering.

We brengen in beeld wat er voor 2026 en daarna nodig is

De afgelopen jaren hebben we gezien dat het redelijk goed lukt om steeds 2 jaar vooruit te kijken en een goede prognose te maken. In de aanvraag 2024-2028 hadden we voor 2024 en 2025 goed in beeld wat er nodig was en daardoor stond er minder in de aanvraag voor 2026, 2027 en 2028. Nu is het beeld voor volgend jaar scherp, maar daarna is beperkter in beeld wat er nodig is. Het verschil met de vorige versie van de meerjarenbegroting is:

- In 2024 is de aanvraag beperkt tot projecten en programma's die destijds onvermijdelijk waren. Een aantal projecten was toen niet onvermijdelijk en is dat inmiddels wel.
- Er is inmiddels nieuwe wetgeving aangenomen (bijvoorbeeld de Wet Modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer), waarvan toen nog geen impact-analyse gemaakt was. Dit soort wetgeving vraagt veel van onze organisatie en systemen.
- Er zijn nieuwe inzichten (security roadmap gemaakt na incidenten die zich voor hebben gedaan en op basis van dreigingsanalyse IBD/ NCSC)
- Al in 2024 (collegevoorstel) is aangegeven dat de kosten met ongeveer 10% zijn gestegen, we zien dat sommige projecten hierdoor duurder uitvallen.

De projecten die nu doorgang vinden zijn projecten die nodig zijn voor continuïteit en compliance

Zou je deze niet uitvoeren, heeft dit direct gevolgen voor de continuïteit van onze dienstverlening. Dit zijn projecten rondom:

- Vervanging hardware en software. Bijvoorbeeld: vervanging Vicrea, MO platform en Grondinformatiesysteem.
- Verstevigen security (conform security roadmap). Bijvoorbeeld: Security monitoring & response, implementeren security raamwerk en vervanging van te verouderde applicaties en techniek.
- Aanvulling op lopende projecten die al dekking hebben. Bijvoorbeeld NFS (nieuw financieel systeem) en Malibu (vervanging applicatie Burgerzaken).
- Het kunnen voldoen aan wetgeving. Bijvoorbeeld: Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (digitale toegankelijkheid) en Wet van school naar duurzaam werk.

Vastgoed

De gemeente heeft de afgelopen jaren gezorgd dat er maatschappelijke voorzieningen dichtbij aanwezig zijn voor de inwoners. Over een periode van 50 jaar is daarmee een gemeentelijke kernportefeuille opgebouwd van meer dan 365 gebouwen en objecten. Inmiddels staan wij voor drie grote opgaven.

Zorgen voor voldoende maatschappelijke voorzieningen

Die aansluiten bij de behoeften in de bestaande en de nog te bouwen wijken. Om Almere aantrekkelijk en leefbaar te houden zal blijvend moeten worden geïnvesteerd in gemeentelijk vastgoed. Zowel in nieuw vastgoed om de groei te faciliteren zodat Almere een fijne stad blijft om te wonen als in bestaand vastgoed om de maatschappelijke waarde van het vastgoed te behouden, dat nu een belangrijke rol speelt in het dagelijks leven van Almeerders.

De tweede opgave gaat over de renovatie en vervangingsopgave

Onze gebouwen worden steeds ouder. Daarmee komen steeds meer gebouwen in een fase dat ze moeten worden gerenoveerd of dat zelfs vervangende nieuwbouw noodzakelijk wordt. Een eerste globale raming is gemaakt van de verwachte investeringen. Geraamd wordt een investeringsbedrag tussen de € 106 en € 173

miljoen. Hierbij gaat het om de niet-onderwijspanden. Renovatie en vervanging van onderwijspanden loopt via het Integraal Huisvestingsplan (IHP).

De derde opgave is de opgave om onze eigen gemeentelijke gebouwen te verduurzamen

In 2050 moeten alle gebouwen emissievrij zijn. Voor nieuwbouw geldt dat nieuwe overheidsgebouwen per 2028 "zero emission buildings" moeten worden, vergelijkbaar met energieneutrale gebouwen. Voor scholen geldt deze eis per 2030. Bestaande bouw moet in 2050 vrij zijn van fossiele emissies.

Overhead en kostentoerekening

Het BBV schrijft voor dat de overheadkosten en algemene dekkingsmiddelen apart in de begroting zichtbaar gemaakt worden. In dit hoofdstuk maken wij het volume van de overheadkosten en de opbouw hiervan zichtbaar. Ook lichten we op hoofdlijnen toe hoe de overheadtoerekening naar de tarieven en de grondexploitatie eruitziet. In onderstaande tabel is de begroting van het jaar 2026 opgenomen.

bedragen x € 1.000

	lasten	baten	eindtotaal
Wonen	159.277	149.933	-9.345
Openbare ruimte	158.169	102.941	-55.229
Veiligheid en handhaving	45.794	12.355	-33.439
Dienstverlening en samenwerking met de stad	24.240	6.781	-17.459
Diversiteit en inclusie	14.111		-14.111
Economie	20.317	2.637	-17.680
Onderwijs	58.102	22.322	-35.779
Gezondheid	54.147	7.612	-46.535
Sociale voorzieningen en zorg	293.994	114.230	-179.764
Jeugdhulp	147.521	600	-146.921
Dierenwelzijn	1.516		-1.516
Ontwikkeling van de stad	41.516	20.175	-21.342
Klimaat en milieu	28.344	881	-27.462
Sport	21.405	5.356	-16.049
Kunst en cultuur	54.148	10.660	-43.488
Overhead en bedrijfsvoering	6.960	239	-6.721
Financiën	1.820	20.818	18.998
subtotaal programma's	*1.131.382*	*477.540*	*-653.842*
algemene dekkingsmiddelen	12.498	688.470	675.972
overhead	97.985	554	-97.431
stelpost onvoorzien	520		-520
vennootschapsbelasting	930		-930
totaal exploitatie	*1.243.314*	*1.166.564*	*-76.750*
reservemutaties	50.661	98.627	47.966
totaal begroting 2026	**1.293.975**	**1.265.191**	**-28.784**

De inkomsten van de gemeente bestaan voor 54% uit algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen zijn de inkomsten die we vrij kunnen besteden. In de grafiek staan de totale inkomsten in de begroting. Het gemeentefonds en de lokale belastingen zijn de belangrijkste vrij besteedbare inkomsten.

bedragen x € 1.000

	baten
algemene uitkering	609.887
Lokale belastingen	75.451
dividend en reclame	3.132
inkomensoverdrachten	167.949
grondverkopen	109.500
leges en heffingen	103.462
huur en parkeren	35.272
overige baten	61.912
reserves	98.627
totaal	**1.265.191**

De overheadkosten van Almere zijn in lijn met andere grote gemeenten (referentie)

Voor de overhead en de bedrijfsvoering moeten we verplicht gegevens opnemen. Dit worden indicatoren genoemd. De gegevens staan in onderstaande tabel.
We vergelijken ons daarin met een referentiegroep. Dit zijn alle gemeenten met 150.0000 inwoners of meer. We hebben de meest actueel beschikbare informatie gebruikt. Voor de overheadkosten is dit IV3 informatie over 2024 van findo.nl. Voor de personele bezetting en inhuur hebben we de personeelsmonitor 2024 van het A&O fonds gebruikt.

	2026	2024	ref 2024
aandeel overhead in totale omzet	7,57%	7,44%	9,50%
overhead per inwoner in euro's	421	446	438
apparaatskosten per inwoner in euro's	972	956	nb
bezetting per 1.000 inwoners in fte's	9,7	10,2	9,8
aandeel inhuurkosten in totale loonsom	nb	21,04%	17,60%

De overheadkosten in 2026 zijn € 97,4 miljoen

Onder de overhead vallen werkzaamheden die wij doen om de uitvoering van gemeentelijke taken mogelijk te maken. De overhead bestaat uit de volgende kosten:
bedragen x € 1.000

	bedrag
concernoverhead	
ICT	38.643
huisvesting en facilitaire zaken	10.636
personeelszaken	7.521
	25.888
taakgebonden overhead	**18.110**
niet toerekenbare overhead	
Bestuursondersteuning	5.384
Stadsarchief	575
Kosten frictie en mobiliteit	68
totale overheadkosten	*107.113*
toerekening van overhead binnen de begroting	-9.682
eindtotaal	**97.431**

De grootste onderdelen binnen de overhead zijn ICT, huisvesting, personeelszaken en financiën & control. Dit zijn werkzaamheden die we op één plek (centraal) in de organisatie uitvoeren. We noemen dit concernoverhead. Er zitten ook overheadfuncties binnen de uitvoerende taken. Dit noemen we taakgebonden overhead. Het gaat hier vooral om management, secretariaat en ondersteunende functies. De taakgebonden overhead begroten we per afdeling. Er zijn ook overheadkosten die niet algemeen ondersteunend zijn aan de taken die we uitvoeren. Deze kosten mogen we niet toerekenen in onze tarieven. Het gaat om:

- bestuursondersteuning
- frictie en mobiliteit, dit zijn kosten van personeel die boventallig zijn en de begeleidingskosten

- het stadsarchief, dit is een wettelijke taak

De overhead rekenen we toe over de loonkosten per taak

De taken waarvoor het meeste personeel werkt, krijgt dus ook de meeste overhead toegerekend. Wij vinden dit de beste verdeling. Overheadkosten worden meestal gemaakt ter ondersteuning van personeel. Voorbeelden hiervan zijn ICT kosten zoals werkplekken en software. Maar ook huisvesting en ondersteuning vanuit personeelszaken. De concernoverhead rekenen we toe over alle taken. De taakgebonden overhead per afdeling rekenen we alleen toe aan de taken waaraan de afdeling werkt.

In de begroting belasten we overhead door voor een beperkt aantal taken

De overhead staat op een aparte plek in de begroting. In de begroting rekenen we dus in principe geen overhead toe aan onze taken. De toerekening doen we buiten de begroting om. Dit moet zo volgens onze regelgeving (BBV). Hierop zijn een aantal uitzonderingen. Het gaat om taken waarvan de kosten betaald worden met geld van andere partijen. De overheadkosten belasten we door naar deze taken. Het gaat om een bedrag van € 9,7 miljoen. Het gaat vooral om de grondexploitatie, Oosterwold, het Fonds Verstedelijking Almere en openbaar vervoer.

We hebben een stelpost onvoorzien voor uitgaven die we niet verwachten

Gemeenten zijn verplicht om een stelpost onvoorzien op te nemen. Hieruit kunnen onverwachte uitgaven worden betaald zonder dat de raad een besluit hoeft te nemen. De stelpost onvoorzien betalen we uit de saldireserve. De stelpost onvoorzien is € 2,25 per inwoner. Op 1 januari 2026 verwachten we 232.865 inwoners te hebben. De stelpost onvoorzien is € 0,5 miljoen.

We reserveren € 0,9 miljoen in 2026 voor de Vennootschapsbelasting (Vpb)

Per 1 januari 2016 moeten wij Vpb betalen over de winst op ondernemersactiviteiten. De activiteiten waarover wij zeker Vpb moeten betalen zijn de grondexploitaties en het betaald parkeren achter de slagboom. Ook is er landelijk nog een discussie of er belasting betaald moet worden over de reclame-inkomsten en brandstofverkoop. In 2026 verwachten we € 0,9 miljoen aan vennootschapsbelasting te moeten afdragen voor het betaald parkeren, reclame-inkomsten en brandstofverkooppunten. We moeten de winst van het grondbedrijf 2026 nog begroten. Dit doen we bij de Programmabegroting 2027. Op dit moment begroten we ook de (winst)afdracht van het grondbedrijf

4.6 Openbaarheid

De Wet open overheid (Woo) maakt de overheid transparanter en toegankelijker door informatie actief en digitaal beschikbaar te stellen. Dit betekent dat we als gemeente zelf informatie openbaar maken, zonder dat iemand erom hoeft te vragen. Het gaat hierbij om gegevens zoals onderzoeksrapporten, beleidsstukken, besluiten en externe adviezen die niet automatisch al openbaar zijn.

Actieve openbaarmaking

Als gemeente Almere volgen we de landelijke fasering en richtlijnen van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en de VNG voor actieve openbaarmaking. De komende vijf jaar maken we stapsgewijs 11 informatiecategorieën openbaar. Hiervoor heeft de rijksoverheid de Woo-index gemaakt. Deze is te vinden via organisaties.overheid.nl/Woo. Dit is een soort wegwijzer naar documenten die door gemeenten openbaar zijn gemaakt. Vanaf 1 november 2024 is het eerste deel van de documenten van gemeente Almere te vinden via de Woo-index. Hier worden onder andere beschikkingen, jaarplannen en jaarverslagen en andere besluiten ter beschikking gesteld. Dit wordt gefaseerd verder uitgebreid naar alle 11 informatiecategorieën.

Passieve openbaarmaking

Voor passieve openbaarmaking (het behandelen van Woo-verzoeken) verbeteren we ons interne werkproces. Vanaf 1 oktober 2024 is de Woo Desk in gebruik als centraal punt voor alle Woo-verzoeken binnen Gemeente Almere. Dit maakt de afhandeling van verzoeken makkelijker en zorgt ervoor dat we nog beter voldoen aan de eisen van de Wet open overheid. De Woo Desk helpt ons om efficiënter te werken en beter samen te werken tussen afdelingen, waardoor we gemeentelijke informatie transparanter en effectiever beschikbaar kunnen stellen. We rapporteren ook jaarlijks over het afhandelen van Woo-verzoeken. Dat hebben we in 2025 voor het eerst gedaan over het jaar 2024. Deze rapportage zullen we in de komende jaren steeds verder uitbreiden.

Informatiehuishouding op orde

De Woo verplicht ons ook om onze informatiehuishouding goed te organiseren. Dit betekent dat informatie gemakkelijk te vinden en toegankelijk moet zijn. We werken hieraan vanuit het programmateam Woo en de betrokken afdelingen, zodat onze informatie op een duurzame manier openbaar kan worden gemaakt.

Implementatie in onze organisatie

De invoering van de Woo heeft gevolgen voor veel medewerkers en de manier waarop we als organisatie werken. Het programmateam Woo werkt stapsgewijs aan het opstellen van beleid, het aanpassen van werkprocessen en het invoeren van nieuwe systemen om actieve openbaarmaking mogelijk te maken. Daarbij wordt ook gekeken naar wat dit betekent voor onze medewerkers. Er wordt aandacht besteed aan kennisoverdracht, bijvoorbeeld door middel van workshops, trainingen en hulpmiddelen, en aan bewustwording, houding en gedrag.
Daarnaast werkt het programmateam nauw samen met de afdelingen, die verantwoordelijk zijn voor het beleid en de richtlijnen rondom de bescherming, beveiliging en het beheer van gemeentelijke informatie.

4.7 Onderhoud kapitaalgoederen

Beheer openbare ruimte

Almere is een aantrekkelijke stad om in te wonen, werken en verblijven. De openbare ruimte speelt hierin een belangrijke rol. Wij willen de stad zo beheren dat het aansluit op de behoeften van haar gebruikers en effectief investeren in de verschillende vormen van onderhoud.

De paragraaf 'onderhoud kapitaalgoederen' is bedoeld om een beeld te krijgen van de staat van onze openbare ruimte. Deze bestaat uit alle wegen, het groen en de bomen, de speelvoorzieningen, het water, de bruggen en de openbare verlichting. We lichten eerst meer toe over de beleidskaders en de vastgestelde beheerniveaus. Daarna staan we stil bij de financiële ontwikkelingen op het gebied van beheer en onderhoud. Ten slotte wordt een toelichting gegeven op de staat van de openbare ruimte.

Beleidskaders

In 2021 is de Visie openbare ruimte vastgesteld. Deze visie beschrijft de grootste uitdagingen bij het beheer van de stad. Hierbij wordt aangegeven dat we bij het beheer altijd eerst de risico's beperken. Het beheerbudget is hard nodig om de stad schoon, heel en veilig te houden. Waar mogelijk kijken we ook of de openbare ruimte duurzamer, leefbaarder, gezonder, groener, blauwer en verkeersveiliger gemaakt kan worden. Begin 2022 is ook het Strategisch Assetmanagementplan (SAMP) aan de raad voorgelegd, waarin wordt ingegaan op de budgetten die in de toekomst nodig zijn om onze visie op de openbare ruimte te realiseren. In 2026 wordt er een geactualiseerd SAMP opgeleverd.

De Visie openbare ruimte vormt de kapstok voor beleidskaders zoals het speelbeleid, het beleidskader Groen, het Bomenkader en het beleidskader Grootschalig onderhoud woonwijken en bedrijventerreinen. In deze beleidskaders wordt de overkoepelende visie uitgewerkt voor de verschillende onderdelen van onze openbare ruimte. Deze worden aangevuld met de Nota Dieren 2025, een actualisatie van het Bomenkader 2025-2026 en een Civiel Kader naar verwachting ter bespreking Raad zomer 2026. Welke doorwerken in de uitvoering van de overige beleidsterreinen.

Bomenkader

Almere is ontworpen als groene stad, waarbij bomen een cruciale rol spelen. Ze zorgen voor verkoeling, biodiversiteit, wateropvang en dragen bij aan de identiteit van de stad. Mede daarom zijn bomen heel belangrijk voor het welzijn van mensen, dieren en planten. Tegelijk kunnen ze ook overlast geven of gevaar opleveren. Het Bomenkader biedt duidelijke richtlijnen over hoe Almere met haar bomen omgaat. Het doel is een duurzaam, veilig en toekomstbestendig bomenbestand dat meegroeit met de stad. De stad wil toe naar een robuust bomenbestand met meer grote, oude bomen. Dat vraagt om betere groeiplaatsen, het beschermen van bestaande bomen, en vervanging waar nodig. Klimaatverandering, bodemdaling en beperkte (openbare) ruimte maken dit extra urgent.

Nota dieren

De openbare ruimte wordt benut door dieren; vogels die nestelen onder bruggen, insecten die voedsel vinden in onze kruidenrijke graslanden of honden die rondrennen in losloopgebieden. We zijn trots op de vele diersoorten die in Almere voorkomen en nemen hun belangen mee in onze werkzaamheden. We erkennen de intrinsieke waarde van dieren en creëren een fijne leefomgeving voor mens en dier. Bijvoorbeeld door te kiezen voor andere maaimethodes, beplanting of het aanbrengen van loopplanken onder bruggen. Zo wordt er beleidsmatig een impuls aan verdere vergroening van de stad én het faciliteren van dierenwelzijn in de openbare ruimte.
De beleidskaders worden verder uitgewerkt in beheerplannen op meer uitvoerend niveau. Die worden binnen de kaders van het college uitgewerkt door de beheerorganisatie en meegenomen in diverse onderliggende ambtelijke processen en contractvormen. Al deze documenten vormen samen het Beleidshuis beheer openbare ruimte, dat de basis vormt voor al onze beheeractiviteiten.

Vastgestelde beheerniveaus

De gemeenteraad heeft met de rapportage Bestuursopdracht Beheer (2015) vastgesteld op welk beeldkwaliteitsniveau het onderhoud in de stad wordt uitgevoerd. Met het SAMP van begin 2022 zijn deze beeldkwaliteitsniveaus opnieuw onder de aandacht gebracht. Deze niveaus verschillen per element van de openbare ruimte en per functiegebied. In grote lijnen geldt dat hoofdinfrastructuur en woongebieden gemiddeld op B-niveau (basis) worden onderhouden. Voor bedrijventerreinen en buitengebieden wordt gemiddeld beeldkwaliteitsniveau C (laag) aangehouden. In het kader van de gemeentebrede bezuinigingsopgave zal het beheerniveau van onderdelen van de openbare ruimte waarschijnlijk naar beneden worden bijgesteld, maar op hoofdlijnen blijven de hierboven beschreven gemiddelde beheerniveaus gehandhaafd. Voor centrumgebieden is in 2025 besloten om te besparen op het beheerniveau, waardoor het eerder aangehouden A-niveau (hoge kwaliteit) niet langer kan worden gehandhaafd en het gemiddelde beheerniveau tussen A en B-niveau uitkomt. Middels het SAMP 2026 zullen de beeldkwaliteitsniveaus opnieuw onder de aandacht gebracht worden.

Financiën groot onderhoud en vervangingen

Na jaren van diverse bezuinigingen op het beheer van onze openbare ruimte, is in de Programmabegroting 2024 afgesproken om het budget voor groot onderhoud en vervangingen van de openbare ruimte stapsgewijs te laten groeien. Hiermee is opvolging gegeven aan de aanbevelingen uit het SAMP.

De beoogde groei van het beheerbudget is mogelijk doordat we het geld voor vervangingsinvesteringen voortaan niet in één keer betalen maar gespreid over de hele gebruiksduur. Hoeveel geld de komende 10 jaar nodig is voor onderhoud en vervanging per onderdeel van de openbare ruimte laten we voortaan elke programmabegroting zien in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen. Dit hebben we in de Programmabegroting 2024 voor het eerst gedaan. Onderstaande tabel geeft de daadwerkelijke uitgaven weer. In de gemeentebegroting geldt dat de kosten van vervangingsinvesteringen niet in een keer worden afbetaald, maar worden gespreid over de periode dat de investeringen meegaan. Onderstaande tabel geeft een optelsom weer van de vervangingsinvesteringen die worden geactiveerd en de kosten voor groot onderhoud per onderdeel.

bedragen x € 1 miljoen

onderdeel openbare ruimte	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Groen	2,6	2,4	2,4	1,3	1,3	1,3	1,3
Spelen	1,8	2,0	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2
Verharding	20,3	4,8	5,0	5,3	5,3	5,3	5,3
Bruggen	4,2	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1
OVL en VRI	2,2	3,2	3,4	2,4	4,6	3,9	4,9
Water	1,3	1,4	1,2	1,3	1,5	1,8	1,8
Wijken en bedrijventerreinen	4,4	12,8	15,5	18,2	20,9	22,3	23,6
Totaal	**36,8**	**30,7**	**33,8**	**34,8**	**39,9**	**40,9**	**43,2**

Het budget voor groot onderhoud en vervangingen zal de komende jaren dus stapsgewijs toenemen om de ouder wordende openbare ruimte te kunnen blijven beheren. Hier staat tegenover dat in het kader van de bezuinigingsopgave wordt bezuinigd op voornamelijk het dagelijks onderhoud. Dit zijn werkzaamheden die jaarlijks terugkeren. Voorbeelden hiervan zijn het extensiveren van het maaien van gras en het groenonderhoud in het algemeen en wordt blauwalg in Almere Haven niet langer afgevangen met schermen.

Staat van de openbare ruimte

Onderhoudsstaat van het groen en de speelgelegenheden

Voor de bomen en bossen in onze openbare ruimte geldt dat we voor de jaren 2026 tot en met 2030 met een inhaalslag bezig zijn om deze op het afgesproken onderhoudsniveau te krijgen. De basis hiervoor vormen gerichte inspecties die we nu structureel uitvoeren. Anders is de kans groot dat we op termijn achteruit

gaan in ons bomenbestand en in boomkroonvolume. Er zijn veel bomen en boomstructuren die door een onjuiste groeiplaats niet verder kunnen groeien of daardoor einde levensduur bereiken. Grote vervangingen en groeiplaatsverbeteringen zijn nodig. Het is belangrijk om bij sommige boomstructuren al een gefaseerde aanpak op te starten zodat een kaalslag voorkomen kan worden. Daarnaast is compensatie een steeds belangrijker thema om de doelen te bewerkstelligen.

Het vervangen van beplanting moet op termijn worden opgevangen binnen het grootschalig onderhoud van woonwijken. De komende jaren is dit geld hard nodig om de beplanting in wijken op niveau te krijgen. Tegelijk maken we de beplanting meer (bio)divers, zodat wijken beter toegerust zijn op het veranderende klimaat, minder gevoelig zijn voor ziektes en plagen. Ook hebben insecten en andere wilde dieren langer voedsel en schuilgelegenheid hierdoor. Daarnaast kan het extensiveren van het groenonderhoud in het kader van de bezuinigingen betekenen dat er sneller een vervanging noodzakelijk is.

Hoewel het voor deze levende assets relatief moeilijk is om vooruit te kijken, gaan we ervan uit dat de onderhoudskosten van het huidige areaal na deze inhaalslagen vanaf 2029 weer iets omlaag kunnen. Met dien verstande dat ziektes en plagen altijd onderdeel blijven van het leven. Naast ziekten en plagen hebben we in Almere ook te maken met invasieve exoten. Dat zijn (in Almere met name) planten die hier niet van nature voorkomen, maar door de mens in ons land terecht zijn gekomen. De aanpak van deze invasieve exoten, zoals de Japanse duizendknoop, reuzenberenklauw en hemelbomen, vergt een structurele aanpak waarin op dit moment nog niet is voorzien.

bedragen x € 1.000

groen	investering	exploitatie
Vervangingsprojecten	2.145	
• Entonderstamproblematiek		
• Beplantingsvakken		
• Veiligheid		
• Sierkersen		
• Essen		
Groot onderhoud		525
• Bosplantsoen		

Een speelplek bestaat naast een toestel ook uit groen en verharding. Voor het beheer van speelgelegenheden is een integrale aanpak met bijbehorende budgetten nodig. Aan dit laatste ontbreekt het nog, waardoor de aanpak op dit moment volledig uit het speelbeheerbudget betaald moet worden. Dit leidt ertoe dat vaak alleen het hoogstnoodzakelijke onderhoud wordt gedaan en dus tot achteruitgang in de kwaliteit van speel- en beweegelementen. Hiermee neemt het risico toe dat alsnog onvoorziene ingrepen moeten worden gedaan om de veiligheid te kunnen waarborgen. De komende jaren wordt stapsgewijs toegewerkt naar een integraal budget voor de speel- en beweegplekken in Almere. Daarbij komt dat de komende jaren veel speelplekken tegelijk aan onderhoud toe zijn. Dit maakt het noodzakelijk om het onderhoud uit te smeren over een langere tijd.

bedragen x € 1.000

spelen	investering	exploitatie
Vervangingsprojecten in	1.798	0
• De Hoven		
• Muziekwijk Zuid		
• Kruidenwijk		
• Tussen de Vaarten		
• Oostvaarderspark / Koopvaarderspark		
• Stedenwijk		
• Bouwmeesterbuurt		

Staat van de infrastructuur

Wegen en bruggen zijn relatief dure kapitaalgoederen, waarbij reparaties en vervangingen vaak gepaard gaan met hoge kosten. Tegelijkertijd is achterstallig onderhoud niet altijd direct zichtbaar bij deze assets en vaak pas merkbaar op het moment dat de veiligheid in het geding komt. En dan zijn de herstelkosten inmiddels fors hoger uitgevallen.

Asfalt

In de afgelopen jaren zijn aanvullende gelden incidenteel vrijgemaakt om het acute onderhoud op asfalt in te lopen. Dit betrof zowel planmatig onderhoud als groot onderhoud zoals Gooimeerdijk. De recente inspecties 2024/2025 maken inzichtelijk dat er een structureel tekort is, welke onderbouwd zal worden in het SAMP. Voor '26 is het echter nodig om al wel de categorie D wegen op te pakken. Bij categorie D is veiligheid in het geding en loopt de gemeente een aansprakelijkheidsrisico. Dit komt door ernstige scheurvorming die al zichtbaar is of waar het risico op snelle achteruitgang van het wegdek door weersomstandigheden groot is. Met name in winters waarbij het afwisselend vriest en dan weer dooit. In het SAMP zal dan ook worden stilgestaan bij de oorzaken van het achteruitgaan van asfalt. Zo draagt de bodemdaling hier op enkele locaties ook aan bij.

bedragen x € 1.000

infra verharding	investering	exploitatie
Asfalt vervangingsopgaven o.a.	12.000	
• Rietmeent en Schapenmeent		
• Brikweg		
Groot onderhoud/ planmatig onderhoud		7.635
• Pampushavenweg		
• Overig onderhoud om schade en scheurvorming te herstellen		
Overig		
• Verwijderen zinloze verharding		165
Programmering cyclisch onderhoud Busbanen		1.050
		-/- 550 subsidie

Een aantal houten bruggen voor fietsers en voetgangers is aan het einde van de levensduur en verkeert in slechte staat (herstelwerkzaamheden zijn daardoor niet meer rendabel en vervanging is de enige optie). Een deel van de bruggen wordt de komende jaren vervangen. Daarnaast zijn er een aantal bruggen die – als er geen extra financiering voor gevonden wordt buiten de beheer begroting – worden verwijderd als gevolg van een raadsbesluit in het kader van de bestuursopdracht beheer uit 2015.

Naast de houten fiets- en voetgangersbruggen zijn er ook diverse verkeersbruggen waar, door verkeerde keuzen in het verleden, nu groot onderhoud uitgevoerd moet worden door aantasting van het betonoppervlak. Bij veel civiele kunstwerken zijn de voegovergangen versleten, waardoor dooizouten de betonnen onderbouw aantasten. Hierdoor zal de komende jaren meer aandacht uitgaan naar het herstel en vernieuwen van de voegovergangen. En waar noodzakelijk ook het betonherstel meegenomen wordt.

bedragen x € 1.000

infra kunstwerken	investering	exploitatie
Vervangingsprojecten o.a.	506	47
• Hockeybrug		
• Bruggen Bouwmeesterbuurt		
Groot onderhoud o.a.	750	2.902
• Koopvaardersbrug Oostvaardersbuurt		
• Tuibruggen Hoge en Lage vaart		
• Conservering staal en beton diverse bruggen		
• Veiligheidsmaatregelen Civiele kunstwerken		

Staat van de openbare verlichting en de verkeersregelinstallaties

Het beheer van de openbare verlichting en verkeersregelinstallaties is behoorlijk goed op orde. De groot onderhouds- en vervangingsopgave is goed in beeld en het budget zat de afgelopen jaren al op het benodigde volume. De voornaamste opgave is het verduurzamen van de verlichting. Stapsgewijs wordt overgegaan op ledverlichting en wordt de verlichting steeds ´slimmer´ gemaakt. Daarnaast wordt op sommige plaatsen gekozen voor diervriendelijke verlichting. In het kader van de bezuinigingsopgave is besloten om openbare verlichting minder vaak te herstellen, waardoor lantaarnpalen in de praktijk meer roest zullen vertonen en langer scheef zullen staan voor ze worden hersteld. We zullen openbare verlichting wel vervangen als het tot onveilige situaties of gevoelens kan leiden.

bedragen x € 1.000

openbare verlichting en verkeersregelinstallaties	investering	exploitatie
Vervangingsprojecten	2.245	0
• voedingskasten		
• lichtmasten		
• verkeersregelinstallaties		
• markt- en evenementenkasten		

Staat van het oppervlaktewater in de openbare ruimte

De afgelopen jaren is er op het gebied van oppervlaktewater een inhaalslag gemaakt, waardoor het beheer nu een meer planmatige aanpak heeft conform het SAMP. De achterstand op baggeren en overdracht van wateren naar het waterschap is grotendeels weggewerkt, waardoor we nu kunnen focussen op onze eigen wateren. Voor onze sloten en greppels is een vijfjarig traject opgestart voor het baggeren, zo verbeteren we de robuustheid van het systeem bij extreem weer, de doorstroming en de waterkwaliteit. Voor onze recreatieve voorzieningen (o.a. sluizen en steigers) is het beheerplan geactualiseerd, voor het watersysteem (wateren, stuwen, duikers) wordt daaraan gewerkt. De wens is nog wel om het Waterplan te actualiseren tot een nieuw beleidskader. Er is o.a. actualisatie nodig op het gebied van waterkwaliteit. Er zijn maatregelen nodig om te voldoen aan de KRW, er is steeds vaker langdurige droogte, en daarnaast is er geen beleid op bestrijding van kroos, exoten en blauwalg. De functies van wateren (bijv. varen of natuur) en bijbehorend beheer zijn niet duidelijk vastgelegd. Voor wateren met een functie voor (vaar)recreatie wordt momenteel de haalbaarheid van een vaarvignet onderzocht. Dit biedt kansen in de samenwerking met afdeling VTH voor het opruimen van bootwrakken en verwaarloosde boten. Daarnaast kan op die manier het benodigd extra onderhoud aan vaarwegen, zoals baggeren of verzorgen van steigers en sluizen, worden (mee)gefinancierd door de gebruikers.

bedragen x € 1.000

water	investering	exploitatie
• Groot onderhoudsprojecten o.a.	0	616
• Beatrix en Kromme Weteringsluis		
• onderhoud sluisdeur Havenkomsluis		

Staat van de wijken en bedrijventerreinen

Voor wat betreft het grootschalig onderhoud van woonwijken en bedrijventerreinen staan we voor een flinke uitdaging. Enerzijds geldt dat in de oudste delen van Almere voor het eerst grootschalige vervanging van het vuilwaterriool nodig is. Hier moet de rioolvervanging, de ophoging van de buurt en het bovengronds grootschalig onderhoud worden gecombineerd. Iets wat we nog niet eerder hebben gedaan, wat nieuwe expertise en processen vereist en wat uitgebreide voorbereiding noodzakelijk maakt. Hier komt nog een toenemende noodzaak bij om wijken bestand te maken tegen wateroverlast, droogte en hittestress. En dan staan we ook nog voor een energietransitie. Hiermee zijn er steeds meer afhankelijkheden waarmee binnen de beheerprogrammering rekening moet worden gehouden. Dit zorgt voor een ingewikkelde spagaat. Enerzijds willen we om financiële redenen het onderhoud zo gericht mogelijk uitvoeren en moeten we soms besluiten om iets niet aan te pakken. Anderzijds willen we breed verkennen welke ambities op het gebied van duurzaamheid, klimaatadaptatie, leefbaarheid en toekomstbestendigheid je mee zou kúnnen nemen, mocht er toch ergens extra budget te vinden zijn.

Door deze veelheid aan opgaven, de financiële krapte binnen het beheerbudget van de afgelopen jaren en het soms nog ontbreken van benodigde ambtelijke expertise zijn we achter op schema geraakt. Als gevolg hiervan krijgen we veel extra meldingen van bewoners, moeten extra kosten worden gemaakt voor tussentijdse reparaties en gaat de staat van bedrijventerreinen en woonbuurten verder achteruit. De komende jaren moet stap voor stap het tempo van het grootschalig onderhoud van woonwijken en bedrijventerreinen worden verhoogd. Uiterlijk begin 2027 moet het grootschalig onderhoud in De Hoven van start gaan en eind 2027 zouden Muziekwijk Noord, Danswijk en De Marken moeten volgen. Tot die tijd worden deze projecten voorbereid door goed te onderzoeken welke knelpunten er zijn in de wijken, de reikwijdte van het project te bepalen, aan te besteden, met de geselecteerde aannemer de plannen verder uit te werken en het participatieproces op te starten.

Tegelijkertijd werken we aan een meerjarenprogrammering die 10 jaar vooruit kijkt. Begin 2026 willen we aan de hand hiervan duidelijk maken welke wijken na 2027 in uitvoering kunnen worden genomen. Deze meerjarenprogrammering moet ambitieus maar vooral realistisch zijn, zodat we onze belofte aan de stad ook echt waar kunnen maken. Wanneer blijkt dat het toch minder snel gaat dan beoogd, dan communiceren we dat zo snel en duidelijk mogelijk. Dit doen we niet alleen richting bewoners, maar ook richting andere beleidsdomeinen en onze partners in de stad. Zo kunnen we onderzoeken welke beleidsmatige kansen en uitdagingen er liggen voor het gebied, in hoeverre deze meegenomen kunnen worden en in hoeverre hier vanuit die partners aan bijgedragen kan worden. Zo hopen we niet alleen de bestaande openbare ruimte voor de komende 25 jaar in stand te kunnen houden, maar willen we de wijk ook zoveel mogelijk leefbaar en toekomstbestendig maken. Dit zal vanwege de beperkte budgetten niet altijd kunnen. Maar door in ieder geval breed te verkennen welke opgaven en uitdagingen er zijn, kun je hier met partners het gesprek over voeren en, ook wanneer je besluit iets niet mee te nemen, uitleggen hoe tot dit besluit gekomen is.

bedragen x € 1.000

groot onderhoud woonwijken	investering	exploitatie
In uitvoering	4.365	0
• Muziekwijk-Zuid		
• Java Legioenstraat		
Voorbereiding op uitvoering		
• De Hoven		
Opstartfase: scope bepalen		
• De Marken		
• Danswijk		
• Muziekwijk-Noord		

Riolering

Samen met het waterschap spannen wij ons dagelijks in voor het goed functioneren van de waterketen. Daarvoor is een uitgebreide 'blauwe infrastructuur', van riolen tot zuiveringsinstallaties en van sloten tot gemalen. Alle onderdelen van deze blauwe infrastructuur hebben een levensloop- of groeicyclus. Ze vragen om beheer (zoals inspectie en onderhoud) en hebben een vervangingstermijn. Het goed uitvoeren van deze beheertaken vormt ons dagelijks werk.

Beleidskaders

In 2017 is het Waterplan 2017-2022 vastgesteld. Dit beleidsplan met de titel 'Stad van het Zuiverste Water' is vernieuwend in het stedelijk waterbeleid. In dit plan hebben de gemeente Almere en Waterschap Zuiderzeeland samen de koers uitgezet voor de inrichting en het beheer van het stedelijk water: van riool tot recreatie. Het Waterplan is zowel een strategisch als uitvoeringsgericht plan dat steunt op een gezamenlijke visie van inwoners, ondernemers, maatschappelijke partners en overheden. In deze visie komt een beeld naar voren van Almere als een 'stad van het zuiverste water'. Een stad die water omarmt als een bron van leven, plezier en economie. Een stad die steeds beter duurzaam weet om te gaan met alle kringlopen van hemelwater, oppervlaktewater, bodemwater en afvalwater.

In 2024 is het nieuwe Gemeentelijk rioleringsplan (GRP) vastgesteld door de raad. Hierin wordt het beleid beschreven voor het inzamelen en afvoeren van afvalwater, regenwater en het voorkomen van ongewenste grondwaterstanden. Ook is de Visie klimaatadaptatie vastgesteld, die raakt aan het rioleringsbeleid voor wat betreft het beperken van wateroverlast en droogte door het aanleggen van wadi's en andere vormen van bovengrondse waterberging. Met het waterschap stellen we een nieuwe overeenkomst op voor het beheer en onderhoud van zulke nieuwe vormen van waterbeheer.

De volgende algemene en wettelijke kaders zijn van toepassing op de riolering:

- De Omgevingswet, die gemeenten verantwoordelijk stelt voor de zorgtaak voor het inzamelen van stedelijk afvalwater, de zorgtaak voor een doelmatige inzameling en verwerking van afvloeiend hemelwater en de grondwatertaak voor het voorkomen van structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand.
- De Gemeentewet, die voorziet in een bekostigingssysteem (rioolheffing) voor kosten die voortvloeien uit de zorgtaak voor stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater.
- Wet informatie-uitwisseling bovengrondse en ondergrondse netten (Wibon), die het registreren van alle ondergrondse (riool)voorzieningen bij het kadaster voorschrijft.

Vastgestelde beheerniveaus

Voor riolering wordt gebruik gemaakt van de Europese inspectienorm NEN-EN 13508-2, waarmee een voor Almere specifiek basisniveau is bepaald op objectniveau. Op systeemniveau zijn beslisbomen opgesteld om te beoordelen of het basisniveau wordt gehaald. Hierbij verkeren de (technische) voorzieningen in goede staat, kan afvalwater grotendeels ongehinderd afstromen en is de bedrijfszekerheid van rioolgemalen voldoende gewaarborgd. Het basisniveau voor gemalen en persleidingen is vastgelegd in het Basisbeheerplan (2022). Voor het overige deel van het rioolstelsel is ook een concept basisbeheerplan opgesteld, dat naar verwachting in 2025 wordt vastgesteld.

Financiën

Het beheer en onderhoud van de riolering wordt betaald uit de rioolheffing. Hieruit worden het dagelijks onderhoud en investeringen in groot onderhoud en vervangingen met betrekking tot de riolering betaald. Het tarief was niet helemaal kostendekkend. Het tekort betaalden we uit de algemene middelen.
Bij de Programmabegroting 2023 is afgesproken om door stapsgewijze verhoging van de rioolheffing, het tarief in 3 jaar kostendekkend te maken. Daarbovenop is bij de Programmabegroting 2024 een aanvullende stijging van het tarief doorgevoerd, waarmee kostenstijgingen met betrekking tot het rioolbeheer en de rioolaanleg in Oosterwold kunnen worden bekostigd. Inmiddels is de rioolheffing kostendekkend. Een overzicht van de kosten en opbrengsten per activiteit en een toelichting op afwijkingen ten opzichte van de begroting, is opgenomen in de Totaalbegroting onder het programma Openbare ruimte.

Staat van de riolering

De staat van het regenwaterriool is over het algemeen goed. Er zijn verspreid over de stad wel locaties waar wateroverlast optreedt in een mate waardoor we niet voldoen aan de eisen uit het Gemeentelijk rioleringsplan. Dit blijkt uit meldingen en uit modelering van een standaardbui en een bui die statistisch gezien eens in de 100 jaar voorkomt. Deze wateroverlastknelpunten worden opgelost wanneer er om andere redenen werkzaamheden plaatsvinden in de openbare ruimte. Voor sommige knelpunten is echter meer nodig dan relatief kleinschalige ingrepen die door het koppelen aan andere werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd. Een voorbeeld hiervan is de busbaan in Haven. Doordat de busbaan lager ligt dan het omliggende gebied is de baan kwetsbaar voor waterlast bij zware regenval en dan mogelijk niet begaanbaar. Voor dit soort knelpunten zal een aparte strategie moeten worden uitgewerkt.

Het vuilwaterriool krijgt op steeds meer locaties problemen op systeemniveau met afstroming door ongelijke bodemdaling. Dit zorgt voor steeds vaker terugkerende verstopping en stankoverlast. Daarnaast is de kwaliteit van de oudere vuilwaterputten slecht. Daarom worden de oudste vuilwaterriolen vervangen, gelijk met het grootschalig onderhoud van de woonwijken en bedrijventerreinen. De eerste wijken waar het vuilwaterriool in de hele wijk nu wordt vervangen zijn De Hoven en De Marken.

De oudste drainagesystemen naderen het einde van hun levensduur en worden tegelijk met het vuilwaterriool vervangen. Op locaties zonder vuilwaterriool wordt drainage vervangen wanneer er structurele grondwateroverlast is. Hiervoor wordt zoveel mogelijk aangesloten bij andere werkzaamheden in de openbare ruimte.

Gemeentelijk vastgoed

Almere is de jongste stad van Nederland, waar in de herfst van 1976 de eerste mensen zijn komen wonen. Om die nieuwe inwoners van Almere een goede start te geven in hun nieuwe leven heeft de gemeente gezorgd dat er maatschappelijke voorzieningen dichtbij aanwezig waren zoals: scholen, gymzalen, sporthallen, buurtontmoetingscentra, kinderdagverblijven, bibliotheken, brandweerkazernes en zwembaden. Over een periode van 50 jaar is daarmee een gemeentelijke kernportefeuille opgebouwd van meer dan 365 gebouwen en objecten. Deze gemeentelijke gebouwen stellen de inwoners van Almere in staat om onderwijs te volgen, te sporten, te recreëren, van cultuur te genieten en elkaar te ontmoeten. Deze gebouwen vormen daarmee een essentieel onderdeel voor een goed functionerende vitale stedelijke samenleving.

De vastgoedportefeuille

In onderstaande tabel is het gemeentelijk vastgoedbezit weergegeven (peildatum augustus 2025) in aantallen, de m2 bruto vloeroppervlak (BVO) x 1.000 en de waarden in € x 1.000.

	objecten	M2 BVO	boekwaarde 01-01-2025	WOZ waarde 2025	verzekerde waarde 2025
1 Vastgoed gemeentelijk gebruik	12	57.990	22.693	65.071	167.441
2 Onderwijs	121	332.736	247.482	366.248	844.676
3 Sport en recreatie	92	84.864	67.241	100.868	219.468
4 Kunst en Cultuur	15	44.347	54.335	57.512	111.034
5 Welzijn en zorg	29	19.359	6.161	20.297	50.081
6 Kinderopvang	15	4.989	743	5.697	11.762
7 Veiligheid	5	4.939	13.220	12.370	18.186
8 Parkeren	27	165.975	61.666	83.901	173.941
9 Wonen en (nood)opvang	3	9.602	11.131	16.716	28.605
10 Overig	48	37.508	23.492	31.100	89.280
Totaal	**367**	**762.309**	**508.163**	**759.780**	**1.714.474**

Naast het vastgoed dat in gemeentelijk eigendom is, wordt ook vastgoed gehuurd van derden. Momenteel huren wij 12 panden of ruimten van derden. Van de gemeentelijke panden hebben 5 panden de status van gemeentelijk monument.

Beleidskader

Het beleidskader wordt gevormd door de Kadernota Vastgoedbeleid Almere 2021. Een Kadernota met een fundament voor maatschappelijke, bedrijfseconomische en strategische afwegingen rondom gemeentelijk vastgoed.

Meerjaren Perspectief Vastgoed Almere (MPVA)

Om zicht te houden op ontwikkelingen die van invloed zijn op de gemeentelijke vastgoedportefeuille maken wij jaarlijks een Meerjaren Perspectief Vastgoed Almere (MPVA). Dit MPVA wordt voorafgaand aan de programmabegroting opgesteld. We analyseren de gebouwen en brengen de plannen van huurders en gebruikers in kaart. Daarbij houden we zicht op belangrijke (beleidsmatige) trends en ontwikkelingen. Met behulp van dit MPVA zijn we in staat om te sturen op het behoud van de waarde van ons vastgoed voor de stad.

Onderhoud

In de kadernota Vastgoedbeleid is vastgesteld dat het gemeentelijk vastgoed conditiegestuurd wordt onderhouden op niveau 3 conform de NEN 2767. Niveau 3 houdt in een redelijk onderhoudsniveau waarbij plaatselijke zichtbare veroudering mogelijk is maar waarbij de functievervulling van plaatselijke bouw- en installatiedelen niet in gevaar is. Ter vergelijking: niveau 1 is nieuwbouwniveau en niveau 6 heeft niveau slecht en is technisch gezien rijp voor de sloop.

Voorzieningen planmatig onderhoud

Om de kosten voor planmatig onderhoud te egaliseren wordt gewerkt met een tweetal voorzieningen voor planmatig onderhoud. Eén voorziening wordt gebruikt voor gymzalen en tijdelijke onderwijshuisvesting. De andere wordt gebruikt voor maatschappelijk vastgoed, parkeren en overige gebouwen. De voorzieningen worden gevoed door dotaties.

In onderstaande tabel wordt het verloop van de voorziening planmatig onderhoud gymzalen en tijdelijke onderwijshuisvesting weergegeven.

bedragen x € 1.000

jaar	beginstand	dotatie	uitgaven	eindstand
2025	1.874	1.577	1.113	2.338
2026	2.338	1.456	1.519	2.276
2027	2.276	1.456	1.766	1.966
2028	1.966	1.456	1.336	2.086
2029	2.086	1.456	1.574	1.968
2030-2034	1.968	7.282	9.068	182

In onderstaande tabel wordt het verloop van de voorziening planmatig onderhoud voor het maatschappelijk vastgoed, parkeren en de overige gebouwen weergegeven.

bedragen x € 1.000

jaar	beginstand	dotatie	uitgaven	eindstand
2025	11.449	6.906	5.206	13.149
2026	13.149	6.164	9.844	9.470
2026	9.470	6.164	7.842	7.792
2028	7.792	6.164	6.818	7.139
2029	7.139	6.164	4.920	8.383
2030-2034	8.383	30.822	38.858	347

Verduurzaming gemeentelijk vastgoed

Stand van zaken

In het coalitieakkoord 'Samen bouwen aan Almere' 2024-2026 wordt ingezet om verder te bouwen aan een groene, gezonde en duurzame stad. Een van de stappen om dit te bereiken is de vergroening en verduurzaming van onze 'eigen' gebouwen evenals asbestsanering. Om die ambities waar te maken is een Routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed Almere opgesteld. Met de Routekaart Verduurzaming Gemeentelijk Vastgoed Almere wordt inzichtelijk gemaakt waaruit de verduurzamingsopgave bestaat en wat de strategie en uitgangspunten zijn om in 2050 zoveel mogelijk CO2-reductie te realiseren. Overigens worden al meer dan 10 jaar maatregelen genomen om de gemeentelijke gebouwen duurzamer te maken. Zo liggen er inmiddels op 90% van de geschikte daken (uitgezonderd de scholen) zonnepanelen, in totaal bijna 16.000 stuks. De opbrengst van de zonnepanelen is zo'n 20% tot 25% van het stroomverbruik in de gebouwen.

Er is, als gevolg van een amendement bij de programmabegroting 2024, een krediet beschikbaar gesteld voor de eerste tranche verduurzaming. De eerste stappen die in dat kader gezet zijn, is het laten opstellen

van zogenaamde maatwerkadviezen. Hiermee wordt specifiek duidelijk welke duurzaamheidsmaatregelen genomen moeten worden en wat daarvan de verwachte kosten en opbrengsten zijn. Door capaciteitsgebrek bij de adviserende partijen heeft het laten opstellen van deze maatwerkadviezen ernstige vertraging opgelopen. Inmiddels is een aantal van die adviezen binnen en geanalyseerd. Dat heeft geleid tot voorgenomen verduurzaming van 11 panden waarmee dit jaar nog zal worden begonnen. Hiermee wordt naar verwachting 192.000 kg CO2 bespaard. Dat is 62% minder CO2 uitstoot ten opzichte van de huidige uitstoot van deze gebouwen. Als deze panden zijn aangepakt blijven nog 116 gebouwen over die verder verduurzaamd moeten worden. Dat is 80% van de opgave volgens de Routekaart verduurzaming. Voor de volledige resterende verduurzamingsopgave is op dit moment geen budget beschikbaar. Gezien de financiële positie hebben we besloten een verlaagde aanvraag te doen voor de tweede tranche. In totaal gaat het voor de tweede tranche om een investering van € 8,8 miljoen. Hiermee kunnen we weer 23 panden verduurzamen. Uiteindelijk stellen we in deze programmabegroting € 1 miljoen krediet beschikbaar voor de tweede tranche. Hoewel dit energiebesparingen oplevert leidt dit per saldo toch tot structureel € 50.000 extra kosten per jaar.

Nieuwe verduurzamingseisen

Onlangs zijn er op Europees niveau nieuwe verduurzamingseisen gesteld aan nieuwe en bestaande gebouwen via de Energy Performance of Buildings Directive IV (EPBD IV). Een van de belangrijkste eisen is dat nieuwe overheidsgebouwen per 2028 “zero emission buildings” (ZEB) moeten worden, vergelijkbaar met energieneutrale gebouwen.

WKO installatie

Naast de duurzaamheidsinvesteringen die ten laste van het krediet van de 1e tranche verduurzaming komen, zijn er ook voorbereidingen geweest voor een investering in een warmte-koudeopslag (WKO-installatie) voor het Stadhuis en De Nieuwe Bibliotheek. Bij de programmabegroting 2025 was daar nog aanvullend krediet voor aangevraagd. Onlangs heeft de aanbesteding plaatsgevonden. Helaas is er geen enkele geldige inschrijving geweest. Daarmee wordt dit project voorlopig stopgezet. Onderzocht wordt wat het vervolg zal zijn.

Overige investeringen

In het stadhuis wordt gebruik gemaakt van spiegeldraadglas. Dit type glas wordt voornamelijk bij de binnenwanden bij de rode trappen van de B en C vleugel gebruikt. Door de toepassing van deze grote hoeveelheden spiegeldraadglas wordt afbreuk gedaan aan de zogenaamde WBDBO-eis uit het Bouwbesluit. WBDBO staat voor Weerstand tegen BrandDoorslag en BrandOverslag.
Door het gebruik van dit spiegeldraadglas is de brandveiligheid onvoldoende gewaarborgd. Het glas moet daarom vervangen worden door glas dat aan de eisen voldoet. Om het glas te kunnen vervangen wordt daarom een krediet aangevraagd van € 1.150.000.

Oudere gebouwen

Onze gebouwen worden steeds ouder. Daarmee komen steeds meer gebouwen in een fase dat ze of gerenoveerd moeten worden of dat vervangende nieuwbouw nodig is. Er is verder onderzoek nodig om een uiteindelijke strategie te bepalen voor de gebouwen. Dit zal steeds een afweging zijn tussen de technische noodzaak om te vervangen of te renoveren, de functionele mogelijkheden van het pand, duurzaamheidsdoelstellingen en de gebiedsdoelstellingen en -ontwikkelingen. Hierbij gaat het om de niet-onderwijspanden. Renovatie en vervanging van onderwijspanden loopt via het Integraal Huisvestingsplan (IHP).

Leegstand

De leegstand in onze portefeuille bedraagt 1,3%. De leegstand doet zich voor in delen van De Voetnoot, Cultuurhuis Almere Buiten, voormalige Popzaal/Casino, voormalige tijdelijke onderwijshuisvesting aan de Prozastraat 121A en enkele lokalen in voormalige noodscholen. Deze beperkte leegstand brengt met zich mee dat er slechts een beperkte mate van flexibiliteit is om nieuwe huisvestingsvragen op te vangen.

Verkoop

Verkoop van vastgoed is aan de orde als een pand leeg is gekomen en de afwegingen – zoals genoemd in de kadernota Vastgoedbeleid - zijn doorlopen. Als er geen reden meer is om het pand te behouden, dan wordt het pand verkocht. In de kadernota is vastgelegd dat gebouwen worden verkocht volgens de principes: transparant, openbaar en marktconform. De goedkeurende rol van de raad bij verkoop is nader vormgegeven. Sinds 2014 wordt de lijst met potentiële verkooppanden jaarlijks bij de programmabegroting ter goedkeuring voorgelegd aan de raad. Afhankelijk van de marktomstandigheden komt verkoop al dan niet daadwerkelijk tot stand. Als verkoop niet lukt, dan kan gekozen worden voor verhuur. Het pand verdwijnt dan in het volgende jaar van de geactualiseerde verkooplijst.

Object	Voorgenomen verkoop
Sluis 3	2026
Parkeerplekken Marehof	2026

Het pand Sluis 3 in Almere Haven is al jarenlang in gebruik als restaurant. Er is voor ons geen reden om dit pand in bezit te houden, vandaar dat wij dit pand willen verkopen.

Als gemeente zijn wij eigenaar van 6 parkeerplekken in de parkeergarage onder het woon/winkelcomplex De Marehof. Deze werden verhuurd. Omdat er geen huurders meer zijn en het bezit geen enkel gemeentelijk beleidsdoel dient, willen wij deze verkopen.

Slooplijst

Sloop is aan de orde als een gebouw niet meer geschikt is voor (tijdelijk) hergebruik, te verouderd is, investeringen niet rendabel zijn en er geen belangstelling meer voor is. De volgende panden komen in aanmerking om op termijn gesloopt te worden als verhuur of verkoop geen optie meer is.

Object	Voorgenomen sloop
Gymzaal Sas Van Gentlaan	2026

De gymzaal aan de Sas van Gentlaan zou in 2025 gesloopt worden. De gymzaal is naar verwachting nog steeds nodig als winteropvanglocatie. Sloop wordt daarom in 2026 verwacht.

4.8 Fonds Verstedelijking Almere

In 2013 is de Rijksstructuurvisie Amsterdam Almere Markermeer inclusief de Uitvoeringsovereenkomst Almere 2.0 vastgesteld. Hierin staan de regionale opgaven beschreven op het vlak van ecologie, bereikbaarheid en verstedelijking in de oostflank van de Metropoolregio Amsterdam. Ook zijn afspraken gemaakt onder welke condities Almere met 60.000 woningen kan groeien.

Op 11 april 2025 is het Meerjarenprogramma Fonds Verstedelijking Almere (2025–2029) vastgesteld. Daarmee is de derde tranche van het fonds officieel van start gegaan. Dit jaarprogramma heeft betrekking op de sleutelprojecten uit de derde tranche.

In deze nieuwe periode zijn de sleutelprojecten georganiseerd langs drie programmapijlers:
- De gezonde en sociale stad
- De lerende en ondernemende stad
- De groene en waterrijke stad

In de pijler 'De gezonde en sociale stad' werken we samen met partners om Almeerders meer met elkaar te verbinden. Dit doen we door ontmoetingsplekken te creëren en in te zetten op voorzieningen waarin cultuur, recreatie en sport samenkomen. Zo verbeteren we het welzijn van inwoners, verkleinen we de kansenongelijkheid en wordt de samenleving veerkrachtiger.

Een gezonde groei van Almere hangt nauw samen met de economische ontwikkeling van de stad. De pijler 'De lerende en ondernemende stad' draait om samenwerking tussen overheden, onderwijs en bedrijven. Hiermee versterken we het economische profiel van Almere, creëren we meer werkgelegenheid en stimuleren we innovatie, met extra aandacht voor Tech & Transitie.

Met de pijler 'De groene en waterrijke stad' richten we ons op het behouden en versterken van de unieke groen blauwe kwaliteiten van Almere. Dit maakt de stad aantrekkelijk om in te wonen, een onderscheidende toeristische bestemming en een goede plek voor bedrijven om zich te vestigen.

De sleutelprojecten Energiesysteem van de toekomst, Slimme mobiliteit en Circulair ambachtscentrum worden in een apart hoofdstuk genoemd. Deze projecten hebben namelijk een bredere scope hebben, in tegenstelling tot de sleutelprojecten onder de programmapijlers. Met het project Energiesysteem van de toekomst werken we aan een toekomstbestendige energievoorziening voor de stad Almere. Slimme mobiliteit oplossingen kunnen een belangrijke rol spelen om de verstedelijking in Almere in goede banen te leiden. Tot slot leveren we met het Circulair ambachtscentrum een bijdrage aan het verminderen van de CO2-uitstoot en het gebruik van primaire grondstoffen.

Besluitvorming

Met het vaststellen van de begroting door de gemeenteraad wordt het jaarprogramma 2026 vastgesteld. De uitvoering van projecten uit het jaarprogramma 2026 is onder voorbehoud van goedkeuring van de provinciale bijdrage door de Provinciale Staten van de provincie Flevoland. Zij nemen hierover bij de vaststelling van de provinciale begroting een besluit.

Leeswijzer

De gemeente Almere en haar samenwerkende partners zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de sleutelprojecten. Waar mogelijk verwijzen we daar in de tekst expliciet naar. In alle andere gevallen gebruiken we persoonlijke voornaamwoorden om de leesbaarheid van de tekst te verbeteren.

De gezonde en sociale stad

bedragen x € 1.000

Jaarprogramma 2026	nieuwe middelen 2026	middelen voorgaande jaren	totaal middelen 2026
Zorg en ontmoetingshub	725		725
Zorgnetwerk	600	165	765
Cultuurimpuls Almere	1.530		1.530
Kustzone Poort	235	3.309	3.544
Topsport	338		338
Huis v.d. stad	1.600		1.600
Pijler 1: gezonde en sociale stad	**5.028**	**3.474**	**8.502**

Zorg- en ontmoetingshub

Met de 'Zorg & ontmoetingshubs' dragen we bij aan het versterken van het voorzieningenniveau voor Almeerders. Dicht bij huis, in de eigen wijk. Het verbeteren van de sociale omstandigheden in Almere is belangrijk om de stad verder te laten groeien. Dit zijn plekken waar inwoners makkelijk terecht kunnen voor zorg en ondersteuning in hun buurt. Deze hubs richten zich op het voorkomen van problemen en bieden, als het nodig is, de juiste hulp dicht bij huis.

Waarom moet het in 2026?

In de eerste helft van 2026 ligt de focus op de inventarisatiefase waarmee een stevige basis gelegd wordt voor het project en de juiste verbinden worden gerealiseerd, zowel intern als extern. Daarmee zorgen we voor zoveel mogelijk synergie met andere relevante ontwikkelingen en programma's. In de tweede helft van 2026 ligt de focus op het opstellen van een strategisch plan voor de realisatie van twee hubs.

Resultaten

Q1	• Intern inventariseren van relevante ontwikkelingen, te denken valt hierbij aan Positief Gezond Almere, Uitvoering Maatschappelijke Agenda, Uitvoeringsagenda Woonzorgvisie, uitvoering normenkader sociale voorzieningen, Sociaal Lokale Teams, Onderwijshuisvesting of -renovatie en Wijkteam(ontwikkelingen), plan New Town Alliantie • Extern inventariseren van relevante ontwikkelingen, mede aansluitend op en gebaseerd op interne inventarisatie: • Periodieke afstemming met andere sleutelprojecten om bevindingen naast elkaar te leggen en te verkennen waar samenloop tot synergie en versterking kan leiden. • Organiseren netwerkbijeenkomst met verschillende interne en externe part
Q2	• Overzicht van concrete en relevante ontwikkelingen en plannen (bij voorkeur 2 meest potentiële voor 2 verschillende locaties in Almere) waarbinnen en waarmee een zorg & ontmoetingshub gerealiseerd kan worden, inclusief daarvoor benodigde interne en externe partners en partijen, zodat met de opbrengst hiervan gestart kan worden met het opstellen van een businessplan. • Werven projectleider volgende fase t.b.v. een strategisch plan voor de realisatie van twee hubs inclusief businesscase
Q3	• aanvang opstellen strategisch plan inclusief businesscase
Q4	• oplevering strategisch plan inclusief businesscase

Wat mag het kosten

bedragen x € 1.000

	2025	2026	2027	2028	2029	totaal
Projectteam	200	250				450
Netwerkbijeenkomsten		50				50
Strategisch plan incl. Businesscase 2x		150				150
Adaptatiefonds		150				150
Organisatorische inbedding		125				125
Nog nader te verdelen			725	675	2.675	4.075
Totaal	**200**	**725**	**725**	**675**	**2.675**	**5.000**

Zorgnetwerk

We richten een zorgnetwerk in waarin de gemeente, werkgevers, onderwijsinstellingen, maatschappelijke organisaties en inwoners samenwerken om tekorten in de zorgsector aan te pakken. De focus ligt op instroom, doorstroom en behoud van personeel, zodat de arbeidsmarkttekorten in de zorg afnemen. We starten met één of twee organisaties en breiden later uit naar het UWV en andere gemeenten in de regio. Op dit moment zijn er al verschillende arbeidsmarktinterventies actief. Toch verwachten we dat de tekorten op de arbeidsmarkt verder zullen groeien. Uit onderzoek naar de tekorten in de zorg blijkt dat de meeste interventies gericht zijn op instroom. Dit blijft belangrijk om de huidige tekorten op te vangen, maar lost het probleem niet volledig op. Er is minder aandacht voor het behoud van personeel en het verhogen van productiviteit. Nieuwe interventies moeten daarom vooral hierop gericht zijn. Kansrijke maatregelen zijn onder andere begeleiding en toeleiding naar een baan, kennismaking met de sector en praktijkomgeving, goede on-boarding en begeleiding, modulair opleiden, het ontwikkelen van soft skills en het versterken van netwerken en samenwerking.

Waarom moet het in 2026?

In 2025 is een start gemaakt met dit sleutelproject. Het project wordt opgebouwd vanuit de praktijk en wil aansluiten bij wat er al is. Samen met alle partners en stakeholders zullen we in 2025 komen tot een gedragen projectplan en activiteiten. Deze activiteiten starten met name in 2026 zodat we t/m 2029 met elkaar optimaal kunnen leren van de activiteiten, deze kunnen door ontwikkelen, verduurzamen en borgen.

Resultaten

Q1	• Start/continuering activiteit 1
	• Start/continuering activiteit 2
	• Onderzoek/inventarisatie 1
	• Opzet monitoring
	• Communicatie (webpage, nieuwsbrief, publicatie van artikelen)
	• Start leer/werk-netwerk en werkbezoeken
	• Halfjaarlijkse evaluatie
Q2	• Start activiteit 3
	• Onderzoek/inventarisatie 2
	• leer/werk-netwerk en werkbezoeken
	• Communicatie (webpage, nieuwsbrief, publicatie van artikelen)
	• werkconferentie
Q3	• Start activiteit 4
	• Communicatie (webpage, nieuwsbrief, publicatie van artikelen)
	• Evaluatie jaar 1
	• Start ontwikkeling borgingsinstrumenten en aanpak
Q4	• leer/werk-netwerk en werkbezoeken
	• Communicatie (webpage, nieuwsbrief, publicatie van artikelen)

Wat mag het kosten

bedragen x € 1.000

	2025	2026	2027	2028	2029	Totaal
Activiteit 1	50	100				150
Activiteit 2	50	100				150
Activiteit 3		100				100
Activiteit 4		70				70
Onderzoek, monitoring en evaluatie	50	55				105
Projectorganisatie	20	50				70
Personeelskosten	110	250				360
Borging		40				40
Nog nader te verdelen			625	665	665	1.955
Totaal	**280**	**765**	**625**	**665**	**665**	**3.000**

Cultuurimpuls Almere

Cultuurimpuls Almere richt zich op het versterken van de disciplines die onderbelicht zijn gebleven in de groeisprint van de stad. We investeren zowel in de kunstuitingen van 'The Culture' als in beeldende kunst. Dit zijn de meest kansrijke disciplines zijn om jongeren en studenten te bereiken, en jong en professioneel talent te behouden voor de stad. Deze doelgroepen worden momenteel onvoldoende bereikt. Dit doen we door te investeren in het aanbod, de makers en de culturele instellingen. Daarnaast vergroten wij de toegankelijkheid van cultuur om creativiteit te stimuleren.

The Culture is een stroming die voorheen bekend stond als urban culture. Het is uniek omdat zij verschillende disciplines combineert, binnen de sport- en kunstwereld. Daarom sluit het goed aan bij de leefwereld van veel jongeren, waardoor zij zich kunnen uiten en hun eigen stem kunnen vinden. Door te investeren in activiteiten zoals graffiti-wedstrijden, dancebattles en spoken word-presentaties en ruimte te creëren voor makers worden jongeren en studenten beter bereikt.

Daarnaast bestaat er in Almere een behoefte voor een grotere popvoorziening. We onderzoeken of een bestaande (leegstaande) ruimte geschikt kan worden gemaakt en kijken naar de programmatische en organisatorische mogelijkheden. Het doel is een multifunctionele locatie die flexibel inzetbaar is, waarbij met name popmuziek wordt geprogrammeerd.
Met behulp van beeldende kunst, zoals landschapskunst, worden inwoners van Flevoland, gestimuleerd om zich op creatief vlak te ontwikkelen. Door (educatieve) kunstprojecten te verbinden aan hun belevingswereld, creëren we een inspirerende omgeving waarin zij naast toeschouwers ook actieve deelnemers en makers zijn.

Waarom moet het in 2026?

Ondanks de groei van Almere blijft het culturele aanbod achter. Het huidige aanbod sluit onvoldoende aan bij jongeren en talentvolle makers hebben weinig ontwikkelruimte. Zonder deze impuls dreigt Almere aansluiting bij deze doelgroepen te verliezen. Hiermee creëren we kansen voor de jongeren, versterken we de identiteit van Almere en vergroten we de culturele participatie.

Resultaten

	resultaten	**inspanningen**
Q1	The Culture • Uitvoeren activiteiten zoals geformuleerd in het programma dat in Q3/4 van 2025 wordt opgesteld. Beeldende kunst • Expositie Kunstlinie.	The Culture • Uitvoeren programma 'the Culture' – dat in co-creatie met het veld tot stand is gekomen. • Activeren van het netwerk van stakeholders uit het onderwijs, sport, welzijn en cultuur, in het centrum en de wijken.

	• Educatieve programma's op het gebied van landschapskunst en beeldende kunst.	• Inventariseren en voorbereiden plekken voor pop-up presentaties. • Onderzoek naar ontwikkeling popvoorziening. Beeldende kunst • Organiseren van exposities en pop-up tentoonstellingen in de stad onder de noemer 'Ruimte'. • Uitvoeren van het gezamenlijke educatieve museumprogramma RUUM.
Q2	The Culture • Uitvoeren activiteiten zoals geformuleerd in het programma dat in Q3/4 van 2025 wordt opgesteld. Beeldende kunst • Uitvoering activiteitenprogramma beeldende kunst en landschapskunst. • Uitvoering educatieve programma's.	The Culture • Eerste gezamenlijke manifestatie The Culture. • Workshops voor jonge talenten door rolmodellen in enkele wijken. • Pitchavond. • Ontwikkeling van tijdelijke presentatie/maakplek voor The Culture. • Onderzoek naar ontwikkeling popvoorziening. Beeldende kunst • Organiseren expositie in de Kunstlinie. • Organiseren van een pop-up tentoonstelling in Almere Centrum. • Uitvoeren gezamenlijke educatieve museumprogramma RUUM.
Q3	The Culture • Uitvoeren activiteiten zoals geformuleerd in het programma dat in Q3/4 van 2025 wordt opgesteld. Beeldende kunst • Uitvoering activiteitenprogramma beeldende kunst en landschapskunst.	The Culture • Organiseren van pop-up presentaties • Uitbreiden netwerk van stakeholders in het onderwijs, sport, welzijn en cultuur • Onderzoek naar ontwikkeling popvoorziening.
Q4	The Culture • Uitvoering activiteitenprogramma beeldende kunst en landschapskunst. • Afronding onderzoek poppodium. Beeldende kunst • Uitvoering programma beeldende kunst en landschapskunst.	The Culture • Pop-up presentaties. • Eindresultaten onderzoek naar ontwikkeling popvoorziening. Beeldende kunst • Organiseren expositie Kunstlinie. • Uitvoeren gezamenlijke educatieve museumprogramma RUUM.

Wat mag het kosten

bedragen x € 1.000

	2025	2026	2027	2028	2029	Totaal
The Culture - actuele jongerencultuur	250	780	950	950	950	3.880
Onderzoek popvoorziening	50	150	0	0	0	200
Beeldende Kunst (educatie & Land art)	1.288	600	600	600	600	3.688
Subtotaal FVA	1.588	1.530	1.550	1.550	1.550	7.768
Beeldende Kunst (educatie & Land art) derden	578	378	378	383	400	2.117
Totaal	**2.166**	**1.908**	**1.928**	**1.933**	**1.950**	**9.885**

Kustzone Poort

Kustzone Almere Poort is een unieke plek in de regio waar ruimte is en strand, watersport en cultuur hand in hand gaan. Vanaf de Hollandse Brug is dit de entree van Almere. De afgelopen jaren is ingezet op het ontwikkelen van een samenhangend toeristisch, recreatieve kustzone. De zone wordt gerealiseerd door

investeringen in de openbare ruimte en de programmering van activiteiten (cultuur, sport, recreatie, evenementen).

De investeringen vanuit het FVA waren de afgelopen jaren met name gericht op het ontwikkelen van een culturele broedplaats en de aanleg van een nieuw, breder strand wat ingezet kan worden als evenementenstrand. In de afgelopen jaren lag het primaat van de gebiedsontwikkeling bij het creëren van een nieuwe woonwijk met een aantrekkelijk buitendijks gebied. Nu is het accent van het gebied aan het veranderen. Er wordt gewerkt aan de ontwikkeling vanuit het strand en de doorontwikkeling van de kustzone als verblijfsplek. Het cluster van het Almeerderstrand, het nieuwe evenementenstrand, het jonge duinlandschap, Vis à Vis, de Dutch Waterweek, Stad & Natuur zijn de culturele, sportieve en recreatieve gebiedsankers. Gebiedsconcept Stadsduin voor actieve cultuur vormt de komende jaren (2022-2029) het kader van waaruit in samenwerking met huidige en nieuwe partners de Kustzone Poort verder wordt ontwikkeld tot culturele, sportieve en recreatieve hotspot.

Waarom moet het in 2026?

In 2025 is gewerkt aan het inpassen van Vis a Vis en worden landschappelijke studies gemaakt voor de omliggende ruimte voor het aantrekken van nieuwe culturele, sportieve en recreatieve partners. In 2026 wordt hier een vervolg aan gegeven en wordt binnen de juridische kaders verder gewerkt aan de voorbereiding van het aantrekken van nieuwe partners en het creëren van sterke coalities.

Het uitbreiden van het aantal geluidsdagen voor het evenementenstrand biedt mogelijkheden voor het positioneren van de Kustzone Poort als aantrekkelijk festivalterrein, voor zowel grotere geluidsdragende muziekfestivals als kleinschalige evenementen. Afhankelijk van de mogelijkheden van het electriciteitsnetwerk wordt in 2026 een horecapartner geselecteerd.

Naast het aantrekken van nieuwe partners worden de huidige culturele en sportieve clusters versterkt door het verder creëren van strandtradities in samenwerking met de strandpartners, waarmee steeds meer bezoekers het Almeerderstrand (weer) weten te vinden.

Resultaten

	resultaten	**inspanningen**
Q1	• Afronding nieuwe duinlandschap met aanbrengen beplanting. • Inpassingsplan Vis a Vis gereed en beschikbare ruimte in kaart t.b.v. het aantrekken van nieuwe partners. • Ondersteuning winterprogrammering strandpartners, waaronder Duinplein en Duinhal. • Plan aantrekken nieuwe culturele en maatschappelijke huurders atelier en voorzieningen StrandLAB en eventuele benodigde fysieke aanpassingen. • Culturele programmering StrandLAB geborgd en ondergebracht bij andere strandpartners, waaronder Field Academy.	• Plan t.b.v. aantrekken partners rondom Vis a Vis incl. juridische kaders. • Inrichtingsplan evenementenstrand. • Commerciële propositie incl. randvoorwaarden en tarieven t.b.v. het aantrekken van (geluidsdragende) evenementen. • Tender horecapartner t.b.v. strandpaviljoen noordkant. • Vervolg verkenning mogelijkheden vestiging Beachsport Nederland. • Voorbereiden verplaatsen reddingsbrigade.
Q2	• Start gebruik en huur nieuwe culturele en maatschappelijke partner(s) in atelier en voorzieningen StrandLAB. • Open Strand Feestje i.s.m. alle strandpartners.	• Participatie behoefte sport- en speelvoorzieningen. • Start realisatie ALMO, voorbereiden beheer en programmering i.s.m. strandpartners. • Start marketingcampagne 2026.

	• Almere Speelt i.s.m. podiumsector Almere en Flevoland en verder bouwen aan beeldbepalend evenement. • Feestelijke programmering Dutch Water Week i.s.m. strandpartners. • Opening nieuwe post reddingsbrigade. • Selectie horecapartner (noordkant).	
Q3	• Streven naar twee nieuwe (geluidsdragende) evenementen en festivals t.b.v. Evenementenstrand. • Ondersteuning zomerprogrammering strandpartners, waaronder Duinplein en Duinhal. • Opening ALMO en start programmering i.s.m. strandpartners	
Q4	• Opening nieuw strandpaviljoen Poortdok. • Mogelijk pilot oudejaarsevenement i.s.m. strandpartners en bewoners.	• Start inrichting evenementenstrand met duinlandschap met evenementenvoorzieningen, fiets- en wandelpaden.

Wat mag het kosten

bedragen x € 1.000

	2025	2026	2027	2028	2029	Totaal
Gebiedsregie/marketing	645	395	395	271	100	1.806
Almeerderstrand	1.657	700	0	0	0	2.357
Cultuur & Leisure prog.	329	300	300	199	50	1.179
Cultuur & leisure invest.	305	1.080	350	0	0	1.735
Duurzaamheid	0	268	200	0	0	468
Strandontwikkeling	100	800	800	0	0	1.700
Totaal	**3.036**	**3.544**	**2.045**	**470**	**150**	**9.245**

Topsport

Met het organiseren van topsportevenementen wil Almere zich verder profileren als Sportstad van betekenis. Het Topsportcentrum in Almere is een unieke locatie in Nederland, waar diverse sportbonden hun (inter)nationale wedstrijden en evenementen organiseren. We brengen inwoners van Almere en de regio in contact met (top)sport, waardoor zij ook zelf meer gaan bewegen en zo hun gezondheid verbeteren. Ook watersport speelt hierin een grote rol, zowel in de gemeente als in de provincie Flevoland. Water is onlosmakelijk verbonden met de identiteit van Almere en Flevoland. Het Watersportverbond organiseert jaarlijks de Dutch Water Week (DWW), een van de grootste water(top)sportevenementen ter wereld. Dit vindt plaats aan de kust van Flevoland bij Almere Poort.

Waarom moet het in 2026?

Voor wat betreft de evenementen die plaatsvinden in het Topsportcentrum hangen (meerjarige) contracten aan vast. Dit zijn dus formele toezeggingen.

De verbouwing is afhankelijk van de keuzes die we maken over toekomstige invulling van programmering Topsportcentrum. Hierover hopen we ultimo 2025 meer duidelijkheid te krijgen. De verwachting is dat het gereserveerde bedrag voor 2026 ad € 100.000 euro niet daadwerkelijk (geheel) in 2026 uitgegeven gaat worden. Hiertoe zal eerst een plan moeten worden gemaakt en mogelijk een aanbesteding.

Met het Koninklijk Nederlands Watersportverbond (KNWV) is afgesproken dat elk jaar de Dutch Water Week in Almere wordt georganiseerd en dat er een bijdrage wordt geleverd. Dit grootschalige top- en breedtesportevenement kan (nog) geen doorgang vinden zonder de bijdrage uit het FVA.

Resultaten

	resultaten	inspanningen
Q1 - Q4	• Faciliteren van topsportevenementen en de Dutch Water Week.	• We verstrekken, op basis van een overeenkomst een financiële bijdrage aan organisaties die in Almere een topsportevenement organiseren.

De verbouwing van het Topsportcentrum is afhankelijk van de keuzes die we maken over toekomstige invulling van programmering Topsportcentrum. Hierover hopen we ultimo 2025 meer duidelijkheid te krijgen. De verwachting is dan niet dat het gereserveerde bedrag voor 2026 ad 100.000 euro dan ook al daadwerkelijk (deels) in 2026 uitgegeven gaat worden. Hiertoe zal eerst een plan moeten worden gemaakt en mogelijk een aanbesteding.

Wat mag het kosten

bedragen x € 1.000

	2025	2026	2027	2028	2029	Totaal
Evenementen Topsporthal	0	38	38	38	38	150
Verbouwen Topsporthal	0	100	100	100	100	400
Dutch Water Week	0	200	200	200	200	800
Totaal	**0**	**338**	**338**	**338**	**338**	**1.350**

Huis van de stad

Het Huis van de Stad zorgt voor meer samenwerking tussen verschillende maatschappelijke organisaties in Almere. Veel activiteiten van deze partners zijn gericht op sport en bewegen. De aanleg van de vernieuwde Skills Garden bij het Huis van de Stad helpt om de doelen van dit sleutelproject te bereiken. Deze doelen zijn:

- Het ondertekenen van een Letter of Intent door de betrokken partners.
- De realisatie van innovatieve Skills Garden bij het Huis van de Stad.
- Programmering van activiteiten door de samenwerkende partners.

Waarom moet het in 2026?

Met de partners en Almere City is afgesproken om in 2026 verdere stappen te maken richting de ontwikkeling en realisatie van het Huis van de Stad.

Resultaten

Q1	Ondertekenen letter of intent door alle betrokken partners
Q2	Plan van aanpak gereed
Q3	Start voorbereiding realisatie Skills Garden
Q4	Start voorbereiding realisatie Skills Garden

Wat mag het kosten

bedragen x € 1.000

	2025	2026	2027	2028	2029	Totaal
Mankracht	100	100	100	100	100	500
Realisatie buitenruimte		1.500				1.500
Totaal	**100**	**1.600**	**100**	**100**	**100**	**2.000**

De lerende en ondernemende stad

bedragen x € 1.000

Jaarprogramma 2026	Nieuwe middelen 2026	Middelen voorgaande jaren	Totaal middelen 2026
Campus Almere Centrum	0	2.500	2.500
Internationaal onderwijs	0	1.250	1.250
Flevo Campus	1.000	600	1.600
Innovatiecentrum Duurzaam bouwen PRICE	0	865	865
ICT Tribe Almere	250	0	250
Economisch versterken Almere Centrum en Weerwatergebied	900	0	900
Regio Deal Nieuw Land 2023-2028	2.573	0	2.573
Pijler 2: De lerende en ondernemende stad	**4.723**	**5.215**	**9.938**

Campus Almere Centrum

Windesheim groeit door naar een Kenniscentrum voor de stad en regio. De hogeschool werkt samen met partners uit de regio aan onderzoek en toepassingen voor 'toekomstig samenleven'. Met dit onderwerp werkt Windesheim aan een inhoudelijk profiel dat de hogeschool en de regio versterkt. De hogeschool wil zo bijdragen aan economische bedrijvigheid en kennis en innovatie die neerslaan in de regio.

De fysieke ontwikkeling van de campus (inclusief de definitieve huisvesting van het hoger onderwijs) is onderdeel van de ontwikkeling van de binnenstad en is opgenomen in programmalijn Hart van de stad. Het Definitief Ontwerp Hogeschool Windesheim werd in 2023 omgezet en uitgewerkt tot definitieve aanvragen voor een omgevingsvergunning voor de realisatie. En er is doorgewerkt aan inhoudelijke samenwerking met Windesheim, UvA, Aeres en VU wat ook in de fysieke campus een plek zal krijgen in de vorm van onder meer studiefaciliteiten. Vanuit het FVA is een bijdrage gereserveerd voor het realiseren van ruimtes voor een economische broedplaats in het nieuwe gebouw van Windesheim, studiefaciliteiten, communityvorming en programmering van congressen, onderwijsactiviteiten en webinars op de campus, met een sterke verbinding met de binnenstad en het Almeerse bedrijfsleven.

Wat mag het kosten

Er worden geen nieuwe middelen voor 2026 aangevraagd.

Internationale Campus

De Metropoolregio Amsterdam (MRA) trekt meer dan ooit internationale bedrijven naar zich toe en gevestigde bedrijven breiden uit. De regio wil deze aantrekkingskracht behouden en uitbreiden. Naast werk, huisvesting en kwaliteit van leven, is de aanwezigheid van kwalitatief goed internationaal onderwijs een belangrijke randvoorwaarde voor internationale werknemers.

Concreet geven bedrijven aan dat ze moeite hebben buitenlands personeel te werven omdat de kinderen niet naar school kunnen in de Amsterdamse regio. In de MRA is een Deltaplan internationaal onderwijs opgesteld om het aanbod aan internationaal onderwijs in de regio op korte termijn te kunnen uitbreiden. Met de internationale campus wil Almere een aantrekkelijk woonmilieu scheppen voor internationale werkgevers en werknemers. Hiermee draagt dit sleutelproject direct bij aan de versterking van de internationale concurrentiepositie van de MRA Noordvleugel. In 2023 is de nieuwe Internationale School aan het Anna Park opgeleverd. De feestelijke opening heeft bij de start van het nieuwe schooljaar plaatsgevonden. Omdat uitbreiding van de Internationale School op dit moment nog niet aan de orde is, worden de middelen doorgeschoven naar 2026-2027.

Wat mag het kosten

Er worden geen nieuwe middelen voor 2026 aangevraagd.

Flevo Campus

Flevo Campus is een kenniscentrum dat oplossingen en innovaties biedt op stedelijke voedselvraagstukken. Dit betreft verbeteringen in het voedselsysteem, die ten goede komen aan maatschappelijke doelen als volksgezondheid, duurzaamheid, educatie en sociale cohesie en economische ontwikkeling. In deze maatschappelijke en economische doelen is een sterke voedselcomponent aanwezig. Voedsel is een ideaal medium om op meerdere terreinen tegelijk winst te boeken.

Flevo Campus werkt aan het versnellen van de voedseltransitie in de hele keten. Dit gebeurt door: netwerken te creëren van ondernemers, onderzoekers, overheden en consumenten; hen samen te laten werken in actielabs; het inzetten van kennisprogramma's en vouchers waarmee voedselondernemers onderzoek kunnen doen; het ondersteunen van (startende) voedselondernemers en het stimuleren van een duurzame voedseleconomie in een gezonde leefomgeving.

Flevo Campus gaat handelen onder de naam Food Pioneers. De kracht is de optelsom van alle projecten, verdeeld over de drie programmalijnen (voorheen 5). De grootste impact wordt gerealiseerd als zowel op onderzoek, onderwijs en ondernemerschap wordt samengewerkt, waardoor het een ideaal middel is om op verschillende terreinen tegelijk winst te behalen.

Waarom moet het in 2026?

Flevo Campus betreft een bestaande interventie met een bestaande subsidierelatie, vanuit de voorgaande tranches. Flevo Campus een zelfstandige stichting, met een eigen directeur-bestuurder, een RvT en partners, waaronder Gemeente Almere en Provincie Flevoland. Flevo Campus zet de bedrijfsvoering voort in 2026, met een gewijzigde koers.
Door onderzoek, onderwijs en ondernemers te verbinden in alle programma's, wordt de burger uiteindelijk het best bedient en wordt het snelst impact bereikt. De drie lijnen worden gezamenlijk opgeschaald, om hiermee ook sneller inzicht te krijgen in wat succesvol is en wat minder.
In deze competitieve markt is het belangrijk om het tempo erin te houden om daardoor geen achterstand op te lopen.

Resultaten

Q1	• Het ontwikkelen van een doorlopend programma dat gebalanceerd bijdraagt aan financiële onafhankelijkheid. (Q1-Q4) • Het doorlopend leveren van een (maatschappelijke) bijdrage aan een gezonde, duurzame en leefbare stedelijke omgeving. (Q1-Q4)
Q2	• Het lokaal, regionaal en internationaal versterken van Almere op het gebied van economische en maatschappelijke ontwikkeling. (Q2-Q3)
Q3	• Het delen van kennis door samenwerkingen tussen onderwijs en MKB en het stimuleren van instroom medewerkers in de voedselindustrie.
Q4	• Het lokaal initiëren van kennis- en netwerk events die de economische positie van Almere en Flevoland versterken. • Groei (internationale) reputatie: met Flevo Campus groeit Almere uit tot (wetenschappelijke) praktijkwerkplaats voor stedelijke voedselvoorziening. Dit is positief voor de internationale reputatie van de stad.

Wat mag het kosten

bedragen x € 1.000

	2025	2026	2027	2028	2029	Totaal
Resultaat/Onderzoek	625	295	300	325	325	1.870
Resultaat/Opleiden	125	255	300	300	325	1.305
Resultaat/Ondernemen	295	635	600	600	467	2.597
Resultaat/Projecten	355	0	0	0	0	355
Resultaat/Huisvesting	400	225	250	250	250	1.375
Resultaat/Org&Commun.	350	515	500	500	500	2.365
Totaal	**2.150**	**1.925**	**1.950**	**1.975**	**1.867**	**9.867**

Innovatiecentrum Duurzaam bouwen PRICE

PRICE zet zich actief in als praktijklab en innovatiecentrum voor duurzaam bouwen en circulaire innovaties. PRICE past kennis en kunde praktisch toe, met als doel het stimuleren van de nationale en regionale ambities voor een toekomstbestendige, circulaire en sociaal-inclusieve samenleving. Als verbinder in de triple helix stimuleert PRICE via challenge-aanpak circulaire economische ketens en helpt het oude lineaire patronen doorbreken. Dit gebeurt door kennis over circulair ontwerpen, ontwikkeling en nieuwe vormen van samenwerking en waardebepaling toe te passen. En daarmee in de praktijk te laten zien hoe innovatief circulair bouwen er uit ziet en positief bij te dragen aan werkgelegenheid en verdienvermogen.

PRICE is hét regionale erkende praktijklab waar samen met onderwijs, markt, overheid én de maatschappij wordt geëxperimenteerd en geïnnoveerd. PRICE maakt zichtbaar wat nu al kan ten aanzien van duurzame leefomgeving en werkt door aan wat morgen en overmorgen nodig is. PRICE ontwerpt, initieert, ontwikkelt en toetst vernieuwende leefmilieus, woonconcepten en bouwmethoden om opschaling mogelijk te maken. Dit zorgt voor een versnelling naar een circulaire (bouw)economie en leefomgeving en een positief effect op werkgelegenheid. Daarbij stuurt PRICE op 100% CE innovatie – om te komen tot maximale versnelling van de noodzakelijke transitie. Op deze manier is PRICE, en Almere, een voorbeeld voor innovatie gericht op regionale en landelijke (beleids)doelstellingen, zowel op de korte als ook op langere termijn.

Waarom moet het in 2026?

In 2026 bouwt PRICE hierop voort. Focus ligt op het blijven ontwikkelen en borgen van de opgedane kennis, voortzetten en vernieuwen van samenwerking met onderwijsinstellingen en gelijkgestemden zoals het woningbouwatelier, de Green Innovation Hub, NKBB, Techniek Opleiding Flevoland en HIP (High Impact PPS). Ook intensiveert PRICE haar samenwerking met verschillende afdelingen binnen de gemeente Almere (binnen o.a. het kader van Convenant TBB1[1] en Citydeal TBG2). Daarnaast consolideert PRICE is 2026 de randvoorwaarden voor het effectief versterken van haar slagkracht. Hierbij gaat het om een Toekomstbestendige Innovatie Zone (TIZ) die regelluw onderdeel uit gaat maken van het ontwikkelplan Hortus en de mogelijkheid biedt om tijdelijk en 100% circulair te bouwen. Te leren en te experimenteren.

Resultaten

Q1
- Vervolg circulaire renovatie. (Q1-Q4)
- Ontwikkeling Toekomstbestendige en Innovatie bevorderende Zone (TIZ) op het grondgebied (›7500m2) wat PRICE in bruikleen heeft. Deze 100% circulaire en regelluwe zone verbindt urgente ruimtelijke duurzaamheidsvraagstukken uit o.a. de gebiedsontwikkeling van Hortus met een ruimte en focus om te experimenteren met tijdelijk, circulair en biobased bouwen en het doen van onderzoek naar de woonbeleving en verplaatsbaarheid ervan. (Q1-Q4)
- Maandelijkse materialententoonstelling en kennisuitwisseling over relevante materiaalgroepen binnen de bouw. (Q1-Q4)
- Bijeenkomsten Circulaire Inkoop Academie waarin circulair inkopen en aanbesteden wordt geleerd, en ingezoomd wordt op de transformatieve overheid en de rol die elke ambtenaar hierin kan nemen.
- Binnenhalen extra financiering. (Q1-Q4)
- Effectieve organisatie en effectief netwerk met (inter)nationale circulaire partners en kennisinstellingen uitbreiden. (Q1-Q4)
- **Doorontwikkelen naar** een permanent zelfstandig instituut. (Q1-Q4)

Q2
- Organiseren challenge.

Q3
- Organiseren challenge.

Q4

1 Toekomstbestendig bouwen.

2 Toekomstbestendige gebiedsontwikkeling

Wat mag het kosten

bedragen x € 1.000

	2025	2026	2027	2028	2029	Totaal
PRICE	500	865	761	761	761	3.648
Totaal	**500**	**865**	**761**	**761**	**761**	**3.648**

ICT Tribe

Het project ICT Tribe Almere wil de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt verbeteren door studenten gericht op te leiden voor ICT-functies. Er is een structureel tekort aan goed opgeleide ICT-medewerkers en Almere heeft een overschot aan MBO-ers die administratief of algemeen opgeleid zijn en een beperkt arbeidsperspectief hebben. Om deze frictie op te lossen is een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt van groot belang.

De gemeente Almere, ROC van Flevoland en Provincie Flevoland onderschrijven dit gezamenlijke belang. De afgelopen jaren is toegewerkt naar de oprichting van ICT Tribe Almere waar alle stakeholders samenkomen en een community rondom ICT vormen. Eind 2023 heeft dit geleid tot de oprichting van Stichting ICT Tribe Almere en de opening van de fysieke locatie bij het MBO-college in Almere Buiten. De stichting staat inmiddels onder leiding van een directeur bestuurder en met een Raad van Toezicht.

ICT Tribe Almere bevordert de groei en het gebruik van IT-talent in Almere en Flevoland door ontdekken, opleiden en matchen. Dit is gericht op mensen die in Almere en de nabije regio wonen en/of werken, volwassen en/of student, met of zonder baan, waaronder ook mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt. ICT Tribe Almere vergroot de kansen op werk, versterkt het vestigingsklimaat en stimuleert de groei van lokale ICT-bedrijven en de profilering van Almere op het gebied van tech en transitie. Daarnaast fungeert ICT Tribe als een gemeenschap die scholing, kennisuitwisseling en evenementen.

Wat mag het kosten

De nieuwe middelen voor 2026 worden toegekend onder voorwaarde van een volledige aanvraag / begroting.

Economisch versterken Almere Centrum en Weerwatergebied

Met het sleutelproject wordt de verblijfsduur, belevingswaarde en het creëren van levendigheid van het centrum en het Weerwatergebied vergroot. Het creëren van levendigheid omvat meerdere elementen zoals het faciliteren van ondernemers en initiatiefnemers, het zorgdragen voor programmering (software), aanjagen van bebouwing (hardware), creëren van kansen en voorzien in randvoorwaarden.

Dankzij een intensieve samenwerking van ondernemers, vastgoedeigenaren, bewoners, instellingen en de gemeente, en met investeringen vanuit het Fonds Verstedelijking Almere in het stationsgebied, de openbare ruimte en het Rondje Weerwater, heeft het centrum van Almere zich in de afgelopen jaren ontwikkeld tot een aantrekkelijk gebied voor Almere en de regio. Het centrum beschikt steeds meer over een levendige functiemix van wonen, werken, studeren en ondernemen, met daarbij een aantrekkelijke openbare ruimte en (culturele) programmering. Programmering van het gebied en de regie daarop is een belangrijke drager voor het centrumgebied en daarmee voor het behalen van de doelstellingen van Almere Centrum. De investeringen van de afgelopen jaren in het gebied en de daarbij geformuleerde doelstellingen worden mede behaald wanneer er regie is op het creëren van levendigheid.

Jaarlijks wordt er een jaarprogramma gemaakt, vastgesteld en uitgevoerd samen met de centrumpartners. Daarnaast wordt er gaandeweg het jaar nieuwe kansen en initiatieven besproken en getoetst op haalbaarheid en toegevoegde waarde.

Waarom moet het in 2026?

In het sleutelproject wordt intensief samengewerkt door diverse externe partijen. De noodzakelijk programmering voor het gebied wordt voornamelijk gefinancierd vanuit deze marktpartijen. De middelen

van het FVA dienen vooral als aanjaaggeld, om zo de middelen van derden optimaal te benutten en in te zetten waar nodig.

Resultaten

	resultaten	inspanning
Q1 – Q4	• Vergroten verblijfsduur, belevingswaarde en het creëren van levendigheid van het centrum en het Weerwatergebied.	• Uitvoering evenementenkalender 2026 (deze wordt in Q4 2025 vastgesteld, dan wordt ook duidelijk welke evenementen er in 2026 plaatsvinden met cofinanciering vanuit het FVA). • Beoordelen nieuwe programmering. • Marketing en communicatie.

Wat mag het kosten

bedragen x € 1.000

	2025	2026	2027	2028	2029	totaal
Centrumpartners	2.000	2.000	2.000	2.000	1.500 - 2.000	10.000
Fondsen en gelden derden (anders dan vaste centrumpartners)	pm	pm	pm	pm	pm	pm
FVA	350	900	900	750	600	3.500
Totaal	**2.350**	**2.900**	**2.900**	**2.750**	**2.600**	**13.500**

De middelen vanuit het FVA worden onder voorwaarden gesteld. Jaarlijks wordt er voor de gezamenlijk programmering een werkbegroting opgesteld. Deze wordt vastgesteld in oktober voorafgaand aan het komende jaar. De werkbegroting kan nog gedurende het evenementenseizoen wijzigen en worden aangevuld. Op dit moment is er nog geen werkbegroting voor 2026. Personele inzet ten behoeve van coördinatie en regie is gedekt vanuit de gemeentelijke begroting, programma Almere Centrum. De FVA-bijdrage wordt ingezet op daadwerkelijk realisatie van projecten.

Regio Deal Nieuw land 2023-2028

Met de Regio Deal Nieuw Land versterken we de economische kansen op het gebied van energie, technisch onderwijs, innovatie en duurzame bouw in Flevoland. Het doel van de Regio Deal is om de aantrekkelijkheid van de regio Almere-Lelystad te vergroten voor nieuwe en bestaande bedrijven. En ook de aantrekkelijkheid van de regio voor talent te vergroten. Zo willen we uitgroeien tot een duurzame economie die toonaangevend is op het gebied van Tech en Transitie.

Via subsidies en inkoop geeft de Regio Deal Nieuw Land een financiële impuls aan projecten in Almere en Lelystad. De Regio Deal Nieuw Land loopt tot en met 2028. Daarna moeten regiodealprojecten zelfstandig verder. De Regio Deal Nieuw Land is een SPUK uitkering van het Rijk. Voor elke euro die het rijk inlegt is een euro cofinanciering nodig. Vanuit het Fonds Verstedelijking Almere is een bedrag van 9 miljoen euro gereserveerd voor (een deel van) de benodigde cofinanciering. Daarnaast is een bedrag van 1,5 miljoen gereserveerd voor een eventueel vervolg op de Regio Deal Nieuw Land, vanaf 2029.

Waarom moet het in 2026?

Halverwege 2025 zijn 7 projecten gestart vanuit de eerste tranche Tender Subsidie Regio Deal Nieuw Land. Eind 2025/begin 2026 zal een tweede tranche worden opengesteld waar (hopelijk) nieuwe projecten uit voortkomen. Ook wordt vanuit de Regio Deal het programma Brandpunt High Tech Almere gefinancierd.

In 2026 wordt op de volgende projecten van de Regiodeal Nieuw Land een co-financierings bijdrage geleverd vanuit het Fonds Verstelijking Almere:

A: Inzet personele capaciteit en onderzoeksbudget programma leren en werken
B: Cofinanciering aan 3 regiodealprojecten werkpakket 1 RD: Talent
C: Mogelijk: cofinanciering op projecten tweede tranche Tender subsidie

C: Programma Brandpunt High Tech Almere

A: Inzet personele capaciteit en onderzoeksbudget programma leren en werken
Om alle inzet rond de Regio Deal Nieuw Land in goede banen te leiden, en ook inhoudelijk op Regio Deal projecten te kunnen adviseren en bij te sturen, is ambtelijke capaciteit nodig. Ook reserveren we budget om incidentele onderzoeken te kunnen verrichten.

B: Cofinanciering aan 3 regiodealprojecten werkpakket 1 RD: Talent
Voor de eerste tranche van de Tender subsidie Regio Deal Nieuw Land wordt op drie projecten een cofinancieringsbijdrage geleverd vanuit het FVA3. Deze projecten starten vanaf september 2025, en lopen door tot en met 2028. Het betreft de volgende 3 Regiodeal aanvragen: Hiervan kunnen (sleutel)projecten gemaakt worden met de benodigde versnelling voor talentontwikkeling in Almere. De drie aanvragen kennen samenhang, maar zijn afzonderlijk opgesteld.

- Techniek Tribe: Almeerse bedrijven hebben een groot gebrek aan technisch geschoold personeel. Met Techniek Tribe wordt een duurzame triple helixsamenwerking opgericht, gericht op (om)scholing in techniek met focus op instroom, doorstroom en behoud van technisch talent. Techniek Tribe maakt gebruik van bestaande locaties en samenwerkingsverbanden. Er wordt ingezet op: overzicht en coördinatie van (scholings)-initiatieven, ontwikkelen van een centraal platform voor inwoners en bedrijven, opbouwen van een sterk netwerk, faciliteren van kennis- en expertiseontwikkeling en communicatie/events.
- Krachtig beroepsonderwijs voor tech en transitie: De Onderwijscoalitie mbo/hbo heeft als doel technisch beroepsonderwijs in deze regio structureel te versterken. Er wordt ingezet op vier programmalijnen: ontwikkelen doorlopende leerlijnen Bouwkunde en Engineering, Makerspace inrichten, Minor en keuzedeel Tech en Transitie ontwikkelen, en ontwikkelen van een studiekeuzemodule welke enthousiasmeert en verleidt om te kiezen voor techniek.
- Ontwikkelfonds Flevoland Leert stimuleert om- en bijscholing middels subsidie voor inwoners en werkgevers. FVA gelden komen ten goede aan Almere.

C: Mogelijk: cofinanciering op projecten tweede tranche Tender subsidie
In de tweede helft van 2025 wordt een nieuwe tranche van openstelling op de Tender Subsidie Regio Deal Nieuw Land voorbereid. Projectindieners hebben de mogelijkheid om een cofinancieringsbijdrage aan te vragen bij het FVA. Deze projectaanvragen worden getoetst op hun bijdrage aan doelstellingen van het programma leren en werken. Halverwege 2026 is definitief bekend aan welke Regiodeal projecten er vanuit dit sleutelproject een financiële bijdrage wordt geleverd.

D: Programma Brandpunt High Tech Almere
High tech bedrijven hebben een grote economische waarde in termen van (directe en indirecte) werkgelegenheid, goed betaalde banen en toekomstkracht van de Almeerse economie. De sector levert ook belangwekkende oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken als energietransitie, digitalisering, veiligheid, gezondheid en zorg. Om adequaat in te spelen op de kansen die Almere heeft op high tech-gebied is in 2025 een High Tech Nota opgesteld. In het programma High Tech Brandpunt Almere wordt uitvoering gegeven aan deze strategie.

Resultaten

Q1	• Regiodeal Proces: Beoordeling projectaanvragen Regiodeal tweede tranche die cofinanciering willen uit het FVA. • Regiodeal Proces: Subsidieverstrekking aan goedgekeurde projecten. • Techniek Tribe: Start uitvoering werkpakketten voor scholingsplatform en netwerkvorming. Eerste kennissessie/workshop georganiseerd met 5 bedrijven en onderwijsinstellingen.

3 *In de besluitvorming van de eerste tranche is 1 project afgevallen die in het jaarprogramma 2025 was benoemd als project waar we vanuit het FVA op co-financieren. Dit was het project: Almere, een stad voor studenten. De afgevallen projecten hebben de mogelijkheid om (indien gewenst) het project opnieuw in te dienen in de tweede tranche van de Regio Deal.*

- Krachtig Beroepsonderwijs: Lancering pilot-leerlijnen Bouwkunde en Engineering; werving deelnemers studiekeuzemodule.
- Ontwikkelfonds Flevoland Leert: Eerste subsidieronde voor om- en bijscholing geopend; 100 aanvragen verwacht.
- Programma High Tech: Samenwerkingsovereenkomst High Tech Almere & Defensie. Campusontwikkeling Zuidoever Weerwater gestart. Samenwerkingsovereenkomst met high tech bedrijf voor vestiging op de campus. Verwering steun Semicon Board voor IAMM en 1e High Tech netwerkbijeenkomst georganiseerd (+150 deelnemers)

Q2
- Techniek Tribe: Oplevering online platform (fase 1); eerste resultaten gebruikersanalyse beschikbaar.
- Krachtig Beroepsonderwijs: Opening Makerspace bij MBO-instelling; eerste keuzedeel 'Tech & Transitie' gestart.
- Ontwikkelfonds Flevoland Leert: Begeleidingstrajecten gestart voor eerste lichting deelnemers (doel: # trajecten Q2).
- Programma High Tech: Deelnemen aan minimaal 1 buitenlandse missie op gebied van High Tech of HTSM, commitment Semicon Board aan IAMM, oprichten triple helix entiteit Flevoland.

Q3
- Techniek Tribe: Tweede kennissessie/workshop met verdiepende thema's techniek & arbeidsmarkt; feedbackronde bedrijven.
- Krachtig Beroepsonderwijs: Tussentijdse evaluatie leerlijnen en minor, input verzameld voor doorontwikkeling.
- Ontwikkelfonds Flevoland Leert: Verdere uitrol subsidieprogramma; 250 gebruikers actief begeleid.
- Programma High Tech: IAMM van verkenningsfase naar ontwikkelfase. Start pre-master UTwente.

Q4
- Techniek Tribe: Lancering verbeterde versie platform (fase 2); jaarlijkse event/techniekfestival georganiseerd met minimaal 250 bezoekers.
- Krachtig Beroepsonderwijs: Publicatie monitorrapport eerste jaarresultaten; voorbereiding doorontwikkeling tweedejaars curriculum.
- Ontwikkelfonds Flevoland Leert: Evaluatie 2026 uitgevoerd, nieuwe subsidierondes voorbereid voor 2027.
- Programma High Tech: Realisatie Welkomstcentrum fase 1; tweede High Tech netwerkbijeenkomst georganiseerd (200+ deelnemers).

Wat mag het kosten

bedragen x € 1.000

	2025	2026	2027	2028	2029	Totaal
A: Inzet personele capaciteit en onderzoek	100	252	252	254	0	858
B: Cofinanciering aan Regiodeal projecten – Tranche 1	300	683	628	450	0	2.061
C: Cofinanciering aan Regiodeal projecten – Tranche 2	225	1.088	1.143	1.130	0	3.586
D: Programma High Tech	712	550	525	525	114	2.426
Terugbetaling vooruitbetaalde kosten	70	0	0	0	0	70
Reservering vervolg regiodeal	0	0	0	500	1.000	1.500
Totaal	**1.407**	**2.573**	**2.548**	**2.859**	**1.114**	**10.500**

De groene en waterrijke stad

bedragen x € 1.000

Jaarprogramma 2026	Nieuwe middelen 2026	Middelen voorgaande jaren	Totaal middelen 2026
Unieke Landschappen: Etalage	384	0	384
Unieke Landschappen: Almeerderhout	765	916	1.681
Natuurinclusieve stad (natuurraamwerk Pampus en Oosterwold)	218	0	218
Natuurlijk verstedelijken Hart v.d. Stad	425	0	425
Almeersepoort Nationaal Park Nieuw Land	1.350	0	1.350
Pijler 3: groene en waterrijke stad	**3.142**	**916**	**4.058**

Unieke landschappen

Etalage

Dit is de oostelijke groene long van Almere: de groene ruimte tussen de stadsdelen Almere Buiten en Oosterwold, een uitloopgebied voor (toekomstige) omwonenden en één van de weinige gebieden in Almere waar blijvend ruimte is voor een agrarisch landschap. Het bestaat nu uit stukjes bos, natuur, akkers, een weide met zonnepanelen en sportvelden. Doel van dit sleutelproject is de versterking van de oostelijke groene long van Almere, zodat het een samenhangend, herkenbaar en toegankelijk gebied wordt met een blijvende plek voor natuurinclusieve landbouw, toekomstbestendige natuur en recreatiemogelijkheden voor Almeerders en bezoekers.

Stadsbos Almeerderhout

Het grootste bos van Almere, het Almeerderhout, met een oppervlakte van 1.400 hectare, is zo'n 40 jaar geleden aangelegd. Het is grotendeels in eigendom van Staatsbosbeheer. Het bos wordt komende jaren volledig omsloten door de groeiende stad. Dit biedt nieuwe kansen en vraagt om een volgende stap in de ontwikkeling van het bos zelf. Zowel in de aanhaking op de (nieuwe) wijken en het stadscentrum, als in het versterken van de regionale betekenis (toeristisch-recreatief én ecologisch-landschappelijk). De doelstelling is het boscomplex Almeerderhout ontwikkelen tot hét Stadsbos van de Toekomst: icoon van de groene en gezonde stad. Een gevarieerd, aantrekkelijk en toegankelijk bos voor mens, dier en plant. Buurtbewoners, initiatiefnemers en vrijwilligers spelen hierbij een belangrijke rol en het bos nodigt uit om te beleven en te bewegen. Het bos kent een grote biodiversiteit, levert natuurlijke grondstoffen, absorbeert CO2, biedt schaduw en houdt water vast. Het bos is bekend en geliefd bij iedereen en vormt een essentiële bouwsteen voor Almere 2.0.

Waarom moet het in 2026?

Etalage

In 2025 is een kwartiermaker aangesteld. Er wordt een plan van aanpak opgeleverd, eisen en wensen worden gedefinieerd en er wordt een start gemaakt met visievorming. Voor de continuïteit en om tijdig de beloofde resultaten te leveren, gaan in 2026 te werkzaamheden door.

Stadsbos Almeerderhout

Er zijn een aantal recente ontwikkelingen die urgentie creëren om in te grijpen. Allereerst zorgt de verstedelijking rondom het bos voor uitdaging met betrekking tot bereikbaarheid, gebruik en het beheer van het bos. Ook vraagt de ontwikkeling van het bos in zijn successie de komende vijf jaar om transformatie van de kwetsbare monocultuur bospercelen. Tenslotte spelen er in Almere vraagstukken zoals afname van de biodiversiteit, klimaatdoelstellingen en circulaire economie, welke uitwerking krijgen in het ontwikkelplan van Almeerderhout. Als uitwerking van het Ontwikkelplan Almeerderhout (2021) wordt het boscomplex in drie fasen gerealiseerd. In 2025 is de start gemaakt met fase 2 van het project waarbij de kern van het bos ontwikkeld wordt. De betrokken stakeholders uit het gebied (oa Stadslandgoed de Kemphaan) verwachten de start van de planontwikkeling. Capaciteit en kennis is beschikbaar bij de samenwerkende partners Almere en Staatsbosbeheer en geeft continuïteit en voortgang in het project.

Resultaten

Q1 *Etalage*
- Participatie omgeving (hele jaar)
- Opstellen toekomstperspectief (hele jaar)

Stadsbos Almeerderhout
- Inkooptraject ontwerpbureau voor Inrichtingsplan afronden, fase 2
- Inkooptraject ontwerpbureau voor boscircuit afronden, fase 2
- Inkooptraject beplantingsplan afronden, fase 2
- Definitief ontwerp Wildbosicoon afronden en start uitvraag Maakbosicoon
- Contractering en Aanbesteding fase 1

Q2 *Stadsbos Almeerderhout*
- Start interactief planproces Inrichtingsplan, Boscircuit en beplantingsplan
- Voorbereiden uitvoering Wildbosicoon
- Gunning Aanbesteding IP's en boscircuit, fase 1
- Programmering A4daagse en activering boskamers Haven en Nobelhorst

Q3 *Stadsbos Almeerderhout*
- Start uitvoering IP: Nobelhorst, Haven (STR) en Oosterwold en Vogelhorst (SBB)
- Bouwteam boscircuit werkt innovatie/duurzaamheid uit in proefstroken
- Start uitvoering Wildbosicoon
- Almeerderhoutdag

Q4 *Etalage*
- Toekomstperspectief gereed

Stadsbos Almeerderhout
- Vaststellen voorlopig inrichtingsplan boshart, boscircuit en beplantingsplan, fase 2
- Afronding uitvoering bostransformatie fase 1
- Resultaten test proefstroken boscircuit-› besluit en start uitvoering

Wat mag het kosten

Etalage

bedragen x € 1.000

	2025	2026	2027	2028	2029	Totaal
Etalage	170	384	220	114	111	999
Totaal	**170**	**384**	**220**	**114**	**111**	**999**

Stadsbos Almeerderhout

bedragen x € 1.000

	2025	2026	2027	2028	2029	Totaal
Stadsbos Almeerderhout	0	858	2.602	2.402	1.398	7.260
Inflatiecorrectie fase 1	51	823	775	0	0	1.649
Totaal	**51**	**1.681**	**3.377**	**2.402**	**1.398**	**8.909**

Natuurinclusieve stad

Natuurraamwerk Pampus. Versterking van de ecozone Pampus. De zone zal de komende jaren in toenemende mate onder druk komen te staan als gevolg van de woningbouwopgave in Almere-Pampus. Om die reden wordt de ecozone plaatselijk verbreed en heringericht. Maatregelen zijn gericht op natuurcorridors en stapstenen van voldoende omvang en kwaliteit en het creëren van een bufferzone waarbinnen natuur en recreatie samen kunnen gaan. Vanuit de FVA-bijdrage wordt een zonering aangebracht tussen natuur en recreatie en worden nieuwe recreatieve voorzieningen gerealiseerd.

Natuurraamwerk Oosterwold. Aanleg van een bosverbinding tussen Almeerderhout en Horsterwold langs de Hoge Vaart met zowel een ecologische als recreatieve functie.

Waarom moet het in 2026?

Natuurraamwerk Pampus. Een meer robuuste ecozone Pampus met een hogere kwaliteit is randvoorwaardelijk voor de natuurinclusieve ontwikkeling van Almere Pampus. Als het uitgangspunt wordt gehanteerd dat ontwikkeling van natuur en landschap 5 jaar voorafgaand aan de start van woningbouw wordt uitgevoerd. Dan is uitvoering van de ecozone nodig in de periode 2025-2029. Belangrijke financiering van het project wordt geleverd uit SPUK Natuur 1 en 2. De middelen moeten uiterlijk besteed zijn in respectievelijk 2026 en 2030.

Natuurraamwerk Oosterwold. In 2025 is de kwartiermaker voor het natuurraamwerk Oosterwold gestart. Zij levert in 2025 een projectplan en begin 2026 een programma van eisen. Daarna wordt gestart met de ontwerpfase (planuitwerking). Voor de continuïteit moeten de werkzaamheden in 2026 doorgaan.

Resultaten

Q1 *Natuurraamwerk Pampus*
- Voorbereiding uitvoering Corridor Da Vincipad fase 1.
- Voorbereiding uitvoering fase 1.

Natuurraamwerk Oosterwold
- Programma van eisen.

Q2 *Natuurraamwerk Pampus*
- Ontwerp fase 2.

Natuurraamwerk Oosterwold
- Start ontwerpfase (planuitwerking).

Q4 *Natuurraamwerk Pampus*
- Start uitvoering Corridor Da Vincipad fase 1.
- Start uitvoering fase 1.

Wat mag het kosten

bedragen x € 1.000

	2025	2026	2027	2028	2029	Totaal
Natuurraamwerk Pampus	174	98	10	92	77	451
Natuurraamwerk Oosterwold	150	120	60	560	1.660	2.550
Totaal	**324**	**218**	**70**	**652**	**1.737**	**3.001**

Natuurlijk verstedelijk Hart van de stad

Uitgangspunten voor de doorontwikkeling van het centrum van Almere is aansluiten bij de bestaande groene kwaliteiten van de stad, maar daarnaast rekening te houden met de stedelijke en maatschappelijke uitdagingen van de 21ste eeuw. Om dit te bereiken wordt voor de doorontwikkeling van het centrum ingezet op natuurlijke oplossingen bij de stedelijke verdichtingen. Het principe van natuurlijk verstedelijken biedt de mogelijkheid om bij het ontwerpproces te sturen op het realiseren van een ecosysteem met maximale ecosysteemdiensten. Hierdoor wordt de basis gecreëerd voor het integreren van de verschillende visies en doelstellingen van het Hart van de Stad en het maken van een toekomstbestendig centrumgebied.

Veel voorkomende oorzaak waarom in andere steden vergroeningsambities niet worden gerealiseerd is, omdat het huidige instrumentarium en interne processen hier nog niet voor zijn ingericht. Systeemverandering is noodzakelijk. Zowel in de samenwerking met partners als intern binnen de gemeente. Om het beoogde resultaat te kunnen borgen binnen de gemeente Almere zijn de volgende voorbereidende inspanningen noodzakelijk:
1. Groene dooradering centrum: nader onderzoek naar de mogelijkheden (onder- en bovengronds) en planuitwerking, met eerste fase uitvoering;
2. Stadsweteringpark: overstijgend aan deelontwikkeling planvoorbereiding, samenhangend ontwerp en realisatie van een eerste fase van het Stadsweteringspark.

Voor het vergroenen van de binnenstad zijn onder andere BOL-middelen (BO Leefomgeving) beschikbaar voor de uitvoering van groene projecten onder de voorwaarde van woningbouw en cofinanciering. De middelen van het Fonds Verstedelijking Almere worden ingezet om aan de voorwaarden van cofinanciering voor het BOL te voldoen. De regie op de 2 projecten en het verkrijgen van de realisatie- en investeringsbudgetten is ondergebracht bij het Programmateam Almere Centrum.

Waarom moet het in 2026?

De voorbereiding/uitvoering voor het natuurlijk verstedelijken van het Hart van de Stad is noodzakelijk in 2026 omdat de planontwikkeling en voorbereiding van de woningbouw in het centrum hard gaat. Samenwerking en afstemming van de groene agenda daarop is van belang om de integraliteit te borgen en geen kansen te missen. Bij de uitvoering van het vergroenen zullen tevens diverse koppelkansen gevonden moeten worden in financiering, uitvoering en beheer, zoals groot onderhoud, vastgoedeigenaren met plannen en subsidiemogelijkheden, zoals mogelijk de koppeling met MRA klimaatadaptieve financieringsstrategie.
We benutten de middelen van het FVA om te voldoen aan de gestelde voorwaarden vanuit het BOL. De totale BOL-middelen en andere financieringsmogelijkheden worden vervolgens benut om uitvoering te geven aan de vergroeningsopgaven van Almere Centrum.

Resultaten

In 2025 is gewerkt aan een integraal ontwerp voor het Stadsweteringpark en het uitwerken van de uitgangspunten voor natuurlijk verstedelijken en de ontwikkelregels uit de ontwikkelvisie Natuurkrachtig Hart van de Stad voor de (versteende) binnenstad tot een programma van eisen (pve). Deze producten waren nodig om in 2026 over te gaan tot gefaseerde en start uitvoering. De hieronder beschreven resultaten/inspanningen bouwen hierop voort.

Q1 *Stadsweteringpark*
- Voorbereiding 1e stappen uitvoering.

Groene dooradering centrum
- Borgen en verbinden van het programma van eisen aan huidige en toekomstige vergroeningsopgaven van Almere Centrum.
- Verkenning koppelkansen financiering, uitvoering en beheer vergroening binnenstad.

Q2 *Stadsweteringpark*
- Start meerjarig participatie en communicatie traject.
- Werkvoorbereiding 1ste stappen realisatie

Groene dooradering centrum
- Mogelijkheden benutten van koppelkansen zoals in Q1 is geïnventariseerd (doorlopend proces).

Q3 *Stadsweteringpark*
- Uitvoering participatie en communicatie traject.
- Werkvoorbereiding 1ste stappen realisatie

Groene dooradering centrum
- Mogelijkheden benutten van koppelkansen zoals in Q1 is geïnventariseerd (doorlopend proces).

Q4 *Stadsweteringpark*
- Eerste realisatie, zoals planten eerste 50 of 100 bomen, realisatie twee bruggen, etc.
- Uitvoering participatie en communicatie traject.

Groene dooradering centrum
- Mogelijkheden benutten van koppelkansen zoals in Q1 is geïnventariseerd (doorlopend proces).

Wat mag het kosten

bedragen x € 1.000

	2025	2026	2027	2028	2029	Totaal
Groene dooradering centrum	125	125	250	500	500	1.500
Stadsweteringpark	300	300	400	500	500	2.000
Totaal	**425**	**425**	**650**	**1.000**	**1.000**	**3.500**

Almeersepoort Nationaal Park Nieuw Land

De provincie Flevoland heeft een natuurgebied dat uniek is in Nederland en Europa: het Nationaal Park Nieuw Land (2018), bestaande uit de Oostvaardersplassen, de Lepelaarplassen, Markerwadden en een deel van het Markermeer. Vooral het Oostvaardersplassengebied trekt grote belangstelling van zowel de binnenlandse- als buitenlandse bezoeker voor het beleven van deze nieuwe natuur.

De groeiende belangstelling, resulterend in een toename van het aantal bezoekers, vraagt om een slimme aanpak waarmee kwetsbare natuur ontzien wordt en tegelijkertijd de kwaliteit van de beleving en de opvangcapaciteit worden vergroot. Dit wordt gedaan door realisatie van poortgebieden zoals de Almeersepoort. En door ontvangstplekken te realiseren, voorzieningen te verbeteren, de natuur zichtbaar en beter bereikbaar te maken, natuurkwaliteit te verbeteren en een gevarieerd en op maat gemaakt programma te bieden.

De rode draad in de ontwikkeling van de Almeersepoort is placemaking: een drie-eenheid van software (programmering van activiteiten), hardware (gebouwen, infra, landschap) en orgware (permanente samenwerking tussen organisaties). Er wordt niet alleen aan de fysieke aanpassing van landschap en gebouwen gewerkt, maar ook aan de programmering van activiteiten samen met alle betrokken partners. Het project is een nauwe samenwerking tussen de gemeente Almere, Staatsbosbeheer, Flevo-landschap, provincie Flevoland, Stad en Natuur Almere en Almere City Marketing.

Wat mag het kosten

De nieuwe middelen voor 2026 worden toegekend onder voorwaarde van een volledige aanvraag / begroting.

Overige projecten

bedragen x € 1.000

Jaarprogramma 2026	Nieuwe middelen 2026	Middelen voorgaande jaren	Totaal middelen 2026
Energiesysteem van de toekomst	0	1.101	1.101
Slimme mobiliteit	200	0	200
Circulair ambachtscentrum	1.400	0	1.400
Overige projecten	**1.600**	**1.101**	**2.701**

Energiesysteem van de toekomst

Klimaatverandering heeft wereldwijd impact op de natuur, onze gezondheid, veiligheid en de beschikbaarheid van voedsel en water. Om de energievoorziening in Almere (warmte, koude én elektriciteit) toekomstbestendig te maken, zijn structurele investeringen nodig. Het project 'Energiesysteem van de toekomst' sluit aan bij bestaande initiatieven en zet concrete stappen naar een duurzame en CO_2-neutrale energievoorziening.

De beperkte capaciteit van het elektriciteitsnet belemmert verduurzaming, sociale en economische groei. Dit duurt tot minimaal 2034. Dit vergroot de noodzaak voor het nemen van maatregelen en het zoeken voor alternatieve energiemaatregelen in projecten. Het uitbreiden van het net kost veel tijd, waardoor we op korte termijn moeten omgaan met de gevolgen. Tegelijk biedt dit kansen om het energiesysteem anders in te richten. Zo wordt onderzocht hoe regelbare energieopwekking kan helpen om de impact van netcongestie op woningbouw te verkleinen.

De gemeente onderzoekt verschillende duurzame warmtebronnen om de restwarmte van de Diemercentrale te vervangen en af te stappen van fossiel aardgas. De komende jaren wordt geïnvesteerd in dataverzameling en analyses van het water, de ondergrond, technische concepten en stakeholders. Deze stappen zijn nodig om te bepalen of duurzame alternatieven voor aardgas een substantiële bijdrage kunnen leveren aan de warmtetransitie. Wetenschappelijke boring aardwarmte wordt gedaan op Strandeiland, en

niet in Almere, dat betekent voor ons project grotere onzekerheid voor de data van de ondergrond waardoor meer eigen analyses en onderzoeken nodig zijn

Omdat de gemeente afhankelijk is van externe partijen en de energiemarkt snel verandert, is flexibiliteit essentieel. Het budget wordt gericht ingezet voor onderzoek, samenwerkingsprojecten en het ondersteunen van initiatieven. Zo kan Almere tijdig inspelen op ontwikkelingen en haar duurzaamheidsdoelen behalen.

Waarom moet het in 2026?

Netcongestie een urgent probleem, daarom moet er op korte termijn oplossingen en maatregelen getroffen worden. Het ontwerpen van het energiesysteem van de toekomst kost tijd. De stappen die in het verleden zijn gezet moeten verder worden uitgewerkt, worden toegepast in de praktijk en worden opgeschaald om toe te kunnen werken naar het energiesysteem van de toekomst.

Resultaten

Q1	• G: ADA-1 boring-analyses, nav uitkomst go-no-go seismiek • E: Onderzoek alternatieve aansluitvormen elektriciteit
Q2	• G: Uitwerken ontwikkelscenario's exploitatieput • E: Ontwerp energiesysteem scholenstrook Molenbuurt
Q3	• G: Onderzoek bovengrondse locatie geothermie • E: Doorontwikkeling energiesysteem Hortus en Pampus • E: oprichting nieuwe energyhubs en doorontwikkeling bestaande hubs
Q4	• G: Voorbereiden seismische campagne (als gedaan door consortium) OF Interpretatie data seismische campagne (als gedaan door EBN) • E: Doorontwikkeling regelbare opwek concept

Wat mag het kosten

bedragen x € 1.000

	2025	2026	2027	2028	2029	Totaal
Geothermie (Warmteprojecten)	50	991	550	60	60	1.711
Balanceren energienet	170	110	110	110	110	610
Totaal	**220**	**1.101**	**660**	**170**	**170**	**2.321**

Slimme mobiliteit

De gemeente Almere neemt deel aan twee innovatieopdrachten van het DMI ecosysteem, Digital Twin as a Service en Digitale regie openbare ruimte.

Digitale Regie Openbare ruimte (DRO) is een consortium van overheden (Amsterdam, Groningen, Almere en Vervoersregio Amsterdam), private ondernemingen (Goudappel, Technolution, Dat.mobility en Vianova) en kennisinstellingen (AMS institute en TNO). Het doel van DRO is om met behulp van digitalisering in het belang van iedereen te verbeteren. Dit doen we door verkeersdrukte te verminderen, vervuilend verkeer terug te dringen en de toegankelijkheid van de openbare ruimte te vergroten. Tegelijkertijd houden we ook voor de behoefte van elke individuele gebruiken. Op deze manier dragen we bij aan een stad die leefbaar, rechtvaardig en duurzaam is.

Digital Twin-as-a-Service (DTaaS). Dit traject wordt onder aanvoering van het ministerie van Binnenlandse zaken uitgevoerd in samenwerking met Geonovum, provincie Flevoland, Imagem. DTaaS is opgezet om stedelijke digitale tweelingen te ontwikkelen gebaseerd op standaarden waardoor de afzonderlijke componenten los van elkaar ontwikkeld kunnen worden en er een integraal en digitaal beeld van de stad te visualiseren is. Dit inzicht helpt een beter integraal inzicht van de stad (en de ontwikkeling daarvan) te creëren waardoor we beter in staat zijn integrale afwegingen te maken.

Waarom moet het in 2026?

Het DMI programma is in 2023 gestart en is een 5 jarig programma. De overeenkomsten zijn gemaakt waar co-financiering van toepassing is. Het niet continueren van deze projecten zullen allereerst de doelstelling van het programma Smart mobility onmogelijk maken en de tractie die nu gemaakt wordt teniet doen. De samenwerking met provincie Flevoland en het ministerie van I&W zal op dit vlak niet meer kunnen doorgaan, ook de samenwerking met de andere partners, gemeente Amsterdam, Groningen bereikbaar, Gaoudappel, Technolution, Vianova en het AMS institute zal ten einde komen. Kortom de investering tot nu toe worden teniet gedaan daarnaast zullen we later alsnog de ontwikkelingen op digitaal gebied moeten doormaken, maar dan als gemeente Almere als enige dragen van alle innovaties tov de huidige structuur waarbij de verschillende ontwikkelde tools binnen het ecosysteem van DMI beschikbaar komen en we samen met ongeveer 140 partijen in Nederland samenwerken.

Resultaten

Q1	• Transparantie - Showcase DRO-Spectrum – tool om inzichten multimodaal inzichtelijk te hebben • Transport Equity – Toepassen vervoersarmoede model in Almere
Q2	• Orchestratie - Multimodale/multidoel Orchestratie – tool om multimodaal te 'orchestreren'/regievoering uit te voeren • Inrichting proeftuin voor Almere+Plan van Aanpak • Parking – Evaluatierapport parkeervakkenkaart
Q3	• Orchestratie - Toepassen multimodaal/multidoel orchestratie in Almere • Mode Shift - Toolbox en proces voor communicatie van evenementen/werkzaamheden om duurzamere mobiliteit te kunnen realiseren
Q4	• Traffic Safety - Integratie alle metrics (multi modaal) in City support centre

Wat mag het kosten

bedragen x € 1.000

	2025	2026	2027	2028	2029	Totaal
Project management	145	149	152	155	158	759
Data analist/governance	67	69	70	71	72	349
Communicatie	10	10	10	10	10	50
IV ondersteuning	10	10	10	10	10	50
ICT architect	10	20	20	20	20	90
Green innovation hub	23	31	31	31	31	147
Totaal	**265**	**289**	**293**	**297**	**301**	**1.445**

Circulair ambachtscentrum

Een huishouden stoot gemiddeld zo'n 20 ton CO2 uit per jaar, waarvan meer dan de helft afkomstig is van consumptie. Dit is waar de meeste impact zit. Gemeenten kunnen bijdragen aan het verlagen van deze voetafdruk, bijvoorbeeld door huishoudelijk afvalbeheer te verbeteren en mogelijkheden te bieden voor inwoners om circulair te consumeren via de R-ladder (zoals repair, reuse, refurbish, enzovoort). Op deze manier kan impact worden gemaakt op twee fronten: minder grondstoffenverbruik en een reductie van de CO2-uitstoot.

Met dit project wil de gemeente Almere een verdere doorontwikkeling realiseren van het in 2017 opgerichte Upcyclecentrum (UC) en de in 2023/2024 uitgevoerde 'add-ons' vanuit het FVA tweede tranche, zoals de verbeteringen aan de milieustraten en de aankoop van De Steiger 110 als demontage- en reparatiefaciliteit. De volgende logische stap is de doorontwikkeling naar een volwaardig circulair ambachtscentrum. Hiermee wordt invulling gegeven aan de ambities om circulaire bedrijvigheid en werkgelegenheid naar Almere te halen, met als doel het verminderen van grondstofgebruik en CO2-uitstoot.

Het beoogde circulair ambachtscentrum fungeert als motor in de regionale circulaire economie en is een strategische schakel binnen het landelijke netwerk van circulaire ambachtcentra. Met als doel: een

dekkend netwerk in 2030. Het doel is dus niet óf-óf, maar én-én: het realiseren van een fysieke en functionele plek (het ambachtscentrum) is het middel om de bredere maatschappelijke doelen te behalen.

Waarom moet het in 2026?

Voor 2030 zijn er ambitieuze doelstellingen vastgelegd in het Grondstoffenakkoord, NPCE (Nationaal programma Circulaire Economie), de Kaderrichtlijn afvalstoffen (Kra) en Klimaatakkoord (inmiddels aangescherpt) waaraan alle gemeenten in Nederland waaronder Almere zich aan hebben gecommitteerd:

- 55% CO2 reductie in 2030
- 50% reductie gebruik primaire grondstoffen in 2030
- 60% daadwerkelijke recycling in 20230

Een huishouden stoot gemiddeld ca 20 ton CO2 uit op jaarbasis. Meer dan de helft daarvan komt voort uit consumptie: daar zit de meeste impact. Gemeenten kunnen ook bijdragen deze voetafdruk te verlagen, o.a. via huishoudelijk afvalbeheer en mogelijkheden te creëren voor inwoners om meer circulair te consumeren via de R-ladder (o.a. repair, reuse, refurbish, etc) en zo impact maken op twee fronten: minder grondstoffenverbruik én reductie van de CO2 uitstoot.

Het concept van een circulair ambachstcentrum levert hieraan een belangrijke bijdrage. In 2025 heeft de technische voorbereiding plaatsgevonden, waarbij sprake is van integratie met het huidige Upcyclecentrum. In 2026 vindt realisatie van het centrum plaats.

Het Rijk stuurt ook met juridisch instrumentarium (bijv. verbrandingsverbod in 2030) en financieel instrumentarium (CO2- en verbrandingsbelasting) aan op een sterke CO2- en restafval reductie. Dat maakt het verwerken van restafval steeds duurder. De belasting op het verbranden van restafval is de afgelopen vijf jaar gestegen van ca € 13 per ton in 2018 naar € 40 per ton in 2024. De komende jaren zal deze verder stijgen om restafvalverbranding te ontmoedigen. Het centrum dempt deze ontwikkeling in kosten door meer hergebruik van grondstoffen te laten plaatsvinden.

Tenslotte levert het tientallen arbeidsplaatsen op, onder andere voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt.

Resultaten

Voor de geïntegreerde locatie moet een omgevingsvergunning worden verkregen dan wel de vergunning van het huidige Upcyclecentrum worden aangepast. Hiervoor moeten er verschillende onderzoeken worden uitgevoerd. Resultaten zijn diverse onderzoeken, eventueel gewijzigd bestemmingsplan en een (aangepaste) omgevingsvergunning. Certificering: eventueel kan ervoor worden gekozen om ook een duurzame certificering van het gebouw en/of gebied te verkrijgen, zoals BREAAM of NL Greenlabel. Uitvoering is voorzien in 2026. Dit op basis van het in 2025 ontwikkelde voorlopig- en definitief ontwerp en bijbehorende kostenraming.

Q1	• Afronding Vergunningen • Afronding Certificering • Voorbereiding aanbesteding o.b.v definitief ontwerp
Q2	• Realisatie
Q3	• Realisatie
Q4	• Realisatie

Wat mag het kosten

bedragen x € 1.000

	2025	2026	2027	2028	2029	Totaal
Inspanning 1e kw.	0	0	0	0	0	0
Inspanning 2e kw.	20	0	0	0	0	20
Inspanning3e kw.	20	0	0	0	0	20
Inspanningen 4e kw.	60	1.400	0	0	0	1.460
Realisatie	0	0	0	0	0	0
Totaal	**100**	**1.400**	**0**	**0**	**0**	**1.500**

Financiën

De bestedingen 2026 vanuit het Fonds Verstedelijking Almere zijn opgebouwd uit twee onderdelen:

- Proceskosten (Almere 2.0 en programmapijlers).
- Projectkosten (nieuwe aanvragen 2026 en reeds toegekende middelen uit voorgaande jaren).

bedragen x € 1.000

jaarprogramma 2026	nieuwe middelen 2026	middelen voorgaande jaren	totaal middelen 2026
Proceskosten			
Proceskosten Almere 2.0	1.100		1.100
Programmasturing pijlers	900		900
Totaal proceskosten	*2.000*	*0*	*2.000*
Pijler 1: gezonde en sociale stad			
Zorg en ontmoetingshub	725		725
Zorgnetwerk	600	165	765
Cultuurimpuls Almere	1.530		1.530
Kustzone Poort	235	3.309	3.544
Topsport	338		338
Huis v.d. stad	1.600		1.600
Pijler 1: gezonde en sociale stad	*5.028*	*3.474*	*8.502*
Pijler 2: lerende en ondernemende stad			
Campus Almere Centrum	0	2.500	2.500
Internationaal onderwijs	0	1.250	1.250
Flevo Campus	1.000	600	1.600
Innovatiecentrum Duurzaam bouwen PRICE	0	865	865
ICT Tribe Almere	250		250
Economisch versterken Almere Centrum en Weerwatergebied	900		900
Regio Deal Nieuw Land 2023-2028	2.573		2.573
Pijler 2: lerende en ondernemende stad	*4.723*	*5.215*	*9.938*
Pijler 3: groene en waterrijke stad			
Unieke Landschappen: Etalage	384		384
Unieke Landschappen: Almeerderhout	765	916	1.681
Natuurinclusieve stad (natuurraamwerk Pampus en Oosterwold)	218		218
Natuurlijk verstedelijken Hart v.d. Stad	425	0	425
Almeersepoort Nationaal Park Nieuw Land	1.350	0	1.350
Pijler 3: groene en waterrijke stad	*3.142*	*916*	*4.058*
Overige			
Energiesysteem van de toekomst	0	1.101	1.101
Slimme mobiliteit	200		200
Circulair ambachtscentrum	1.400		1.400
Overige projecten	*1.600*	*1.101*	*2.701*
Totale kosten	**16.493**	**10.706**	**27.198**

Voeding van het fonds en verdeling over de overheden

Het Fonds wordt gevoed door de gemeente, de provincie en het Rijk. De totale beschikbare middelen van het Fonds voor 2026 is € 16,7 miljoen. De geplande uitgaven komen op € 16,5 miljoen uit. Conform het huidige overzicht ontstaat dus een saldo van € 0,2 miljoen in 2026. Dit saldo wordt betrokken bij de dekking van de projecten in de komende jaren, conform het Meerjarenprogramma 2025-2029.

Bij de verdeling van de middelen over de diverse overheden worden de volgende afspraken gehanteerd:

- De kosten voor de programmaorganisatie Almere 2.0 komen ten laste van de bijdrage van de gemeente Almere.
- Het Rijk draagt haar hele bijdrage bij.
- De overige uitgaven worden door de gemeente en provincie gedeeld.

Gemeentelijke bijdrage

De gemeentelijke bijdrage bestaat uit een specifieke uitkering voor de groeiopgave van Almere (€ 10 miljoen). Dit bedrag is exclusief de indexatie voor loon- en prijsontwikkeling 2026.

Provinciale bijdrage

Vanaf 2021 draagt de provincie jaarlijks € 6,7 miljoen bij.

Rijksbijdrage

De Rijksbijdrage bestaat uit de gerealiseerde opbrengst bij verkoop van Rijksgrond in Almere Oosterwold (7.000 kavels) en, op termijn, Almere Pampus voor 8.000 woningen. Van de in 2024 verkochte gronden, wordt de opbrengst in 2026 ingebracht in het FVA. De bijdrage aan het FVA is in 2026 nul, omdat de kosten voor het pachtvrij maken van de gronden hoger waren dan de verkoopopbrengsten. Met het RVB is afgesproken dat zij de komende jaren de kosten, die niet in het desbetreffende jaar verrekend kunnen worden, daarom eerst in mindering brengen op de toekomende afdracht.

bedragen x € 1.000

verdeling jaarprogramma 2026	totaal	gemeente	provincie	Rijk
Bijdragen				
bijdrage Gemeente	10.006	10.006	0	0
bijdrage Provincie	6.700	0	6.700	0
bijdrage Rijk, grondverkopen Oosterwold	0	0	0	0
totaal beschikbaar	*16.706*	*10.006*	*6.700*	*0*
Proceskosten				
Proceskosten Almere 2.0	1.100	1.100	0	0
Programmasturing pijlers	900	900	0	0
Totaal proceskosten	*2.000*	*2.000*	*0*	*0*
Pijler 1: De gezonde en sociale stad				
Zorg- en ontmoetingshub	725	478	247	0
Zorgnetwerk	600	396	204	0
Cultuurimpuls Almere	1.530	1.010	520	0
Kustzone Poort	235	155	80	0
Topsport	338	223	115	0
Huis van de stad	1.600	1.056	544	0
Pijler 1: De gezonde en sociale stad	*5.028*	*3.317*	*1.710*	*0*
Pijler 2: De lerende en ondernemende stad				
Campus Almere Centrum	0	0	0	0
Internationaal onderwijs	0	0	0	0
Flevo Campus	1.000	660	340	0
Innovatiecentrum Duurzaam bouwen PRICE	0	0	0	0
ICT Tribe Almere	250	165	85	0
Economisch versterken Almere Centrum en Weerwatergebied	900	594	306	0
Regio Deal Nieuw Land 2023-2028	2.573		2.573	
Pijler 2: De lerende en ondernemende stad	*4.723*	*1.419*	*3.304*	*0*
Pijler 3: De groene en waterrijke stad				
Unieke Landschappen: Etalage	384	253	131	0
Unieke Landschappen: Almeerderhout	765	505	260	0
Natuurinclusieve stad (natuurraamwerk Pampus en Oosterwold)	218	144	74	0
Natuurlijk verstedelijken Hart van de stad	425	280	145	0
Almeersepoort Nationaal Park Nieuw Land	1.350	891	459	0
Pijler 3: De groene en waterrijke stad	*3.142*	*2.073*	*1.069*	*0*
Overige				
Energiesysteem van de toekomst	0	0	0	0
Slimme mobiliteit	200	132	68	0
Circulair ambachtscentrum	1.400	924	476	0
Overige projecten	*1.600*	*1.056*	*544*	*0*
Totale kosten	**16.493**	**9.865**	**6.627**	**0**
Saldo 2026	**214**			

Risicoreservering

Voor de derde tranche is ervoor gekozen om geen bredere algemenere risico reserve op te nemen. Bij het begin van de derde tranche dienen de mogelijke risico's en de financiële gevolgen daarvan in eerste instantie binnen het project te worden opgevangen.
Een tweede afweging kan zijn om binnen de programmapijler afwegingen te maken hoe mogelijke financiële gevolgen kunnen worden opgevangen. De projecten en de programma's kunnen in ieder geval dus geen beroep doen op een bredere risico reserve op het niveau van het integrale programma door het

ontbreken hiervan. Op basis van de integrale risico-inventarisatie zal eind 2026 worden beoordeeld of de nu voorgestelde werkwijze kan worden gecontinueerd of dat er andere keuzes dienen te worden gemaakt.

Meerjarenperspectief

Bij de vaststelling van het 3e meerjarenprogramma zouden we in 2029 eindigen met een overprogrammering van € 3,7 miljoen (5%), die in deze periode ingelopen zal moeten worden. Dit beeld blijft ongewijzigd.
De beschikbare nieuwe middelen voor het Meerjarenprogramma FVA 2025-2029 zijn circa € 68,2 miljoen.
De totale voorziene uitgaven bedragen € 71,9 miljoen.

bedragen x € 1.000

3e tranche FVA 2025 - 2029	2025	2026	2027 t/m 2029	totaal
Overschot 2e tranche				1.400
Inkomsten		16.706	50.118	66.824
Totaal beschikbaar			*50.118*	*68.224*
proceskosten Almere 2.0		1.100	3.300	4.400
Gezonde en sociale stad	880	5.493	14.907	21.280
De Lerende en ondernemende stad	1.757	5.523	14.421	21.700
Groene en duurzame stad	970	4.358	15.681	21.009
Overige projecten	300	1.600	1.600	3.500
Totaal projecten	*3.907*	*18.074*	*49.909*	*71.889*
overprogrammering 3e tranche				**-3.665**

Specificatie middelen vanuit 2e tranche 2026

Voor de volledigheid worden onderstaand de projecten genoemd vanuit de 2e tranche die in 2026 nog in uitvoering zijn.

bedragen x € 1.000

overzicht middelen vanuit 2e tranche	2026
versterken regionale en strategische inzet	198
Internationale Campus	1.250
Campus Almere centrum (Kenniscampus Stadshart, Urban Innovation)	2.500
Competitie Upcycle City 2.0	191
Ultradiepe geothermie, stad zonder gas	1.101
Kustzone Almere Poort	650
Nationaal Park Nieuwland - Almeerse Poort	2.628
Unieke landschappen: Almeerderhout (incl. Sport) 1e fase	1.999
Excellent groene en gezonde leefomgeving	40
Ecologische verbindingen	340
verbreden A27	500
totaal middelen vanuit 2e tranche	**11.397**

Bijlagen

Voorwaarden Fondsbeheer

De Fondsbeheerder beheert het FVA namens de drie deelnemende overheden. De Fondsbeheerder toetst alle aanvragen voor het jaarprogramma op hardheid en continuïteit. Voor enkele projecten geldt dat bij het moment van aanvragen (zomer 2025) nog niet alle informatie beschikbaar is om de hardheid en/of continuïteit van projecten te onderbouwen. De middelen voor deze projecten worden daarom onder voorwaarden opgenomen in dit jaarprogramma. Indien de aanvullende informatie beschikbaar is, kunnen de middelen na instemming van de Fondsbeheer en de coördinerend bestuurders worden vrijgegeven.

bedragen x € 1.000

project	aanvraag nieuwe middelen	direct beschik-baar	beschikbaar onder voorwaarden	voorwaarden besteding
Zorg en ontmoetingshub	725	725	0	
Zorgnetwerk	600	600	0	
Cultuurimpuls Almere				
• The culture	780	780	0	
• Onderzoek popvoorziening	150	150	0	
• Beeldende kunst	600	600	0	
Kustzone Poort				
marktverkenning, programmering & fysieke doorontwikkeling	235	235	0	
Topsport				
• evenementen topsporthal	38	38	0	
• verbouwen topsporthal	100	100	0	
• Dutch Water Week	200	200	0	
Huis v.d. stad	1.600	100	1.500	onderbouwing realisatie buitenruimte
Flevo Campus	1.000	1.000	0	
ICT Tribe	250	0	250	sluitende detailbegroting
Economisch versterken Almere Centrum en Weerwatergebied	900	0	900	sluitende detailbegroting
Regio Deal Nieuw Land 2023	2.573	2.573	0	
Unieke Landschappen: Etalage	384	384	0	
Unieke Landschappen: Almeerderhout	765	765	0	
Natuurinclusieve stad (natuurraamwerk Pampus en Oosterwold)	218	218	0	
Natuurlijk verstedelijken Hart v.d. Stad				
Stadsweteringpark	300	200	100	beheerlasten in beeld brengen ism Stadsruimte
Groene dooradering Centrum	125	125	0	
Almeersepoort Nationaal Park Nieuw Land				
• Oostvaardersplassen almere	250	0	250	sluitende detailbegroting
• Lepelaarsplassengebied	1.000	0	1.000	sluitende detailbegroting
• Nationaal Park Nieuw Land	100	0	100	sluitende detailbegroting
Energiesysteem van de toekomst				
• geothermie (warmteprojecten)	0	0		
• balanceren energienet	0	0		
Slimme mobiliteit	200	200	0	
Circulair ambachtscentrum	1.400		1.400	definitief ontwerp plus kostenraming
Totaal	**14.493**	**8.993**	**5.500**	

5 Bijlagen

5.1 Opvolging aanvaarde moties

Programmabegroting 2024

23254.013 Nieuw ontwikkelingsplan Overgooi

Samenvatting:
De motie draagt het college op om in 2024 met de raad een voorstel te bespreken met daarin de hoofdlijnen en uitgangspunten voor een nieuw ontwikkelingsplan Overgooi. Dit naar aanleiding van de uitspraak in het coalitieakkoord dat we werken aan een nieuw ontwikkelingsplan voor Overgooi waarbij meer woningen worden gerealiseerd.

In het coalitieakkoord is opgenomen dat Overgooi fase 2 Noord 3 en 4 wordt ontwikkeld tot een reguliere wijk inclusief de daarbij behorende voorzieningen. In het vierde kwartaal van 2025 ontvangt u een Nota van uitgangspunten. De motie is in uitvoering.

Programmarekening 2025

24124.003 Verzilver maatschappelijk goud

Samenvatting:
Deze aangenomen motie vraagt het college om de raad meteen te informeren als er door de bezuiniging op het wijkbudget en het budget voor bewonerswensen te weinig geld overblijft voor de aanvragen. Het college moet dan met een voorstel komen om de aanvragen toch te kunnen betalen. Dit kan bijvoorbeeld met geld dat over is of een andere passende oplossing.

Wij houden het wijkbudget het hele jaar in de gaten. Binnenkort zult u een raadsbrief ontvangen waarin we ingaan op deze motie.

24234.046 Sober borrelen in een gezellig en gevuld stadhuis

Samenvatting:
Deze aangenomen motie vraagt het college om alle netwerkbijeenkomsten voortaan op een eenvoudige manier in het stadhuis of gemeentelijke gebouwen te organiseren met eigen catering. En om zoveel mogelijk subsidiepartners te huisvesten in het stadhuis of gemeentelijk vastgoed. De kostenbesparing en huurinkomsten die dit oplevert in de volgende begroting te verwerken. En de raad over dit alles te informeren in het eerste kwartaal van 2025.

Voor de uitvoering van deze motie komen wij voor het einde van het jaar met een raadsbrief. De motie is in uitvoering.

24234.053 Adopteer een plantenbak

Samenvatting:
Deze aangenomen motie vraagt het college om te onderzoeken hoe inwoners, ondernemers en anderen plantenbakken kunnen adopteren en de resultaten van dit onderzoek te delen met de raad in een raadsbrief, uiterlijk in het eerste kwartaal van 2025. Totdat er duidelijkheid is over de toekomst van de plantenbakken deze te laten staan.

Deze motie is inmiddels uitgevoerd en afgedaan met het collegebesluit van 25 maart 2025 en het daarbij behorende raadsvoorstel *Afhandeling motie 24195.027 (Besteding extra parkeergelden en toeristenbelasting) en motie 24234.053 (Adopteer een plantenbak) (25083).*

24234.063 Actief uitnodigen graffitikunstenaars

Samenvatting:
Deze aangenomen motie vraagt het college om actief graffiti-artiesten uit te nodigen. De focus ligt op plekken die gevoelig zijn voor graffiti. U roept ons op € 50.000 uit het initiatievenbudget voor enkele toonaangevende muurschilderingen te reserveren. En bij het aanbrengen van de schilderingen rekening te houden met het thema 'Almere 50 jaar'. Informeer de raad hierover met een raadsbrief halverwege 2025.

Wij geven voor het einde van het jaar de opdracht om deze muurschilderingen te realiseren. Naar verwachting zullen deze dan in de loop van 2026 daadwerkelijk in Almere te zien zijn. De motie is in uitvoering.

24234.067 College moet de raad beter informeren over woningbouw/volkshuisvesting

Samenvatting:
Deze aangenomen motie vraagt het college om voor het kerstreces 2024 een rapportage Bouwen & Wonen te maken over het jaar 2024. Het college hoeft niet te rapporteren over de maand december 2024. In 2025 moet het college in de eerste maand van elk kwartaal rapporteren over het vorige kwartaal. Als dit niet lukt, moet het college met een agendavoorstel uitleggen waarom en met alternatieve voorstellen komen.

Wij hechten, net als de raad, aan inzicht in woningbouw en volkshuisvesting. Dit bieden wij via de Kwartaalrapportage Bouwen en Wonen. Er hebben gesprekken plaatsgevonden over de wensen met betrekking tot de inhoud van de rapportage. Dit wordt na afloop van het derde kwartaal 2025 in de rapportage verwerkt. De rapportage wordt ook aangepast op de Trendbreuk woningbouw. De motie is in uitvoering.

24234.069 Neem belemmeringen weg voor hospitaverhuur

Samenvatting:
Deze aangenomen motie vraagt het college om voor het zomerreces 2025 met een voorstel naar de raad te komen. Dit voorstel moet zoveel mogelijk gemeentelijke belemmeringen in wet- en regelgeving voor hospitaverhuur wegnemen. Hospitaverhuur betekent dat je een deel van je woning verhuurt aan iemand anders, terwijl je zelf ook in de woning blijft wonen. Je deelt voorzieningen zoals de keuken, het toilet en de badkamer met de huurder.

Zoals opgenomen in de notitie Volkshuisvesting in Almere: een trendbreuk, willen wij naast nieuwbouw inzetten op het beter benutten van de bestaande voorraad.
Woningdelen biedt kansen voor woningzoekenden, maar moet als beleidsinstrument zorgvuldig worden ingezet. Daarom worden de kansen en aandachtspunten van vormen van woningdelen, waaronder hospitaverhuur, goed onderzocht. Dit is ook een actie in de werkagenda bij de prestatieafspraken, waarbij gemeente en corporaties hebben afgesproken concrete vervolgstappen te nemen
De raad is in september geïnformeerd over de mogelijkheden om de bestaande woningvoorraad beter te benutten (raadsbrief 184 - Almeerse aanpak beter benutten). De motie is in uitvoering.

24234.076 International Youth Games in Almere volgens afspraak

Samenvatting:
Deze aangenomen motie vraagt het college om de subsidie van € 41.400 toe te kennen in 2025 en 2026. Zo kan de vierjaarlijkse cyclus van de Youth Games in Almere 2026 worden voltooid. Dit bedrag komt uit het raadsbudget. In 2025 moet het college de voortzetting van de steun heroverwegen of kijken of de Youth Games Almere op een andere manier kunnen doorgaan.

Het budget voor het organiseren van de Youth Games in 2026 is middels het vaststellen van de Vierde financiële kwartaalrapportage 2024 geregeld. In 2025 starten we met een inhoudelijke evaluatie op basis waarvan deze bezuiniging vanaf 2027 opnieuw beoordeeld zal worden. De motie is in uitvoering.

Programmarekening 2024

25152.003 Geen wolkje aan de lucht, of digitaliseren met vooruitziende blik

Samenvatting:
De indieners dragen in deze ingediende motie op om:

- bij digitale dienstverlening de integriteit van Almeerse data en privacy van betrokkenen te borgen;
- daar waar mogelijk een afhankelijke relatie met dienstverleners te voorkomen, zodat met minimale kosten kan worden overgestapt naar een andere dienstverlener als daar juridische, financiële of andere redenen voor zijn;
- bij aanbestedingen waarin cloud-oplossingen overwogen worden, digitale soevereiniteit, continuïteit van dienstverlening en gegevensbescherming mee te wegen in de voorwaarden;
- de Functionaris Gegevensbescherming bij de selectie van cloud-oplossingen te betrekken;
- de status van digitale soevereiniteit, continuïteit van dienstverlening en gegevensbescherming alsmede de voortgang bij het zoeken naar alternatieven, indien die status onvoldoende is bereikt, in het Jaarverslag Digitalisering op te nemen.

De genoemde punten in deze motie zijn deel van onze gebruikelijke werkwijze of van ons beleid. Binnenkort spreekt u bijvoorbeeld over de Digitaliseringsstrategie. In de geactualiseerde sourcingstrategie is digitale soevereiniteit meegenomen.

25152.004 Visueel verantwoord

Samenvatting:
De indiener draagt in deze ingediende motie op om voortaan in alle financiële documenten (begroting, jaarrekening, kwartaalrapportages) standaard infographics op te nemen die de belangrijkste ontwikkelingen en cijfers weergeven en na vier jaar te evalueren of dit bijdraagt aan betere toegankelijkheid en begrijpelijkheid.

Bij de vorige begrotingen hebben wij al een infographic gepubliceerd om de begroting toegankelijker en begrijpelijker te maken voor de inwoners van Almere. Dat doen wij bij deze begroting opnieuw. We zullen dit vanaf komend jaar ook doen bij de Programmarekening. Wij zullen daarna evalueren, zoals tijdens de bespreking aangegeven op een laagdrempelige manier, of en hoe dit bijdraagt aan betere toegankelijkheid en begrijpelijkheid van onze financiële producten. De motie is in uitvoering.

25152.007 Stop structurele overschrijdingen inhuurgrens

Samenvatting:
De indieners roepen het college op om uiterlijk in het vierde kwartaal van 2025 met een realistisch afbouwplan te komen voor externe inhuur, inclusief mogelijk en onmogelijkheden. Daarnaast uiterlijk in het vierde kwartaal van 2025 te komen met een overzicht per programma van de kosten voor de inhuur van adviesbureaus en dit plan en overzicht uiterlijk in het eerste kwartaal van 2026 aan de raad te presenteren.

In deze motie roept u ons op om met een realistisch afbouwplan voor inhuur te komen, met daarin de mogelijkheden en beperkingen opgenomen, en dit in het eerste kwartaal van 2026 met de raad te bespreken. Wij zullen invulling geven aan deze motie door u in het eerste kwartaal van 2026 een raadsbrief te sturen met een uitgebreide analyse met betrekking tot inhuur van externe medewerkers, zoals bij welke afdelingen dit voornamelijk speelt en met welke reden. Daarbij zullen wij ook aangeven welke richtingen er zijn om deze inhuur af te bouwen en wat de gevolgen daarvan zijn. Wij stellen voor dit onderwerp te betrekken bij nadere gesprekken over de uitvoeringskracht van de organisatie. Daarnaast roept u in deze

motie op inzichtelijk te maken hoeveel wij uitgeven aan de inzet van externe adviesbureaus. Dit hebben wij reeds gedaan in de collegereactie op deze motie. Deze is hier te vinden, op pagina 5 en 6. De motie is in uitvoering.

Koersnotitie 2026

25159.002 Populatiefinanciering om grip te krijgen op de kosten binnen de jeugdzorg

Samenvatting:
Deze aangenomen motie draagt het college op om vanaf nu bij te ontwikkelen (inkoop)beleid de mogelijkheid van populatiefinanciering te onderzoeken en om populatiefinanciering mee te nemen als serieuze richting in de integrale afweging richting de Programmabegroting 2026.

Uitgaan van populatiefinanciering was bij het aannemen van deze motie niet meer mogelijk voor de begroting van 2026. Dit komt vooral omdat de huidige contracten (per 2025) uitgaan van een prijs x aantal (PxQ) bekostiging. Populatiefinanciering vraagt om een andere manier van inkopen .Populatiefinanciering wordt als serieuze mogelijkheid onderzocht, met name voor de inrichting van de Stevige Lokale Teams en de inkoop die daar voor 2027 danwel 2028 uit volgt.
Binnen de regionale context is het ingewikkelder om uit te gaan van populatiefinanciering. Om die reden is gekozen voor PxQ financiering.

25159.003 Voorkom een opnamestop!

Samenvatting:
Deze aangenomen motie roept ons op om - budgetplafonds voor de betreffende percelen vroegtijdig in het jaar bekend te maken aan verwijzers en zorgverleners. En verwijzers en zorgverleners kaders mee te geven, waarbij in ieder geval is opgenomen dat:

- de meest kwetsbare kinderen worden ontzien;
- gezinnen en jongeren met de meest urgente problematiek als eerste hulp krijgen;
- een hardheidsclausule kan worden toegepast bij schrijnende situaties;
- naast een opnamestop eerdere afschaling uit de zorg en/of kortere trajecten tot de mogelijkheden behoren.

In de huidige werkwijze en contracten zit geen mechanisme van budgetplafonds of opnamestops. Voor het begrotingsjaar 2026 speelt dit dus niet. Voor ons is het vanzelfsprekend dat kwetsbare kinderen en gezinnen geholpen worden. Het afschalen van zorg (meer zorg thuis in plaats van opname met verblijf) en kortere trajecten of meer groepsgericht behandelen maakt wel onderdeel uit van de transformatie van de jeugdhulp, uiteraard met behoud van kwaliteit. Aanvullend hierop gaan we onderzoeken hoe we een maximum kunnen stellen aan het zorggebruik, zoals budgetplafonds, in eerste instantie voor lichtere zorgvragen. Dit onderzoek en een kader ontwikkelen waarbij de meest kwetsbare kinderen worden ontzien kost meer tijd. We willen in 2026 samen met de verwijzers en aanbieders hiermee aan de slag. De motie is in uitvoering.

25159.019 Een transitieaanpak tankstations

Samenvatting:
Deze aangenomen motie draagt ons op om het beleid voor uitgifte van tankstations te actualiseren met daarbij nadrukkelijke aandacht voor de energietransitie. Hierbij het Utrechtse model als input te gebruiken en de branche te consulteren. Dit alles zo snel mogelijk aan de raad voor te leggen met het oog op verlopende concessies.

Wij zullen geactualiseerd beleid naar verwachting in het vierde kwartaal van 2025 aan u aanbieden. De motie is in uitvoering.

259159.022 Terug naar een reguliere begrotingscyclus

Samenvatting:
Deze aangenomen motie draagt het college op terug te keren naar een reguliere begrotingscyclus met een voorjaarsnota, begroting en jaarrekening en hierop de financiële verordening aan te passen.

Wij zullen vanaf volgend begrotingsjaar de budgetcyclus aanhouden met daarin een voorjaarsnota, begroting, en programmarekening. Wij doen een voorstel met betrekking tot de kwartaalrapportages aan de raad. Wel zijn wij in ieder geval voornemens de Vierde kwartaalrapportage te behouden omdat deze inzicht biedt in het voorlopige jaarresultaat en omdat we hiermee projecten door kunnen schuiven naar het volgende jaar, zodat deze doorgang kunnen vinden. De motie is in uitvoering.

5.2 Uitgangspunten en eenheden

Ons financieel perspectief wordt sterk beïnvloed door de groei van de stad. De financiële vertaling daarvan vindt plaats aan de hand van vele kengetallen. Onderstaand treft u de belangrijkste kengetallen aan.

Woningproductie

Op 1 januari 2025 bedraagt het aantal woonruimten in Almere 94.045. In de tabel hebben we ook de woningen opgenomen die in de periode 2025 -2029 naar verwachting worden opgeleverd. Op basis van de meest recente scenario's gaan wij er vanuit dat de woningbouw in Almere gestaag voortgang zal vinden.

	2025	2026	2027	2028	2029
aantal woonruimten	94.045	95.245	96.455	97.745	99.145
aantal (verwachte) oplevering nieuwe woningen	1.200	1.200	1.300	1.400	1.500
oppervlakte land (in ha)	12.899				
oppervlakte binnenwater (in ha)	2.104				
oppervlakte buitenwater (in ha)	9.873				
oppervlakte bebouwd (in ha)	830				
oeverlengte (in hectometers)	6.245				
kernen	8				

Inwoners

Het inwonertal is op basis van de meest recente prognoses geactualiseerd.

	2025	2026	2027	2028	2029
inwoners	229.574	232.602	235.357	238.095	240.803
jeugdigen (van 0 t/m 17 jaar)	49.789	50.193	50.533	50.862	51.180
ouderen (75 en ouder)	11.362	12.101	12.841	13.593	14.358

Jongeren en ouderen

De bevolkingsopbouw van Almere naar leeftijd wijkt sterk af van het gemiddelde van Nederland. Almere heeft een relatief jonge bevolking. Hoewel Almere de komende jaren nog een stad blijft met een relatief jonge bevolking, zal de groep ouderen op termijn veel harder (gaan) groeien dan andere leeftijdsgroepen.

Onroerende zaakbelasting (Ozb)

In de onderstaande tabel is de verwachte ontwikkeling van de WOZ waarde weergegeven voor woningen en niet woningen (bedrijven). Dit is voor jaren 2025 en 2026 een combinatie van de verwachte waardestijging en de verwachte uitbreiding van het aantal woningen en bedrijven.

WOZ waarde onroerende zaakbelasting (indicatief na hertaxatie) bedragen x € 1 miljoen

	2025	2026	2027	2028	2029
WOZ waarde woningen	37.663	41.130	41.584	42.075	42.604
WOZ waarde niet woningen	4.648	4.754	4.814	4.874	4.934

Riool- en afvalstoffenheffing

Dit betreft een prognose van het aantal objecten dat wordt meegenomen bij de becijfering van de rioolheffing en de afvalstoffenheffing.

Objecten rioolheffing - afvalstoffenheffing

	2025	2026	2027	2028	2029
objecten rioolheffing	100.019	101.214	102.410	103.702	105.093
objecten afvalstoffenheffing	91.779	92.952	94.164	95.472	96.879
wv; eenpersoonshuishoudens	25.698	26.027	26.366	26.732	27.126
wv; meerpersoonshuishoudens	66.081	66.925	67.798	68.740	69.753

Loonprijsbijstelling

De onderstaande tabel laat de indexcijfers zien welke we gebruiken om onze uitgaven en onze lokale heffingen te verhogen om te compenseren voor loon en prijsstijgingen.

waarvoor	publicatie	2026
Loongevoelige budgetten	CPB: prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers	2,60%
Prijsgevoelige budgetten	CPB: prijs overheidsconsumptie netto materieel	2,40%
Gesubsidieerde instellingen	CPB: beloning werknemers & netto materieel & correctie 2025	2,99%
Lokale heffingen	CPB: loonprijsgevoelige uitgaven gemeentelijk takenpakket	3,20%

5.3 Overzicht incidentele en structurele baten en lasten

Het BBV schrijft voor dat er inzicht gegeven dient te worden in de incidentele baten en lasten per programma. In dit hoofdstuk maken we dit zichtbaar.

Kaders voor incidentele baten en lasten

Wij hebben in lijn met de regels uit het BBV de volgende kaders om te bepalen of een begrotingsactiviteit incidenteel is:

1. We kijken naar de aard van de begrotingspost. Als de activiteit die vanuit de begrotingspost wordt betaald tijdelijk is, dan zijn de lasten en baten als incidenteel opgenomen. Dit kan ook gaan om activiteiten die we voor lange periode uitvoeren. Te denken valt aan de grondexploitatie, het Fonds Verstedelijking Almere en de ontwikkeling van Oosterwold
2. We stellen per kostenplaats vast of de activiteit incidenteel of structureel is. Als er op een kostenplaats zowel incidentele als structurele baten en lasten zijn dan worden deze in principe als structureel meegenomen. Alleen als het structurele aandeel beperkt is ten opzichte van de incidentele aandeel dan zullen we de kostenplaats als incidenteel meenemen.
3. Uitzondering hierop zijn onttrekkingen (vrijval) aan voorzieningen. Deze oormerken wij altijd als incidenteel
4. Stortingen in en onttrekkingen aan reserves zijn conform het BBV in principe incidenteel. Hierop zijn een aantal uitzonderingen, deze staan hieronder apart beschreven.
5. We hanteren een ondergrens van € 0,5 miljoen aan incidentele baten of lasten per begrotingsactiviteit. Als de incidentele lasten of baten kleiner zijn nemen we deze niet (apart) op in het overzicht.

Kaders voor structurele stortingen in en onttrekkingen aan reserves

In het BBV is bepaald dat alleen stortingen in en onttrekkingen aan reserves voor kapitaallasten als structureel gekenmerkt mogen worden. Alle andere stortingen en onttrekkingen zijn incidenteel. Wij hebben dit vertaald in de volgende kaders

1. Onttrekkingen aan de kapitaallastenreserves ten behoeve van de dekking van kapitaallasten zijn **structureel**.
2. De rentetoevoeging (storting) aan de kapitaallastenreserves zijn **structureel**.
3. De storting in de reserve om de kapitaallasten van investeringen in latere jaren te kunnen dekken is **structureel** als het een structurele begrotingsactiviteit is. Vanaf 2024 zal dit minimaal zijn omdat de kosten van vervangingsinvesteringen openbare ruimte niet meer via de kapitaallastenreserve loopt.
4. De storting in de reserve om de kapitaallasten van investeringen in latere jaren te kunnen dekken is **incidenteel** als het een incidentele begrotingsactiviteit is (zoals het Fonds Verstedelijking Almere).
5. De vrijval (onttrekking) van kapitaallastenreserves is i**ncidenteel**.
6. Alle stortingen en onttrekkingen aan andere reserves zijn **incidenteel**.

Incidentele baten en lasten per programma

In de tabel hieronder zijn de incidentele baten en lasten per programma opgenomen. Lasten zijn met een – weergegeven, baten zijn met een + weergegeven:

bedragen x € 1 miljoen

	L 2025	B 2025	L 2026	B 2026	L 2027	B 2027	L 2028	B 2028	L 2029	B 2029
RP01 Wonen										
exploitatie										
RP01A01 Wonen	-4,4	5,3	-4,3	2,1	-4,3	1,6	0,0			
RP01A03 Particulier opdrachtgeverschap	-0,5		-0,5		-0,5		-0,5		-0,5	
RP01C01 Grondexploitaties	-87,2	129,1	-128,5	127,9	-111,4	205,9	-104,0	226,9	-87,5	201,5
RP01C02 Mutatie boekwaarde grondexploitaties	-23,7		0,5		-94,6		-122,9		-114,0	
RP01E03 Oosterwold: kostenverhaal	-6,6	6,6	-11,6	11,6	-14,7	14,7	-7,9	7,9	-10,6	10,6

	L 2025	B 2025	L 2026	B 2026	L 2027	B 2027	L 2028	B 2028	L 2029	B 2029
overige	-0,8	0,5	-0,2	0,5	-0,2	0,5	-0,2	0,5	-0,2	0,5
reserve	**-16,6**	**3,9**		**0,4**		**0,4**		**0,4**		**0,4**
Totaal RP01 Wonen	*-139,8*	*145,4*	*-144,5*	*142,5*	*-225,6*	*223,1*	*-235,5*	*235,7*	*-212,8*	*213,0*
RP02 Openbare ruimte										
exploitatie										
RP02A06 Groot onderhoud en vervangingen	-2,6		-3,5							
RP02C02 Dagelijks beheer	-2,6		-3,6		-4,1		-2,0			
RP02C03 Onderhoud en vervanging	-0,1		-2,5		-2,7		-1,6			
RP02C04 Apparaatskosten riolering	-0,8		-1,2		-1,1		-0,2			
overige	-0,6	0,1	0,4	0,1	-0,3	0,0	0,8		0,8	
reserve	**-0,2**	**0,2**	**-0,3**	**0,2**		**0,2**		**0,2**		**0,2**
Totaal RP02 Openbare ruimte	*-6,9*	*0,2*	*-10,7*	*0,2*	*-8,2*	*0,2*	*-3,1*	*0,2*	*0,8*	*0,2*
RP03 Veiligheid en handhaving										
exploitatie										
RP03A01 Veiligheidsbeleid	-1,1		-1,3							
overige	-1,8	0,9	-0,8	0,3	-0,6	0,1	-0,5	0,1	-0,5	0,1
reserve		**2,5**								
Totaal RP03 Veiligheid en handhaving	*-2,9*	*3,4*	*-2,1*	*0,3*	*-0,6*	*0,1*	*-0,5*	*0,1*	*-0,5*	*0,1*
RP04 Dienstverlening en samenwerking met de stad										
exploitatie										
RP04B04 Wijkbudgetten	-0,6		-1,1							
overige	-0,2	0,2	-0,2		-0,2		-0,2		-0,2	
reserve	**0,0**		**0,0**	**0,2**	**0,0**	**0,1**	**0,0**		**0,0**	
Totaal RP04 Dienstverlening en samenwerking met de stad	*-0,8*	*0,2*	*-1,3*	*0,2*	*-0,2*	*0,1*	*-0,2*		*-0,2*	
RP05 Diversiteit en inclusie										
exploitatie										
RP05A01 Diversiteit en inclusie	-1,0		0,8							
reserve		**1,0**		**2,0**						
Totaal RP05 Diversiteit en inclusie	*-1,0*	*1,0*	*0,8*	*2,0*						
RP06 Economie										
exploitatie										
RP06A01 Economische ontwikkeling	-0,9		-3,0		-0,6		-0,7		-0,7	
RP06D07 Circulaire economie - Stedelijke grondstofstromen	-1,5		-1,4							
RP06D08 Circulaire economie - Price	-0,9		-1,9		-0,7		-0,6		-0,5	
RP06E01 Regio Deal Nieuw Land	-1,3		-2,8		-0,4		-2,8		-1,4	
RP06D04 Duurzame energie - UDG, stad zonder gas	-0,1		-1,0		-0,6		-0,1		-0,1	
overige	-0,7	0,2	-0,1	0,1	-0,1	0,0	-0,1	0,0	-0,1	
reserve	**-0,6**	**5,3**		**7,9**		**2,3**		**4,2**		**2,8**
Totaal RP06 Economie	*-6,0*	*5,5*	*-10,2*	*7,9*	*-2,3*	*2,3*	*-4,3*	*4,3*	*-2,8*	*2,8*

	L 2025	B 2025	L 2026	B 2026	L 2027	B 2027	L 2028	B 2028	L 2029	B 2029
RP07 Onderwijs										
exploitatie										
RP07C02 Flevo Campus	-3,9		-1,0		-1,0		-1,0		-1,0	
overige	-2,3	0,8	-0,9	0,1	-0,3		-0,1		-1,3	
reserve		**4,8**	**-5,0**	**6,0**	**-1,3**	**2,3**		**1,0**		**1,0**
Totaal RP07 Onderwijs	*-6,2*	*5,7*	*-6,9*	*6,1*	*-2,5*	*2,3*	*-1,1*	*1,0*	*-2,3*	*1,0*
RP08 Gezondheid										
exploitatie										
RP08A06 Preventieve volksgezondheid	-3,4	3,0	-3,4	3,2	-1,4	1,4				
RP08B01 Publieke jeugdgezondheidszorg			-0,9							
overige	-0,3		-0,3							
Totaal RP08 Gezondheid	*-3,7*	*3,0*	*-4,5*	*3,2*	*-1,4*	*1,4*				
RP09 Sociale voorzieningen en zorg										
exploitatie										
RP09A07 Hulp aan Oekraïners	-35,7	35,3	-0,7	0,7	-0,7	0,7	-0,7	0,7	-0,7	0,7
RP09C01 Schuldhulpverlening	-23,5		-2,9		-1,8					
RP09E06 Re-integratie regionaal	-3,6		-0,9		-0,9		-0,8		0,0	
RP09F01 Sociaal domein algemeen	0,0		-0,9		-0,7		-0,7		-2,7	
overige	-1,3	20,4	-0,4	0,2						
reserve	**-6,1**	**11,0**	**-5,2**	**7,1**	**-5,0**	**6,3**	**-4,1**	**6,1**	**-4,1**	**7,3**
Totaal RP09 Sociale voorzieningen en zorg	*-70,3*	*66,8*	*-11,0*	*8,0*	*-9,2*	*7,0*	*-6,3*	*6,8*	*-7,5*	*8,1*
RP10 Jeugdhulp										
exploitatie										
RP10A07 Onderzoek en innovatie	-1,3		-0,7		0,0		0,0		0,0	
overige	0,0		0,0		0,0		0,0		0,0	
reserve	**-8,7**	**0,4**		**0,7**						
Totaal RP10 Jeugdhulp	*-10,0*	*0,4*	*-0,7*	*0,7*	*0,0*		*0,0*		*0,0*	
RP11 Dierenwelzijn										
exploitatie										
overige	0,2		-0,3		0,0		0,0		0,0	
Totaal RP11 Dierenwelzijn	*0,2*		*-0,3*		*0,0*		*0,0*		*0,0*	
RP12 Ontwikkeling van de stad										
exploitatie										
RP12A01 Uitgaven Opgave Almere Centrum	-0,5		-0,7		-0,5		-0,6		-0,6	
RP12B02 Almere Buiten-Centrum	-0,4		-4,6							
RP12B03 Bedrijventerreinen	-0,6		-1,6							
RP12B04 Binnenring Almere Haven	-1,8		-5,2							
RP12D02 Handelingsperspectief	-2,3		-0,6		-0,2		-0,2		-0,2	
RP12E01 Almere Centrum	-1,0		-1,3		-1,6		-1,8		-1,6	
RP12D03 Verbreding A27			-0,5							

	L 2025	B 2025	L 2026	B 2026	L 2027	B 2027	L 2028	B 2028	L 2029	B 2029
overige	-3,3	0,1	-0,2		-0,2		-0,1			
reserve	**-9,6**	**16,0**	**-5,9**	**17,4**	**-5,7**	**2,0**	**-1,0**	**2,1**	**-1,0**	**1,8**
Totaal RP12 Ontwikkeling van de stad	*-19,6*	*16,1*	*-20,4*	*17,4*	*-8,2*	*2,0*	*-3,7*	*2,1*	*-3,5*	*1,8*
RP13 Klimaat en milieu										
exploitatie										
RP13A02 Energietransitie	-2,1	2,2	-2,3	0,5	-1,4	1,0				
RP13A04 Leefkwaliteit	-2,5		-2,6		-0,9		0,0		0,0	
RP13B02 Unieke landschappen: Almeerderhout	-0,6		-9,0		-2,1		-2,5		-1,5	
RP13B04 Excellent groene en gezonde leefomgeving	-0,3		-0,6							
RP13B05 Ecologische verbindingen	-0,4		-1,2		-0,1		-0,7		-1,7	
overige			-0,1						0,3	-0,3
reserve	**-4,2**	**3,6**	**-4,4**	**15,4**	**-0,5**	**3,1**		**3,2**		**3,2**
Totaal RP13 Klimaat en milieu	*-10,1*	*5,8*	*-20,1*	*15,9*	*-5,0*	*4,1*	*-3,2*	*3,2*	*-3,0*	*3,0*
RP14 Sport										
exploitatie										
RP14A01 Sportbeleid	0,0		-1,7		-0,1		-0,1		-0,1	
overige	-0,4	0,0	-0,5		-0,3		-0,3		-0,3	
reserve		**0,3**	**-0,5**	**2,6**		**0,4**		**0,4**		**0,4**
Totaal RP14 Sport	*-0,4*	*0,4*	*-2,6*	*2,6*	*-0,4*	*0,4*	*-0,4*	*0,4*	*-0,4*	*0,4*
RP15 Kunst en cultuur										
exploitatie										
RP15A02 Kunst en cultuur algemeen			-1,0							
RP15B01 Nationaal Park Nieuw Land - Almeerse Poort	-1,6		-8,2		-0,7		-0,7		-0,7	
RP15B02 Procesk Cultuur, toerisme en sport	-1,4		-1,8		-1,9		-1,9		-1,9	
RP15B03 Kustzone Almere Poort/Duin	-0,8		-2,4				-0,8			
RP15B04 Museale voorziening	-1,5		-0,6		-0,6		-0,6		-0,6	
overige	-0,9	1,5								
reserve	**-1,9**	**7,1**	**-4,2**	**17,2**	**-0,8**	**3,9**	**-0,8**	**4,7**	**-0,5**	**3,7**
Totaal RP15 Kunst en cultuur	*-8,1*	*8,7*	*-18,2*	*17,2*	*-3,9*	*3,9*	*-4,7*	*4,7*	*-3,7*	*3,7*
RP17 Overhead en bedrijfsvoering										
exploitatie										
RP17A01 Financiën en Control	-1,7		-1,6							
RP17C03 Projecten	-8,6		-7,1		-6,3		-3,7		-0,6	
overige	-0,4	0,1	-0,1	0,1	-0,1	0,1	-0,1	0,1		
reserve		**0,2**	**-1,1**	**0,0**		**0,0**		**0,0**		**0,0**
Totaal RP17 Overhead en bedrijfsvoering	*-10,8*	*0,3*	*-9,8*	*0,1*	*-6,4*	*0,1*	*-3,7*	*0,1*	*-0,6*	*0,0*
RP18 Financiën										
exploitatie										
RP18B02 Bijdrage overheden FVA		16,7		16,7		16,7		16,7		16,7

	L 2025	B 2025	L 2026	B 2026	L 2027	B 2027	L 2028	B 2028	L 2029	B 2029
RP18B03 Vennootschapsbelasting	-5,5		-0,9		-0,9		-0,9		-0,9	
RP18B04 Stelpost onvoorzien	-0,5		-0,5							
overige		0,5								
reserve	**-52,4**	**4,0**	**-21,5**	**13,6**	**-16,7**	**5,2**	**-16,7**	**0,2**	**-16,7**	**0,6**
Totaal RP18 Financiën	*-58,4*	*21,2*	*-22,9*	*30,3*	*-17,6*	*21,9*	*-17,6*	*16,9*	*-17,6*	*17,3*
begrotingssaldo na bestemming	**-354,8**	**284,0**	**-287,1**	**254,7**	**-291,7**	**269,0**	**-284,3**	**275,3**	**-254,1**	**251,3**

Structurele stortingen in en onttrekkingen aan reserves

De stortingen en onttrekkingen aan de volgende kapitaallastenreserves hebben we als structureel aangemerkt:

bedragen x € 1 miljoen

	2025	2026	2027	2028	2029
stortingen					
8 Afschrijvingen Investeringen	-1,7	-0,3	-0,4	-0,4	-0,4
84 Afschrijving investeringen openbare ruimte	-2,0	-2,3	-2,2	-2,3	-2,2
Totaal stortingen	*-3,7*	*-2,6*	*-2,7*	*-2,7*	*-2,6*
onttrekkingen					
8 Afschrijvingen Investeringen	1,4	0,8	0,9	0,8	0,8
84 Afschrijving investeringen openbare ruimte	6,3	7,2	8,1	8,1	8,1
Totaal onttrekkingen	*7,7*	*8,0*	*9,0*	*9,0*	*8,9*
begrotingssaldo na bestemming	**4,0**	**5,4**	**6,3**	**6,3**	**6,3**

- Storting in de reserves betreffen rentetoevoegingen over de reserves. Ook wordt er in reserve 8 afschrijving investeringen in 2025 een stortingen van € 1,45 miljoen gedaan voor investeringen in het gebouw de Kunstlinie, de bibliotheek en het stadhuis
- De onttrekkingen betreffen dekking voor kapitaallasten van reeds gedane investeringen

Het belangrijkste toetsingscriterium voor het financieel toezicht is een positief SRE. Deze moet ten eerste in het begrotingsjaar 2025 positief zijn, ook het laatste jaar van de perspectiefperiode (2028) is van belang. Wij voldoen dus aan deze vereiste vanuit het toezicht. De Provinciaal toezichthouder zal op de onderbouwing van het SRE nog wel een toets doen. Het SRE is in onderstaande tabel per begrotingsjaar weergegeven:

bedragen x € 1 miljoen

	2025	2026	2027	2028	2029
exploitatie	-24,4	-76,8	-13,1	-17,1	-14,2
reserve	-35,9	48,0	2,4	6,0	5,3
begrotingssaldo na bestemming	*-60,2*	*-28,8*	*-10,6*	*-11,1*	*-8,9*
waarvan incidentele baten en lasten	70,8	32,5	22,7	9,0	2,7
structureel reëel begrotingsresultaat (SRE)	**10,6**	**3,7**	**12,0**	**-2,1**	**-6,1**

De belangrijkste verklaringen voor het grillige verloop van het SRE zijn:

- In 2026 verslechtert het SRE ten opzichte van 2025 vooral door lagere inkomsten uit het gemeentefonds als gevolg van het ravijn. Hiertegenover staan voor een deel oplopende bezuinigingen
- In 2027 verbetert het SRE ten opzichte van 2026 vooral door extra inkomsten (accres) uit het gemeentefonds en door verdere oploop van de bezuinigingen.
- In 2028 verslechterd het SRE vooral doordat er een nieuw Ravijn ontstaat omdat gemeenten geen structureel geld hebben gekregen voor de jeugdhulp. Dit kost Almere ongeveer € 14 miljoen per jaar.
- In 2029 verslechterd het SRE vooral doordat de structurele kosten harder stijgen dan het gemeentefonds dat we ontvangen

Openstaande bezuinigingen in relatie tot het SRE

Het doel is om alle bezuinigingen die nog open staan in te vullen. Hier staat het college voor. In de bezuinigingsmonitor zijn er nog een aantal bezuinigingen die niet zijn ingevuld. Deze hebben de kleurcode oranje (vertraagd). Er zijn in deze begroting geen rode bezuinigingen (niet ingevuld). De toezichthouder kan een taakstelling schrappen uit de begroting als zij deze niet reëel vindt. Wat ons betreft zijn de bezuinigingen reëel en hoeven deze niet te worden gecorrigeerd op het SRE. De belangrijkste reden is:

- We hebben de bezuiniging op de jeugdhulp vanuit de hervormingsagenda uit de begroting gehaald (€ 17 miljoen).
- De bezuiniging op de organisatie van €3 miljoen verwachten we financieel te kunnen invullen, ook al moet er nog een inhoudelijk plan worden opgesteld waarop de bezuiniging moet worden ingevuld. Financieele invulling is (tijdelijk) mogelijk via natuurlijk verloop en een (slimme) vacaturestop.
- De hogere kosten van de OVA-indexatie op de jeugdhulp verwachten wij in te kunnen vullen door lagere kosten jeugdhulp 2025. Mocht dit niet volledig mogelijk zijn dan stellen we andere invulling vast. Als achtervang houden we de prijscompensatie 2026 achter voor andere onderdelen van de begroting.
- De bezuiniging op de Wmo Huishoudelijke hulp verwachten we in 2026 al te kunnen invullen door een verlaging van het aantal uren in het pakket.

Zie hiervoor ook een uitgebreide toelichting in de bezuinigingsmonitor.

5.4 Neutrale bijstellingen

Actualisatie kapitaallasten

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
kapitaallasten	-154	743	-39	-115	-128
onttrekking kapitaallastenreserve	154	-743	39	115	128
totaal					

De kapitaallasten zijn geactualiseerd op basis van de investeringen 2024 en nieuwe kredieten 2025.

Aanvulling reserve ruimtelijke ontwikkeling

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
onttrekking gerealiseerd weerstandsvermogen	1.400				
storting reserve ruimtelijke ontwikkeling	-1.400				
totaal					

Het is noodzakelijk de reserve Ruimtelijke Ontwikkeling met € 1,4 miljoen aan te vullen. Uit deze reserve dekken we onder andere de (tijdelijke) kosten van strategische grondaankopen en niet te verhalen kosten van particuliere initiatieven. Dit zijn ontwikkelingen die plaatsvinden op grond die niet van de gemeente is. Deze kosten verhalen we op initiatiefnemers via zogeheten anterieure overeenkomsten. Soms blijkt dat niet mogelijk als initiatieven uiteindelijk niet doorgaan. Ook moeten wij van de verslaggevingsregels (BBV) de kosten die ouder zijn dan 5 jaar voorzien, omdat hiervan onzeker is of we deze nog kunnen verhalen. Op basis van de nog te dekken kosten en risicoreserveringen ontstaat een tekort in de reserve van € 0,7 miljoen. Daarnaast worden eind 2025 de ontwikkelkaders voor Centrum West en Randstad aan de gemeenteraad voorgelegd. Op basis hiervan is een aanvullende storting van € 0,7 miljoen. In totaal wordt dus € 1,4 miljoen. Omdat deze kosten samenhangen met de gebiedsontwikkeling in Almere vullen we dit aan ten laste van het gerealiseerde weerstandsvermogen van het grondbedrijf.

Actualisatie Fonds Stedelijke Vernieuwing

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
onttrekking reserve FSV	-1.469				
storting reserve afschrijving	-75				
storting reserve afschrijving IOR	-300				
uitgaven	1.844				
totaal					

Met het Fonds Stedelijke vernieuwing investeren we in de vernieuwing van het centrum van Almere Haven en Almere Buiten, en ook bedrijventerreinen. We hebben de budgetten geactualiseerd op basis van de voortgang van de projecten. Deze kosten worden gedekt uit de reserve Fonds Stedelijke Vernieuwing, per saldo heeft dit dus geen financieel effect.

Actualisatie Fonds Verstedelijking Almere

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
inkomsten	165	6.700	6.700	6.700	6.700
onttrekking reserve FVA	-32.344	44.939	14.339	16.292	15.584
storting reserve afschrijving	-614				
storting reserve FVA		-6.700	-6.700	-6.700	-6.700
storting reserve IOR	7.654	-11.048	-1.287	-750	-500
terugontvangen subsidie	245				
uitgaven	24.894	-33.891	-13.052	-15.542	-15.084
totaal					

De budgetten van het Fonds Verstedelijking Almere zijn aangepast op basis van de actuele stand van zaken en voortgang van de projecten. Deze worden gedekt uit de reserve Fonds Verstedelijking Almere, waardoor dit geen financieel effect heeft.

Actualisatie grondexploitaties

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
inkomsten	-7.474	18.101	30.453	45.782	17.964
storting voorziening boscompensatie	758				
uitgaven	6.716	-18.101	-30.453	-45.782	-17.964
totaal					

We hebben de meerjarenbegroting geactualiseerd op basis van het vastgestelde Meerjaren Perspectief Gebiedsontwikkelingen Almere 2025 (MPGA). Ook hebben we het budget van 2025 bijgesteld op basis van de voortgang van de grondexploitaties in 2025.

Actualisatie Kostenverhaal Oosterwold

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
inkomsten			10.647	5.325	9.661
storting voorziening Oosterwold			-10.647	-5.325	-9.661
totaal					

We hebben de meerjarenraming voor het kostenverhaal Oosterwold geactualiseerd op basis van de laatste stand van zaken. Via kostenverhaal betalen initiatiefnemers de ontwikkelkosten van Oosterwold. De ontvangen bijdragen worden gestort in de voorziening. Uit deze voorziening betalen we vervolgens de kosten. Voor het perspectief is dit neutraal.

Afboeking kosten anterieure overeenkomsten ouder dan 5 jaar

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
onttrekking reserve ruimtelijke ontwikkeling	294				
storting reserve ruimtelijke ontwikkeling	-81				
uitgaven	-213				
totaal					

Als gemeente werken we mee aan gebiedsontwikkelingen waarbij de grond al in bezit is van ontwikkelaars (particuliere initiatieven). De kosten die de gemeente maakt verhalen we op deze initiatiefnemers. Afspraken hierover worden vastgelegd in zogeheten anterieure overeenkomsten. Soms duren deze ontwikkelingen erg lang. Hoewel we proberen zoveel als mogelijk voorschotbedragen in rekening te brengen, lukt dat niet altijd. Dan moeten wij de kosten voorfinancieren. Volgens de verslaggevingsregels (BBV) moeten wij uit voorzichtigheid de kosten die ouder dan 5 jaar voorzien. Hiervan is de kans namelijk groter dat we deze kosten niet meer kunnen verhalen. Dit risico is dan afgedekt. We dekken de kosten van deze voorziening uit de reserve ruimtelijke ontwikkelingen (RRO). Als we de kosten alsnog kunnen verhalen valt de voorziening weer vrij ten gunste van de RRO.

Bijstelling regionale Wmo

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
a. extra geld BW volumegroei 2026	121	304	425	425	425
a. extra geld MO	21	21	21	21	21
a. extra geld VO	43	39	39	39	39
b. verwachte L&P compensatie 2026		2.218	2.180	2.180	2.180
c. indextie uitgaven 2026	-200	-1.098	-605	-605	-605
d. resultaat storten in reserve	15	-1.485	-2.060	-2.060	-2.060
e. hogere uitbetaling aan regio gemeenten		-1.115	-1.126	-1.376	-1.355
f. kosten transformatiefonds	-2.880				
g. onttrekking reserve	2.880	1.115	1.126	1.376	1.355
totaal					

In het BOSD is de regionale begroting Wmo besproken en vastgesteld. In de begroting zitten diverse bijstellingen. We lichten deze kort toe. Samenvattend verbeterd het begrote resultaat/overschot naar ongeveer € 5 miljoen in 2026 en 2027 en € 4 miljoen in 2028 en 2029. Dit overschot is ook nodig. We houden namelijk rekening met een jaarlijks voordeel van ongeveer € 5 miljoen op de regiobegroting voor de financiering van het sociaal domein in Almere. Vanaf 2028 komen we hier nog € 1 miljoen op tekort. Dit is meegenomen in het voorloop van de reserve sociaal domein.

a. We ontvangen via het gemeentefonds € 0,5 miljoen extra per jaar. Dit is vooral geld voor volumegroei Beschermd Wonen 2026. We krijgen minder dan 1% volumegroei gecompenseerd. De werkelijke volumegroei ligt hoger.

b/c. De budgetten voor Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang en Vrouwenopvang zijn geïndexeerd naar prijsniveau 2026. De extra kosten zijn € 0,6 miljoen. We krijgen achteraf bij de meicirculaire (2026) compensatie voor indexatie. Wij verwachten ongeveer € 2,2 miljoen te krijgen. Deze compensatie rekenen we nu al in, omdat we de kosten ook indexeren.

d. Op basis van bovenstaande bijstellingen verbeterd het begrote resultaat van de regionale Wmo begroting met € 2 miljoen. Dit storten we in de reserve sociaal domein. In 2026 en 2027 verwachten we uit te komen op een resultaat van ongeveer € 5 miljoen. Vanaf 2028 is dit ongeveer € 4 miljoen.

e. Overschotten op de regionale Wmo worden evenredig uitbetaald aan alle deelnemende gemeenten van Flevoland. Dit gebeurd met 1 jaar vertraging. Door het verbeterde resultaat neemt ook de uitbetaling aan de andere gemeenten toe.

f. de kosten van het regionale transformatiefonds zijn bijgesteld. Het gaat om extra inzet op beschermd wonen, kosten zorglandschap en proeftuin veiligheidsteams.

g. De uitbetaling van het overschot aan de regio gemeenten en de kosten van het zorglandschap worden betaald uit de reserve sociaal domein.

Correctie bijdrage voorziening WKO installatie

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
storting reserve afschrijving	1.500				
vrijval voorziening onderhoud	-1.500				
totaal					

De investering in de WKO installatie gaat waarschijnlijk niet meer door, waardoor wij de bijdrage vanuit de voorziening uit de begroting halen.

Correctie inzet reserve sociaal domein

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
lagere inzet reserve sociaal domein verwerkt op stelpost jeugd		1.500	1.500	1.500	1.500
lagere onttrekking reserve sociaal domein		-1.500	-1.500	-1.500	-1.500
totaal					

Bij de tweede kwartaalrapportage is het budget veilig thuis vanaf 2026 met € 1,5 miljoen verlaagd. Dit komt omdat voor 2024 en 2025 een afspraak is gemaakt over tijdelijke extra financiering van Veilig thuis. Voor Almere ging dit om € 1,5 miljoen, dit hebben wij betaald uit de reserve sociaal domein, In de begroting hebben we ten onrechte nog structureel hogere kosten begroot en ook een structureel hogere onttrekking aan de reserve sociaal domein. Dit corrigeren we nu.

Initiatievenbudget Subsidieregeling 'Van Groot naar Beter'

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
initiatievenbudget Subsidieregeling 'Van Groot naar Beter'	90				
uitgaven	-90				
totaal					

Naar aanleiding van motie van de PvdA heeft de raad vanuit haar initiatievenbudget € 100.000 beschikbaar gesteld voor de subsidieregeling 'Van Groot naar Beter' in 2025. Er is echter maar € 89.800 resterend budget beschikbaar.

Lichtmastreclame

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
inkomsten		575			
uitgaven		-575			
totaal					

Voor de begroting van 2026 van het jaarwerkplan worden de extra geraamde baten op basis van het nieuwe aanbesteed contract opgevoerd. Hier tegenover staan lasten in het programma openbare ruimte.

Preventie met Gezag

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
inkomsten	1.267				
uitgaven	-1.267				
totaal					

Van het Rijk ontvangen we een uitkering 'Preventie met Gezag'. Voor het jaar 2025 hebben we een actuele begroting gemaakt, die volledig wordt gedekt uit die rijksbijdrage.

Normbedragen nieuwe cao

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
	-3.106	-3.095	-3.089	-3.089	-3.089
stelpost accres	3.106	3.095	3.089	3.089	3.089
totaal					

De budgetten zijn aangepast naar aanleiding van de nieuwe CAO. Dit dekken we uit de hiervoor beschikbare stelpost uit het gemeentefonds.

Opkomstbevordering verkiezingen

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
egalisatiereserve raad		100			
uitgaven		-100			
totaal					

Jaarlijks wordt er € 25.000 gestort aan de reserve programma budget raad. We sparen hiermee een bedrag van € 100.000 voor de opkomstbevordering van verkiezingen. Elke vier jaar is het budget voor opkomstbevordering beschikbaar. In 2026 onttrekken we € 0,1 miljoen voor de gemeenteraadsverkiezingen.

Storting reserve versnelling energietransitie

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
storting reserve energietransitie	-1.300				
uitgaven	1.300				
totaal					

We verwachten dit jaar niet alle beschikbare middelen voor de energietransitie uit te geven. Daarom storten we een bedrag van € 1,3 miljoen in de reserve versnelling energietransitie.

De energietransitie vereist aanzienlijke investeringen en een flexibele aanpak om deze over meerdere jaren uit te voeren. De uitgaven zijn daarbij niet ieder jaar gelijk. Van planvorming naar uitvoering kost tijd. De bestedingen zijn in de pilotfase nog laag, maar na opschaling komt dit in een stroomversnelling en zijn veel middelen in korte tijd nodig. Daarom is bij de Programmabegroting 2025 besloten om hiervoor een reserve in te stellen. Nog niet uitgegeven middelen worden jaarlijks in deze reserve gestort, zodat deze beschikbaar blijven voor de uitvoering in latere jaren. In de eerste jaren heeft de gemeente nog beschikking over rijkssubsidies, die als eerste worden uitgegeven.

Resultaat jaarrekening 2024 overboeken van buffer

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
buffer	183				
resultaat jaarrekening 2024	-183				
totaal					

Het resultaat van de jaarrekening 2024 van € 0,2 miljoen negatief. We boeken het resultaat over van de buffer.

SPUK MEOZ

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
inkomsten	-352				
uitgaven	352				
totaal					

van het Rijk hebben we in 2023 een specifieke uitkering ontvangen van € 784.170 voor dekking van de extra energiekosten voor de zwembaden in Almere Stad en Almere Buiten. De werkelijke kosten waren € 351.525 lager en dit moet terugbetaald worden aan het Rijk.

Subsidies Regiodeal Nieuw Land 1e ronde

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
inkomsten	1.256	2.091	1.689	1.411	
uitgaven	-1.256	-2.091	-1.689	-1.411	
totaal					

Het rijk heeft via een SPUK middelen beschikbaar gesteld voor het co-financieren (max. 50% van de projectkosten) voor projecten in het kader van de Regiodeal Nieuw Land. De deal bestaat uit meerdere werkpakketten. Voor werkpakket 1 Talent en werkpakket 2a Elektrificatie worden nu in totaal 7 meerjarige subsidies toegekend vanuit deze rijksmiddelen. Hiervoor passen wij nu de begroting aan.

Uitvoeringsplan Positief Gezond Almere

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
a. SPUK IZA	1.200	1.200			
b. SPUK transformatie IZA	1.246	1.735	1.404		
c. uitgaven pijler 1 (preventie)	-2.151	-2.690	-1.323		
d. Pijler 6 (programmateam)	-215	-180	-70		
e. uitgaven overige pijlers	-80	-66	-11		
totaal					

In totaal dragen wij voor € 8,2 miljoen bij aan het, door de raad vastgestelde, invetseringsprogramma PGA 2025-2027. € 1,4 miljoen van onze bijdrage is al begroot. Dit gaat vooral om geld uit het Gezond en Actief Leef Akkoord (GALA) en regulier welzijnsbudget. We begroten nu de € 6,8 miljoen die wordt betaald uit de specifieke uitkering IZA en (€ 2,4 miljoen) en de specifieke uitkering transformatie IZA (€ 4,4 miljoen).

Het investeringsplan is samen met de zorgverzekeraar en andere partners is een bestedingsplan gemaakt. Afgesproken is dat wij als gemeente voor financieren op Pijler 1 (preventie) en pijler 6 (programmateam). Onder pijler 1 valt onder andere welzijn op recept, samen sterk in de wijk en de voorzorgcirkels.

Administratieve bijstellingen

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
lasten	-447	-364	-247	-247	-247
baten	447	364	247	247	247
totaal					

Bij de actualisatie van de meerjarenbegroting heeft een administratieve herordening van budgetten plaatsgevonden. Sommige budgetten verschuiven hierdoor over de raadsprogramma's heen. Het betreft een veelvoud aan wijzigingen met een administratieve oorzaak.

5.5 Wijzigingen vastgesteld door college

Neutrale bijstellingen

Autonome groei uitvoerende taken

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
1. klant contact centrum		-25	-48	-71	-94
2. leerplichtambtenaren		-15	-29	-43	-57
3. leerlingenvervoer		-37	-70	-103	-136
4. handhaving		-28	-54	-80	-105
5. belasting medewerkers		-29	-56	-82	-108
6. Wmo consulenten		-100	-200	-300	-400
7. uitvoering bijstand en schuldhulpverlening		-116	-232	-348	-464
inzet gereserveerd budget		350	689	1.027	1.364
totaal					

Doordat het aantal inwoners en woningen in Almere groeit nemen onze inkomsten en kosten ook toe. Dit noemen we autonome groei. Bij de eerste kwartaalrapportage 2025 is de verdeling van deze autonome groei opgenomen.

Een bedrag van circa € 0,3 miljoen per jaar stond nog gereserveerd voor de autonome groei van uitvoerende taken. Dit geld gaan we nu ook verdelen. In de onderstaande tabel zijn de onderdelen en uitgangspunten opgenomen voor de verdeling van dit geld.

onderwerp	maatstaf	gewicht	2026	2027	2028	2029
1. klant contact centrum	bedrag per inwoner	8,33	25.000	48.000	71.000	94.000
2. leerplichtambtenaren	bedrag per inwoner	5,00	15.000	29.000	43.000	57.000
3. leerlingenvervoer	bedrag per inwoner	12,11	37.000	70.000	103.000	136.000
4. handhaving	bedrag per inwoner	9,41	28.000	54.000	80.000	105.000
5. belasting medewerkers	bedrag per inwoner	9,62	29.000	56.000	82.000	108.000
6. Wmo consulenten	percentage van budget	3%	100.000	200.000	300.000	400.000
7. uitvoering bijstand en schuldhulpverlening	bedrag per bijstandsontvanger	1.163	116.000	232.000	348.000	464.000
totaal			**350.000**	**689.000**	**1.027.000**	**1.364.000**

1. klant contact centrum

Op het klant contact centrum worden alle telefoontjes, mailtjes, chats en berichten op sociale media verwerkt die de gemeente ontvangt. Omdat het aantal inwoners groeit zullen ook de werkzaamheden van de medewerkers van het klant contact centrum groeien.

2. leerplichtambtenaren

Doordat het aantal inwoners toeneemt, neemt ook het aantal leerlingen toe. Daarom zal de capaciteit van de leerplichtambtenaren ook mee moeten groeien.

3. leerlingenvervoer

Met de groei van het aantal inwoners en daarmee ook de groei van het aantal leerlingen, zal ook het gebruik van het leerlingenvervoer toenemen. Daarom reserveren we hiervoor ook geld voor autonome groei.

4. handhaving

Om de benodigde capaciteit voor de handhaving op peil te houden laten we dit meegroeien met de groei van het aantal inwoners in Almere.

5. belasting medewerkers

Doordat de stad groeit nemen ook de werkzaamheden van de belasting medewerkers binnen de gemeente toe. Een voorbeeld hiervan is de groei van het aantal woningen en daarmee meer aanslagen voor de onroerende zaakbelasting en ook meer bezwaren.

6. Wmo consulenten

Voor de programmabudgetten van de Wmo ondersteuning en de Wmo hulpmiddelen wordt al autonome groei toegekend. Deze budgetten groeien mee met de groei van het aantal (oudere) inwoners van de stad. De werkzaamheden van de Wmo consulenten zullen dan ook toenemen.

7. uitvoering bijstand en schuldhulpverlening

De gemeentelijke uitvoeringskosten voor de bijstand en schuldhulpverlening zullen toenemen als het aantal mensen in de bijstand toeneemt. Of het aantal mensen in de bijstand zal toenemen de komende jaren weten we natuurlijk nog niet zeker, maar we reserveren wel budget voor deze uitvoeringskosten.

inzet gereserveerd budget

Voor de autonome groei van uitvoerende taken hadden we geld gereserveerd. De verdeling van dit budget heeft dus geen financieel effect. Er is nu geen geld meer over voor de autonome groei.

Bijdrage onrendabele top L. Armstrongweg 26

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
inkomsten	374				
uitgaven	-374				
totaal					

Met de taskforce huisvesting urgenten werken we onder andere aan onze taakstelling voor de huisvestiging van vergunninghouders. Omdat permanente huisvesting niet altijd direct beschikbaar is werken we ook aan doorstroomlocaties, waar vergunninghouders tijdelijk kunnen verblijven. Voor de locatie Louis Armstrongweg 26 werken we hiervoor samen met woningcorporatie GoedeStede. Zij hebben dit pand aangekocht om te verbouwen tot een doorstroomlocatie. Deze ontwikkeling leidt voor GoedeStede tot een onrendabele top. Dat is het deel van de investering dat zij niet kunnen terugverdienen. Zoals opgenomen in bestedingsplan van de taskforce nemen wij deze kosten voor onze rekening. Voor 50% van deze kosten is nu een subsidie van het Rijk ontvangen. Dit voegen we nu toe aan het budget van de taskforce.

Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE)

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
inkomsten		2.455			
uitgaven		-2.455			
totaal					

Bij de septembercirculaire is de specifieke uitkering CDOKE voor 2026 omgezet naar een decentralisatie uitkering. Landelijk is door het Rijk voor 2026 een bedrag van € 666 miljoen beschikbaar gesteld. Almere ontvangt hiervan ruim € 6,2 miljoen (in 2025 was dit € 5,2 miljoen). We hadden in de begroting voor 2026 al rekening gehouden met € 3,8 miljoen aan inkomsten. Dit blijkt nu dus € 2,4 miljoen meer te zijn. Ook voor 2027 tot en met 2030 is landelijk geld beschikbaar, hoe dit verdeeld gaat worden zal later bekend worden gemaakt. Ook dit zal waarschijnlijk meer zijn dan waar nu in de begroting rekening mee is gehouden. Dit najaar onderzoeken we hoe deze middelen zich verhouden tot onze taken en op welke wijze dit het beste ingezet kan worden.

Collegevoorstel ZE-Busremise 24 juni

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
inkomsten provincie	169	169	169		
uitgaven	-169	-169	-169		
totaal					

De gemeente wil graag dat de Almeerse bussen zero emissie (hierna ZE) worden, het liefst al bij de start van de nieuwe concessie (op 12 december 2027). ZE bussen zijn niet alleen uitstootvrij, maar ook veel stiller dan bussen met een verbrandingsmotor. Dit verbetert zowel de luchtkwaliteit als de leefkwaliteit voor bewoners langs de busbanen. Om dit mogelijk te maken zijn er locaties nodig waar bussen in de nacht en deels overdag opgeladen kunnen worden. Voor de huur van een perceel tot de start van de nieuwe concessiehouder (zomer 2027) is in totaal € 838.000 nodig. Hiervan dekken we de helft uit het budget voor energietransitie en de andere helft uit het budget voor openbaar vervoer. Met deze wijziging verwerken we de bijdrage uit het OV budget in de begroting.

Hulp aan gedupeerden Kinderopvangtoeslag-affaire

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
inkomsten Rijk	19.000				
uitgaven	-19.000				
totaal					

Wij hebben de begroting 2025 voor de hulp aan gedupeerden van de kinderopvangtoeslag-affaire met € 19 miljoen verhoogd. In totaal verwachten we in 2025 ongeveer € 21 miljoen uit te geven. Deze uitgaven worden gedekt uit een doeluitkering van het Rijk.

Implementatie Participatiewet in balans

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
inkomsten	454	190	45	13	13
uitgaven	-454	-190	-45	-13	-13
totaal					

Het wetsvoorstel Participatiewet in Balans is een initiatief om de Participatiewet te vereenvoudigen en te verbeteren, met name door meer maatwerk, versoepeling van regels en een menselijkere aanpak. Bij de septembercirculaire is geld beschikbaar gesteld om deze wet in te voeren.

Impulsbudget sociale infrastructuur

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
inkomsten	34	18	18	18	18
uitgaven	-34	-18	-18	-18	-18
totaal					

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de inrichting van de sociale infrastructuur en daarbij behorende doelen ten aanzien van het ondersteunen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Vanuit de meicirculaire is tijdelijk (2025 - 2034) extra geld beschikbaar gesteld om de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven te versterken. Bij de septembercirculaire hebben we extra geld ontvangen voor de loon en prijsontwikkelingen. Bij ons zal dit geld ingezet worden bij de Tomin Groep.

Integratie uitkering Participatie

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
inkomsten	372	391	417	-8	-8
uitgaven	-372	-391	-417	8	8
totaal					

Bij de septembercirculaire is voor de periode 2025 tot en met 2027 extra geld beschikbaar gesteld om de werking van loonkostensubsidie (LKS) b¿ beschut werk te verbeteren. Uit onderzoek blijkt namelijk dat de loonwaardesystematiek die hier nu voor wordt gebruikt, vaak leidt tot een overschatting van de loonwaarde en daarmee tot een te lage vaststelling van de LKS.

Loonprijscompensatie 2026

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
prijscompensatie		-7.725	-7.719	-7.707	-7.799
stelpost accres		7.725	7.719	7.707	7.799
totaal					

We verhogen de budgetten van 2026 voor de loon- en prijsstijgingen. Dit betalen we vanuit het geld wat we hiervoor gereserveerd hebben op de zogenaamde stelpost accres. De prijscompensatie 2026 van ongeveer € 4 miljoen verdelen we nog niet. Dit doen we vanwege het knelpunt van de indexatie van de jeugdhulp. Als dit knelpunt niet binnen de jeugdhulp budgetten kan worden opgelost kan dit geld hier eventueel voor gebruikt worden.

Onderhoud schoolbesturen

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
uitgaven	-67	-772			
inkomsten	67	772			
totaal					

Het onderhoud aan scholen is een verantwoordelijkheid van de schoolbesturen. Een aantal schoolbesturen heeft de gemeente gevraagd dit onderhoud uit te voeren. De kosten betalen de schoolbesturen zelf.

Overheidsbrede dienstverlening

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
inkomsten		190	190	190	190
uitgaven		-190	-190	-190	-190
totaal					

Bij de septembercirculaire is de specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid (IDO) omgezet naar een decentralisatie uitkering. Met dit geld worden gemeenten gefaciliteerd om laagdrempelige en empathische ondersteuning te bieden bij regelzaken met de (digitale) overheid en om hun regierol in het lokale netwerk in te vullen. Almere ontvangt hiervoor € 190.000 per jaar.

Overige bijstellingen gemeentefonds 2026 en verder

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
inkomsten		2.241	1.661	809	347
uitgaven		-2.241	-1.661	-809	-347
totaal					

Dit betreft overige bijstellingen van het gemeentefonds naar aanleiding van de septembercirculaire 2025 en wijzigingen in verwachte aantallen. Het betreft een neutrale wijziging waarbij het saldo wordt verrekend met de stelpost accres.

Toezicht gastouderopvang

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
inkomsten		17	26	26	22
uitgaven		-17	-26	-26	-22
totaal					

De Eerste Kamer heeft ingestemd met het wetsvoorstel om de kwaliteit van gastouderopvang beter te waarborgen. Deze wetswijziging leidt tot meerkosten voor toezicht en handhaving op de gastouderopvang. Vanuit de septembercirculaire hebben wij hiervoor geld ontvangen.

Versterking arbeidsmarktregio's

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
inkomsten					249
uitgaven					-249
totaal					

De gemeente Almere heeft als centrumgemeente een regiefunctie om de arbeidsmarktregio te versterken. Hiervoor ontvangen wij geld van het Rijk via een decentralisatie uitkering. Bij de meicirculaire heeft het Rijk extra geld beschikbaar gesteld voor de periode van 2025 tot en met 2028. Nu bij de septembercirculaire is ook voor 2029 dit geld beschikbaar gekomen.

Dit extra geld ontvangen we om nieuwe activiteiten te kunnen organiseren voor het verankeren en versimpelen van de samenwerking in de arbeidsmarktregio.

Wet integrale suïcidepreventie

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
inkomsten		147	147	147	147
uitgaven		-147	-147	-147	-147
totaal					

Op 1 januari 2026 treedt de Wet integrale suïcidespreventie in werking. Gemeenten worden op grond van deze wet geacht suïcidepreventie in hun gezondheidsbeleid op te nemen en uit te voeren. Vanuit de septembercirculaire ontvangen we hiervoor structureel € 147.000.

Versterking omgevingsveiligheidsdiensten

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
inkomsten	27	33	33	26	
uitgaven	-27	-33	-33	-26	
totaal					

Bij de septembercirculaire is aangekondigd dat bepaalde wettelijke taken op het terrein van de omgevingsveiligheid in het vervolg door gemeenten worden uitgevoerd. Hiervoor hebben we geld ontvangen voor de periode van 2025 tot en met 2028.

Volwasseneneducatie D10

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
inkomsten	45	1.023	1.023	1.023	1.023
uitgaven	-45	-1.023	-1.023	-1.023	-1.023
totaal					

Van het Rijk hebben we een aanvullende beschikking ontvangen voor loon- en prijscompensatie. De begroting wordt hierop bijgesteld.

Administratieve bijstellingen

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
lasten	-825	-564	-592	-620	-720
baten	825	564	592	620	720
totaal					

Bij de actualisatie van de meerjarenbegroting heeft een administratieve herordening van budgetten plaatsgevonden. Sommige budgetten verschuiven hierdoor over programmaonderdelen of activiteiten. Het betreft een veelvoud aan wijzigingen met een administratieve oorzaak.

Tarieven

Actualisatie parkeren

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
inkomsten		603	603	603	603
uitgaven		-603	-603	-603	-603
totaal					

We verhogen de parkeertarieven trendmatig met 3,2% en corrigeren daarmee de lasten voor inflatie.

Naheffing parkeren

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
inkomsten		169	169	169	169
uitgaven		-169	-169	-169	-169
totaal					

Het tarief voor naheffing parkeren is opnieuw berekend met de capaciteit Boa's die per 2026 in dienst komen. Hiervoor wordt een extra groepsmanager aangetrokken waardoor de kosten stijgen. Deze extra kosten worden goedgemaakt door de stijging van de kostendekkenheid naar het maximale tarief en het aantal naheffingen te verhogen.

Afvalstoffenheffing

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
inkomsten		626	634	643	652
uitgaven		-626	-634	-643	-652
totaal					

We verhogen het tarief van de afvalstoffenheffing met 1,4% en corrigeren daarmee de lasten voor inflatie.

Omgevingswet leges

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
inkomsten		145	145	145	145
uitgaven		-145	-145	-145	-145
totaal					

We hebben de leges voor de Omgevingswet trendmatig verhoogd

Onroerende zaakbelasting

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
inkomsten		2.303	2.293	2.279	2.260
uitgaven		-2.303	-2.293	-2.279	-2.260
verhoging 2025 eigenaren niet woningen		2.774	2.811	2.848	2.984
verlaging 2025 gebruikers niet woningen		-2.774	-2.811	-2.848	-2.984
totaal					

We hebben de ozb tarieven trendmatig verhoogd.

Daarnaast is bij de Programmabegroting 2025 is besloten om de onroerende zaakbelasting van huurders van bedrijfspanden geleidelijk in vijf stappen over te hevelen naar de eigenaren van bedrijfspanden. Dit betreft de tweede stap van vijf.

Zie ook de paragraaf lokale heffingen voor een verder toelichting.

Rioolheffing

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
inkomsten		503	509	515	522
uitgaven		-503	-509	-515	-522
totaal					

We verhogen het tarief van de rioolheffing met 2% en corrigeren daarmee de lasten voor inflatie.

Rioolheffing - vervanging rioolstelsel

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
inkomsten		630	638	646	655
uitgaven		-630	-638	-646	-655
totaal					

We verhogen de rioolheffing jaarlijks met 2,5% voor de vervanging rioolstelsel.

Rioolheffing - zorgplichten Oosterwold

bedragen x € 1.000

omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
inkomsten		359	292	43	
uitgaven		-359	-292	-43	
totaal					

We verhogen het tarief met € 6,23 voor de zorgplichten Oosterwold. Een verhoging voor de jaren 2026 en verder was al aangekondigd in de Programmabegroting 2024.

Zie de paragraaf lokale heffingen voor een verdere toelichting.

5.6 Kredieten

Investeringen economisch nut

omschrijving investering	dekkingsbron	afschrijvingstermijn	bruto investering	bijdrage derden
#Ondergrondse containers 2024	Tarieven	15 jaar	-2.336	
#VV tankinstallatie De Steiger	Tarieven	25 jaar	529	
5003 GZ Makassarweg 60 1e tr	Externe baten	20 jaar	482	123
Anterieure ovk INV rompkrediet	Externe baten	jaar	4.214	
Beeldschermen 34"	Algemene middelen	6 jaar	246	
Bovengrondse containers 2026	Tarieven	15 jaar	250	
Computers	Algemene middelen	5 jaar	3.124	
FVA 2e Tr Kustzone Poort Leisu	Reserves	10 jaar	-1.325	
Generatiecomplex 1e tr	Externe baten	20 jaar	649	
GZ Aprilstraat 1091e tr	Externe baten	20 jaar	225	54
GZ Regenboogweg 49 1e tr	Externe baten	20 jaar	300	33
GZ Vergeetmijnnietjesstr.1e tr	Externe baten	20 jaar	318	40
GZ Zonnebloemweg 64 1e tr	Externe baten	20 jaar	324	43
Haasweg 11 1e tr	Externe baten	20 jaar	363	85
INV RIO VV rio.Gr.Markt/Stadsh	Tarieven	60 jaar	30	30
L. Armstrongweg 90 1e tr	Externe baten	20 jaar	259	13
Mobiele telefoons	Algemene middelen	3 jaar	200	
Multifunctionele plek BBS Noor	Algemene middelen	40 jaar	2.453	
Multifunctionele plek Molenbuu	Algemene middelen	40 jaar	1.755	
Natuurbelevingscentrum zonnepa	Algemene middelen	15 jaar	-53	
Ondergrondse containers 2025	Tarieven	15 jaar	2.336	
Ondergrondse containers 2026	Tarieven	15 jaar	700	
Paslezers	Tarieven	10 jaar	2.100	
Pompgemaal Almere-City	Tarieven	30 jaar	70	
Recycleperrong A-Buiten1e tr	Externe baten	20 jaar	278	41
Renovatie sportvelden	SPUK-SPORT	10 jaar	1.940	
Rompkrediet Duurzaamheid	Algemene middelen	25 jaar	-2.771	
Scania P370 (vv voertuig 081)	Tarieven	8 jaar	360	
Slitwierde 2 1e tr	Externe baten	20 jaar	573	139
Stadhuis warmte/koudekoppeling	Algemene middelen	20 jaar	-1.500	
Stadshuis draadglas	Algemene middelen	15 jaar	1.150	
Verv. veldverlichting door LED	Algemene middelen	20 jaar	223	
Vulgraadsensoren	Tarieven	15 jaar	400	
Zonnepanelen GZ Bosgouw	SPUK-SPORT	15 jaar	-25	
totaal			**17.842**	**601**

Investeringen maatschappelijk nut

omschrijving investering	dekkingsbron	afschrijvingstermijn	bruto investering	bijdrage derden
INV- Regenboogbuurt - Pi001	Algemene middelen	20 jaar	82	
FVA4: Kustz. Almere Poort/Duin	Reserves	35 jaar	-2.811	
FVA-project Almere Centrum	Reserves	35 jaar	-3.032	
INV Omvormen OVL naar LED over van activum 35071	Algemene middelen	15 jaar	40	
SPL-GO Danswijk 2	Algemene middelen	15 jaar	74	60
FVA PL 4 Kustz aanleg Meerstrand	Reserves	35 jaar	-1.700	
FVA PL6 EV groeninrichting e n faunapassages	Reserves	15 jaar	-57	
FVA PL6 Excellente Groene&Gezode Leefomg.(EGGL) Leemwierde	Reserves	20 jaar	123	
FVA PL6 EV Wildsignalering Steigerdreef	Reserves	5 jaar	-80	
FVA PL6 Excellente Groene&Gezode Leefomg.(EGGL) Algerapad	Reserves	20 jaar	393	
Infrastructurele maatregelen Almere Centrum	Algemene middelen	35 jaar	-310	-173
Stadswetering Park	Algemene middelen	35 jaar	104	-87
Spoordreef Noord	Algemene middelen	35 jaar	310	173
Groene dooradering	Algemene middelen	35 jaar		-150
INV - Vervangen Groenbrug de Hoven	Algemene middelen	35 jaar	41	
FVA4: Kustz. Almere Poort/Duin	Reserves	35 jaar	2.811	
FVA PL 4 Kustz aanleg Meerstrand	Reserves	35 jaar	1.700	
Kustzone Poort Leisure - Planuitwerking	Reserves	10 jaar	2.250	
FVA 2e tr kustzone leisure	Reserves	10 jaar	1.325	
FVA-project Almere Centrum	Reserves	35 jaar	3.032	
Prullenbakken 2026	Algemene middelen	10 jaar	115	
Vervanging asfalt	Algemene middelen	30 jaar	10.050	
Fase A Alm. Haven en Nobelhorst Inrichtingsplan	Reserves	40 jaar	1.010	
Fase B Oosterwold en Vogelhorst	Reserves	40 jaar	474	
Fase A Alm. Haven brug Wetering	Reserves	40 jaar	610	
3a. Bosmvorming (1ste ronde)	Reserves	25 jaar	358	
KW - VV Bouwmeesterbuurt	Algemene middelen	35 jaar	180	
totaal			**17.092**	**-177**

Actualisatie onderwijshuisvesting

bedragen x € 1.000

	Q1-2025	Mutaties	PB2026
2025			
TOH Nobelhorst	2.468	0	2.468
BBS Zuid (wissellocatie)	106	-106	0
Paalgebouw	205	0	205
Subtotaal 2025	*2.778*	*-106*	*2.673*
2026			
TOH Nobelhorst	634	0	634
IHP Stedenwijk › Sporthal	363	0	363
Sporthal Haven (van IHP Meergronden)	0	3.329	3.329
Extra grondaankoop Sporthal Haven	0	148	148
BBS Zuid (wissellocatie)	0	106	106
Subtotaal 2026	*997*	*3.583*	*4.580*
2027			
IHP Molenbuurt TOH (wissellocatie)	238	0	238
BBS Noord	35	0	35
BBZ Zuid*	11.894	0	11.894
5e bs Nobelhorst incl gymlokaal	11.320	0	11.320
2e gymlokaal Oosterwold, Vrijeschool	2.172	0	2.172
2e bs Oosterwold, Vrijeschool	11.626	0	11.626
3e bs Oosterwold, ASG	11.725	0	11.725
3e gymlokaal Oosterwold, ASG	2.172	0	2.172
Subtotaal 2027	*51.182*	*0*	*51.182*
2028			
4e bs Nobelhorst	11.376	0	11.376
BBS Noord	13.253	0	13.253
Subtotaal 2028	*24.629*	*0*	*24.629*
2029			
IHP Molenbuurt › Het Kompas en De Tjasker	8.998	0	8.998
IHP Molenbuurt › 2 gymlokalen	3.902	0	3.902
Europakwartier Oost incl gymlokaal	11.376	0	11.376
IHP Meergronden	40.401	-3.329	37.072
IHP Almere Haven › Fliere fluiter	0	8.787	8.787
Subtotaal 2029	*64.677*	*5.458*	*70.135*
2030			
IHP Baken Stad College	34.529	0	34.529
IHP Molenbuurt › De Kring	7.672	0	7.672
IHP Almere Haven › Ark/Polderhof	0	10.081	10.081
Subtotaal 2030	*42.201*	*10.081*	*52.282*
Totaal t/m 2030	**186.464**	**19.016**	**205.481**

* inclusief reeds vastgesteld krediet kinderopvang van € 1.491.700.

5.7 Reserves

Overzicht reserves

bedragen x € 1.000

naam reserve	saldo per 01-01-2025	bij: overig	bij: rente	af	saldo per 31-12-2025	bij: overig	bij: rente	af	saldo per 31-12-2026
Algemene Reserves	*175.088*	*27.663*		*6.457*	*196.295*	*1.100*		*13.628*	*183.766*
002 Saldireserve	41.220	27.663		6.274	62.609	1.100		13.628	50.081
086 Buffer	133.868			183	133.685				133.685
Algemene Reserves-grondbedrijf	*91.920*	*15.813*		*2.911*	*104.822*	*340*		*100*	*105.062*
003 Voorlopige resultaten GREX	102.018	15.153			117.171				117.171
004 Gerealiseerd weerstandsvermogen	-10.098	660		2.911	-12.349	340		100	-12.109
Bestemmingsreserves	*202.357*	*58.065*	*2.252*	*58.756*	*203.917*	*46.609*	*2.612*	*84.899*	*168.239*
008 Afschrijvingen investeringen	11.421	5.029	229	1.407	15.273	5.000	349	839	19.783
070 Reserve MIPA (v/h VSBA)	4.774	1.242		3.123	2.893	1.040			3.932
074 Fonds Verstedelijking Almere	51.384	16.744		28.090	40.038	16.706		55.754	990
075 Reserve programmabudget raad	611	25			636	25		201	460
076 Reserve beheer en onderhoud	1.949			168	1.781	300		168	1.913
077 Reserve sociaal domein	8.433	5.894		10.270	4.057	5.154		5.500	3.711
084 Afschrijving investeringen openbare ruimte	101.096	9.043	2.023	6.341	105.820	13.596	2.263	7.155	114.525
088 Reserve huisvestingsverordening	2.334			150	2.184			160	2.024
089 Fonds Stedelijke Vernieuwing	14.452	4.788		6.637	12.602	4.788		11.472	5.918
090 Reserve Ruimtelijke Ontwikkeling	1.714	1.481		428	2.767			73	2.694
091 Fonds Bestaanszekerheid	1.918	220		743	1.395			661	734
092 Reserve toegankelijke openbare ruimte		3.000		1.000	2.000			2.000	
093 Reserve Energietransitie	2.272	1.900			4.172			216	3.956
094 Investeringsfonds jeugd en gezin		8.700		400	8.300			700	7.600
Resultaat	*-183*	*-60.042*			*-60.224*	*-28.784*			*-89.008*
001 Saldo van rekening	-183	-60.042			-60.224	-28.784			-89.008
totaal	**469.182**	**41.500**	**2.252**	**68.124**	**444.810**	**19.265**	**2.612**	**98.627**	**368.059**

5.8 Voorzieningen

Overzicht voorzieningen

bedragen x € 1.000

naam voorziening	saldo per 01-01-2025	bij: overig	bij: inflatie correctie	af	saldo per 31-12-2025	bij: overig	bij: inflatie correctie	af	saldo per 31-12-2026
VZ Arbeidskosten gerelateerd	*14.012*	*783*		*602*	*14.420*	*782*		*712*	*14.725*
Wachtgeld voormalig wethouders	755	283		142	896	247		252	891
Pensioen voormalig wethouders	9.897	500		460	10.165	535		460	10.475
Verlofsparen	3.360				3.360				3.360
VZ Bijdragen, Risico's & Verpl	*11.081*	*6.796*		*7.284*	*10.593*	*12.313*		*10.241*	*12.665*
Parkeren Stadscentrum Oost	4.300				4.300				4.300
Kostenverhaal Oosterwold	4.892	6.613		7.284	4.222	11.555		10.241	5.536
Grondopbrengst Oosterwold	411				411				411
Boscompensatie Natuurbescherming	961	183			1.144	758			1.902
Parkeren Hortus	516				516				516
VZ Onderhoud & Vervanging	*47.726*	*17.921*		*13.103*	*52.543*	*18.087*		*8.872*	*61.758*
Groot onderhoud onderwijsgebouwen	1.874	1.619		1.113	2.380	1.532		1.080	2.831
Vervanging riolering	32.661	6.794		3.740	35.715	7.668		3.740	39.643
Rioolherstelprojecten	1.743	2.601		3.044	1.299	2.637		497	3.439
Onderhoud gebouwen niet-onderwijs	11.449	6.906		5.206	13.149	6.251		3.555	15.845
totaal	**72.818**	**25.499**		**20.989**	**77.556**	**31.183**		**19.826**	**89.148**

5.9 Afkortingen

ACM	Almere City Marketing
APV	Algemene plaatselijke verordening
arbo	Arbeidsomstandigheden
ASG	Almeerse Scholen Groep
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
Bbz	Besluit bijstand zelfstandigen
BIZ	Bedrijven-investeringszones
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
boa	Buitengewoon Opsporingsambtenaar
BRP	Basisregistratie Personen
BTW	Belasting toegevoegde waarde
BUIG	Gebundelde uitkering
BV	Besloten vennootschap
BVO	bruto vloeroppervlakte
B&W	Burgemeester & Wethouders
BZK	Ministerie van Binnenlandse zaken
CAA	Circulair Ambachtscentrum Almere
cao	Collectieve arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CDOKE	Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid
CO2	Koolstofdioxide
CPB	Centraal Plan Bureau
cv	Centrale verwarming
CV	Commanditaire vennootschap
DAK	Digitaal Aanbod Kanaal
ECB	Europese Centrale Bank
EMU	Economische en Monetaire Unie
ERD	Eigenrisicodragerschap
etc.	et cetera
F&C	Financiën & Control
FC	Football Club
FIDO	Financiering decentrale overheden
fte	fulltime-equivalent
FVA	Fonds Verstedelijking Almere
GALA	Gezond en Actief Leven Akkoord
G40	Netwerk van gemeenten met meer dan 100.000 inwoners
gft	Groente-, fruit- en tuinafval
GGD	Gemeentelijke (Gemeenschappelijke, Gewestelijke); Gezondheidsdienst Dienst voor Openbare (overheids) gezondheidszorg van één of meerdere samenwerkende gemeenten
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GR	Gemeenschappelijke regeling
grexen	Grondexploitaties
GRP	Gemeentelijke RioleringsPlan
hbo	Hoger beroepsopleiding
HRM	Human resource management
HTC	High Tech Campus
HVC	Huisvuilcentrale
IbbA	Ik bouw betaalbaar in Almere
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
ICTAR	Informatie- en communicatietechnologie, applicatiemanagement en regie
ID	Identiteit
IHP	Integraal Huisvestingsplan
IT	Informatietechnologie
jGGZ	jeugd geestelijke gezondheidszorg
JGZ	Jeugdgezondheidszorg

KCC	Klantcontactcentrum
KPI	prestatie-indicatoren
LHBTIQ+	lesbisch, homoseksueel, biseksueel, transgender, intersekse, queer en andere (non-binbaire) seksuele en genderidentiteiten
mbo	Middelbaar beroepsonderwijs
MBO	Middelbaar beroepsonderwijs
m.b.t.	met betrekking tot
MIPA	Meerjaren infrastructuurprogramma Almere
MIRT	Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte & Transport
MPBA	Meerjarenperspectief Beheerexploitaties Almere
MPGA	Meerjaren Perspectief Grondexploitaties Almere
MPVA	Meerjaren Perspectief Vastgoed Almere
MRA	Metropoolregio Amsterdam
MVA	Materiële Vaste Activa
NEN	Nederlandse norm
NS	Nederlandse Spoorwegen
NV	Naamloze Vennootschap
o.a.	onder andere
OAT	Ondergronds Afvaltransportsysteem
OFGV	Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek
OGGZ	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
OMALA	Ontwikkelingsmaatschappij Airport Lelystad Almere
Ozb	Onroerendezaakbelasting
PDF	Portable Document Format
pm	Pro memorie
pmd	Plastic verpakkingen, blik/metaal en drankenkartons
pMIEK	Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat
PO	Particulier Opdrachtgeverschap
POK	Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag
PRICE	Praktijk- en Innovatiecentrum
P*Q	prijs maal aantal
RG	Raadsgriffie
RIEC	Regionaal Informatie- en Expertise Centrum
ROC	Regionaal opleidingencentrum
RRAAM	Rijksstructuurvisie Amsterdam Almere Markermeer
RVB	Rijksvastgoedbedrijf
RV	Raadsvoorstel
RVS	Regionale Veiligheidsstrategie
RWF	Regionaal Werkbedrijf Flevoland
SAMP	Strategisch asset managementplan
SiSa	Single information, Single audit
SPUK	Specifieke uitkering
SVn	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten
SWPA	Stedelijk woningbouwprogramma
TAS	Toekomstbestendig afvalinzamelsysteem
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VMCA	Vrijwilligers en Mantelzorg Centrale Almere
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VON	Vrij op naam
Vpb	Vennootschapsbelasting
VRF	Veiligheidsregio Flevoland
VTH	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
VVV	Vereniging voor Vreemdelingenverkeer
VWS	Volksgezondheid, Welzijn en Sport
WAJONG	Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten
Wkb	Wet Kwaliteitsborging
Wmo	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
Woo	Wet Open Overheid

WOZ	Waardering Onroerende Zaken
Wsw	Wet sociale werkvoorziening
ZVHF	Zorg- en Veiligheidshuis Flevoland